

BNP PARIBAS

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE
FINANSOWE**

Grupy Kapitałowej
BNP Paribas Bank Polska S.A.
za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2023

Ten dokument jest kopią w formacie pdf oficjalnego raportu rocznego, który został sporządzony w formacie xhtml

SPIS TREŚCI

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	5
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	10
INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1. INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BANKU BNP PARIBAS S.A.....	12
2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	14
2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	14
2.2. Kontynuacja działalności	14
2.3. Oświadczenie o zgodności z MSSF	14
2.4. Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą.....	16
2.5. Połączenie jednostek gospodarczych	17
2.6. Zmiany zasad (polityk) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych	17
2.7. Konsolidacja	18
2.8. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych.....	19
2.9. Przychody i koszty z tytułu odsetek.....	19
2.10. Wynik z tytułu opłat i prowizji.....	19
2.11. Przychód z tytułu dywidend	21
2.12. Wynik z działalności handlowej	21
2.13. Wynik z działalności inwestycyjnej	21
2.14. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją	22
2.15. Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi.....	22
2.16. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	22
2.17. Podatek dochodowy	22
2.18. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych	22
2.19. Wartości niematerialne	26
2.20. Rzeczowe aktywa trwałe	27
2.21. Rachunkowość zabezpieczeń	28
2.22. Rezerwy	29
2.23. Leasing	29
2.24. Gwarancje finansowe	30
2.25. Świadczenia pracownicze	31
2.26. Kapitały.....	32
2.27. Działalność powiernicza	32
2.28. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	32
3. WARTOŚCI SZACUNKOWE.....	32
4. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK.....	50
5. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI.....	51
6. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	51
7. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ (W TYM WYNIK Z POZYCJI WYMIANY).....	52
8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	52
9. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	52

10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	54
11. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	55
12. AMORTYZACJA	55
13. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	55
14. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	56
15. PODATEK DOCHODOWY	56
16. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	57
17. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	57
18. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	58
19. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	59
20. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	62
21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	66
22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	70
23. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	70
24. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	72
25. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY	73
26. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	74
27. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	76
28. LEASING	79
29. INNE AKTYWA	80
30. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO	80
31. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	80
32. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	81
33. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	82
34. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	82
35. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	83
36. REZERWY	83
37. ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	85
38. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	86
39. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI	86
40. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	89
41. USTANOWIONE ZABEZPIECZENIA	89
42. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	90
43. SPRZEDAŻ NALEŻNOŚCI	95
44. SEKURYTYZACJA	95
45. DZIAŁALNOŚĆ POWIERNICZA	95
46. AKCJONARIAT BANKU BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.	96
47. KAPITAŁ ZAPASOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY	97

48. WYPŁACONE DYWIDENDY	98
49. PODZIAŁ ZYSKU	98
50. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	99
51. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	99
52. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	100
53. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	102
54. SPRAWY SĄDOWE I POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE.....	106
55. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	116
55.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych	116
55.2. Ryzyko kredytowe	116
55.3. Ryzyko kontrahenta	126
55.4. Ryzyko rynkowe (ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej i ryzyko walutowe)	127
55.5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (ALM Treasury)	129
55.6. Ryzyko płynności	133
55.7. Ryzyko operacyjne	137
56. ZARZĄDZANIE ADEKWATNOŚCIĄ KAPITAŁOWĄ	140
57. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W 2023 ROKU	142
58. ISTOTNE ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	143

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

Wybrane skonsolidowane dane finansowe		w tys. PLN		w tys. EUR	
Rachunek zysków i strat	Nota	za okres od 1.01.2023 do 31.12.2023	za okres od 1.01.2022 do 31.12.2022	za okres od 1.01.2023 do 31.12.2023	za okres od 1.01.2022 do 31.12.2022
Wynik z tytułu odsetek	4	5 225 427	3 493 005	1 153 923	745 047
Wynik z tytułu prowizji	5	1 210 962	1 136 915	267 415	242 500
Zysk brutto		1 763 155	871 927	389 355	185 979
Zysk netto		1 012 546	441 497	223 599	94 170
Całkowite dochody ogółem		1 595 578	(112 667)	352 349	(24 032)
Rachunek przepływów pieniężnych		za okres od 1.01.2023 do 31.12.2023	za okres od 1.01.2022 do 31.12.2022	za okres od 1.01.2023 do 31.12.2023	za okres od 1.01.2022 do 31.12.2022
Przepływy środków pieniężnych netto, razem		2 657 255	7 704 455	586 798	1 643 337
Wskaźniki		31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Liczba akcji (szt.)	46	147 676 946	147 593 150	147 676 946	147 593 150
Zysk (strata) na jedną akcję	16	6,86	2,99	1,51	0,64
Sprawozdanie z sytuacji finansowej		31.12.2023	31.12.2022 przekształcone	31.12.2023	31.12.2022 przekształcone
Aktywa razem		161 025 747	150 108 602	37 034 440	32 006 781
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	21	85 594 516	87 681 850	19 685 951	18 695 889
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22	653 582	949 298	150 318	202 413
Zobowiązania razem		148 164 472	138 846 381	34 076 466	29 605 403
Zobowiązania wobec klientów	32	127 174 831	120 021 043	29 249 041	25 591 386
Kapitał akcyjny	46	147 677	147 593	33 964	31 470
Kapitał własny razem		12 861 275	11 262 221	2 957 975	2 401 378
Adekwatność kapitałowa		31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Fundusze własne razem		14 937 528	14 842 133	3 435 494	3 164 701
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko		89 615 117	95 456 297	20 610 652	20 353 589
Łączny współczynnik kapitałowy		16,67%	15,55%	16,67%	15,55%
Współczynnik kapitału Tier1		12,51%	11,28%	12,51%	11,28%

Dla celów przeliczenia prezentowanych danych na EUR, Grupa stosuje następujące kursy:

Dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej kurs NBP:

- na dzień 31.12.2023 r. - 1 EUR = 4,3480 PLN
- na dzień 31.12.2022 r. - 1 EUR = 4,6899 PLN

Dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych kurs EUR liczony jako średnia arytmetyczna z kursów ogłaszanych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca w okresie:

- dla okresu od 1.01.2023 r. do 31.12.2023 r. - 1 EUR = 4,5284 PLN
- dla okresu od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r. - 1 EUR = 4,6883 PLN

Kalkulacja zysku (straty) na jedną akcję została opisana w Nocie 16.

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Przychody z tytułu odsetek	4	9 827 260	6 482 405
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		9 325 147	6 185 466
przychody z tytułu odsetek od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		8 667 120	5 861 349
przychody z tytułu odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		658 027	324 117
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od instrumentów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		502 113	296 939
Koszty z tytułu odsetek	4	(4 601 833)	(2 989 400)
Wynik z tytułu odsetek		5 225 427	3 493 005
Przychody z tytułu opłat i prowizji	5	1 472 599	1 405 358
Koszty z tytułu opłat i prowizji	5	(261 637)	(268 443)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		1 210 962	1 136 915
Przychody z tytułu dywidend	6	10 881	10 817
Wynik na działalności handlowej (w tym wynik z pozycji wymiany)	7	950 781	754 701
Wynik na działalności inwestycyjnej	8	(23 028)	29 227
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	20	(30 939)	13 267
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją		4 190	(2 159)
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	9	(34 369)	(275 010)
Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	54	(1 978 086)	(740 000)
Ogólne koszty administracyjne	10	(2 638 799)	(2 626 707)
Amortyzacja	12	(456 736)	(411 749)
Pozostałe przychody operacyjne	13	236 928	203 874
Pozostałe koszty operacyjne	14	(302 404)	(287 701)
Wynik na działalności operacyjnej		2 174 808	1 298 480
Podatek od instytucji finansowych		(411 653)	(426 553)
Zysk brutto		1 763 155	871 927
Podatek dochodowy	15	(750 609)	(430 430)
Zysk netto		1 012 546	441 497
przypadający na akcjonariuszy Grupy		1 012 546	441 497
Zysk (strata) na jedną akcję (wyrażony w PLN na jedną akcję)			
Podstawowy	16	6,86	2,99
Rozwodniony	16	6,85	2,99

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Zysk netto za okres		1 012 546	441 497
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które mogą zostać przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków		584 151	(553 251)
Wycena aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody brutto	25	653 872	(599 039)
Podatek odroczony od wyceny aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody	37	(124 236)	113 817
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne brutto	20	67 303	(83 987)
Podatek odroczony od wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	37	(12 788)	15 958
Pozycje, które nie mogą być przeklasyfikowane na zyski lub straty		(1 119)	(913)
Wycena metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych brutto	3e	(1 382)	(1 129)
Podatek odroczony od wyceny metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych	37	263	216
Inne całkowite dochody (netto)		583 032	(554 164)
Całkowite dochody ogółem		1 595 578	(112 667)
w tym przypadające na akcjonariuszy Grupy		1 595 578	(112 667)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	31 grudnia 2023	31 grudnia 2022 przekształcone	1 stycznia 2022 przekształcone
Kasa i środki w Banku Centralnym	17	6 883 586	2 718 307	4 631 477
Należności od banków	18	17 963 948	11 800 189	2 615 150
Pochodne instrumenty finansowe	19	3 146 745	3 224 272	1 901 919
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	20	94 496	33 025	65 465
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	21	85 594 516	87 681 850	84 016 563
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22	653 582	949 298	1 219 027
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	23	26 246 278	22 167 261	23 268 041
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	24	291 351	316 593	347 309
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	25	16 634 303	17 384 793	9 143 353
Wartości niematerialne	26	936 024	821 106	728 475
Rzeczowe aktywa trwałe	27	959 923	1 069 429	1 243 523
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		766 504	966 436	876 599
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		4 730	14 107	94
Inne aktywa	29	849 761	961 936	656 595
Aktywa razem		161 025 747	150 108 602	130 713 590
ZOBOWIĄZANIA	Nota	31 grudnia 2023	31 grudnia 2022 przekształcone	1 stycznia 2022 przekształcone
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	30	-	8 713	-
Zobowiązania wobec innych banków	31	9 059 394	7 158 024	8 012 244
Pochodne instrumenty finansowe	19	2 865 275	3 147 855	1 918 032
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	20	(7 365)	(451 646)	44 107
Zobowiązania wobec klientów	32	127 174 831	120 021 043	101 092 941
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	33	-	364 633	722 628
Zobowiązania podporządkowane	34	4 336 072	4 416 887	4 334 572
Zobowiązania z tytułu leasingu	28	626 269	718 892	860 004
Pozostałe zobowiązania	35	2 191 890	2 423 182	1 556 289
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		376 736	223 527	175 681
Rezerwy	36	1 541 370	815 271	635 461
Zobowiązania razem		148 164 472	138 846 381	119 351 959
KAPITAŁ WŁASNY	Nota	31 grudnia 2023	31 grudnia 2022	1 stycznia 2022
Kapitał akcyjny	46	147 677	147 593	147 519
Kapitał zapasowy	47	9 110 976	9 110 976	9 110 976
Pozostałe kapitały rezerwowe	47	3 525 056	3 142 098	2 946 115
Kapitał z aktualizacji wyceny	47	(566 754)	(1 149 786)	(595 622)
Zyski zatrzymane		644 320	11 340	(247 357)
wynik z lat ubiegłych		(368 226)	(430 157)	(423 655)
wynik bieżącego okresu		1 012 546	441 497	176 298
Kapitał własny razem		12 861 275	11 262 221	11 361 631
Zobowiązania i kapitał własny razem		161 025 747	150 108 602	130 713 590

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2023 roku	147 593	9 110 976	3 142 098	(1 149 786)	(430 157)	441 497	11 262 221
Całkowite dochody za okres	-	-	-	583 032	-	1 012 546	1 595 578
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	1 012 546	1 012 546
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	583 032	-	-	583 032
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	376 471	-	65 026	(441 497)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	376 471	-	65 026	(441 497)	-
Emisja akcji	84	-	-	-	-	-	84
Opcje menadżerskie*	-	-	6 487	-	-	-	6 487
Pozostałe korekty	-	-	-	-	(3 095)	-	(3 095)
Stan na 31 grudnia 2023 roku	147 677	9 110 976	3 525 056	(566 754)	(368 226)	1 012 546	12 861 275

*program opcji menedżerskich został szczegółowo opisany w Nocie 39

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2022 roku	147 519	9 110 976	2 946 115	(595 622)	(423 655)	176 298	11 361 631
Całkowite dochody za okres	-	-	-	(554 164)	-	441 497	(112 667)
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	441 497	441 497
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	(554 164)	-	-	(554 164)
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	190 025	-	(13 727)	(176 298)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	190 025	-	(13 727)	(176 298)	-
Emisja akcji	74	-	-	-	-	-	74
Opcje menadżerskie*	-	-	5 958	-	-	-	5 958
Pozostałe korekty	-	-	-	-	7 225	-	7 225
Stan na 31 grudnia 2022 roku	147 593	9 110 976	3 142 098	(1 149 786)	(430 157)	441 497	11 262 221

*program opcji menedżerskich został szczegółowo opisany w Nocie 39

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:	Nota	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022 przekształcone
Zysk (strata) netto		1 012 546	441 497
Korekty razem:		4 863 014	14 955 194
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat		750 609	430 430
Amortyzacja	12	456 736	411 749
Przychody z tytułu dywidend	6	(10 881)	(10 817)
Przychody z tytułu odsetek		(9 827 260)	(6 482 405)
Koszty z tytułu odsetek		4 601 833	2 989 400
Zmiana stanu rezerw		(683 926)	178 155
Zmiana stanu należności od banków	51	(7 670 167)	437 452
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		16 056	(1 289 913)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu	51	3 486 785	(3 347 003)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		295 716	269 729
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	51	1 469 989	(1 704 577)
Zmiana stanu pasywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		229 004	650 083
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	51	7 051 285	18 639 129
Zmiana stanu innych aktywów i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		78 083	(358 417)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań oraz rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego		(225 820)	884 463
Inne korekty	51	(269 043)	90 929
Odsetki otrzymane		10 096 591	6 203 235
Odsetki zapłacone		(4 490 539)	(2 681 069)
Podatek zapłacony		(490 924)	(354 262)
Oplaty leasingowe dotyczące leasingów krótkoterminowych nieuwzględnionych w wycenie zobowiązania		(1 113)	(1 097)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		5 875 560	15 396 691

PRZEPLÝW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:	Nota	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Wpływy		182 024 979	73 399 935
Zbycie i wykup papierów wartościowych		181 988 702	73 372 640
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		23 757	15 741
Otrzymane dywidendy i inne wpływy inwestycyjne		12 520	11 554
Wydatki		(185 153 326)	(81 458 282)
Nabycie papierów wartościowych		(184 707 582)	(81 120 245)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(445 744)	(338 037)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(3 128 347)	(8 058 347)
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:	Nota	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Wpływy		2 229 471	2 193 640
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów otrzymanych i zobowiązań podporządkowanych		2 227 687	2 193 566
Wpływy netto z emisji akcji i zwrot dopłat do kapitału		1 784	74
Wydatki		(2 319 429)	(1 827 529)
Spłaty długoterminowych kredytów otrzymanych		(1 813 438)	(1 337 398)
Spłata zobowiązania leasingowego		(141 564)	(132 254)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(364 427)	(357 877)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(89 958)	366 111
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM		2 657 255	7 704 455
Środki pieniężne na początek okresu		13 217 271	5 512 816
Środki pieniężne na koniec okresu w tym	50	15 874 526	13 217 271
zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		106 132	32 650

INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BANKU BNP PARIBAS S.A.

BNP Paribas Bank Polska S.A. („Bank” lub „BNP Paribas”) jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. („Grupa”).

Adres siedziby Banku to ulica Kasprzaka 2, 01-211 Warszawa, Polska. Bank jest zarejestrowany w Polsce przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000011571. Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Od dnia 27 maja 2011 roku decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), akcje Banku zostały dopuszczone do obrotu na GPW w Warszawie i zakwalifikowane do działu finanse - sektor bankowy.

Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2023 roku dla Banku wynosiło 8 037,04 etatów, a dla Grupy wynosiło 8 177,61 etatów (na dzień 31 grudnia 2022 zatrudnienie dla Banku wynosiło 8 361,60 etatów, a dla Grupy wynosiło 8 535,73 etatów).

BNP Paribas jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonych w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych polskich, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych. Ponadto, poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi działalność maklerską i leasingową oraz świadczy inne usługi finansowe.

Grupa prowadzi działalność głównie w Polsce.

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2023 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W ZARZĄDZIE BANKU
Przemysław Gdański	Prezes Zarządu
André Boulanger	Wiceprezes Zarządu
Przemysław Furlepa	Wiceprezes Zarządu
Wojciech Kembłowski	Wiceprezes Zarządu
Piotr Konieczny	Wiceprezes Zarządu
Kazimierz Łabno	Wiceprezes Zarządu
Magdalena Nowicka	Wiceprezes Zarządu
Volodymyr Radin	Wiceprezes Zarządu
Agnieszka Wolska	Wiceprezes Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Banku w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2023 r.:

- 24 marca 2023 r. pan **Jean-Charles Aranda** złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu z dniem 31 lipca 2023 r.,
- 9 maja 2023 r. Rada Nadzorcza powołała pana **Gregory Raison** na Wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za Obszar Finansów, ze skutkiem od dnia 1 sierpnia 2023 r.,
- 23 czerwca 2023 r. pan **Grégory Raison** złożył rezygnację z objęcia funkcji członka Zarządu Banku. Powodem rezygnacji pana Grégory Raison było zakończenie współpracy z Grupą BNP Paribas i podjęcie nowych obowiązków zawodowych,
- 24 lipca 2023 r. Rada Nadzorcza powołała pana **Piotra Koniecznego** na Wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za Obszar Finansów, ze skutkiem od dnia 1 września 2023 r.,
- 29 września 2023 r. pan **Kazimierz Łabno** złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu, ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2023 r.,
- 21 listopada 2023 r. pan **Przemysław Furlepa** złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu, ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2023 r.,
- 7 grudnia 2023 r. Rada Nadzorcza powołała panią **Małgorzatę Dąbrowską** na stanowisko Wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za Obszar Operacji i Wsparcia Biznesu, ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2024 r.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2023 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W RADZIE NADZORCZEJ BANKU
Lucyna Stańczak-Wuczyńska	Przewodnicząca Rady Nadzorczej członek niezależny
Francois Benaroya	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jean – Charles Aranda	Członek Rady Nadzorczej
Jarosław Bauc	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Małgorzata Chruściak	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Géraldine Conti	Członek Rady Nadzorczej
Magdalena Dziewguć	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny
Sophie Heller	Członek Rady Nadzorczej
Vincent Metz	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Mietkowski	Członek Rady Nadzorczej
Khatleen Pauwels	Członek Rady Nadzorczej
Mariusz Warych	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2023 r.:

- 17 stycznia 2023 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało pana **Grégory Raison** na członka Rady Nadzorczej z dniem 17 stycznia 2023 r. do końca bieżącej pięcioletniej wspólnej kadencji członków Rady Nadzorczej
- 24 marca 2023 r. pan **Grégory Raison** złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej Banku. Powodem rezygnacji Pana Grégory Raison było kandydowanie na funkcję Wiceprezesa Zarządu Banku
- 28 lutego 2023 r. pan **Jean-Paul Sabet** złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej Banku z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za 2022 r. (30.06.2023)
- 30 czerwca 2023 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało panią **Sophie Heller** na członka Rady Nadzorczej do końca bieżącej pięcioletniej wspólnej kadencji członków Rady Nadzorczej
- 30 czerwca 2023 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało pana **Jean – Charles Aranda** na członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 1 sierpnia 2023 r. do końca bieżącej pięcioletniej wspólnej kadencji członków Rady Nadzorczej
- 7 listopada 2023 r. pani **Géraldine Conti** złożyła rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej Banku ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2023 r.
- 12 grudnia 2023 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało pana **Jacques Roger Jean-Marie Rinino** na niezależnego członka Rady Nadzorczej z dniem 1 stycznia 2024 r., do końca bieżącej pięcioletniej wspólnej kadencji członków Rady Nadzorczej.

BNP Paribas jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas z siedzibą w Paryżu.

W skład Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2023 roku wchodzi jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne. W nawiasie został zaprezentowany udział Banku w kapitale własnym poszczególnych spółek :

1. BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI” 100%).
2. BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING” 100%).
3. BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC” 100%).
4. CAMPUS LESZNO SP. Z O.O. (100%),

W dniu 27.03.2023 roku został zakończony program sekurytyzacji i spółka BGZ Poland ABS1 DAC (SPV) przestała być kontrolowana przez Bank.

W dniu 18.04.2023 roku zostało uprawomocnione wykreślenie z KRS spółki Bankowy Fundusz Nieruchomości Actus Sp. z o.o. i to zakończyło proces jej likwidacji.

W dniu 2 stycznia 2024 r. rozpoczął się proces likwidacji spółki Campus Leszno Sp. z o.o.

Zgodnie z zasadami MSSF skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje wszystkie spółki zależne na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Zatwierdzenie do publikacji sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 roku i zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 29 lutego 2024 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 29 lutego 2024 roku.

Dane w powyższych sprawozdaniach finansowych prezentowane są za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2023 roku z danymi porównawczymi za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022 roku, które zostały przekształcone zgodnie z opisem w Nocie 2.6 Zmiany zasad (polityk) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych.

2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy sporządzone zostało według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem kontraktów pochodnych i instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych nie spełniających testu SPPI, aktywów finansowych przypisanych do modelu biznesowego, który nie zakłada utrzymywania ich w celu uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, instrumentów kapitałowych, które są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, a także za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz instrumentów kapitałowych, w przypadku których zastosowano opcję wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

2.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w niezmnieszonym istotnie zakresie w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2.3. Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF UE”) oraz związanych z nimi interpretacji, za wyjątkiem wymienionych poniżej – standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską, bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i nie są zatwierdzone przez Unię Europejską

Standardy / Interpretacje	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie w UE	Zatwierdzone przez Unię Europejską	Opis zmian
Zmiany do MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”: Brak wymienialności walut	15.08.2023	01.01.2025	Nie	Zmiany zawierają informacje dotyczące identyfikacji kiedy waluta jest wymienialna a kiedy nie oraz wymagane ujawnienia w przypadku braku wymienialności waluty. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.
Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” oraz „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” Umowy finansowania dostawców	25.05.2023	01.01.2024	Nie	Zmiany obejmują dodatkowe ujawnienia dotyczące umów finansowania dostawców. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a nie weszły jeszcze w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Grupę

Standardy / Interpretacje	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie w UE	Data zatwierdzenia przez Unię Europejską	Opis zmian
Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych - klasyfikacja zobowiązań	23.01.2020/ 15.07.2020	01.01.2024	19.12.2023	Zmiany dotyczą klasyfikacji zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do krótkoterminowych lub długoterminowych. Doprecyzowują one, że klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe powinna uwzględniać na datę klasyfikacji istnienie prolongaty zobowiązania bez względu na intencję podmiotu do skorzystania z niej na okres dłuższy niż 12 miesięcy oraz powinna uwzględniać spełnienie na dzień przeprowadzenia oceny warunków takiej prolongaty, jeżeli jest ona warunkowa. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.
Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Zobowiązania długoterminowe z kowenantami	31.10.2022	01.01.2024	19.12.2023	Zmiany mają na celu poprawę informacji przekazywanych przez spółki na temat zadłużenia długoterminowego z kowenantami. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.
Zmiany do MSSF 16: Leasing - Zobowiązanie leasingowe w transakcjach typu Sale and Leaseback	22.09.2022	01.01.2024	20.11.2023	Zmiana w zakresie kalkulacji zobowiązania leasingowego w transakcjach sprzedaży i leasingu zwrotnego. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, weszły w życie i zostały zastosowane przez Grupę

Standardy / Interpretacje	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie w UE	Data zatwierdzenia przez Unię Europejską	Opis zmian
Zmiany do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe – zastosowanie MSSF 17 i MSSF 9 po raz pierwszy – dane porównawcze”	09.12.2021	01.01.2023	08.09.2022	Zmiany dotyczą danych porównawczych przy zastosowaniu MSSF 17 i MSSF 9 po raz pierwszy. Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.
Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”	12.02.2021	01.01.2023	02.03.2022	Zmiany do MSR 1 precyzują zakres ujawnień istotnych zasad rachunkowości. Zgodnie z wprowadzonymi zmianami w sprawozdaniu finansowym powinny być ujawniane tylko zasady rachunkowości, które mają istotny wpływ na informacje w nim zawarte. Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.
Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”	12.02.2021	01.01.2023	02.03.2022	Zmiana do MSR 8 dotyczyła doprecyzowania definicji szacunków księgowych jako kwot pieniężnych, ujętych w sprawozdaniu finansowym, które są przedmiotem niepewności pomiaru. Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.
Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”	07.05.2021	01.01.2023	12.08.2022	Zmiany do MSR 12 precyzują zasady ewidencji podatku odroczonego od transakcji, w przypadku których spółki ujmują zarówno składnik aktywów, jak i zobowiązanie, co z kolei powoduje ewentualnie powstanie dodatnich oraz ujemnych różnic przejściowych jednocześnie. Dotyczy to m.in. transakcji takich jak leasing czy zobowiązań z tytułu likwidacji składnika aktywów. Jednostki są zobowiązane do ujęcia podatku odroczonego z tytułu tego rodzaju operacji (nie jest możliwe zastosowanie wyłączenia z ujęcia podatku odroczonego). Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.
Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”	23.05.2023	01.01.2023	08.11.2023	Ujawnienia związane ze stosowaniem modelowych zasad II filaru OECD oraz ujawnienie o zastosowaniu wyjątku od standardu, gdy jednostka nie ujmuje aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego związanych z podatkami dochodowymi filaru II ani nie ujawnia informacji na temat tych aktywów i zobowiązań. Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie Grupy.

2.4. Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą

Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*, w obecnym braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, BNP Paribas Bank Polska S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy, do której Bank należy, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Według przyjętych zasad rachunkowości jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa oraz zobowiązania i kapitały jednostki przejmowanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednoczenia zasad rachunkowości przejmowanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane.

Różnica powstała pomiędzy wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty jest rozpoznawana w kapitale własnym Grupy. Przy zastosowaniu metody opartej na wartościach księgowych, dane porównawcze nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją połączenia jednostek związane jest nabycie udziałów mniejszości, wówczas Grupa wykazuje je oddzielnie.

2.5. Połączenie jednostek gospodarczych

Przy rozliczaniu połączeń jednostek gospodarczych, w których Bank występuje jako jednostka przejmująca, stosowana jest metoda nabycia, zgodnie z wymogami MSSF 3 „Połączenia jednostek”.

W przypadku każdego nabycia jednostki ustalana jest jednostka przejmująca oraz dzień przejścia, którym jest dzień objęcia kontroli nad nabywaną jednostką. Ponadto zastosowanie metody nabycia wymaga ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazynego nabycia. Jednostka przejmująca wycenia możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania według ich wartości godziwych na dzień przejścia.

W przypadku gdy kwota netto wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań przewyższa wartość godziwą przekazanej zapłaty, Bank jako jednostka przejmująca ujmuje w rachunku zysków i strat zysk z okazynego nabycia. Przed ujęciem zysku z okazynego nabycia Bank dokonuje ponownej oceny, czy poprawnie zidentyfikowano wszystkie nabyte aktywa i wszystkie przejęte zobowiązania oraz ujęto wszystkie dodatkowe aktywa i zobowiązania.

W przypadku gdy wartość przekazanej zapłaty, wycenionej według wartości godziwej na dzień nabycia przewyższa ustaloną na dzień nabycia kwotę netto wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań, rozpoznana zostaje wartość firmy. Ustalona wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz na koniec każdego roku obrotowego oraz każdorazowo, gdy zaistnieją przesłanki, że mogło dojść do utraty wartości, jest poddawana testom na utratę wartości.

Zgodnie z wymogami MSSF 3, Bank dokonuje ostatecznego rozliczenia nabycia w okresie maksymalnie jednego roku od dnia objęcia kontroli.

2.6. Zmiany zasad (polityk) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych

Począwszy od 1 stycznia 2023 roku Bank zmienił zasady rachunkowości związane z ujęciem wpływu ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF.

Aktualizacja polityki rachunkowości wobec umów kredytowych w CHF wynika z zmieniającej się sytuacji prawnej. Rosnąca liczba postępowań sądowych oraz istotny udział niekorzystnych wyroków wpływa na brak możliwości odzyskania przez Bank wszystkich umownych przepływów pieniężnych wynikających z umów kredytowych w CHF.

W sprawozdaniu finansowym za 2022 rok rezerwy na powyższe ryzyko prawne prezentowane były zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe w pozycji Rezerwy na sprawy sporne i podobne zobowiązania. W pozycji tej prezentowane były zarówno rezerwy utworzone dla kredytów aktywnych, jak i dla kredytów spłaconych.

Od 1 stycznia 2023 roku w celu prezentacji wpływu niniejszego ryzyka prawnego, Bank zastosował zapisy MSSF 9 paragraf B.5.4.6 i rozpoznał jako korektę wartości bilansowej brutto portfela kredytów w CHF. Zgodnie ze standardem w przypadku gdy jednostka zmienia oszacowania płatności lub wpływów (z wyłączeniem nieistotnych modyfikacji i zmian oszacowań oczekiwanych strat kredytowych), koryguje wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych lub zamortyzowany koszt zobowiązania finansowego (lub grupy instrumentów finansowych) tak, aby wartość ta odzwierciedlała rzeczywiste i zmienione oszacowane przepływy pieniężne wynikające z umowy. Alokacja wpływu ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF pomiędzy kredyty aktywne i spłacone jest dokonywana w oparciu o obserwowane otrzymywane pozwy. Dla kredytów aktywnych podejście skutkuje ujęciem oszacowanego wpływu ryzyka prawnego jako korektę wartości bilansowej brutto kredytów. Dla kredytów spłaconych jak również w przypadku gdy oszacowany wpływ przekracza wartość bilansową brutto kredytu, rezerwa jest prezentowana zgodnie z MSR 37

Zdaniem Banku podejście zgodne z MSSF 9 w zakresie prezentacji wpływu ryzyka prawnego tego portfela doprowadzi do tego, że zawarte w sprawozdaniu finansowym informacje o niniejszym wpływie na sytuację finansową, wynik finansowy jednostki będą bardziej adekwatne niż informacje przedstawione zgodnie z dotychczas stosowanym podejściem.

Dane porównawcze na dzień 1 stycznia 2022 roku oraz 31 grudnia 2022 oraz za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 zostały odpowiednio przekształcone i uwzględnione w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym we wszystkich notach, których te zmiany dotyczą.

Poniżej zaprezentowano wpływ wprowadzonych korekt na dane porównawcze.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	31 grudnia 2022 przed zmianą	zmiana	31 grudnia 2022 po zmianie
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	89 090 317	(1 408 467)	87 681 850
Aktywa razem	151 517 069	(1 408 467)	150 108 602
Rezerwy	2 223 738	(1 408 467)	815 271
Zobowiązania razem	140 254 848	(1 408 467)	138 846 381
Zobowiązania i kapitał własny razem	151 517 069	(1 408 467)	150 108 602

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	1 stycznia 2022 przed zmianą	zmiana	1 stycznia 2022 po zmianie
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	85 080 454	(1 063 891)	84 016 563
Aktywa razem	131 777 481	(1 063 891)	130 713 590
Rezerwy	1 699 352	(1 063 891)	635 461
Zobowiązania razem	120 415 850	(1 063 891)	119 351 959
Zobowiązania i kapitał własny razem	131 777 481	(1 063 891)	130 713 590

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	12 miesięcy do 31.12.2022 przed zmianą	zmiana	12 miesięcy do 31.12.2022 po zmianie
Zysk (strata) netto	441 497	-	441 497
Korekty razem	14 955 194	-	14 955 194
Zmiana stanu rezerw	522 731	(344 576)	178 155
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(3 691 579)	344 576	(3 347 003)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	15 396 691	-	15 396 691

Szczegóły dotyczące wpływu powyższej zmiany zasad rachunkowości na odpisy z tytułu utraty wartości zostały zaprezentowane w Nocie 3a. Utrata wartości aktywów finansowych, natomiast opis spraw sądowych i modelu kalkulacji wpływu na ryzyko prawne dla portfela CHF zostało opisane w Nocie 54 Sprawy Sądowe.

2.7. Konsolidacja

Jednostki zależne to wszystkie jednostki, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę. Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką wówczas, gdy posiada władzę nad tą jednostką, jest narażona lub ma prawo do zmiennych zwrotów ze swojego zaangażowania w tę jednostkę oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami wewnątrz Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne przy sporządzaniu za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, danych finansowych dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.8. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w tysiącach złotych polskich, które są jednocześnie walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji sprawozdań finansowych Grupy.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku na działalności handlowej. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny według wartości godziwej.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego obowiązujące na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r.

	31.12.2023	31.12.2022
1 EUR	4,3480	4,6899
1 USD	3,9350	4,4018
1 GBP	4,9997	5,2957
1 CHF	4,6828	4,7679

2.9. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej, aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a także przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składników aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych dyskontowane są do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Wyliczenie efektywnej stopy procentowej obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej od wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe oraz zakupionych lub udzielonych instrumentów finansowych z utratą wartości (purchased or originated credit impaired financial assets, tzw. „POCI”). W momencie rozpoznania utraty wartości aktywów finansowych (przeklasyfikowania aktywa finansowego do Fazy 3), przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według efektywnej stopy procentowej.

Natomiast w przypadku POCl do kalkulacji przychodu odsetkowego Grupa stosuje skorygowaną o ryzyko kredytowe efektywną stopę procentową. Przychód odsetkowy kalkulowany jest od ekspozycji netto (ekspozycja brutto pomniejszona o odpis aktualizacyjny).

2.10. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, lecz są rozliczane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wynik z tytułu opłat i prowizji.

Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są w szczególności prowizje otrzymywane od kredytów w rachunkach bieżących, kredytów odnawialnych, zobowiązań udzielonych (gwarancje, linie kredytowe).

Oplaty za zobowiązanie się Grupy do udzielenia kredytu lub pożyczki (prowinzje od wystawionych promes), są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane, jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo.

Przychody z umów z klientami obejmują zarówno opłaty i prowizje, które są rozliczane w czasie metodą liniową (w trakcie świadczenia usługi) jak i rozpoznawane jednorazowo. Przychody są prezentowane w kwotach wynagrodzenia Grupy określonego w umowach z klientami i nie obejmują kwot zebranych przez Grupę w imieniu osób trzecich, które następnie są im przekazywane (na przykład pobrane składki ubezpieczeniowe, które Grupa przekazuje zakładom ubezpieczeń). Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyręzonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi.

Kredyty i pożyczki

Z tytułu umów kredytowych Grupa generuje w szczególności przychody za gotowość do wypłaty finansowania w ramach przyznanych limitów kredytowych, które są rozpoznawane w rachunku zysków i strat liniowo przez okres, na który przyznano limit. Dla umów bez określonego harmonogramu spłaty, w przypadku kredytów odnawialnych opłaty z tytułu każdorazowego uruchomienia transzy kredytu są rozpoznawane przez średni oczekiwany okres ich spłaty. W ramach niektórych umów kredytowych Grupa otrzymuje prowizje za gotowość lub zaangażowanie, których wysokość kalkulowana jest w oparciu o salda kredytów w określonym momencie trwania umowy kredytowej. Pomimo, iż częściowo są to wynagrodzenia za świadczenie usług, w ramach których klienci czerpią korzyści w sposób ciągły, z uwagi na istotną niepewność szacunku dotyczącego salda kredytu w określonym momencie w przyszłości, Grupa rozpoznaje tego typu przychody w momencie, kiedy podstawa jego naliczenia jest pewna.

Karty debetowe i kredytowe

W ramach umów o karty debetowe zawarte z klientami, Grupa rozpoznaje przychody z tytułu różnych typów opłat i prowizji. Najczęściej są to czynności, w ramach których Grupa wykonuje swoje zobowiązanie do świadczenia usług w danym momencie czasu, w którym klient jednorazowo czerpie z nich korzyści, należne za nie wynagrodzenie Grupa ujmuje w przychodach jednorazowo. Przykładem są opłaty za wydanie karty, za sprawdzenie salda konta w bankomacie, za wypłatę gotówki w bankomacie. Obok jednorazowych opłat za czynności bankowe, analogicznych do opisanych wyżej dla kart debetowych, Grupa otrzymuje roczne opłaty za korzystanie z kart kredytowych sprzedawanych przez Grupę wraz z odrębnymi usługami, między innymi ubezpieczeniem karty. Grupa alokuje wynagrodzenie do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia i rozpoznaje prowizje w okresie świadczenia usług.

Zobowiązania do udzielenia kredytów i pożyczek

Grupa pobiera prowizję za gotowość do udzielenia kredytu lub pożyczki, która stanowi odrębne wynagrodzenie od prowizji otrzymywanych od kredytów w momencie ich uruchomienia, takich jak prowizje przygotowawcze. Pomimo świadczenia usługi w czasie, Grupa rozpoznaje przychód z tytułu tej prowizji dopiero w momencie podjęcia decyzji dotyczącej uruchomienia, bądź nie, kredytu, ponieważ na moment jej pobrania nie jest możliwe oszacowanie okresu, przez który należy rozkładać należne wynagrodzenie.

Pośrednictwo w sprzedaży produktów inwestycyjnych oraz zarządzanie aktywami

Grupa pośredniczy w sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych na rzecz BNP Paribas Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („TFI”), za które otrzymuje część prowizji pobieranej za sprzedaż od klientów. Grupa ujmuje przychód miesięcznie w oparciu o wolumen sprzedaży z danego miesiąca. Dodatkowo Grupa otrzymuje od TFI wynagrodzenie zmienne stanowiące część prowizji za zarządzanie aktywami powstałymi w wyniku sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, którą TFI pobiera od klientów. Wynagrodzenie Grupy uzależnione jest od wyceny składników aktywów w portfelu pod zarządzaniem. Grupa ujmuje przychód na koniec miesiąca w oparciu o własne szacunki w obszarze wyceny aktywów pod zarządzaniem, które nie implikują potencjalnego istotnego odwrócenia przychodu w momencie rozliczenia przychodu z TFI.

Pośrednictwo w sprzedaży ubezpieczeń

Grupa za pełnienie funkcji agenta w sprzedaży ubezpieczeń na rzecz spółki ubezpieczeniowej uprawniona jest do otrzymania wynagrodzenia prowizyjnego oraz dodatkowego wynagrodzenia, które Grupa rozpoznaje kwartalnie w oparciu o okresowe wyniki ze sprzedaży ubezpieczeń w wysokości, która nie będzie podlegała istotnemu odwróceniu w przyszłości, zgodnie z MSSF 15.

Ujmowanie przychodów i kosztów ubezpieczeniowych (bancassurance)

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków - instrument finansowy jest oferowany przez Grupę zawsze z produktem ubezpieczeniowym lub produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Grupę wyłącznie z instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z instrumentem finansowym.

Ujmowanie przychodów z tytułu bancassurance dla transakcji powiązanych

W przypadku, gdy produkt ubezpieczeniowy jest bezpośrednio powiązany z instrumentem finansowym opłaty uzyskiwane przez Bank z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego stanowią integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego.

Wynagrodzenie z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych dla produktów bezpośrednio powiązanych z instrumentami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu jest rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodzie odsetkowym w przypadku składki jednorazowej, lub ujmowane w przychodzie prowizyjnym miesięcznie w przypadku składki miesięcznej.

Wynagrodzenie z tytułu wykonywania usługi pośrednictwa, którą ocenia się pod kątem treści ekonomicznej, ujmuje się w przychodach z tytułu prowizji w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego lub jego odnowienia, jeśli jest istotne.

Ujmowanie kosztów z tytułu bancassurance dla transakcji powiązanych

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów jako element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego, jeżeli całość przychodów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego będzie rozliczana metodą efektywnej stopy procentowej lub odpowiednio w proporcji zastosowanej przy podziale przychodów na rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego i przychodów rozpoznawanych jednorazowo lub rozliczanych w czasie jako wynagrodzenie z tytułu wykonywania usługi pośrednictwa, jeżeli dokonano takiego podziału.

Ujmowanie przychodów i kosztów z tytułu bancassurance dla transakcji niepowiązanych

W przypadku, gdy instrument finansowy oraz produkt ubezpieczeniowy stanowią transakcje niepowiązane, wynagrodzenie Grupy z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego ujmowane jest oddzielnie od wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego.

Wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, które nie wymaga od Grupy świadczenia jakichkolwiek innych usług w okresie posprzedażowym jest rozpoznawane jako przychody w dniu rozpoczęcia obowiązywania bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej. Przychód ujmuje się w przychodach z tytułu prowizji.

Wynagrodzenie za usługi świadczone przez Grupę w okresie życia produktu ubezpieczeniowego jest odraczane w czasie i ujmowane w przychodach Grupy według stopnia zaawansowania świadczonej usługi. Zasada stopnia zaawansowania usługi na dzień bilansowy jest stosowana wyłącznie w przypadku, gdy wynik transakcji dotyczącej świadczenia usług można w sposób wiarygodny oszacować.

W przypadku, gdy Grupa nie może dokładnie określić liczby działań wykonywanych w określonym przedziale czasu lub poziomu zwrotów, przychody z tytułu wykonywanych usług lub czynności wynikających z produktu ubezpieczeniowego zaoferowanego przez Grupę ujmuje się w oparciu o metodę liniową (równomiernie) w okresie życia produktu ubezpieczeniowego, o ile nie istnieją dowody na to, że inna metoda w lepszy sposób zobrazuje stopień zaawansowania realizacji.

2.11. Przychód z tytułu dywidend

Przychód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania przez Grupę.

2.12. Wynik z działalności handlowej

Wynik z tytułu działalności handlowej uwzględnia wszystkie przychody i koszty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikowanych jako aktywa oraz zobowiązania finansowe wycenione według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz przychody i koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych, za wyjątkiem instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń.

Pozycja ta obejmuje również zyski i straty z przeliczenia aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych (rewaluacji).

2.13. Wynik z działalności inwestycyjnej

W pozycji wynik z działalności inwestycyjnej prezentowane są przychody i koszty z tytułu utraty wartości inwestycji w spółkach zależnych, przychody oraz koszty z tytułu aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody i koszty z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, z wyjątkiem odsetek.

2.14. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją

Zaprzestanie ujmowania instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie dotyczy przypadków modyfikacji istotnej (opis identyfikacji i ujęcia istotnych modyfikacji znajduje się w punkcie 2.18 Klasyfikacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych, punkt zatytułowany „Modyfikacje aktywów finansowych”).

2.15. Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi

W pozycji tej ujmowany jest wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi. Opis polityki rachunkowości i metodyki kalkulacji wpływu tego ryzyka znajduje się w Nocie 54 Sprawy Sądowe.

2.16. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych Grupa przedstawia pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Grupa ujmuje w powyższej pozycji głównie wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji aktywów trwałych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, przychody i koszty z tytułu innych usług niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy oraz przychody i koszty związane z rezerwami na postępowania sądowe z wyłączeniem spraw spornych dotyczących kredytów hipotecznych w walutach wymiennalnych.

W ramach pozostałych przychodów operacyjnych ujmowane są również przychody z tytułu umów z klientami z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów i usług oferowanych przez inne jednostki (w tym spółki należące do Grupy Kapitałowej Banku) lub refakturowania kosztów poniesionych przez Bank na inne jednostki (w takim przypadku z uwagi na działanie w charakterze agenta Bank prezentuje wynik netto).

2.17. Podatek dochodowy

Obciążenie wyniku finansowego brutto obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz obciążenie/uznanie z tytułu zmiany aktywa/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na koniec okresu sprawozdawczego.

2.18. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych

Zgodnie z MSSF 9 Grupa kwalifikuje aktywa finansowe w momencie ich początkowego ujęcia do następujących kategorii wyceny:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Klasyfikacja aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 jest uzależniona od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (ang. Solely payments of principal and interest, „SPPI”).

Niezależnie od powyższego istnieje opcja nieodwołalnego wyznaczenia w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (który przy braku tej opcji byłby zaklasyfikowany jako wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody), jeżeli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji eliminując lub znacząco zmniejszając niespójność w zakresie wyceny, lub ujmowania aktywów lub zobowiązań, lub związanych z nimi zysków i strat. Grupa nie wyznaczyła żadnych składników aktywów finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w momencie początkowego ujęcia.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia można dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Grupę w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3.

W przypadku wykorzystania opcji wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w rachunku zysków i strat ujmuje się wyłącznie dywidendy wynikające z tej inwestycji. Zyski lub straty z wyceny ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat.

W przypadku inwestycji kapitałowych Grupa nie skorzystała z opcji wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Modele biznesowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do trzech modeli biznesowych, biorąc pod uwagę cel utrzymywania instrumentu finansowego:

Model 1: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych

W ramach Modelu 1 nadrzędnym celem biznesowym jest pozyskiwanie korzyści z umownych przepływów pieniężnych z powstałych lub nabytych aktywów finansowych.

Model 2: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych oraz sprzedaż aktywów finansowych

W ramach Modelu 2 zarówno otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaż nabytych lub wytworzonych aktywów finansowych stanowią integralne elementy realizacji celu biznesowego portfela.

Model 3: Pozostałe aktywa finansowe niezaklasyfikowane do modelu 1 ani modelu 2

W sytuacji, kiedy określone grupy aktywów finansowych nie zostały nabyte lub wytworzone w ramach Modelu 1 oraz Modelu 2, powinny zostać zaklasyfikowane do Modelu 3. Najczęściej Model 3 będzie odnosił się do strategii, która zakłada realizację przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów finansowych bądź do portfeli, które są zarządzane w oparciu o ich wartość godziwą.

Aktywa nabyte lub udzielone z rozpoznaną utratą wartości (aktywa POCI)

Dodatkowo Grupa wyodrębnia kategorię aktywów nabytych lub udzielonych z utratą wartości. Aktywa POCI to aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości.

W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe do ustalenia wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa - stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych - w całym okresie życia - w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest w rachunku zysków i strat. Aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, powinny być traktowane jako POCI we wszystkich następujących okresach do momentu wyłączenia ze sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy.

Test umownych przepływów pieniężnych

Na potrzeby dokonania klasyfikacji i późniejszej wyceny aktywów finansowych Grupa dokonuje weryfikacji, czy przepływy pieniężne z określonego instrumentu stanowią wyłącznie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Na potrzeby dokonania oceny charakterystyki przepływów pieniężnych, kwota główna definiowana jest jako wartość godziwa aktywa finansowego na moment początkowego ujęcia. Odsetki definiowane są jako odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka kredytowego związanego z niespłaconą częścią kwoty głównej oraz innych ryzyk i kosztów związanych ze standardową umową kredytową (np. ryzykiem płynności czy kosztami administracyjnymi) oraz marży.

Podczas dokonywania oceny, czy kontraktowe przepływy pieniężne stanowią jedynie spłaty kwoty głównej oraz odsetek, Grupa poddaje analizie przepływy pieniężne instrumentu wynikające z umowy, tj. czy umowa zawiera jakiegokolwiek zapisy, które mogłyby zmienić termin dokonywania płatności kontraktowych lub ich kwotę w taki sposób, iż z ekonomicznego punktu widzenia nie będą one stanowiły jedynie spłat kwoty głównej oraz odsetek od niespłaconej części głównej.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

- składnik aktywów jest utrzymywany przez Grupę zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymanie aktywów dla uzyskania umownych przepływów pieniężnych,
- warunki umowne składnika aktywów finansowych reprezentują umowne przepływy pieniężne, które stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

- składnik aktywów jest utrzymywany przez Grupę zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż aktywów,
- warunki umowne składnika aktywów finansowych reprezentują umowne przepływy pieniężne, które stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek.

Pozostałe składniki aktywów finansowych są wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Modyfikacje aktywów finansowych

Jeżeli warunki umowy aktywa finansowego ulegają zmianie, Bank dokonuje oceny, czy przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo różnią się istotnie od tych generowanych przez to aktywo przed modyfikacją warunków jego umowy. W przypadku zidentyfikowania istotnej różnicy, pierwotne aktywo finansowe zostaje usunięte ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a zmodyfikowane aktywo finansowe uznaje się za „nowe” aktywo finansowe, które zostaje ujęte w księgach w jego wartości godziwej oraz następuje kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa. Przychody lub koszty powstałe na dzień ustalenia skutków istotnej modyfikacji rozpoznawane są w rachunku zysków i strat w pozycji Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją.

Jeżeli przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo nie różnią się istotnie od pierwotnych przepływów pieniężnych, modyfikacja nie powoduje usunięcia aktywa finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Bank dokonuje ponownej kalkulacji wartości bilansowej brutto takiego aktywa w oparciu o zmodyfikowane umowne przepływy pieniężne zdyskontowane oryginalną efektywną stopą procentową, a wynik powstały na nieistotnej modyfikacji ujmowany jest w przychodzie odsetkowym.

Ocena, czy dana modyfikacja aktywów finansowych jest modyfikacją istotną czy nieistotną zależy od spełnienia kryteriów jakościowych i ilościowych.

Jeżeli istnieją dowody na to, że zmodyfikowany składnik aktywów finansowych jest przy początkowym ujęciu dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, należy wyliczyć efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe owego składnika aktywów finansowych.

Utrata wartości aktywów finansowych

Wymogi MSSF 9 odnoszące się do utraty wartości opierają się na modelu oczekiwanej straty kredytowej.

Grupa stosuje podejście trzyetapowe do wyceny oczekiwanych strat kredytowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, co do których nie stwierdzono utraty wartości na moment początkowego ujęcia.

W następstwie zmian jakości kredytowej od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowe przechodzą pomiędzy następującymi trzema fazami:

i) Faza 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12 -miesięcy

W przypadku, gdy ryzyko kredytowe nie wzrosło w znaczącym stopniu od momentu początkowego ujęcia oraz nie została zaobserwowana utrata wartości kredytu od momentu udzielenia, Grupa rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej powiązany z prawdopodobieństwem niespłacenia zobowiązania w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Przychód odsetkowy od takich aktywów rozpoznawany jest od wartości bilansowej brutto (zamortyzowanego kosztu przed korektą z tytułu odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

ii) Faza 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres udzielonego finansowania – istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia oraz brak zaobserwowanej utraty wartości składnika aktywów finansowych

W przypadku ekspozycji, dla której od momentu początkowego ujęcia w znaczącym stopniu wzrosło ryzyko kredytowe, ale nie została zaobserwowana utrata wartości składnika aktywów finansowych, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania. Przychód odsetkowy od takich aktywów rozpoznawany jest od wartości bilansowej brutto (zamortyzowanego kosztu przed korektą z tytułu odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

iii) Faza 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres składnika aktywów finansowych – utrata wartości składnika aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów. Na aktywa finansowe, dla których zaobserwowano utratę wartości, jest tworzony odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania, zaś przychody odsetkowe są rozpoznawane od wartości bilansowej netto (po korekcie odpisu z tytułu strat kredytowych) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy od momentu początkowego ujęcia wystąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego dla aktywów finansowych, poprzez porównanie ryzyka niespłacenia kredytu w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia stosując m.in. wewnętrzny system oceny ryzyka kredytowego, zewnętrzne ratingi kredytowe, informacje o opóźnieniu w spłatach oraz informacje pochodzące z wewnętrznych systemów monitoringu ryzyka kredytowego takie, jak listy ostrzegawcze i informacje o restrukturyzacji.

Grupa ocenia, czy ryzyko kredytowe wzrosło w znaczącym stopniu na podstawie oceny indywidualnej i grupowej. W celu dokonania kalkulacji utraty wartości w ujęciu grupowym, składniki aktywów finansowych są dzielone na homogeniczne grupy produktów na podstawie wspólnych cech ryzyka kredytowego, biorąc pod uwagę rodzaj instrumentu, rating ryzyka kredytowego, datę ujęcia pierwotnego, pozostały okres zapadalności, gałąź przemysłu, położenie geograficzne kredytobiorcy oraz inne istotne czynniki.

Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest mierzona jako wartość bieżąca wszystkich niedoborów przepływów pieniężnych w ciągu oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych ważona prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania, oraz zdyskontowana z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej. Niedobór przepływów pieniężnych jest różnicą pomiędzy wszystkimi kontraktowymi przepływami pieniężnymi należnymi Grupie, oraz wszystkimi przepływami pieniężnymi, które Grupa spodziewa się otrzymać. Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest ujmowana w rachunku zysków lub strat w pozycji wyniku na odpisach z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.

Grupa bierze pod uwagę historyczne dane dotyczące strat kredytowych i dostosowuje je do bieżących obserwowalnych danych. Ponadto, Grupa stosuje racjonalne i uzasadnione prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, w tym własny osąd oparty na doświadczeniu, mając na celu oszacowanie oczekiwanych strat kredytowych. MSSF 9 wprowadza zastosowanie do kalkulacji odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych czynników makroekonomicznych, do których należą np. bezrobocie, stopy procentowe, produkt krajowy brutto, inflacja, ceny nieruchomości komercyjnych, kursy walutowe, indeksy giełdowe, wskaźniki płac. MSSF 9 wymaga także dokonania oceny zarówno obecnego, jak i prognozowanego kierunku cykli ekonomicznych.

Włączenie informacji prognozowanych do kalkulacji odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych zwiększa poziom osądu, w jakim stopniu powyższe czynniki makroekonomiczne wpłyną na oczekiwane straty kredytowe. Metodologia i założenia, w tym wszelkie prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, są regularnie monitorowane.

Jeśli w następnym okresie odpis na oczekiwane straty kredytowe ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, wówczas uprzednio ujęty odpis z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie odpisu na oczekiwane straty kredytowe. Kwotę odwróconego odpisu na oczekiwane straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Dla instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wycena oczekiwanej straty kredytowej jest oparta na trzyetapowym podejściu, tak jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Grupa ujmuje kwoty odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w rachunku zysków i strat, wraz z odpowiadającą wartością ujętą w innych całkowitych dochodach, bez obniżenia wartości bilansowej aktywów (tj. wartości godziwej) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Klasyfikacja i wycena zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane według zamortyzowanego kosztu).

Zobowiązania finansowe – inne niż zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – wyceniane są po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Kompensowanie

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i przedstawia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje bieżące możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz Grupa ma zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

Sekurytyzacja

W grudniu 2017 roku Bank dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych oraz samochodowych spółki zależnej BGŻ Poland ABS1 DAC (SPV). Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki SPV.

Spółka ta wyemitowała, na bazie sekurytyzowanych aktywów, obligacje zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV.

Grupa dokonała kompleksowej analizy transakcji uznając, że w świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego Grupy. Na dzień zawarcia transakcji Grupa bezzwrotnie otrzymała od SPV wynagrodzenie początkowe odpowiadające całkowitemu nominalowi sekurytyzowanego portfela kredytów. W transakcji zastosowano mechanizm odroczonego wynagrodzenia płatnego na rzecz Grupy przez SPV. Wynagrodzenie odroczone odpowiada wynikowi SPV po uregulowaniu kosztów finansowania i działalności.

Poprzez zastosowany mechanizm wynagrodzenia odroczonego Grupa zachowywała zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przekazanymi kredytami. Odroczone wynagrodzenie Grupy zgodnie z przewidywaniami pochłaniało całą zmienność przepływów pieniężnych z portfeli sekurytyzowanych kredytów. Grupa ponosiła to ryzyko zmienności, gdyż wypłata wynagrodzenia odroczonego przez SPV na rzecz Grupy była w całości podporządkowana zobowiązaniom SPV wobec inwestorów z tytułu finansowania.

W związku z powyższym Grupa rozpoznawała zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji, które wyceniała efektywną stopą procentową skalkulowaną w oparciu o przyszłe płatności SPV z tytułu zobowiązań wynikających z wyemitowanych obligacji. Transakcja sekurytyzacji została opisana w Nocie 44 Sekurytyzacja.

Umowy sprzedaży i odkupu

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (transakcje „repo” oraz „sell buy back”) nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się jako zobowiązania finansowe w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje „reverse repo” oraz „buy sell back”) ujmuje się w pozycji „Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu”. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu traktuje się jako odsetki i nalicza metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy.

Zasady ujmowania i wyłączenia ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w przypadku, gdy staje się stroną umowy takiego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się w dacie zawarcia transakcji stanowiącej datę zobowiązania się Grupy do nabycia lub sprzedaży danego składnika aktywów finansowych. Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych stanowią transakcje, których warunki umowy wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku. Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży dotyczą w szczególności transakcji walutowych FX spot, nogi spotowej w transakcjach FX swap oraz transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych, gdzie zwyczajowo pomiędzy dniem zawarcia transakcji, a dniem jej rozliczenia upływają dwa dni robocze, za wyjątkiem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych z sytuacji finansowej w momencie, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Przeniesienie ma miejsce:

- w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Grupy.

2.19. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości, przynajmniej raz w roku. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Amortyzacja”.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie udowodnić:

- 1) możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży;
- 2) zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży;
- 3) zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- 4) sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne; między innymi Grupa może udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez Grupę – użyteczność składnika wartości niematerialnych;

- 5) dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- 6) możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku standardowych wartości niematerialnych (o określonym okresie użytkowania i użytkowanych) ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania. Wydatki związane z utrzymaniem programów komputerowych odnoszone są w koszty w okresie, którego dotyczą.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynoszą:

- licencje 12,5 – 50,0%
- autorskie prawa majątkowe 20,0 – 50,0%

Weryfikacji okresów użytkowania wartości niematerialnych dokonuje się co najmniej raz w roku i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej wartości niematerialnych pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

2.20. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki i nakłady w obcych środkach trwałych 2,5 – 20,0%
- maszyny i urządzenia 10,0 – 20,0%
- zespoły komputerowe 20,0%

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się co najmniej raz w roku i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości co najmniej raz w roku oraz zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów, w ciężar rachunku zysków i strat tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

2.21. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa dokonała wyboru polityki rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń i zdecydowała o kontynuacji stosowania przepisów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 „Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i wycena” do czasu zakończenia przez Radę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości prac nad wytycznymi dla rachunkowości zabezpieczeń w ujęciu makro (ang. macro hedging).

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości zabezpieczeń, Grupa wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej oraz przyszłych przepływów pieniężnych określonych składników aktywów i pasywów, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów. Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się w Grupie do powiązania zabezpieczającego, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki Grupa będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej (lub przepływów pieniężnych) wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Zabezpieczenia wartości godziwej (ang. fair value hedge)

Zmiany w wycenie według wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej zmiana w wycenie pozycji zabezpieczanych prezentowana jest w pozycji *Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej odpowiednio w aktywach lub pasywach*.

Zmiany w wycenie według wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrument zabezpieczający w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej, tj. w pozycji *Wynik na rachunkowości zabezpieczeń*.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (ang. cash flow hedge)

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zalicza się do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat.

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygasł albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w pozostałych całkowitych dochodach pozostają w pozostałych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski i straty wykazane w pozostałych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

2.22. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje powstanie zobowiązania oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenie się rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe z tytułu odsetek.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudził uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie:

- a) w sposób nieodzowny wynikają z restrukturyzacji oraz
- b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej.

Rezerwą na restrukturyzację nie są objęte koszty takie, jak:

- a) przeszkolenie pozostających pracowników lub zmiana ich przyporządkowania służbowego;
- b) marketing; lub
- c) inwestycja w nowe systemy i sieci dystrybucji.

Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

Bank tworzy rezerwy na postępowania sądowe, gdy występuje w nich jako pozwany, a roszczenie powoda ma charakter pieniężny (np. roszczenia o zapłatę/odszkodowanie), a także na postępowanie administracyjne, w którym Bank jest uczestnikiem, które może skutkować nałożeniem na Bank kary pieniężnej. Rezerwy tworzy się w przypadku postępowań, w odniesieniu do których zachodzi prawdopodobieństwo (ryzyko) niekorzystnego dla Banku rozstrzygnięcia.

2.23. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Grupa na dzień rozpoczęcia leasingu jako leasingobiorca rozpoznaje zobowiązanie z tytułu leasingu (zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych) oraz składnik aktywów, który stanowi prawo do użytkowania przedmiotu leasingu przez okres trwania umowy leasingowej (prawo do użytkowania składnika aktywów).

Przy ustalaniu okresu leasingu, Grupa rozważa wszystkie istotne fakty i zdarzenia, powodujące istnienie zachęt ekonomicznych do skorzystania z opcji przedłużenia lub nieskorzystania z opcji wypowiedzenia. Grupa dokonuje ponownego oszacowania długości okresu leasingu w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia lub znaczącej zmiany w okolicznościach, które mają wpływ na wcześniej dokonaną ocenę.

W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony dotyczących placówek oddziałów Banku, Grupa przyjęła okres leasingu spójny z okresem amortyzacji nieumorzonych na dzień wdrożenia standardu inwestycji wykonanych w tych nieruchomościach, a w przypadku braku takich inwestycji okres 3 lat, biorąc pod uwagę istotne koszty związane ze zmianą lokalizacji oddziałów w trakcie ich funkcjonowania.

Grupa stosuje zwolnienia przewidziane w MSSF 16 i nie ujmuje składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania w przypadku leasingów krótkoterminowych oraz leasingów obejmujących składniki aktywów o niskiej wartości. Leasingi krótkoterminowe są definiowane jako leasingi, które na datę rozpoczęcia mają okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (łącznie z okresami, na które można przedłużyć leasing, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa) i nie zawierają opcji kupna. Za składniki aktywów o niskiej wartości uważa się te, które, gdy są nowe, mają wartość nie wyższą niż 5 000 Euro.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu na podstawie wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić.

W przeciwnym razie leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy jest to stopa procentowa, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym. Grupa wyznacza krańcową stopę procentową dla wszystkich typów umów na bazie średniej stopy finansowania w danej walucie.

W wycenie zobowiązań z tytułu leasingu uwzględnia się następujące elementy:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu lub stawki,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Opłaty zmienne, które nie zależą od indeksu lub stawki i nie mają określonego minimalnego poziomu, nie są wliczane do wartości zobowiązania z tytułu leasingu. Opłaty te są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie zaistnienia zdarzenia, które powoduje ich wymagalność.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien uwzględniać:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- opłaty leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów, które musi ponieść Grupa w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce, w jakim składnik jest zlokalizowany, lub sam składnik aktywów, do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

Po początkowym ujęciu prawo do użytkowania jest pomniejszane o umorzenie oraz łączne straty z tytułu utraty wartości oraz korygowane w związku z aktualizacją wyceny zobowiązania z tytułu leasingu w związku ze zmianami leasingu, nieskutkującymi koniecznością ujęcia odrębnego składnika leasingu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania bazowego składnika aktywów, chyba, że Grupa posiada wystarczającą pewność, że uzyska tytuł własności przed upływem okresu leasingu – wówczas prawo do użytkowania amortyzuje się od dnia rozpoczęcia leasingu do końca okresu użytkowania składnika aktywów.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego.

Grupa nie oferuje produktów leasingu operacyjnego, tj. takiego w jakim nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

2.24. Gwarancje finansowe

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej.

Gwarancje finansowe po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości wyższej z:

- kwoty odpisu aktualizującego ustalonego zgodnie z zasadami stosowanymi dla odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie zgodnie z MSSF 9,
- kwoty ujętej początkowo, pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

W odniesieniu do zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz umów gwarancji finansowych dzień, w którym Grupa staje się stroną nieodwołalnego zobowiązania, uznaje się za datę początkowego ujęcia do celów stosowania wymogów w zakresie utraty wartości.

2.25. Świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych, rezerwy na niewykorzystane urlopy, rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia oraz rezerwy na programy motywacyjno-retencyjne. Rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne tworzone są metodą aktuarialną, co zostało opisane w Nocie 3e i 11 niniejszego sprawozdania.

Pracownicy zatrudnieni w Grupie mają prawo do następujących świadczeń pracowniczych:

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Odprawy emerytalne, będące programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, przysługują pracownikom, którzy przechodzą na zaopatrzenie emerytalne lub rentę inwalidzką. Do okresu pracy wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia na podstawie stosunku pracy.

Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe obliczane są jako iloczyn dziennej stawki wynagrodzenia i liczby dni zaległego urlopu wypoczynkowego z uwzględnieniem narzutów z tytułu świadczeń ZUS na dzień bilansowy. Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe prezentowane są w jednostkowym sprawozdaniu finansowym w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Świadczenia wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

W dniu 9 grudnia 2021 roku Rada Nadzorcza BNP Paribas Bank Polska S.A. zatwierdziła zmienioną Politykę wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka BNP Paribas Bank Polska S.A. (dalej: Polityka). Zmiany były związane między innymi z koniecznością dostosowania Polityki do zapisów Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach.

Podstawą ustalenia wynagrodzenia zmiennego jest ocena wyników pracy osób objętych Polityką.

Zgodnie z obowiązującą Polityką wynagrodzenie zmienne jest podzielone na:

- część nieodroczoną i odroczoną oraz część przyznawaną w formie instrumentu finansowego, którym są akcje Banku (rozliczanej zgodnie z MSSF 2),
- pozostałą część przyznawaną w formie pieniężnej (rozliczanej zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”).

Przyznanie prawa do wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku następuje poprzez wydanie warrantów subskrypcyjnych w liczbie odpowiadającej liczbie przyznanych akcji, jeden warrant uprawnia do objęcia jednej akcji. Wypłata wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku, tj. objęcie akcji Banku w drodze realizacji praw z warrantów subskrypcyjnych, następuje po upływie okresu retencji.

Okres odroczenia wynosi co najmniej 5 lat dla Kadry kierowniczej wyższego szczebla i co najmniej 4 lata i maksymalnie 5 lat dla pracowników innych niż Kadra kierownicza wyższego szczebla. Maksymalny 5 letni okres odroczenia stosowany jest w przypadku przypisania Wynagrodzenia Zmiennego, którego wysokość przekracza kwotę szczególnie wysoką. Część odroczonego wynagrodzenia zmiennego jest podzielona na równe części odpowiednio do liczby lat okresu odroczenia.

Część wynagrodzenia płatna w gotówce wykazywana jest zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych i jest rozliczana w okresie nabywania przez pracowników uprawnień do tych świadczeń (tj. zarówno w okresie oceny rozumianym jako rok pracy, za który pracownicy otrzymują świadczenie, jak i w okresie odroczenia odpowiednich części tego świadczenia). Wartość świadczenia ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Zobowiązania wynikające z restrukturyzacji zatrudnienia

W związku z realizowanym procesem zwolnień grupowych w BNP Paribas Bank Polska S.A. realizowane były wypłaty z tytułu odpraw dla pracowników zwalnianych z inicjatywy pracodawcy oraz dla pracowników objętych programami odejść dobrowolnych.

Zostało również podpisane nowe porozumienie w sprawie procesu zwolnień grupowych na lata 2024-2026.

Zobowiązania z tytułu programów motywacyjno-retencyjnych

Programy te zostały zrealizowane do dnia sprawozdawczego, za wyjątkiem części odroczonej dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Grupy, zgodnie z obowiązującą w Grupie polityką w tym zakresie.

2.26. Kapitały

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, po odliczeniu ewentualnego podatku dochodowego, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały: zapasowy, rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia.

2.27. Działalność powiernicza

BNP Paribas Bank Polska S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa zarządzane w ramach działalności powierniczej nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie spełniają definicji aktywów Grupy.

2.28. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: środki pieniężne w kasie oraz środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania (rachunek bieżący), rachunek rezerwy obowiązkowej, należności od banków (w tym rachunki nostro).

3. WARTOŚCI SZACUNKOWE

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

a. Utrata wartości aktywów finansowych

Ocena utraty wartości aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 wymaga oszacowań i przyjęcia założeń, szczególnie w obszarach oszacowań co do wartości i terminów przyszłych przepływów pieniężnych, wartości ustanowionych zabezpieczeń, czy oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego.

Ocenie utraty wartości, zgodnie z MSSF 9, podlegają aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu oraz aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody a także zobowiązania do udzielenia pożyczki. Rozpoznanie oczekiwanych strat kredytowych jest uzależnione od zmiany poziomu ryzyka kredytowego odnotowanej od momentu początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych. Aktywa finansowe poddawane są ocenie w zakresie sprawdzenia, czy wystąpiły zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Wymogi MSSF 9 odnoszące się do utraty wartości opierają się na modelu oczekiwanej straty kredytowej.

Instrumenty finansowe podlegające ocenie utraty wartości klasyfikowane są do jednej z trzech faz w oparciu o ocenę zmian jakości kredytowej zaobserwowaną od momentu początkowego ujęcia:

- i. Faza 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12 miesięcy

W przypadku, gdy ryzyko kredytowe instrumentu finansowego nie wzrosło w istotnym stopniu od momentu początkowego ujęcia oraz nie wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, Grupa rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie kolejnych 12 miesięcy.

- ii. Faza 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania – brak zdarzenia niewykonania zobowiązania

W przypadku instrumentów finansowych, których ryzyko kredytowe wzrosło istotnie w okresie od początkowego ujęcia, ale nie wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie jej trwania, uwzględniając prawdopodobieństwo zdarzenia niewykonania zobowiązania.

- iii. Faza 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania – zdarzenie niewykonania zobowiązania

W przypadku instrumentów finansowych, dla których wystąpiło zdarzenie niewykonania zobowiązania, tworzony jest odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie jej trwania.

Kryteria przypisywania do Faz

W celu oceny czy od momentu początkowego ujęcia instrumentu finansowego wystąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Faza 2), Grupa porównuje poziom ryzyka niespłacenia kredytu w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia.

Ocena polega na weryfikacji czy stosunek skumulowanego PD na datę raportową wyznaczonego dla okresu od daty raportowej do daty zapadalności oraz skumulowanego PD na datę początkowego ujęcia wyznaczonego dla okresu od daty raportowej do daty zapadalności przekracza próg względny zmiany parametru PD lifetime. Przekroczenie progu powoduje klasyfikację do Fazy 2. Do porównania wykorzystywane jest PD lifetime ważone prawdopodobieństwem wystąpienia poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych.

Wysokość progu ustalana jest na poziomie homogenicznych portfeli w oparciu o analizę poziomów szkodowości dla historycznych danych. Analiza ma na celu zapewnienie wysokiej mocy dyskryminacyjnej wprowadzonego podziału a jej wyniki podlegają weryfikacji pod kątem intuicyjności. Przyjęte w Grupie wartości progowe wynoszą od 1,8-krotnego do 2,7-krotnego wzrostu PD lifetime względem momentu początkowego ujęcia w zależności od segmentu.

Istotnym elementem procesu szacowania odpisów mającym wpływ zarówno na przypisanie do Faz jak i parametry wykorzystane w procesie szacowania odpisów jest wewnętrzny system ratingowy oceny ryzyka kredytowego. Rating stanowi odzwierciedlenie oceny jakości aktywów oraz kluczowych ryzyk z nim związanych, w tym ocenę ryzyka refinansowego.

Ryzyko refinansowe jest cyklicznie oceniane przez Bank, zarówno przy procesie udzielania finansowania jaki i w ramach cyklicznego monitoringu przeprowadzanego w całym okresie finansowania.

W segmencie nieruchomości komercyjnych między innymi badana jest jakość aktywa w tym: atrakcyjność lokalizacji, wiek obiektu, poziom obłożenia nieruchomości, warunki oraz okres trwania umów najmu, wartość nieruchomości, parametr LTV oraz DSCR.

Dodatkowo w celu oceny istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, Grupa wykorzystuje, m.in. informacje o opóźnieniu w spłatach (przekroczenie 30 dni zaległości) oraz informacje pochodzące z wewnętrznych systemów monitoringu ryzyka kredytowego, takich jak listy ostrzegawcze i informacje o restrukturyzacjach.

Dla ekspozycji zaklasyfikowanych do Fazy 2, jeżeli w kolejnych okresach jakość kredytowa instrumentu finansowego ulega poprawie i ulegają odwróceniu wcześniejsze wnioski dotyczące istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, ekspozycja zostaje przeklasyfikowana z Fazy 2 do Fazy 1, a odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych tych instrumentów finansowych są obliczane w horyzoncie 12 miesięcy.

Na potrzeby identyfikacji ekspozycji kwalifikujących się do Fazy 3 Grupa stosuje jednolitą definicję ekspozycji dotkniętych niewykonaniem zobowiązania oraz definicję ekspozycji dotkniętej utratą wartości, a klasyfikacja odbywa się w oparciu o zasady przesłanki niewykonania zobowiązania.

Podstawowym zdarzeniem niewykonania zobowiązania jest opóźnienie w spłacie ponad 90 dni (lub ponad 30 dni dla ekspozycji z przyznanym udogodnieniem) istotnej kwoty przeterminowanego zobowiązania kredytowego. Ponadto są uwzględniane inne przesłanki, w tym w szczególności:

- przyznanie restrukturyzacji,
- przyznanie udogodnienia, w przypadku gdy ekspozycja posiada status udogodnienia lub restrukturyzacji,

- przyznanie udogodnienia bez istotnej straty ekonomicznej, w przypadku którego spełniona jest przynajmniej jedna z poniższych przesłanek:
 - duża płatność ryczałtowa pod koniec harmonogramu spłat;
 - nieregularny harmonogram spłat, przy czym znacznie niższe płatności są przewidziane na początku harmonogramu spłat;
 - znaczący okres karencji na początku harmonogramu spłat;
 - ekspozycje wobec dłużnika podlegające restrukturyzacji awaryjnej więcej niż jeden raz.
- podejrzenie wyłudzenia (w tym przestępstwo gospodarcze lub inny czyn zabroniony dotyczący ekspozycji kredytowej),
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne,
- złożenie przez Grupę wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie Grupy może skutkować utratą zdolności kredytowej,
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika (likwidacyjnej, konsumenckiej), postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, ustanowieniu kuratora, ustanowieniu zarządu komisarycznego nad działalnością dłużnika,
- złożenie wniosku o postępowanie upadłościowe, ogłoszenie upadłości lub powzięcie informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
- wypowiedzenie umowy kredytowej,
- złożenie przez Bank wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec klienta,
- przyznanie moratorium publicznego udzielonego na podstawie art. 31fa Ustawy z dnia 2 marca 2020 r., o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
- trudności finansowe zidentyfikowane w procesie monitoringu/przeglądu klienta lub na podstawie informacji pozyskanych od klienta w ramach innych czynności,
- znaczące pogorszenie oceny ratingowej klienta.

Przy określaniu poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego Grupa uwzględnia progi zawarte w „Rozporządzeniu Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 3 października 2019 roku w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego”.

Przeterminowane zobowiązanie kredytowe uznaje się za istotne w przypadku, gdy łącznie przekroczone są oba progi istotności:

- 1) kwota przeterminowanych zobowiązań przekracza 400 PLN w przypadku ekspozycji detalicznych lub 2 000 PLN dla ekspozycji niedetalicznych oraz
- 2) udział zobowiązania przeterminowanego w zaangażowaniu jest większy niż 1%.

W związku z powyższym kalkulacja liczby dni przeterminowania na potrzeby stwierdzenia zdarzenia niewykonania zobowiązania rozpoczyna się po przekroczeniu obu ww. progów.

Przy reklasyfikacji ekspozycji z Fazy 3 do Fazy 2 lub Fazy 1 Grupa uwzględnia okres kwarantanny, zgodnie z którym ekspozycja kredytowa z rozpoznaną obiektywną przesłanką utraty wartości może być ponownie zaklasyfikowana do Fazy 2 lub 1 dopiero w sytuacji, gdy klient terminowo obsługuje należność przez określoną liczbę miesięcy. Wymagany okres kwarantanny jest zróżnicowany w zależności od typu klienta. Długość okresu kwarantanny ustalana jest przez Grupę na podstawie obserwacji historycznych, pozwalających na ocenę po jakim czasie prawdopodobieństwo powtórzonego niewykonania zobowiązania spada do poziomu porównywalnego do innych ekspozycji sklasyfikowanych do kategorii bez przesłanek utraty wartości.

W zakresie kryteriów przypisywania do Faz, Grupa wdrożyła przesłankę opartą o ocenę względnej zmiany parametru PD lifetime.

W związku z trwającą wojną w Ukrainie i sankcjami gospodarczymi wystosowanymi przeciwko Rosji oraz Białorusi, Bank dokonał analizy ekspozycji kredytowych bezpośrednio powiązanych z tymi krajami i na tej podstawie nie zidentyfikował istotnych ekspozycji zarówno w portfelu klientów instytucjonalnych, jak i klientów indywidualnych. Jednocześnie Bank na bieżąco monitoruje sytuację Klientów mając na uwadze zabezpieczenie portfela kredytowego poprzez adekwatne odzwierciedlenie poziomu ryzyka na tych klientach w wysokości odpisów. Bank dokonał identyfikacji klientów instytucjonalnych, którzy są wrażliwi na skutki sytuacji na Ukrainie, w tym w szczególności klientów, których działalność jest powiązana z gospodarkami powyższych krajów (i przez to może być narażona na skutki wojny i nałożonych sankcji) oraz których działalność jest podatna na embargo na rosyjski gaz. Klienci ci na datę 31 grudnia 2023 roku stanowili 651 157 tys. zł zaangażowania oraz zostali zaklasyfikowani do Fazy 2, jako klienci, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego. Łączny poziom odpisu na tych klientach wyniósł 38 007 tys. zł. W związku z rozpoznaniem dla tych klientów odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w całym pozostałym oczekiwanym okresie trwania, poziom odpisu na tych klientach jest wyższy o 1 270 tys. zł w stosunku do odpisu w horyzoncie 12 miesięcy. Ograniczony poziom wzrostu odpisu wynika z faktu, że znacząca część klientów identyfikowanych jako wrażliwi posiada inne przesłanki Fazy 2. W konsekwencji oznaczenie tych klientów jako wrażliwych nie skutkuje dodatkowym wzrostem odpisów.

W zakresie pozostałych segmentów, w procesie przypisywania Faz, Grupa uwzględniła podwyższone ryzyko związane z klientami o największym narażeniu na turbulencje w otoczeniu gospodarczym poprzez transfer tych ekspozycji do Fazy 2. Podstawę do identyfikacji klientów wrażliwych stanowiły:

- dla portfela kredytów zabezpieczonych na nieruchomości w walucie PLN, wyniki ankiet prowadzonych wśród klientów korzystających z wakacji kredytowych,
- dla segmentu pozostałych klientów detalicznych dostępne wskaźniki stanowiące indykatory poziomu obciążenia długiem oraz terminowość obsługi zobowiązań w innych instytucjach,
- dla portfela mikroprzedsiębiorców poziom oceny ratingowej klienta lub dla wybranej grupy klientów zaciągnięcie kredytów w stopniu zagrażającym prawidłowej obsłudze kredytu/pożyczki.

Łączny efekt tych działań dla pozostałych segmentów skutkowało uwzględnieniem w Fazie 2 zaangażowania w kwocie 1 276 708 tys. zł oraz rozpoznaniem 23 266 tys. zł odpisów z tego tytułu (w tym przeniesieniem do Fazy 2 ekspozycji w wysokości 281 856 tys. zł oraz rozpoznaniem dodatkowego odpisu w kwocie 2 652 tys. zł w związku z tym na portfelu kredytów zabezpieczonych na nieruchomości w walucie PLN). Dla portfela kredytów zabezpieczonych na nieruchomości w walucie PLN, Grupa stosuje dodatkową korektę parametrów dla klientów wrażliwych korzystających z wakacji kredytowych (szczegóły w tabeli dotyczącej stosowanych Post Model Adjustments).

Opis metod stosowanych do celów wyznaczania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych

Wycena indywidualna przeprowadzana jest przez Grupę w stosunku do aktywów indywidualnie znaczących, dla których stwierdzono zdarzenie niewykonania zobowiązania i polega na indywidualnym wyznaczeniu odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. W ramach wyceny indywidualnej określone są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością aktywa finansowego indywidualnie znaczącego, a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są m.in. przepływy z zabezpieczeń.

Wyceną kolektywną objęte są aktywa zaklasyfikowane do:

- aktywów indywidualnie nieznaczących,
- aktywów indywidualnie znaczących, dla których nie stwierdzono zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Wysokość szacowanych odpisów metodą kolektywną dokonywana jest metodami statystycznymi dla zdefiniowanych, homogenicznych z punktu widzenia ryzyka kredytowego – portfeli ekspozycji. Homogeniczne portfele ekspozycji tworzone są m.in. z uwzględnieniem segmentów Klientów oraz rodzajów produktów kredytowych.

Kryteria wyodrębniania portfeli homogenicznych stosowane przez Grupę mają na celu zgrupowanie ekspozycji w sposób możliwie najbardziej dokładnie odzwierciedlający profil ryzyka kredytowego oraz – w rezultacie – jak najbardziej obiektywne i adekwatne oszacowanie poziomu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Wysokość odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w metodzie kolektywnej wyznaczana jest w czterech scenariuszach makroekonomicznych. Ostateczna wartość odpisu wyznaczana jest jako średnia z tych czterech kalkulacji ważona prawdopodobieństwem wystąpienia danego scenariusza. Waga scenariusza bazowego wynosi 50%, wagi scenariuszy negatywnego oraz dotkliwego są szacowane w oparciu o stosunek obecnej prognozowanej szkodowości względem długoterminowej średniej dla danego segmentu, waga scenariusza pozytywnego wynika z wagi scenariuszy dotkliwego i pesymistycznego. Na 31.12.2023 waga scenariusza dotkliwego wynosiła w zależności od portfela od 0,00% do 4,93%, pesymistycznego od 0% do 19,72%.

W procesie kalkulacji wysokości odpisów stosuje się następujące parametry:

1) prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD – probability of default)

Wysokość parametru dla poszczególnych ekspozycji szacowana jest przy użyciu modelu opartego na łańcuchach Markowa. Do jego estymacji wykorzystuje się historyczne macierze migracji ekspozycji pomiędzy klasami ryzyka. Klasy ryzyka wyznaczone są w oparciu o rating wewnętrzny. Migracje wyznaczone są w obrębie homogenicznych portfeli określonych poprzez segment klienta oraz rodzaj produktu.

Wartości parametru wynikające z zastosowania powyższego modelu mają charakter through-the-cycle. W celu zapewnienia charakteru point-in-time wymaganego przez standard MSSF9 są one w następnej kolejności korygowane w oparciu o aktualne prognozy dotyczące otoczenia makroekonomicznego. Wprowadzana korekta bazuje na modelach ekonometrycznych zbudowanych dla poszczególnych segmentów w oparciu o szeregi czasowe. W przypadku braku możliwości zbudowania modelu dla danego segmentu stosowane jest uproszczenie bazujące na transformacji Boxa-Coxa.

2) współczynnik straty w przypadku niewykonanego zobowiązania (LGD – loss given default)

Wysokość parametru dla poszczególnych ekspozycji wyznaczana jest w oparciu o prawdopodobieństwo wystąpienia poszczególnych ścieżek odzysku (powrót do regularnych spłat, pełna spłata zobowiązania, rozpoczęcie windykacji twardej) oraz oczekiwanych poziomów strat w przypadku wystąpienia danej ścieżki. Prawdopodobieństwa wystąpienia poszczególnych ścieżek wyznaczone są w oparciu o model oparty na łańcuchach Markowa i estymację bazującą na historycznych danych.

Poziomy strat wyznaczone są w oparciu o historycznie obserwowane odzyski. Uwzględniają one odzyski powiązane z zabezpieczeniami alokowanymi do danej ekspozycji, spłaty niepowiązane z zabezpieczeniami oraz odzysk oczekiwany w przypadku sprzedaży wierzytelności.

Przypisanie konkretnych elementów składowych bazuje na segmencie klienta, rodzaju produktu, cechach ekspozycji, bieżącej liczbie dni zaległości w spłacie, statusie umowy oraz liczbie miesięcy od rozpoczęcia windykacji twardej. Parametry odzysku z zabezpieczeń bazują na segmencie klienta, rodzaju zabezpieczenia oraz liczbie miesięcy od rozpoczęcia windykacji twardej.

Wartości parametru wynikające z zastosowania powyższego modelu mają charakter through-the-cycle. W celu zapewnienia charakteru point-in-time wymaganego przez standard MSSF9 są one korygowane w oparciu o aktualne prognozy dotyczące otoczenia makroekonomicznego. Wprowadzana korekta bazuje na modelach ekonometrycznych zbudowanych dla poszczególnych segmentów w oparciu o szeregi czasowe. W przypadku braku możliwości zbudowania modelu dla danego segmentu stosowane jest uproszczenie bazujące na transformacji Boxa-Coxa – nie dotyczy to portfeli, gdzie z powodu braku wystarczających obserwacji historycznych do estymacji parametru stosowane są wartości eksperckie.

3) współczynnik konwersji udzielonych zobowiązań pozabilansowych na należności bilansowe (CCF – credit conversion factor)

Wysokość parametru wyznaczana jest w oparciu o przeciętne obserwowane historyczne wartości. Szacowanie parametru odbywa się w obrębie homogenicznych portfeli określonych poprzez segment klienta i rodzaj produktu. Dla segmentów, gdzie nie istnieje wystarczająco dużo obserwacji do wyznaczenia parametru przyjmowane są wartości eksperckie.

W przypadku parametru CCF Grupa wykazała brak jego zależności od czynników makroekonomicznych na podstawie danych historycznych.

4) współczynnik oczekiwanych przedpłat (PPF – prepayment factor)

Wysokość parametru wyznaczana jest w oparciu o krzywą przedpłat przypisującą zależność od miesięcy istnienia ekspozycji kredytowej. Krzywa przedpłat szacowana jest w oparciu o historyczne dane w podziale na segment klienta i rodzaj produktu. Przy kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej współczynnik przedpłat koryguje ekspozycję bilansową wynikającą z harmonogramu spłaty kredytu.

W przypadku parametru PPF Grupa wykazała brak jego zależności od czynników makroekonomicznych na podstawie danych historycznych.

5) oczekiwany czas życia kredytu (BRL – behavioural lifetime).

W przypadku ekspozycji, dla których nie istnieje kontraktowy czas istnienia szacowany jest behawioralny czas życia kredytu. Wartość ta przypisywana jest w podziale na segment klienta i rodzaj produktu kredytowego. Oszacowanie behawioralnego czasu życia kredytu bazuje na zbudowaniu profilu historycznie obserwowanej długości istnienia w ekspozycji danego typu oraz dopasowania do niego funkcji regresji logistycznej. Funkcja ta wykorzystana jest następnie do oszacowania ostatecznej wartości w danym segmencie.

Poniższe tabele zawierają informacje ilościowe w zakresie parametrów ryzyka kredytowego zgodnie z wymogami określonymi w Rekomendacji R (rekomendacja 36.2).

31.12.2023

PODMIOTY GOSPODARCZE		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średnie PD wyrażone w % - dopuszczalny zakres (od 0% do 100%)	Liczba ekspozycji	Średnie LGD wyrażone w %	Średni termin zapadalności (w latach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 1	od 0,00 do <0,15%	5 013 461	1 672 530	5 728 954	0,2%	3 423	61,4%	5	4 587
	od 0,15 do <0,25%	2 954 477	391 375	3 050 889	0,4%	1 400	56,6%	4	6 034
	od 0,25 do <0,50%	5 886 657	1 562 939	6 630 232	0,6%	5 494	52,1%	4	18 592
	od 0,50 do <0,75%	3 780 767	242 162	3 880 294	1,0%	3 248	47,2%	4	16 781
	od 0,75 do <2,50%	12 981 174	2 127 331	13 935 492	1,3%	30 950	49,8%	3	85 741
	od 2,50 do <10,00%	7 304 229	727 183	7 642 322	2,5%	42 767	45,4%	5	86 869
	od 10,00 do <45,00%	654 144	104 833	695 528	3,7%	4 291	46,9%	5	11 534
	od 45,00 do <100,00%	1 050	-	1 050	3,0%	9	44,0%	6	14
Faza 2	od 0,00 do <0,15%	468 770	181 240	518 270	1,9%	899	52,1%	3	8 625
	od 0,15 do <0,25%	456 982	101 639	510 949	5,3%	353	57,6%	5	54 153
	od 0,25 do <0,50%	914 613	107 857	962 575	3,3%	1 354	47,5%	4	31 297
	od 0,50 do <0,75%	379 101	27 544	393 540	7,2%	663	41,0%	5	23 567
	od 0,75 do <2,50%	1 701 104	181 308	1 784 964	5,8%	5 081	44,2%	2	69 494
	od 2,50 do <10,00%	1 098 999	183 839	1 190 843	10,0%	8 357	42,2%	4	81 029
	od 10,00 do <45,00%	391 060	27 069	402 929	15,0%	10 961	42,0%	4	41 326
	od 45,00 do <100,00%	3 305	28	3 319	33,5%	1 588	33,8%	5	432

31.12.2022 przekształcone

PODMIOTY GOSPODARCZE		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średnie PD wyrażone w % - dopuszczalny zakres (od 0% do 100%)	Liczba ekspozycji	Średnie LGD wyrażone w %	Średni termin zapadalności (w latach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 1	od 0,00 do <0,15%	6 146 397	2 411 782	7 030 038	0,1%	3 626	60,1%	4	7 297
	od 0,15 do <0,25%	3 185 635	409 782	3 294 215	0,2%	1 635	58,6%	3	5 210
	od 0,25 do <0,50%	6 272 657	1 431 619	6 857 546	0,4%	6 677	50,0%	4	17 543
	od 0,50 do <0,75%	3 705 018	343 064	3 857 633	0,9%	3 934	48,2%	4	17 446
	od 0,75 do <2,50%	12 941 131	2 294 595	13 869 753	1,1%	30 911	46,3%	3	77 643
	od 2,50 do <10,00%	6 582 266	978 324	7 031 021	2,5%	35 521	41,0%	5	84 485
	od 10,00 do <45,00%	670 344	136 526	724 053	3,6%	4 917	39,0%	6	11 123
	od 45,00 do <100,00%	751	45	776	6,8%	11	37,7%	6	23
Faza 2	od 0,00 do <0,15%	384 541	75 620	421 878	2,9%	1 166	42,2%	4	16 197
	od 0,15 do <0,25%	441 123	247 199	566 175	1,4%	365	45,9%	7	26 166
	od 0,25 do <0,50%	754 784	93 673	786 625	3,8%	1 253	48,4%	3	36 563
	od 0,50 do <0,75%	455 920	75 365	491 605	6,1%	665	40,5%	3	23 330
	od 0,75 do <2,50%	1 622 637	179 262	1 701 744	7,4%	5 179	40,9%	4	115 939
	od 2,50 do <10,00%	1 278 899	113 678	1 316 331	11,9%	7 222	39,9%	4	119 589
	od 10,00 do <45,00%	470 790	52 867	490 193	17,9%	9 421	39,3%	4	63 576
	od 45,00 do <100,00%	3 291	-	3 292	23,9%	44	39,6%	6	528

31.12.2023

KLIENCI INDYWIDUALNI		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średnie PD wyrażone w % - dopuszczalny zakres (od 0% do 100%)	Liczba ekspozycji	Średnie LGD wyrażone w %	Średni termin zapadalności (w latach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 1	od 0,00 do <0,15%	2 214 350	24 829	2 232 540	0,2%	83 612	30,1%	19	1 599
	od 0,15 do <0,25%	2 126 885	33 123	2 153 220	0,2%	46 399	28,3%	19	1 548
	od 0,25 do <0,50%	4 827 473	67 211	4 869 202	0,3%	110 004	28,3%	19	3 853
	od 0,50 do <0,75%	5 131 027	93 528	5 169 565	0,3%	68 168	28,7%	21	4 977
	od 0,75 do <2,50%	10 987 814	422 145	11 101 796	0,7%	348 391	37,4%	14	33 949
	od 2,50 do <10,00%	5 164 859	360 824	5 273 133	1,9%	350 346	44,4%	10	49 268
	od 10,00 do <45,00%	281 874	7 937	284 330	2,4%	17 661	44,1%	11	3 315
	od 45,00 do <100,00%	-	-	-	-	-	-	-	-
Faza 2	od 0,00 do <0,15%	350 977	9 372	355 556	3,3%	46 411	33,0%	15	7 497
	od 0,15 do <0,25%	154 964	3 022	156 322	9,9%	13 139	30,0%	17	7 067
	od 0,25 do <0,50%	325 685	3 432	327 387	15,0%	9 625	32,8%	17	21 963
	od 0,50 do <0,75%	300 543	2 791	301 938	19,8%	7 143	37,5%	16	27 519
	od 0,75 do <2,50%	976 948	7 720	980 003	14,7%	31 829	42,9%	12	102 868
	od 2,50 do <10,00%	645 433	17 786	654 000	16,3%	76 622	46,0%	9	83 293
	od 10,00 do <45,00%	113 545	1 641	114 272	18,3%	11 689	50,5%	6	16 691
	od 45,00 do <100,00%	1 218	-	1 218	46,7%	2	51,1%	15	415

31.12.2022 przekształcone

KLIENCI INDYWIDUALNI		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średnie PD wyrażone w % - dopuszczalny zakres (od 0% do 100%)	Liczba ekspozycji	Średnie LGD wyrażone w %	Średni termin zapadalności (w latach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 1	od 0,00 do <0,15%	2 120 088	120 901	2 225 840	0,2%	89 651	27,9%	20	2 591
	od 0,15 do <0,25%	2 024 316	111 427	2 121 200	0,3%	54 390	27,1%	21	2 772
	od 0,25 do <0,50%	5 192 432	193 799	5 342 261	0,3%	169 286	27,4%	20	8 058
	od 0,50 do <0,75%	5 431 677	177 936	5 527 888	0,4%	68 576	28,3%	22	9 773
	od 0,75 do <2,50%	12 803 640	517 134	12 876 571	0,9%	387 286	33,7%	15	55 854
	od 2,50 do <10,00%	4 931 390	423 731	5 011 663	2,5%	380 553	39,9%	11	61 391
	od 10,00 do <45,00%	314 583	10 905	318 231	4,9%	23 197	41,5%	11	7 180
	od 45,00 do <100,00%	-	-	-	-	-	-	-	-
Faza 2	od 0,00 do <0,15%	298 510	9 444	302 723	4,1%	6 626	26,3%	20	10 748
	od 0,15 do <0,25%	159 364	4 076	161 726	10,2%	3 255	25,7%	19	9 137
	od 0,25 do <0,50%	356 041	4 724	357 669	15,7%	11 151	32,7%	15	27 862
	od 0,50 do <0,75%	394 333	3 851	395 716	22,5%	11 044	38,7%	15	43 923
	od 0,75 do <2,50%	1 502 863	12 431	1 505 528	16,1%	44 449	38,8%	12	175 832
	od 2,50 do <10,00%	745 179	20 042	752 215	18,1%	86 345	42,8%	9	99 689
	od 10,00 do <45,00%	182 841	7 332	188 458	19,8%	13 801	45,0%	9	27 840
	od 45,00 do <100,00%	34	1	34	83,6%	8	40,4%	7	11

31.12.2023

PODMIOTY GOSPODARCZE		a)	b)	c)	d)
	Czas w defaulcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średnie LGD wyrażone w %	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 3	do 12 m-cy	566 137	3 232	53,1%	222 220
	od 13 do 24 m-cy	296 663	1 948	62,6%	163 386
	od 25 do 36 m-cy	120 762	1 056	61,7%	77 009
	od 37 do 48 m-cy	136 023	747	67,0%	105 006
	od 49 do 60 m-cy	220 589	596	73,4%	180 683
	od 61 do 84 m-cy	154 158	462	75,2%	123 181
	powyżej 84 m-cy	108 611	418	88,2%	98 205
POCI	do 12 m-cy	48 378	109	29,5%	3 543
	od 13 do 24 m-cy	72 975	24	34,9%	94
	od 25 do 36 m-cy	6 352	31	42,9%	818
	od 37 do 48 m-cy	483	119	30,0%	18
	od 49 do 60 m-cy	7 463	268	85,1%	4 541
	od 61 do 84 m-cy	117 183	654	86,6%	27 233
	powyżej 84 m-cy	606	4	82,2%	13
POCI performing		23 297	3 124	42,3%	306

31.12.2022 przekształcone

PODMIOTY GOSPODARCZE		a)	b)	c)	d)
	Czas w defaulcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średnie LGD wyrażone w %	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 3	do 12 m-cy	547 321	3 310	48,7%	239 260
	od 13 do 24 m-cy	218 290	1 824	56,0%	121 710
	od 25 do 36 m-cy	303 164	1 422	58,1%	177 982
	od 37 do 48 m-cy	329 175	949	63,3%	228 504
	od 49 do 60 m-cy	123 133	511	65,0%	87 885
	od 61 do 84 m-cy	136 783	457	81,3%	109 408
	powyżej 84 m-cy	111 549	336	88,3%	103 455
POCI	do 12 m-cy	78 558	41	39,5%	139
	od 13 do 24 m-cy	6 343	48	48,4%	1 068
	od 25 do 36 m-cy	263	139	64,0%	22
	od 37 do 48 m-cy	9 447	322	86,2%	4 976
	od 49 do 60 m-cy	174 817	852	84,1%	29 683
	od 61 do 84 m-cy	1 373	7	90,0%	433
	powyżej 84 m-cy	368	2	90,0%	31
POCI performing		29 586	3 307	39,7%	401

31.12.2023

KLIENCI INDYWIDUALNI		a)	b)	c)	d)
	Czas w defaulcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średnie LGD wyrażone w %	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 3	do 12 m-cy	311 117	20 279	55,1%	171 389
	od 13 do 24 m-cy	148 396	8 247	56,3%	84 021
	od 25 do 36 m-cy	77 512	4 337	69,1%	53 559
	od 37 do 48 m-cy	64 522	2 853	71,1%	45 877
	od 49 do 60 m-cy	40 288	1 291	78,4%	31 570
	od 61 do 84 m-cy	42 597	1 240	82,4%	35 113
	powyżej 84 m-cy	85 235	1 447	92,5%	80 619
POCI	do 12 m-cy	5 926	165	28,3%	374
	od 13 do 24 m-cy	1 722	90	37,7%	111
	od 25 do 36 m-cy	188	53	69,8%	50
	od 37 do 48 m-cy	655	410	69,9%	217
	od 49 do 60 m-cy	1 004	677	77,7%	205
	od 61 do 84 m-cy	12 789	1 352	75,2%	1 174
	powyżej 84 m-cy	-	-	-	-
POCI performing		28 080	42 726	35,0%	165

31.12.2022 przekształcone

KLIENCI INDYWIDUALNI		a)	b)	c)	d)
	Czas w defaulcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średnie LGD wyrażone w %	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 3	do 12 m-cy	361 666	22 071	47,5%	184 374
	od 13 do 24 m-cy	164 886	10 204	60,5%	107 712
	od 25 do 36 m-cy	111 237	5 739	61,7%	75 097
	od 37 do 48 m-cy	62 425	2 240	66,6%	44 557
	od 49 do 60 m-cy	40 808	1 524	71,9%	31 671
	od 61 do 84 m-cy	96 546	1 281	81,5%	91 043
	powyżej 84 m-cy	75 735	1 537	85,3%	75 138
POCI	do 12 m-cy	3 462	201	38,2%	319
	od 13 do 24 m-cy	577	95	61,7%	109
	od 25 do 36 m-cy	1 352	491	44,6%	248
	od 37 do 48 m-cy	1 755	753	70,9%	290
	od 49 do 60 m-cy	17 667	1 559	71,5%	1 551
	od 61 do 84 m-cy	-	-	-	-
	powyżej 84 m-cy	-	-	-	-
POCI performing		30 942	43 574	33,5%	191

W 2023 r. Grupa wprowadziła następujące zmiany w procesie kalkulacji odpisów:

- W zakresie wszystkich segmentów klientów, Bank wykonał przegląd modelu makroekonomicznego mający na celu uwzględnienie wszystkich istotnych zmiennych makroekonomicznych wpływających na poziom parametrów. W efekcie wykonanego przeglądu Bank dowiazał 16 886 tys. zł odpisów. Równoległe wykonanie zmian w modelu makroekonomicznym skutkowało w rozwiązaniu odpisów Post Model Adjustment z tytułu Czynniki ryzyka nieuwzględnionych w modelu makroekonomicznym w wysokości 151 470 tys. zł.
- W zakresie portfeli kredytów dla klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach Bank uwzględnił wszystkie istotne zmienne makroekonomiczne mające wpływ na poziom LGD: wraz z korektą oczekiwanych cen sprzedaży portfeli NPL w oparciu o aktualne informacje dotyczące przyszłości zmiana ta skutkowała rozwiązaniem odpisów na poziomie 11 745 tys. zł (dowiązanie 26 755 tys. zł przy jednoczesnym rozwiązaniu odpisów typu Post Model Adjustment w kwocie 38 500 tys. zł).

- Dodatkowo w II połowie 2023 Bank wprowadził zmiany w modelu LGD nakierowane na zbliżenie stosowanych parametrów do wartości obserwowanych w ramach ich weryfikacji wstecznej. W zakresie portfeli niezabezpieczonych kredytów dla klientów indywidualnych oraz segmentu mikroprzedsiębiorstw, Bank wprowadził mechanizm korekty parametrów LGD w oparciu o wyniki weryfikacji wstecznej. W zakresie portfeli zabezpieczonych zaktualizował oczekiwania dotyczące poziomu odzysków w zależności od zakładanej ścieżki windykacji. Zmiany te skutkowały łącznie dowiązaniem odpisów na poziomie 72 770 tys. zł).
- Dla wszystkich segmentów klientów w IV kwartale Bank wdrożył jednolicie różnicowanie poziomu PD w oparciu o ratingi co skutkowało dowiązaniem odpisów na poziomie 20 737 tys. zł.

W IV kwartale 2023 roku Grupa rozwiązała również odpis w formie Post Model Adjustment w kwocie 15 200 tys. zł. utworzony na poczet planowanych zmian w modelu LGD dla ekspozycji leasingowych. Rozwiązanie wynikało z wprowadzenia planowanych zmian do modelu.

Dodatkowo w 2023 roku wpływ na poziom odpisów miała aktualizacja poziomu odpisów w postaci Post Model Adjustments utrzymywanych w związku z ryzykiem Klientów szczególnie wrażliwych na zmiany otoczenia gospodarczego oraz korekty parametrów dla klientów wrażliwych korzystających z wakacji kredytowych – Grupa rozwiązała netto 32 038 tys. zł odpisów utworzonych na ten cel (w tym rozwiązanie w kwocie 6 240 tys. zł na ekspozycjach klientów szczególnie wrażliwych na zmiany otoczenia gospodarczego oraz 25 798 tys. zł rozwiązanie w formie korekty parametrów dla klientów wrażliwych korzystających z wakacji kredytowych).

Biorąc pod uwagę w opisane powyżej elementy w 2023 roku Grupa rozwiązała 237 208 tys. zł dodatkowych odpisów (w postaci Post Model Adjustments). Saldo tych dodatkowych odpisów na 31 grudnia 2023 roku wyniosło 69 863 tys. zł, podczas gdy saldo na 31 grudnia 2022 roku wynosiło 307 071 tys. zł.

Rodzaj Post Model Adjustment	31.12.2022	Zmiana	31.12.2023
Czynniki ryzyka nieuwzględnione w modelu makroekonomicznym	151 470	(151 470)	-
Klienci szczególnie wrażliwi na zmiany otoczenia gospodarczego	25 000	(6 240)	18 760
Planowane zmiany w modelu LGD	53 700	(53 700)	-
Korekta parametrów dla klientów wrażliwych korzystających z wakacji kredytowych	76 901	(25 798)	51 103
Razem	307 071	(237 208)	69 863

W 2023 roku w ramach dostosowania poziomu odpisów do oczekiwań w zakresie przyszłej sytuacji makroekonomicznej, poziom odpisów spadł o 36 714 tys. zł, co wynikało z aktualizacji prognoz zmiennych makroekonomicznych uwzględnionych w wykorzystywanym modelu IFRS9.

Dodatkowo w 2023 roku w związku ze zmianą zasad rachunkowości dotyczących ujęcia wpływu ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dla kredytów w CHF zabezpieczonych na nieruchomości, opisanej w nocie 2.6 Zmiany zasad (polityk) rachunkowości oraz zmiany prezentacji danych finansowych, Bank dokonał rozwiązania odpisów na ryzyko kredytowe w wysokości 183 766 tys. zł. Rozwiązanie to jest skutkiem spadku wartości bilansowej brutto, od której naliczane są odpisy (w wyniku zmiany zasad rachunkowości powyższe ryzyko prawne zostało ujęte jako korekta wartości bilansowej brutto portfela kredytów w CHF, a jedynie w przypadku braku ekspozycji brutto lub jej niewystarczającego poziomu na pokrycie straty, rezerwa prezentowana jest w pasywach). Równolegle w wyniku odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych uwzględnione zostało 169 913 tys. zł związane ze wzrostem oszacowanego wpływu ryzyka prawnego w związku z tą zmianą. Przed zmianą zasad rachunkowości utworzony odpis na ekspozycje objęte rezerwą na ryzyko prawne portfela kredytów w CHF stanowił pomniejszenie rezerwy na ryzyko prawne. Po zmianie zasad rachunkowości odpis ten nie stanowi pomniejszenia oszacowanego wpływu ryzyka prawnego tego portfela. Obie te zmiany skutkowały w łącznym uwzględnieniu w wyniku odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych 13 853 tys. zł z tytułu zmiany powyżej przedstawionych zasad rachunkowości.

Wrażliwość odpisów

Wysokość odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych poddawana jest okresowej weryfikacji historycznej (tzw. Backtest). Modele parametrów ryzyka wykorzystywane do szacowania odpisów aktualizujących objęte są również procesem zarządzania modelami, w ramach którego określone są między innymi zasady tworzenia, zatwierdzania oraz monitoringu (w tym weryfikacji historycznej) modeli. Dodatkowo w Grupie funkcjonuje niezależna od właścicieli i użytkowników modeli komórka walidacyjna, która w swoich zadaniach ma coroczną walidację parametrów ryzyka modeli uznanych za istotne. Walidacja obejmuje zarówno podejście ilościowe, jak i jakościowe. Proces szacowania odpisów aktualizujących objęty jest okresową kontrolą funkcjonalną oraz poddawany jest niezależnej weryfikacji przez audyt wewnętrzny Banku.

Do obliczenia wrażliwości poziomu odpisów na realizację scenariuszy makroekonomicznych wykorzystano metodę zmian wag scenariuszy dotkliwego, pesymistycznego, bazowego oraz optymistycznego zgodnie z ich wykorzystaniem spójnym ze standardem MSSF 9.

Wpływ poszczególnych scenariuszy przedstawia poniższa tabela:

Analiza/scenariusz	Zmiana kwoty odpisów 2023	Procentowa zmiana kwoty odpisów 2023	Zmiana kwoty odpisów 2022	Procentowa zmiana kwoty odpisów 2022
Scenariusz pesymistyczny – uwzględnienie jedynie scenariuszy pesymistycznych i bazowych (scenariusz optymistyczny 0%, bazowy 50%, pesymistyczny 40%, dotkliwy 10%)	227 078	10%	233 670	10%
Scenariusz optymistyczny – uwzględnienie jedynie scenariuszy optymistycznych i bazowych (scenariusz optymistyczny 50%, bazowy 50%, pesymistyczny 0%, dotkliwy 0%)	(89 277)	-4%	(69 685)	-3%
Scenariusz umiarkowany – równomierne rozłożenie scenariuszy optymistycznych i pesymistycznych (scenariusz optymistyczny 25%, bazowy 50%, pesymistyczny 15%, dotkliwy 10%)	78 642	4%	81 993	3%

W stosunku do poprzedniego roku dodany został scenariusz „dotkliwy” (w 2022 roku rozważane były jedynie scenariusze pesymistyczny, bazowy oraz optymistyczny). Scenariusz dotkliwy jest scenariuszem skrajnie pesymistycznym. Na potrzeby wyżej przedstawionej analizy wrażliwości suma wag scenariuszy dotkliwego oraz pesymistycznego jest równa wadze scenariusza pesymistycznego z 2022 roku. Wartości wag pozostałych scenariuszy w poszczególnych analizach nie zmieniły się w stosunku do poprzedniego roku.

Wrażliwość wysokości odpisów wynika wprost z antycyklicznego charakteru wycen wagi przypisywanych do poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych. Antycykliczność wyraża się w zmniejszaniu wagi dla scenariusza pesymistycznego wraz z pogłębianiem się recesji, oraz w zmniejszaniu wagi dla scenariusza optymistycznego w przypadku „przeżewania” się gospodarki.

Dodatkowo poniżej przedstawiono wpływ szacunkowej zmiany poziomu odpisów na skutek realizacji scenariuszy zmian parametrów ryzyka.

Analiza/scenariusz	Zmiana kwoty odpisów 2023	Procentowa zmiana kwoty odpisów 2023	Zmiana kwoty odpisów 2022	Procentowa zmiana kwoty odpisów 2022
Obniżenie PD o 10%	(104 956)	-5%	(109 224)	-5%
Podwyższenie PD o 10%	104 955	5%	108 919	5%
Obniżenie LGD o 10%	(223 355)	-10%	(239 766)	-10%
Podwyższenie LGD o 10%	200 218	9%	225 001	9%

Poniższa tabela uwzględnia wpływ zmiany wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dla ekspozycji podlegających wycenie indywidualnej.

31.12.2023

Analiza/scenariusz	Zmiana kwoty odpisów	Procentowa zmiana kwoty odpisów dla ekspozycji wycenianych indywidualnie
Spadek wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych w zakresie ekspozycji podlegających wycenie indywidualnej o 10%	38 668	7%
Wzrost wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych w zakresie ekspozycji podlegających wycenie indywidualnej o 10%	(37 490)	-6%

31.12.2022

Analiza/scenariusz	Zmiana kwoty odpisów	Procentowa zmiana kwoty odpisów dla ekspozycji wycenianych indywidualnie
Spadek wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych w zakresie ekspozycji podlegających wycenie indywidualnej o 10%	46 574	6%
Wzrost wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych w zakresie ekspozycji podlegających wycenie indywidualnej o 10%	(46 146)	-6%

Kwestie związane z klimatem

Przy rozpatrywaniu konieczności ujawnienia informacji o ryzyku związanym z klimatem Grupa ma na uwadze wymogi służące określaniu istotności informacji finansowych zawarte w paragrafie 7 MSR 1. Zgodnie z tymi wymogami przy ocenianiu, czy dana informacja jest istotna czy nie, Grupa powinna wziąć pod uwagę czynniki ilościowe oraz czynniki jakościowe, a także interakcje zachodzące między poszczególnymi czynnikami.

W 2021 roku w odpowiedzi na wymogi Wytucznych EBA/GL/2020/06 z dnia 29 maja 2020 roku dotyczących udzielania i monitorowania kredytów, Grupa opracowała kwestionariusze oceny ESG, które zostały zaimplementowane w procesie kredytowym. Zgodnie z harmonogramem wdrażania Wytucznych, w I etapie ocena przeprowadzana jest dla Klientów, dla których procesowane jest nowe finansowanie bądź zwiększenie finansowania. Celem oceny jest zidentyfikowanie wszelkich ryzyk powiązanych z czynnikami ESG wpływającymi na sytuację finansową Klientów, jak również wpływu działalności gospodarczych Klientów na czynniki ESG (zasada podwójnej materialności). Szczegółnej analizie Grupa poddaje zagrożenia środowiskowe, które mogą się materializować poprzez:

- 1) ryzyko fizyczne związane z degradacją środowiska, a także ze zmianami klimatu, w tym występowanie:
 - a) długoterminowych zmian klimatu,
 - b) ekstremalnych zjawisk pogodowych,
- 2) ryzyko przejścia (transformacji) wynikające z konieczności dostosowania gospodarki do stopniowych zmian klimatu, w szczególności wykorzystywania rozwiązań niskoemisyjnych i bardziej zrównoważonych pod względem środowiskowym, w tym występowaniem:
 - a) ryzyka regulacyjnego (zmiany w polityce dotyczącej klimatu i środowiska),
 - b) ryzyka technologicznego (technologia o mniej szkodliwym wpływie na klimat lub środowisko zastępuje technologię bardziej szkodliwą, czyniąc ją przestarzałą),
 - c) zmiany nastrojów na rynku i norm społecznych,
- 3) ryzyko odpowiedzialności wynikające z ekspozycji Grupy wobec kontrahentów, którzy potencjalnie mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności za negatywny wpływ ich działalności na czynniki środowiskowe, społeczne i związane z ładem korporacyjnym.

Grupa uwzględniła w procesie udzielania i monitorowania kredytów ocenę wpływu długoterminowych zmian klimatu i ekstremalnych zjawisk pogodowych na działalność prowadzoną przez Klientów, zgodnie z poniższą systematyką:

Długoterminowe zmiany klimatu:	Ekstremalne zjawiska pogodowe:
wpływ wyższych temperatur	wpływ fal upałów
wpływ szoków termicznych	wpływ fal zimna
wpływ zmieniających się wzorców wiatru	wpływ pożarów
wpływ zmieniających się wzorców i rodzajów opadów	wpływ burz, tornad, itp.
wpływ podnoszenia się poziomu morza	wpływ susz
wpływ stresu wodnego (ograniczony dostęp do wody)	wpływ silnych opadów atmosferycznych
wpływ erozji gleby i wybrzeży	wpływ powodzi
wpływ degradacji gleby	wpływ osuwisk

W ocenie Grupy wpływ ryzyka związanego z klimatem oraz ryzyka dla środowiska naturalnego nie wpływa materialnie na poziom ryzyka kredytowego, dlatego Grupa nie wyodrębnia tego ryzyka w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych.

Grupa dostrzega jednak, że ryzyko związane z klimatem oraz ryzyko dla środowiska naturalnego może stanowić istotne ryzyko dla przedsiębiorstw oraz ryzyko systemowe dla gospodarki, dlatego podejmuje działania mające na celu zgromadzenie odpowiednich danych na ten temat.

b. Klasyfikacja instrumentów finansowych

Dokonując klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9 Grupa kierowała się osądem w zakresie oceny modeli biznesowych utrzymywania aktywów finansowych oraz oceny, czy warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

c. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 2 lub 3 w hierarchii wartości godziwej oszacowana jest przy zastosowaniu technik wyceny (mark-to-model), które są zgodne z praktyką rynkową, a ich parametryzacja dokonywana jest na podstawie wiarygodnych źródeł danych rynkowych, pozyskiwanych m.in. z systemów informacyjnych Refinitiv i Bloomberg.

W przypadku liniowych i nieliniowych pozagiełdowych instrumentów pochodnych stosowane są metody wyceny oparte na replikacji wypłat wycenianych instrumentów za pomocą innych instrumentów o zbliżonej charakterystyce, dla których dostępne są kwotowania rynkowe z aktywnego rynku. Dla tej kategorii instrumentów wyznaczana jest również korekta wartości kredytowej (Credit Valuation Adjustment, CVA) oraz korekta wartości debetowej (Debit Valuation Adjustment, DVA), które oszacowane są w oparciu o prognozowaną przyszłą ekspozycję wynikającą z transakcji, ratingi kredytowe Banku i kontrahenta oraz złożone/przyjęte zabezpieczenia. Dodatkowo weryfikowana jest materialność pozostałych korekt wyceny do wartości godziwej (X-Value Adjustments, XVA).

Wycena do wartości godziwej instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku oraz udzielonych kredytów i pożyczek ustalana jest przy zastosowaniu metody bazującej na wartości bieżącej prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych lub metody opartej o oczekiwany odzysk z danej ekspozycji, które uwzględniają szacunki dotyczące nieobserwowalnych czynników ryzyka, tj. wielkości marży kredytowej, prawdopodobieństwa niewypłacalności dłużnika, stopy odzysku.

Dla instrumentów kapitałowych nienotowanych na aktywnym rynku wycena do wartości godziwej wyznaczana jest przy zastosowaniu metody opartej na mnożnikach rynkowych lub metody bazującej na wartości bieżącej prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych, które uwzględniają szacunki dotyczące nieobserwowanych czynników ryzyka, tj. ograniczonej płynności instrumentu, niepewności związanej z realizacją zakładanych prognoz finansowych, premii za ryzyko rynkowe związane z inwestycją w daną kategorię instrumentów finansowych.

Wycena do wartości godziwej jest regularnie weryfikowana przez wyodrębnioną jednostkę organizacyjną, która jest niezależna od jednostek zawierających transakcje. W ramach weryfikacji dokonywana jest ocena zbieżności wycen z cenami transakcji zawieranych na rynku oraz adekwatność stosowanych metod wyceny w kontekście zmian zachodzących na rynkach finansowych.

d. Utrata wartości aktywów trwałych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych i inwestycji w jednostkach zależnych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartości użytkowej składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

e. Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Grupa tworzy rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne („odprawy”), zgodnie z MSR 19. Rezerwa na odprawy wyliczana jest indywidualnie dla każdego pracownika metodą aktuariálną prognozowanych uprawnień jednostkowych (ang. Projected Unit Credit) przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych, jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracowników jest przewidywana kwota odprawy, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie Regulaminu Wynagradzania obowiązującego w Grupie.

Przewidywana kwota odprawy obliczana jest, jako wypadkowa następujących czynników:

- przewidywanej kwoty podstawy wymiaru odprawy, zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru od momentu wyceny do dnia wypłaty odprawy,
- współczynnika procentowego uzależnionego do stażu pracy (zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy),
- stopnia nabycia prawa do świadczenia, indywidualnego dla każdego pracownika i proporcjonalnego do jego stażu pracy w Grupie.

Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuariálnie na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego. Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego dla obliczenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, ustalana jest na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego, prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do momentu wypłaty odprawy jako pracownika Grupy i prawdopodobieństwa warunkującego wypłatę świadczenia (np. prawdopodobieństwa inwalidztwa). Kwota rocznych odpisów oraz prawdopodobieństwo obliczane są na bazie modeli, w których wzięte są pod uwagę trzy następujące ryzyka:

- możliwości zwolnienia się z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika szacowana jest z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Grupy. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy. Ryzyko śmierci oraz inwalidztwa oszacowane zostało na podstawie analizy najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet oraz danych historycznych, publikowanych przez GUS i ZUS.

Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej aktualizowana jest w okresach kwartalnych.

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela prezentuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych miałyby zmiany w odpowiednich założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2023 r. oraz 31.12.2022 r.

	wzrost o 1 punkt procentowy	spadek o 1 punkt procentowy
31.12.2023		
stopa dyskontowa	(1 782)	2 079
stopa wzrostu wynagrodzeń	2 073	(1 809)
31.12.2022		
stopa dyskontowa	(1 683)	1 961
stopa wzrostu wynagrodzeń	1 949	(1 702)

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych:

	31.12.2023	31.12.2022
Wartość na początek okresu	18 945	15 811
koszty bieżącego zatrudnienia	1 999	1 606
odsetki netto od zobowiązania netto	1 158	854
zyski lub straty aktuarialne	1 399	1 129
koszty przeszłego zatrudnienia	(2 260)	-
wypłacone świadczenia	(539)	(455)
Wartość na koniec okresu	20 702	18 945

f. Rezerwa restrukturyzacyjna

W dniu 18 grudnia 2020 roku Bank sfinalizował negocjacje z organizacjami związkowymi działającymi w Grupie i zawarła porozumienie w sprawie określenia zasad postępowania w sprawach dotyczących pracowników w powiązaniu z procesem zwolnień grupowych, na lata 2021-2023, wynikającym z adaptacji modelu biznesowego Banku do zmienionego otoczenia biznesowego. W związku z zawartym porozumieniem w grudniu 2020 roku Bank utworzył rezerwy restrukturyzacyjne na pokrycie kosztów redukcji zatrudnienia. Na dzień 31.12.2023 stan bilansowy rezerwy utworzonej na zobowiązania wobec pracowników spowodowanej restrukturyzacją 2021-2023 wynosi 6 150 tys. zł (wobec stanu na dzień 31.12.2022 – 31 062 tys. zł).

Kontynuując adaptację Banku do zmieniającego się otoczenia biznesowego 13 grudnia 2023 roku zostało podpisane z organizacjami związkowymi kolejne porozumienie w sprawie zasad przeprowadzenia zwolnień grupowych na lata 2024-2026. W związku z tym w 2023 roku została utworzona rezerwa na zobowiązania wobec pracowników spowodowane restrukturyzacją w wysokości 48 446 tys. zł.

g. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowana jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty. Odroczonego podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczonego nie jest wykazywany.

Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli jednostki i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu. Natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W I kwartale Bank podjął decyzję o utworzeniu dodatkowego aktywa w odniesieniu do rezerw zawiązanych w związku z procesem ugód i możliwością skorzystania z preferencji podatkowej (zaniechanie poboru CIT od umorzonych kredytów na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 marca 2022 roku z późniejszymi zmianami).

Szczegóły znajdują się w Nocie 54 Sprawy sądowe.

W roku 2023 i 2022 roku bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczonego podatek dochodowy obliczane były z zastosowaniem stawki 19%.

h. Rezerwa na zwrot prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu

W dniu 11 września 2019 roku TSUE wydał wyrok, w którym stwierdził, że artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. TSUE zwrócił przy tym uwagę, że przeprowadzenie analizy porównawczej różnych wersji językowych art. 16 ust. 1 wspomnianej dyrektywy nie pozwala na jednoznaczne ustalenie dokładnego zakresu przewidywanej przez ten przepis obniżki całkowitego kosztu kredytu, ponieważ niektóre wersje językowe tego przepisu sugerują obniżenie kosztów związanych z pozostałym okresem obowiązywania umowy podczas gdy inne pozwalają na przypuszczenie, że koszty związane z tym okresem stanowią wskazówkę dotyczącą obliczenia obniżki, a inne odwołują się jedynie do odsetek i kosztów należnych za pozostały okres obowiązywania umowy.

Wyrok został wydany w następstwie pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód z siedzibą w Świdniku, który rozpoznawał trzy spory między spółką Lexitor, która nabyła roszczenia trzech klientów, a SKOK im. Stefczyka, Santander Consumer Bankiem i mBankiem, dotyczące obniżenia całkowitego kosztu kredytów konsumenckich ze względu na ich wcześniejszą spłatę. Polski sąd powziął wątpliwości odnośnie interpretacji artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r., w związku z czym wystąpił wobec TSUE z pytaniem, czy w rzezonym przepisie chodzi o wszystkie koszty, czy tylko te związane z trwaniem umowy.

W wyniku analizy wpływu wyroku na przychody Banku, w szczególności na stosunki wygasłe przed wydaniem orzeczenia, Bank w 2019 roku podjął decyzję o utworzeniu rezerwy na proporcjonalny zwrot prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu w wysokości 48 750 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku rezerwa wynosiła 12 048 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2022 roku rezerwa wynosiła 14 583 tys. zł). Rezerwa została oszacowana na podstawie szacunku łącznej kwoty prowizji dla kredytów spłaconych przed terminem i oczekiwanego odsetka klientów, którzy się zgłoszą po zwrot należnej części prowizji. Przy założeniu, że odsetek klientów byłby o 5 p.p. wyższy niż zakładany, kwota rezerwy byłaby wyższa o 12,5 mln zł.

Równocześnie Grupa rozpoznaje zobowiązanie wobec klientów z tytułu proporcjonalnego zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszych spłat kredytów w okresie od wydania wyroku TSUE z dnia 11 września 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku. Na 31 grudnia 2023 roku zobowiązanie to wynosiło 2 258 tys. zł (na 31 grudnia 2022 roku 2 300 tys. zł).

Dodatkowo Grupa tworzy rezerwę na pokrycie kosztu zwrotu części prowizji pobranych w związku z udzieleniem kredytu w przypadku wcześniejszej jego spłaty. Kalkulacja rezerwy opierała się o szacunek różnicy między kwotami prowizji do zwrotu klientom a saldem nierozliczonych prowizji na przewidywany moment wcześniejszej spłaty kredytu. Rezerwa ta liczona jest jako procent prowizji pobranej od klienta, który odzwierciedla oczekiwaną średnią różnicę pomiędzy kwotami prowizji do zwrotu klientom a saldem nierozliczonych prowizji na przewidywany moment wcześniejszej spłaty kredytu. Procent ten jest kalkulowany na podstawie szacowanego poziomu wcześniejszych spłat i oczekiwanego momentu spłaty.

W przypadku wcześniejszej spłaty kredytu rezerwa ta jest rozwiązywana, a dla nowo sprzedawanych kredytów na bieżąco tworzona. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 rezerwa wynosiła 44 756 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2022 roku rezerwa wynosiła 36 327 tys. zł).

Łączna kwota rezerw i zobowiązań związanych z wyrokiem TSUE według stanu na dzień 31 grudnia 2023 wynosiła 59 063 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2022 roku rezerwa wynosiła 53 211 tys. zł).

Utworzony poziom rezerwy opiera się na szacunkach Grupy i może ulec zmianie.

Powyższe rezerwy Grupa wykazuje w pozycji Rezerwy: Rezerwa na sprawy sporne, natomiast zobowiązanie Grupa wykazuje w pozycji Pozostałe zobowiązania: Wierzyciele różni

i. Wpływ zawieszenia wykonywania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w PLN w okresie od 1 sierpnia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku

W związku z uchwaleniem Ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), umożliwiającej Klientom zawieszenie wykonania umów o kredyt hipoteczny udzielonych w PLN w okresie od 1 sierpnia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. („zawieszenie”), Zarząd Banku zaakceptował w dniu 15 lipca 2022 r. szacunek wpływu tej Ustawy na wyniki i działalność Banku.

Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej 9 („MSSF 9”) szacunek wpływu bazował na wyliczeniu prognozowanej wartości bilansowej brutto portfela kredytów hipotecznych w oparciu o przepływy pieniężne, uwzględniające możliwość zawieszenia, zdyskontowane oryginalną efektywną stopą procentową i został rozpoznany w rachunku wyników, w pozycji Przychody z tytułu odsetek.

Bazując na obserwowanej i prognozowanej liczbie wniosków o zawieszenie wykonania umów, Bank w 2022 roku rozpoznał 895 mln zł negatywnego wpływu na wynik Banku oraz obniżył wartość bilansową brutto kredytów o tę kwotę.

W oparciu o dane dotyczące wykorzystania przez Klientów możliwości zawieszenia wykonania umów, w okresie od stycznia do grudnia 2023 roku Bank dokonał weryfikacji szacunków i skorygował rozpoznany w 2022 r. wpływ zawieszenia o 56 mln zł. Korekta ta miała pozytywny wpływ na wynik z tytułu odsetek w 2023 roku.

W okresie obowiązywania programu, tj. od III kwartału 2022 do końca 2023 roku klienci odpowiadający za ok. 71% wolumenu portfela kredytów hipotecznych w PLN w Banku wystąpili z prośbą o zawieszenie wykonania umów.

Ostateczny koszt programu w całym okresie jego obowiązywania wyniósł 839 mln zł.

Zawieszenie wykonania umów nie wpłynęło na zmianę klasyfikacji ekspozycji do poszczególnych faz ryzyka kredytowego oraz zmianę przypisania do nich flagi forbearance na koniec 2023 roku za wyjątkiem sytuacji, w której Bank posiadał informacje świadczące o istotnym wzroście ryzyka lub utracie wartości.

j. Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF

Wpływ ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF oraz model stosowany przez Grupę opisano w Nocie 54 Sprawy Sądowe.

4. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK

Przychody z tytułu odsetek	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Należności od banków	486 681	340 896
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	7 181 489	4 920 973
niebankowym podmiotom finansowym	119 748	55 902
klientom indywidualnym	3 098 157	1 707 383
podmiotom gospodarczym	3 532 091	2 847 459
w tym rolnikom indywidualnym	663 622	605 276
instytucjom sektora budżetowego	4 739	4 597
należności leasingowe	426 754	305 632
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	80 349	88 692
Instrumenty dłużne wyceniane według zamortyzowanego kosztu	743 329	599 413
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 928	8 121
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	658 027	324 117
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	403 209	188 498
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	11 627	11 628
Zakupione papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	255 621	67
Przychody z tytułu odsetek, razem	9 827 260	6 482 405
Koszty odsetek	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Zobowiązania wobec banków	(648 184)	(506 952)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(3 154)	(19 873)
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	(2 710 869)	(1 586 802)
niebankowym podmiotom finansowym	(120 714)	(50 987)
klientom indywidualnym	(1 261 315)	(721 227)
podmiotom gospodarczym	(1 203 725)	(696 529)
w tym rolnikom indywidualnym	(16 494)	(6 351)
instytucjom sektora budżetowego	(125 115)	(118 059)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(28 771)	(15 288)
Instrumenty pochodne oraz amortyzacja pozycji zabezpieczanej w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	(1 161 945)	(790 845)
Instrumenty pochodne w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(44 099)	(30 960)
Sprzedane papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(4 811)	(38 592)
Pozostałe związane z aktywami finansowymi	-	(88)
Koszty z tytułu odsetek, razem	(4 601 833)	(2 989 400)
Wynik z tytułu odsetek	5 225 427	3 493 005

Wartość kosztów odsetkowych obliczona z zastosowaniem efektywnej stopy, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które są wyceniane według zamortyzowanego kosztu wyniosła 3 395 789 tys. zł (2 167 507 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 r.).

Przychody odsetkowe zawierają odsetki od aktywów finansowych ocenianych indywidualnie i grupowo, dla których zidentyfikowano utratę wartości. Kwota powyższych odsetek, która została ujęta w kwocie przychodów odsetkowych za rok 2023 wyniosła 126 019 tys. zł natomiast za rok 2022 wyniosła 122 978 tys. zł.

5. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

Przychody z tytułu opłat i prowizji	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Z tytułu działalności kredytowej i leasingu	334 508	323 037
Z tytułu obsługi rachunków	227 497	247 832
Z tytułu obsługi gotówkowej	34 305	42 312
Z tytułu realizacji przelewów i usługi bankowości elektronicznej	102 812	98 151
Z tytułu zobowiązań gwarancyjnych i operacji dokumentowych	74 589	54 530
Z tytułu zarządzania aktywami i operacji brokerskich	103 027	120 056
Z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych	377 644	325 966
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	165 626	153 471
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów Banku i pozyskiwania klientów	13 220	17 374
Pozostałe prowizje	39 371	22 629
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	1 472 599	1 405 358
Koszty z tytułu opłat i prowizji	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Z tytułu działalności kredytowej i leasingu	(917)	(1 388)
Z tytułu obsługi rachunków	(10 789)	(10 291)
Z tytułu obsługi gotówkowej	(26 198)	(24 676)
Z tytułu realizacji przelewów i usługi bankowości elektronicznej	(3 137)	(7 873)
Z tytułu zarządzania aktywami i operacji brokerskich	(6 488)	(4 929)
Z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych	(117 689)	(117 284)
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(20 272)	(22 582)
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów Banku i pozyskiwania klientów	(21 389)	(24 719)
Pozostałe prowizje	(54 758)	(54 701)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(261 637)	(268 443)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	1 210 962	1 136 915

Wynik z tytułu prowizji za rok 2023 zawiera przychody z tytułu działalności powierniczej w wysokości 103 027 tys. zł (w 2022 r. 120 056 tys. zł) oraz kwotę kosztów z tytułu działalności powierniczej w wysokości 6 488 tys. zł (w 2022 roku 4 929 tys. zł).

Wynik z tytułu prowizji zawiera przychody prowizyjne, które odnoszą się do aktywów i zobowiązań, które nie są wyceniane w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, za rok 2023 w kwocie 877 968 tys. zł, natomiast za rok 2022 w kwocie 882 177 tys. zł oraz koszty prowizyjne za rok 2023 w kwocie 82 702 tys. zł, a za rok 2022 w kwocie 91 529 tys. zł.

6. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

Przychody z tytułu dywidend	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Z tytułu instrumentów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	10 881	10 817
Przychody z tytułu dywidend, razem	10 881	10 817

7. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ (W TYM WYNIK Z POZYCJI WYMIANY)

Wynik na działalności handlowej	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Z tytułu instrumentów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20 769	11 559
Z tytułu instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 375	(1 425)
Z tytułu instrumentów pochodnych i wyniku z pozycji wymiany	925 637	744 567
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany, razem	950 781	754 701
w tym marża na transakcjach walutowych i pochodnych z klientami	802 802	758 119

8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Wynik na działalności inwestycyjnej	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 008	1 847
Instrumenty dłużne wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(1 754)	3 286
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(23 282)	24 094
Wynik na działalności inwestycyjnej, razem	(23 028)	29 227

W 2023 i 2022 roku nie doszło do zmiany modeli biznesowych funkcjonujących w Grupie, a w związku z tym nie doszło do zmiany klasyfikacji żadnych aktywów finansowych.

9. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

12 miesięcy do 31.12.2023	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCI
Należności od banków	26	(63)	-	(37)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	34 979	185 396	(257 251)	(36 876)	(23 470)
Udzielone zobowiązania warunkowe	(13 874)	(31 340)	(46)	(45 260)	1 928
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	77	-	47 727	47 804	47 727
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	21 208	153 993	(209 570)	(34 369)	26 185

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

12 miesięcy do 31.12.2022	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCI
Należności od banków	4 411	-	-	4 411	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	214 700	(296 734)	(254 520)	(336 554)	(11 454)
Udzielone zobowiązania warunkowe	48 846	(7 537)	15 152	56 461	186
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	241	318	113	672	113
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	268 198	(303 953)	(239 255)	(275 010)	(11 155)

Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022 przekształcone
Stan na początek okresu	(3 123 922)	(3 125 806)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(431 842)	(534 016)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	380 964	204 448
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	19 010	(109 105)
Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszacowań (netto)	-	(2 819)
Zmiana polityki rachunkowości w zakresie wpływu ryzyka prawnego ekspozycji w CHF	-	(15 572)
Zmiany z tytułu istotnych modyfikacji	(7 330)	(1 486)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	473 335	480 528
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	24 650	(20 093)
Stan na koniec okresu	(2 665 135)	(3 123 922)
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	40 707	(341 822)
Zmiana stanu początkowej utraty wartości dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako POCI	(7 964)	(27 420)
Zmiana polityki rachunkowości w zakresie wpływu ryzyka prawnego ekspozycji w CHF	(169 913)	-
Przychody z tytułu sprzedanych i spisanych wierzytelności oraz koszty z tytułu spisania wierzytelności	102 801	94 232
Stan na koniec okresu	(34 369)	(275 010)

10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

Ogólne koszty administracyjne	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Koszty pracownicze	(1 445 360)	(1 261 353)
Koszty marketingu	(82 091)	(84 532)
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	(275 764)	(267 868)
Koszty z tyt. leasingu krótkoterminowego i eksploatacji	(84 925)	(68 348)
Pozostałe koszty rzeczowe	(565 718)	(528 397)
Podróże służbowe	(13 721)	(14 300)
Koszty bankomatów i obsługi gotówkowej	(28 407)	(26 045)
Koszty outsourcingu w działalności leasingowej	(2 775)	(2 623)
Oplaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(123 909)	(152 340)
Oplaty na System Ochrony Banków Komercyjnych	(275)	(206 531)
Oплата na koszty nadzoru (KNF)	(15 854)	(14 370)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(2 638 799)	(2 626 707)

W linii Pozostałe koszty rzeczowe zaprezentowane zostały koszty związane z obsługą prawną spraw sądowych dotyczących kredytów CHF w wysokości 91 046 tys. zł. w 2023 roku (2022: 74 519 tys. zł.).

System Ochrony Banków Komercyjnych

Grupa 8 banków komercyjnych („Banki Uczestnicy”): BNP Paribas Bank Polska S.A. („Bank”), ING Bank Śląski S.A., Alior Bank S.A., Bank Millennium S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A., mBank S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. i Santander Bank Polska S.A. zdecydowała o utworzeniu System Ochrony Banków Komercyjnych („SOBK”). 14 czerwca 2022 roku Banki Uczestnicy utworzyły spółkę akcyjną będącą jednostką zarządzającą systemem ochrony („Jednostka Zarządzająca”). Utworzenie Jednostki Zarządzającej uzyskało zgodę Komisji Nadzoru Finansowego oraz zgodę na dokonanie koncentracji wydaną przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 1 sierpnia 2022 roku spółka została zarejestrowana w KRS.

Kapitał zakładowy Jednostki Zarządzającej wynosi 1 000 000 zł. Bank objął 9 441 akcji Jednostki Zarządzającej, o łącznej wartości nominalnej 94 410 zł, co stanowi 9,4% jej kapitału zakładowego. Inwestycje w SOBK, Bank wycenia do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i rozpoznaje w pozycji papiery wartościowe wyceniane przez rachunek zysków i strat.

Celem systemu ochrony jest:

- a) zapewnienie płynności i wypłacalności Banków Uczestników na warunkach i w zakresie określonym w umowie systemu ochrony;
- oraz
- b) wspieranie:
 - (i) przymusowej restrukturyzacji prowadzonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny („BFG”) banku będącego spółką akcyjną; oraz
 - (ii) przejęcia banku będącego spółką akcyjną na podstawie Art. 146b ust. 1 Prawa Bankowego.

Do SOBK mogą przystąpić inne banki krajowe, o ile spełnią warunki określone w obowiązujących przepisach prawa oraz w umowie systemu ochrony.

W Jednostce Zarządzającej został utworzony fundusz pomocowy („Fundusz Pomocowy”) w celu zapewnienia środków na finansowanie zadań systemu ochrony. Fundusz Pomocowy jest tworzony z wpłat Banków Uczestników w wysokości 0,4% kwoty środków gwarantowanych danego banku objętego obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów, o którym mowa w Art. 2 pkt 34 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji („Ustawa o BFG”).

W oparciu o poziom środków gwarantowanych Banku na koniec pierwszego kwartału 2022 r., który wynosił 47 004 279 tys. zł, Bank w dniu 5 sierpnia 2022 roku wpłacił do Funduszu Pomocowego 188 017 tys. zł.

Na podstawie jednogłośnie przyjętej uchwały walnego zgromadzenia Jednostki Zarządzającej, Bank w dniu 15 września 2022 roku wpłacił do Funduszu Pomocowego 18 513 tys. zł, co obciążało wyniki (ogólne koszty administracyjne) Banku w trzecim kwartale 2022 r.

Zgodnie z przepisem Art. 287 ust. 2 i nast. Ustawy o BFG Rada BFG może podjąć decyzję o obniżeniu poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach biorąc pod uwagę między innymi wysokość środków zgromadzonych przez system ochrony. Ponadto, zgodnie z przepisem Art. 15 ust. 1h pkt 5 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, wpłaty uczestników systemu ochrony na Fundusz Pomocowy stanowią koszt uzyskania przychodów.

Odpowiedzialność każdego Banku Uczestnika, w tym BNP Paribas Bank Polska S.A. za zobowiązania związane z jego uczestnictwem w systemie ochrony ograniczona jest do wysokości wkładów, które dany Bank Uczestnik jest zobowiązany wnieść na objęcie akcji Jednostki Zarządzającej oraz wpłat, które dany Bank Uczestnik jest zobowiązany wnieść do Funduszu Pomocowego.

Każdy Bank Uczestnik będzie mógł wypowiedzieć umowę systemu ochrony z zachowaniem 24-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Po wypowiedzeniu umowa będzie nadal obowiązywać w stosunku do pozostałych Banków Uczestników.

11. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Koszty świadczeń pracowniczych	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Koszty wynagrodzeń	(1 131 252)	(1 005 932)
Narzuty na wynagrodzenia	(202 778)	(181 716)
Świadczenia na rzecz pracowników	(55 074)	(46 325)
Koszty rezerwy na restrukturyzację	(31 305)	(775)
Koszty rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów oraz odpraw emerytalnych	(6 990)	(9 885)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(15 273)	(14 225)
Pozostałe	(2 688)	(2 495)
Koszty świadczeń pracowniczych, razem	(1 445 360)	(1 261 353)

12. AMORTYZACJA

Amortyzacja	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Rzeczowe aktywa trwałe	(210 896)	(207 007)
Wartości niematerialne	(245 840)	(204 742)
Amortyzacja, razem	(456 736)	(411 749)

13. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	21 089	18 002
Z tytułu rozwiązanych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	6 602	9 782
Zysk z tytułu sprzedaży towarów i usług	7 373	999
Z tytułu rozwiązania rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	56 144	56 753
Z tytułu odzyskania kosztów windykacji	19 462	20 700
Z tytułu odzyskanych odszkodowań	513	662
Z tytułu działalności leasingowej	50 430	52 450
Inne przychody operacyjne	75 315	44 526
Pozostałe przychody operacyjne, razem	236 928	203 874

14. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe koszty operacyjne	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Z tytułu kosztów sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	(16 699)	(21 953)
Z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	(8 286)	(13 328)
Z tytułu utworzenia rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	(70 050)	(58 520)
Z tytułu windykacji należności	(37 097)	(39 739)
Z tytułu przekazanych darowizn	(11 328)	(6 661)
Z tytułu kosztów z działalności leasingowej	(27 737)	(32 733)
Z tytułu kosztów dotyczących odszkodowań, kar i grzywien	(9 503)	(5 356)
Pozostałe koszty operacyjne	(121 704)	(109 411)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(302 404)	(287 701)

15. PODATEK DOCHODOWY

	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Podatek bieżący	(687 340)	(390 324)
Podatek odroczony	(63 269)	(40 106)
Podatek dochodowy	(750 609)	(430 430)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	1 763 155	871 927
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(334 999)	(165 666)
Różnice trwale w tym:	(415 609)	(264 764)
Wierzytelności spisane w straty	(22 664)	(27 706)
Koszty reprezentacji	(746)	(683)
PFRON	(1 904)	(1 840)
Opłaty na rzecz BFG	(23 543)	(28 945)
Podatek od instytucji finansowych	(78 214)	(81 045)
Ulga na badania i rozwój	27 524	17 015
Koszty roszczeń - kredyty CHF	(311 382)	(112 494)
Rezerwy na ryzyko prawne	5 528	3 633
Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	-	(14 317)
Pozostałe różnice	(10 208)	(18 381)
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego	(750 609)	(430 430)

16. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Podstawowy		
Zysk netto	1 012 546	441 497
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	147 655 366	147 574 201
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na akcję)	6,86	2,99
Rozwodniony		
Zysk netto zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	1 012 546	441 497
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	147 655 366	147 574 201
Korekty na:		
- opcje na akcje	144 166	122 459
Średnia ważona liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję (w sztukach)	147 799 532	147 696 660
Zysk rozwodniony na akcję (wyrażony w złotych na akcję)	6,85	2,99

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku netto na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 39. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku netto oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie okresu.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku netto do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane, gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

17. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

	31.12.2023	31.12.2022
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
Gotówka i pozostałe środki	2 426 918	2 669 617
Rachunek w NBP	4 457 458	48 699
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	6 884 376	2 718 316
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(790)	(9)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	6 883 586	2 718 307
Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości		
	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Saldo na początek okresu	(9)	(283)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(9)	(3 241)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	1 558	3 525
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	(2 330)	(10)
Saldo na koniec okresu	(790)	(9)

Grupa może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane. Na dzień 31 grudnia 2023 r. oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 5,75% (31.12.2022 r.: 6,75%).

Saldo kasy i środków w Banku Centralnym zawiera rezerwę obowiązkową utrzymywaną na rachunku w NBP. Podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej na 31.12.2023 r. wynosiła 3,5%. Rezerwa deklarowana do utrzymania od 31 grudnia 2023 r. wynosiła 4 374 198 tys. zł.

18. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

Należności od banków	31.12.2023			31.12.2022		
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Rachunki bieżące	8 918 244	(539)	8 917 705	9 058 686	(1 075)	9 057 611
Lokaty międzybankowe	136 864	(32)	136 832	1 626 427	(220)	1 626 207
Kredyty i pożyczki	201 190	(100)	201 090	201 160	(133)	201 027
Inne należności	8 708 379	(58)	8 708 321	915 421	(77)	915 344
Należności od banków, razem	17 964 677	(729)	17 963 948	11 801 694	(1 505)	11 800 189

W pozycji „Inne należności” na 31.12.2023 r. zaprezentowane zostały także należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych w kwocie 736 283 tys. zł (31.12.2022 r. 911 221 tys. zł) oraz należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu w kwocie 7 968 341 tys. zł (na 31.12.2022 w kwocie 0 zł).

Kwota długoterminowych należności od banków według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 736 283 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 911 221 tys. zł).

Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na należności od Banków	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Saldo na początek okresu	(1 505)	(5 443)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(3 782)	(2 023)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	5 490	1 903
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	(963)	4 257
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	31	(199)
Saldo na koniec okresu	(729)	(1 505)

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku należności od banków występowały w Fazie 1.

19. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

Instrumenty pochodne handlowe	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2023			
Walutowe instrumenty pochodne			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	12 729 040	67 984	990 823
walutowe kontrakty swap	25 655 076	1 444 643	294 517
walutowe transakcje (CIRS)	5 604 525	65 635	31 665
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	11 746 884	227 734	340 613
Razem walutowe instrumenty pochodne	55 735 525	1 805 996	1 657 618
Instrumenty pochodne stóp procentowych			
kontrakty swap dla stóp procentowych	67 172 213	1 218 645	1 088 117
kontrakty FRA	1 500 000	85	22
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	10 657 404	91 520	91 452
Razem procentowe instrumenty pochodne	79 329 617	1 310 250	1 179 591
Pozostałe instrumenty pochodne			
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	870 970	30 499	28 066
transakcje FX Spot	2 194 110	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	3 065 080	30 499	28 066
Razem instrumenty pochodne handlowe	138 130 222	3 146 745	2 865 275
w tym: wyceniane na podstawie modeli	138 130 222	3 146 745	2 865 275
Instrumenty pochodne handlowe	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
31.12.2022		Aktywa	Zobowiązania
Walutowe instrumenty pochodne			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	15 888 527	411 685	502 865
walutowe kontrakty swap	28 263 457	645 483	363 810
walutowe transakcje (CIRS)	8 544 052	266 087	302 954
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 564 359	130 680	141 744
Razem walutowe instrumenty pochodne	56 260 395	1 453 935	1 311 373
Instrumenty pochodne stóp procentowych			
kontrakty swap dla stóp procentowych	48 463 023	1 581 137	1 647 210
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	10 857 435	164 484	164 851
Razem procentowe instrumenty pochodne	59 320 458	1 745 621	1 812 061
Pozostałe instrumenty pochodne			
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	674 358	24 716	24 421
transakcje FX Spot	3 292 998	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	3 967 356	24 716	24 421
Razem instrumenty pochodne handlowe	119 548 209	3 224 272	3 147 855
w tym: wyceniane na podstawie modeli	119 548 209	3 224 272	3 147 855

Wartość godziwa instrumentów pochodnych w rozbiciu na terminy zapadalności*

31 grudnia 2023	Wartość godziwa aktywa						Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat
Instrumenty pochodne handlowe												
Walutowe Instrumenty pochodne												
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	67 984	12 091	15 245	31 794	8 854	-	990 823	32 688	69 578	231 792	656 765	-
walutowe kontrakty swap	1 444 643	123 412	84 565	408 359	828 307	-	294 517	22 400	34 980	57 462	179 675	-
walutowe transakcje (CIRS)	65 635	-	592	21 490	40 258	3 295	31 665	-	-	1 230	27 277	3 158
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	227 734	20 113	39 637	162 008	5 976	-	340 613	33 667	66 091	219 657	21 198	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	1 805 996	155 616	140 039	623 651	883 395	3 295	1 657 618	88 755	170 649	510 141	884 915	3 158
Instrumenty pochodne stóp procentowych												
kontrakty swap dla stóp procentowych	1 218 645	2 287	4 039	114 219	771 322	326 778	1 088 117	1 783	2 218	97 125	686 584	300 407
kontrakty FRA	85	-	-	85	-	-	22	-	-	22	-	-
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	91 520	2 039	1 514	4 672	79 647	3 648	91 452	2 039	1 512	5 377	78 884	3 640
Razem procentowe instrumenty pochodne	1 310 250	4 326	5 553	118 976	850 969	330 426	1 179 591	3 822	3 730	102 524	765 468	304 047
Pozostałe instrumenty pochodne												
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	30 499	6 065	5 820	8 546	10 068	-	28 066	5 839	5 664	8 092	8 471	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	30 499	6 065	5 820	8 546	10 068	-	28 066	5 839	5 664	8 092	8 471	-
Razem instrumenty pochodne handlowe	3 146 745	166 007	151 412	751 173	1 744 432	333 721	2 865 275	98 416	180 043	620 757	1 658 854	307 205

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie

31 grudnia 2022	Wartość godziwa aktywa						Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	Razem	<= 1 miesiąc	> 1 miesiąc <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 12 miesięcy	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat
Instrumenty pochodne handlowe												
Walutowe Instrumenty pochodne												
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	411 685	33 973	33 354	74 478	269 880	-	502 865	23 889	35 032	112 889	331 055	-
walutowe kontrakty swap	645 483	85 915	70 599	170 179	318 790	-	363 810	44 920	55 138	76 624	187 128	-
walutowe transakcje (CIRS)	266 087	-	1 604	62 673	131 289	70 521	302 954	-	621	36 111	155 786	110 436
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	130 680	4 878	12 883	56 314	56 605	-	141 744	9 569	18 705	60 567	52 903	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	1 453 935	124 766	118 440	363 644	776 564	70 521	1 311 373	78 378	109 496	286 191	726 872	110 436
Instrumenty pochodne stóp procentowych												
kontrakty swap dla stóp procentowych	1 581 137	1 518	3 730	54 135	1 177 093	344 661	1 647 210	2 360	10 309	119 039	1 148 180	367 322
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	164 484	1	-	3 523	154 376	6 584	164 851	12	-	2 911	155 365	6 563
Razem procentowe instrumenty pochodne	1 745 621	1 519	3 730	57 658	1 331 469	351 245	1 812 061	2 372	10 309	121 950	1 303 545	373 885
Pozostałe instrumenty pochodne												
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	24 716	7 446	5 614	11 656	-	-	24 421	7 435	5 434	11 552	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne	24 716	7 446	5 614	11 656	-	-	24 421	7 435	5 434	11 552	-	-
Razem instrumenty pochodne handlowe	3 224 272	133 731	127 784	432 958	2 108 033	421 766	3 147 855	88 185	125 239	419 693	2 030 417	484 321

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Terminy zapadalności:

- dla NDF, Fx forward, Fx swap, Opcji walutowych i na indeksy, IRS, CIRS wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą zapadalności transakcji a datą bilansową
- dla Fx spot, FRA, papierów do wydania/otrzymania wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą waluty transakcji a datą bilansową

20. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Grupa na dzień 31 grudnia 2023 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (**macro fair value hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego	Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.		
Pozycje zabezpieczane	Pozycjami zabezpieczanymi są rachunki bieżące o stałej stopie procentowej w walucie PLN, EUR i USD.		
Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty zabezpieczające stanowią standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN, EUR i USD w ramach których Bank otrzymuje stałą stopę procentową i płaci zmienną stopę opartą na stawkach WIBOR 6M, EURIBOR 6M, EURIBOR 3M, EUR ESTRS, USD SFROIS.		
IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2023	11 315 595	67 980	630 468
31.12.2022	14 833 485	29 101	1 298 074
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i rachunków bieżących ujmowane są w wyniku odsetkowym.		

W zobowiązaniach w pozycji „Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej” znajduje się również korekta wartości instrumentów zabezpieczanych (depozytów) wynosząca:

31.12.2023	-547 696 tys. zł
31.12.2022	-1 233 598 tys. zł

oraz różnica wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych, dla których zostało rozwiązane powiązanie zabezpieczające w trakcie jego trwania wynosząca:

31.12.2023	-338 202 tys. zł
31.12.2022	-692 574 tys. zł

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2023							
	Wartość godziwa					Nominał		
	dotatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	67 980	630 468	-	359 255	2 698 055	5 447 695	2 810 590	11 315 595
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	67 980	630 468	-	359 255	2 698 055	5 447 695	2 810 590	11 315 595
Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2022							
	Wartość godziwa					Nominał		
	dotatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	29 101	1 298 074	-	1 196 899	5 606 850	4 867 771	3 161 966	14 833 485
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	29 101	1 298 074	-	1 196 899	5 606 850	4 867 771	3 161 966	14 833 485

Opis powiązania zabezpieczającego	Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.		
Pozycje zabezpieczane	Pozycjami zabezpieczanymi są kredyty o stałej stopie procentowej w walucie PLN.		
Instrumenty zabezpieczające	Instrumentami zabezpieczającymi są standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN, w ramach, której Bank płaci stałą stopę procentową i otrzymuje zmienną stopę opartą na stawkach WIBOR 6M, WIBOR 3M.		
IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2023	1 275 000	-	59 467
31.12.2022	250 000	-	3 773
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.		

W aktywach w pozycji „Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej” znajduje się również korekta wartości instrumentów zabezpieczanych (kredytów) wynosząca:

31.12.2023	12 153 tys. zł
31.12.2022	3 923 tys. zł

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 2023 roku i na 31 grudnia 2022 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

31.12.2023								
Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa		Nominał					Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	59 467	-	-	250 000	1 025 000	-	1 275 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	59 467	-	-	250 000	1 025 000	-	1 275 000
31.12.2022								
Zabezpieczające instrumenty pochodne	Wartość godziwa		Nominał					Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	3 773	-	-	-	250 000	-	250 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	3 773	-	-	-	250 000	-	250 000

W 2023 r. zaprezentowane powiązania zabezpieczające wykazały efektywność, nastąpiło jedno rozwiązanie wynikające z bieżącego zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Dodatkowo Grupa na dzień 31 grudnia 2023 r. stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (**micro fair value hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego	Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowane zmianami określonej stawki referencyjnej.		
Pozycje zabezpieczane	Pozycjami zabezpieczanymi są: obligacje o stałym kuponie w EUR i USD.		
Instrumenty zabezpieczające	Instrumentami zabezpieczającymi są standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie EUR i USD, w ramach której Bank płaci stałą stopę procentową i otrzymuje zmienną stopę opartą na stawkach EUR ESTRS i USD-SFROIS.		
IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2023	3 726 887	14 364	84 418
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.		

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 2023 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2023							
	Wartość godziwa		Nominał					
	dotatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	14 364	84 418	-	-	-	1 037 380	2 689 508	3 726 887
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	14 364	84 418	-	-	-	1 037 380	2 689 508	3 726 887

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge)

Wartość godziwa	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Przychód odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	403 209	188 498
Koszt odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	(1 161 945)	(790 845)
Zmiana wyceny według wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w Wyniku na rachunkowości zabezpieczeń, w tym:	(30 939)	13 267
zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	527 031	(988 077)
zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	(557 970)	1 001 344

W 2023 r. zaprezentowane powiązania zabezpieczające wykazały efektywność.

Dodatkowo Grupa na dzień 31 grudnia 2023 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (**cash flow hedge**).

Opis powiązania zabezpieczającego	Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności brak zmienności przepływów odsetkowych na zabezpieczanym papierze, spowodowanych zmianami określonej stawki referencyjnej.
Pozycje zabezpieczane	Pozycjami zabezpieczanymi są obligacje o zmiennym kuponie WZ1131.
Instrumenty zabezpieczające	Instrumenty zabezpieczające stanowią standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie PLN w ramach których Bank otrzymuje stałą stopę procentową i płaci zmienną stopę opartą na stawce WIBOR 6M.

IRS	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
31.12.2023	625 000	-	104 179
31.12.2022	625 000	-	172 679

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Zmiany wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego wyznaczonego jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane są bezpośrednio w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” w części stanowiącej efektywną część zabezpieczenia. Część nieefektywną zabezpieczenia ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji Wynik na rachunkowości zabezpieczeń.

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2023							
	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	104 179	-	-	-	-	625 000	625 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	104 179	-	-	-	-	625 000	625 000

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2022							
	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	-	172 679	-	-	-	-	625 000	625 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	172 679	-	-	-	-	625 000	625 000

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Przychód odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	11 627	11 628
Koszt odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	(44 099)	(30 960)

Zmiany stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (**cash flow hedge**).

Ryzyko stopy procentowej	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Stan na początek okresu	(169 290)	(85 303)
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w pozostałych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego	67 303	(83 987)
Stan na koniec okresu	(101 987)	(169 290)

W 2023 r. zaprezentowane powiązania zabezpieczające wykazały efektywność.

21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

31.12.2023			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Kredyty i pożyczki udzielone:			
Niebankowym podmiotom finansowym	1 919 471	(13 610)	1 905 861
kredyty o charakterze bieżącym	1 677 098	(10 994)	1 666 104
kredyty inwestycyjne	192 911	(1 889)	191 022
kredyty pozostałe	49 462	(727)	48 735
Klientom indywidualnym	34 410 687	(866 551)	33 544 136
kredyty na nieruchomości	21 986 449	(317 536)	21 668 913
kredyty pozostałe	12 424 238	(549 015)	11 875 223
Podmiotom gospodarczym	45 700 281	(1 513 608)	44 186 673
kredyty o charakterze bieżącym	20 584 657	(870 432)	19 714 225
kredyty inwestycyjne	17 671 641	(498 413)	17 173 228
kredyty pozostałe	7 443 983	(144 763)	7 299 220
w tym rolnikom indywidualnym	7 765 713	(396 126)	7 369 587
kredyty o charakterze bieżącym	4 626 815	(212 116)	4 414 699
kredyty inwestycyjne	3 129 127	(182 775)	2 946 352
kredyty pozostałe	9 771	(1 235)	8 536
Instytucjom sektora budżetowego	58 375	(734)	57 641
kredyty o charakterze bieżącym	33 984	(300)	33 684
kredyty inwestycyjne	24 134	(431)	23 703
kredyty pozostałe	257	(3)	254
Należności leasingowe	6 023 019	(122 814)	5 900 205
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	88 111 833	(2 517 317)	85 594 516

31.12.2022 przekształcone			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
Kredyty i pożyczki udzielone			
Niebankowym podmiotom finansowym	852 935	(3 333)	849 602
kredyty o charakterze bieżącym	615 660	(2 832)	612 828
kredyty inwestycyjne	217 912	(313)	217 599
kredyty pozostałe	19 363	(188)	19 175
Klientom indywidualnym	37 408 543	(1 150 739)	36 257 804
kredyty na nieruchomości	25 225 602	(486 369)	24 739 233
kredyty pozostałe	12 182 941	(664 370)	11 518 571
Podmiotom gospodarczym	46 811 891	(1 709 719)	45 102 172
kredyty o charakterze bieżącym	21 603 226	(1 006 259)	20 596 967
kredyty inwestycyjne	17 620 240	(531 304)	17 088 936
kredyty pozostałe	7 588 425	(172 156)	7 416 269
w tym rolnikom indywidualnym	6 835 131	(483 836)	6 351 295
kredyty o charakterze bieżącym	3 195 612	(252 641)	2 942 971
kredyty inwestycyjne	3 626 312	(228 995)	3 397 317
kredyty pozostałe	13 207	(2 200)	11 007
Instytucjom sektora budżetowego	58 956	(922)	58 034
kredyty o charakterze bieżącym	37 820	(787)	37 033
kredyty inwestycyjne	20 825	(127)	20 698
kredyty pozostałe	311	(8)	303
Należności leasingowe	5 527 297	(113 059)	5 414 238
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	90 659 622	(2 977 772)	87 681 850

Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom w podziale na Fazy

31.12.2023	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCI
Kredyty i pożyczki udzielone:	75 733 315	9 737 719	2 640 799	88 111 833	147 067
Niebankowym podmiotom finansowym	1 895 069	10 805	13 597	1 919 471	2 501
Klientom indywidualnym	30 734 283	2 895 458	780 946	34 410 687	37 107
Podmiotom gospodarczym	38 575 961	5 435 558	1 688 762	45 700 281	107 459
w tym rolnikom indywidualnym	6 215 099	1 071 956	478 658	7 765 713	5 428
Instytucjom sektora budżetowego	47 816	10 528	31	58 375	-
Należności leasingowe	4 480 186	1 385 370	157 463	6 023 019	-
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych kredytów i pożyczek udzielonych	(331 889)	(603 862)	(1 581 566)	(2 517 317)	(38 862)
Niebankowym podmiotom finansowym	(4 463)	(481)	(8 666)	(13 610)	(84)
Klientom indywidualnym	(97 225)	(265 046)	(504 280)	(866 551)	(2 244)
Podmiotom gospodarczym	(219 319)	(290 252)	(1 004 037)	(1 513 608)	(36 534)
w tym rolnikom indywidualnym	(48 946)	(59 690)	(287 490)	(396 126)	(509)
Instytucjom sektora budżetowego	(339)	(371)	(24)	(734)	-
Należności leasingowe	(10 543)	(47 712)	(64 559)	(122 814)	-
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	75 401 426	9 133 857	1 059 233	85 594 516	108 205
31.12.2022 przekształcone	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCI
Kredyty i pożyczki udzielone	77 630 673	10 081 103	2 947 846	90 659 622	165 799
Niebankowym podmiotom finansowym	850 552	456	1 927	852 935	97
Klientom indywidualnym	32 816 357	3 667 493	924 693	37 408 543	39 402
Podmiotom gospodarczym	39 504 200	5 439 644	1 868 047	46 811 891	126 300
w tym rolnikom indywidualnym	5 156 901	1 099 973	578 257	6 835 131	120
Instytucjom sektora budżetowego	58 160	-	796	58 956	-
Należności leasingowe	4 401 404	973 510	152 383	5 527 297	-
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych kredytów i pożyczek udzielonych	(371 002)	(817 091)	(1 789 679)	(2 977 772)	(39 482)
Niebankowym podmiotom finansowym	(1 602)	(33)	(1 698)	(3 333)	(84)
Klientom indywidualnym	(146 254)	(392 376)	(612 109)	(1 150 739)	(2 671)
Podmiotom gospodarczym	(211 404)	(385 774)	(1 112 541)	(1 709 719)	(36 727)
w tym rolnikom indywidualnym	(45 330)	(117 604)	(320 902)	(483 836)	-
Instytucjom sektora budżetowego	(503)	-	(419)	(922)	-
Należności leasingowe	(11 239)	(38 908)	(62 912)	(113 059)	-
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	77 259 671	9 264 012	1 158 167	87 681 850	126 317

Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Stan na 1 stycznia 2023 roku	(371 002)	(817 091)	(1 789 679)	(2 977 772)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(185 205)	(133 703)	(55 574)	(374 482)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	43 214	76 717	235 486	355 417
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	177 267	263 636	(476 081)	(35 178)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	9	55	493 000	493 064
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	3 828	6 524	11 282	21 634
Stan na 31 grudnia 2023 roku	(331 889)	(603 862)	(1 581 566)	(2 517 317)

Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Stan na 1 stycznia 2022 roku przekształcone	(607 152)	(504 815)	(1 806 823)	(2 918 790)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(235 045)	(173 513)	(70 935)	(479 493)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	33 739	36 678	107 912	178 329
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	449 286	(189 349)	(459 001)	(199 064)
Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	(1 040)	(436)	-	(1 476)
Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszacowań (netto)	(2 819)	-	-	(2 819)
Wykorzystanie w ciężar odpisów	417	1 279	478 833	480 529
Zmiana polityki rachunkowości w zakresie wpływu ryzyka prawnego ekspozycji w CHF	(6 079)	11 433	(20 926)	(15 572)
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	(2 309)	1 632	(18 739)	(19 416)
Stan na 31 grudnia 2022 roku przekształcone	(371 002)	(817 091)	(1 789 679)	(2 977 772)

Kwota długoterminowych należności tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 73 857 262 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 74 897 486 tys. zł)

Zmiana stanu kredytów i pożyczek brutto udzielonych klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Stan na 1 stycznia 2023 roku	77 630 673	10 081 103	2 947 846	90 659 622
Zwiększenia z tytułu udzielenia i nabycia	24 048 008	778 413	73 715	24 900 136
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	(30 949 688)	(4 749 318)	(1 578 295)	(37 277 301)
Zmiany wynikające z transferów pomiędzy fazami	(3 754 525)	2 961 599	792 926	-
Pozostałe zmiany	8 758 847	665 922	404 607	9 829 376
Stan na 31 grudnia 2023 roku	75 733 315	9 737 719	2 640 799	88 111 833

Zmiana stanu kredytów i pożyczek brutto udzielonych klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
Stan na 1 stycznia 2022 roku przekształcone	76 833 782	6 975 553	3 126 018	86 935 353
Zwiększenia z tytułu udzielenia i nabycia	22 568 209	914 294	114 971	23 597 474
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	(38 731 257)	(4 967 978)	(1 402 619)	(45 101 855)
Zmiany wynikające z transferów pomiędzy fazami	(6 556 555)	5 833 110	723 445	-
Zmiana polityki rachunkowości w zakresie wpływu ryzyka prawnego ekspozycji w CHF	(171 574)	(164 098)	6 668	(329 004)
Pozostałe zmiany	23 688 068	1 490 222	379 363	25 557 654
Stan na 31 grudnia 2022 roku przekształcone	77 630 673	10 081 103	2 947 846	90 659 622

Wartość brutto kredytów na nieruchomości dla osób fizycznych w walucie (w tys. zł)

Kredyty według walut	31.12.2023	31.12.2022 przekształcone
CHF	815 687	2 666 429
EUR	24 003	31 874
PLN	21 146 369	22 526 701
USD	390	598
Razem	21 986 449	25 225 602

31.12.2023				
Wartość portfela kredytowego z udziałem CHF	Wartość bilansowa brutto	w tym zaangażowania w CHF	Odpis	w tym zaangażowania w CHF
Kredyty i pożyczki udzielone:				
Niebankowym podmiotom finansowym	1 919 471	795	(13 610)	-
kredyty o charakterze bieżącym	1 677 098	795	(10 994)	-
kredyty inwestycyjne	192 911	-	(1 889)	-
kredyty pozostałe	49 462	-	(727)	-
Klientom indywidualnym	34 410 687	825 675	(866 551)	(153 953)
kredyty na nieruchomości	21 986 449	815 687	(317 536)	(149 431)
kredyty pozostałe	12 424 238	9 988	(549 015)	(4 522)
Podmiotom gospodarczym	45 700 281	36 345	(1 513 608)	(8 296)
kredyty o charakterze bieżącym	20 584 657	29 775	(870 432)	(2 087)
kredyty inwestycyjne	17 671 641	6 570	(498 413)	(6 209)
kredyty pozostałe	7 443 983	-	(144 763)	-
w tym rolnikom indywidualnym	7 765 713	131	(396 126)	-
kredyty o charakterze bieżącym	4 626 815	131	(212 116)	-
kredyty inwestycyjne	3 129 127	-	(182 775)	-
kredyty pozostałe	9 771	-	(1 235)	-
Instytucjom sektora budżetowego	58 375	-	(734)	-
kredyty o charakterze bieżącym	33 984	-	(300)	-
kredyty inwestycyjne	24 134	-	(431)	-
kredyty pozostałe	257	-	(3)	-
Należności leasingowe	6 023 019	23 887	(122 814)	(10 955)
Kredyty i pożyczki, razem	88 111 833	886 702	(2 517 317)	(173 204)

31.12.2022 przekształcone				
Wartość portfela kredytowego z udziałem CHF	Wartość bilansowa brutto	w tym zaangażowania w CHF	Odpis	w tym zaangażowania w CHF
Kredyty i pożyczki udzielone				
Niebankowym podmiotom finansowym	852 935	-	(3 333)	-
kredyty o charakterze bieżącym	615 660	-	(2 832)	-
kredyty inwestycyjne	217 912	-	(313)	-
kredyty pozostałe	19 363	-	(188)	-
Klientom indywidualnym	37 408 543	2 696 715	(1 150 739)	(274 797)
kredyty na nieruchomości	25 225 602	2 666 429	(486 369)	(263 297)
kredyty pozostałe	12 182 941	30 286	(664 370)	(11 500)
Podmiotom gospodarczym	46 811 891	55 837	(1 709 719)	(13 227)
kredyty o charakterze bieżącym	21 603 226	46 563	(1 006 259)	(5 722)
kredyty inwestycyjne	17 620 240	9 167	(531 304)	(7 505)
kredyty pozostałe	7 588 425	107	(172 156)	-
w tym rolnikom indywidualnym	6 835 131	821	(483 836)	(61)
kredyty o charakterze bieżącym	3 195 612	802	(252 641)	(61)
kredyty inwestycyjne	3 626 312	19	(228 995)	-
kredyty pozostałe	13 207	-	(2 200)	-
Instytucjom sektora budżetowego	58 956	-	(922)	-
kredyty o charakterze bieżącym	37 820	-	(787)	-
kredyty inwestycyjne	20 825	-	(127)	-
kredyty pozostałe	311	-	(8)	-
Należności leasingowe	5 527 297	27 626	(113 059)	(6 886)
Kredyty i pożyczki, razem	90 659 622	2 780 178	(2 977 772)	(294 910)

22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty preferencyjne	653 582	949 298
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	653 582	949 298

Poniżej przedstawiono porównanie wartości godziwej kredytów preferencyjnych z ich wartością bilansową brutto, jaka zostałaby ujęta, gdyby Grupa - zgodnie z wymogiem MSSF 9 - nie dokonała reklasyfikacji tych portfeli według wartości godziwej przez wynik finansowy.

	Wartość bilansowa brutto	Wartość godziwa
31.12.2023	745 213	653 582
31.12.2022	1 023 731	949 298

Kredyty preferencyjne według wartości godziwej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem
31.12.2023	515 534	110 059	27 989	653 582
31.12.2022	681 103	207 147	61 048	949 298

23. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

31.12.2023			
Papiery wartościowe	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
emitowane przez banki krajowe	4 293 857	-	4 293 857
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	3 207 638	-	3 207 638
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	18 696 431	(102)	18 696 329
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	4 155	(4 155)	-
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	48 565	(111)	48 454
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	26 250 646	(4 368)	26 246 278

31.12.2022			
Papiery wartościowe	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	1 221	(15)	1 206
emitowane przez banki krajowe	3 833 869	-	3 833 869
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	1 131 309	-	1 131 309
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	17 066 487	(90)	17 066 397
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	112 472	(44 690)	67 782
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	66 882	(184)	66 698
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	22 212 240	(44 979)	22 167 261

31.12.2023	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Papiery wartościowe	26 246 491	-	4 155	26 250 646	-
emitowane przez banki krajowe	4 293 857	-	-	4 293 857	-
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	3 207 638	-	-	3 207 638	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	18 696 431	-	-	18 696 431	-
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	-	-	4 155	4 155	-
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	48 565	-	-	48 565	-
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych papierów wartościowych	(213)	-	(4 155)	(4 368)	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	(102)	-	-	(102)	-
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	-	-	(4 155)	(4 155)	-
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	(111)	-	-	(111)	-
Papiery wartościowe netto wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	26 246 278	-	-	26 246 278	-
31.12.2022	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Razem	w tym POCl
Papiery wartościowe	22 099 768	-	112 472	22 212 240	108 317
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	1 221	-	-	1 221	-
emitowane przez banki krajowe	3 833 869	-	-	3 833 869	-
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	1 131 309	-	-	1 131 309	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	17 066 487	-	-	17 066 487	-
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	-	-	112 472	112 472	108 317
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	66 882	-	-	66 882	-
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych papierów wartościowych	(289)	-	(44 690)	(44 979)	(40 535)
emitowane przez banki krajowe - listy zastawne	(15)	-	-	(15)	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	(90)	-	-	(90)	-
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	-	-	(44 690)	(44 690)	(40 535)
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	(184)	-	-	(184)	-
Papiery wartościowe netto wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	22 099 479	-	67 782	22 167 261	67 782

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2023 r. BNP Paribas posiadał obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 362 241 tys. zł (o wartości nominalnej 370 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG (w 2022 r. w kwocie 436 880 tys. zł o wartości nominalnej 460 000 tys. zł).

Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu według wartości bilansowej:	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Stan na początek okresu	22 167 261	23 268 041
Zakup papierów	6 973 174	636 437
Sprzedaż/wykup papierów	(2 806 216)	(1 704 560)
Zmiana na odpisach z tytułu utraty wartości	40 611	672
Zmiana na korekcie wartości początkowej	46 555	(2 792)
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	(175 107)	(30 537)
Stan na koniec okresu	26 246 278	22 167 261
Zmiana stanu odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Stan na początek okresu	(44 979)	(45 652)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	260	440
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	40 351	233
Stan na koniec okresu	(4 368)	(44 979)

Kwota długoterminowych papierów wartościowych brutto wycenianych według zamortyzowanego kosztu według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 23 656 705 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 21 054 754 tys. zł).

24. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31.12.2023	31.12.2022
	Wartość bilansowa	
Obligacje skarbowe emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	-	4 907
Obligacje emitowane przez podmioty niefinansowe	-	26 005
Obligacje zamienne na akcje podmiotów niefinansowych	77 078	56 160
Instrumenty kapitałowe	212 974	228 234
Jednostki uczestnictwa	464	450
Certyfikaty emitowane przez podmioty niefinansowe	835	837
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	291 351	316 593
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Stan na początek okresu	316 593	347 309
Zakup papierów	29 593	8 588
Sprzedaż/wykup papierów	(63 801)	(56 097)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9 269	11 386
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	(303)	5 412
Pozostałe zmiany	-	(5)
Stan na koniec okresu	291 351	316 593

Kwota długoterminowych papierów wartościowych brutto wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 50 320 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 51 131 tys. zł).

Poniższa tabela prezentuje wartość papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w podziale na wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz obligatoryjnie wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Instrumenty dłużne zaklasyfikowane obowiązkowo do kategorii wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na moment początkowego ujęcia	78 377	87 909
Instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na moment początkowego ujęcia	212 974	228 684
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, razem	291 351	316 593

25. PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

	31.12.2023	31.12.2022
Dłużne papiery wartościowe		
Bony pieniężne NBP	3 347 144	8 495 585
Obligacje emitowane przez banki	2 587 815	2 251 139
Obligacje skarbowe emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	4 988 298	4 141 351
Obligacje emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	5 711 046	2 496 718
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16 634 303	17 384 793

	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		
Stan na początek okresu	17 384 793	9 143 353
Zakup papierów	177 704 827	80 475 220
Sprzedaż/wykup papierów	(179 118 590)	(71 612 720)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez całkowite dochody	653 872	(599 039)
Zmiana w wycenie według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	97 570	(2 104)
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	(88 169)	(19 917)
Stan na koniec okresu	16 634 303	17 384 793

Kwota długoterminowych papierów wartościowych brutto wycenianych według wartości godziwej przez całkowite dochody według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 12 787 244 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 8 889 208 tys. zł).

Poniższa tabela prezentuje zyski i straty dotyczące papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, które w danym okresie zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie zostały wyksięgowane z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym za dany okres 12 miesięcy do 31 grudnia 2023 r. i 2022 roku.

	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Zysk/strata z papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		
Zyski ujęte bezpośrednio w kapitale własnym a następnie przeniesione z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	7 388	13 598
Straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym a następnie przeniesione z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	(9 142)	(10 312)
Zysk/strata z papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	(1 754)	3 286

26. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne	31.12.2023	31.12.2022
Licencje	661 922	604 313
Inne wartości niematerialne	70 177	39 153
Nakłady na wartości niematerialne	203 925	177 640
Wartości niematerialne, razem	936 024	821 106

Wartości niematerialne				
12 miesięcy do 31.12.2023	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
Wartość księgowa brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	1 619 163	61 449	177 736	1 858 348
Zwiększenia:				
przeniesienie z nakładów	289 442	46 243	384 483	720 168
zakupy	283 547	46 160	-	329 707
inne	4 443	83	357 908	362 434
Zmniejszenia:				
przeniesienie z nakładów	1 452	-	26 575	28 027
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(20 727)	(1 869)	(353 002)	(375 598)
inne	-	-	(329 707)	(329 707)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 887 878	105 823	209 217	2 202 918
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	1 014 850	22 296	-	1 037 146
Zmiany stanu:				
amortyzacja za rok obrotowy	211 106	13 350	-	224 456
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	230 516	15 324	-	245 840
inne	(17 214)	(1 614)	-	(18 828)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 225 956	35 646	-	1 261 602
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	-	-	96	96
Zmiany stanu:				
aktualizacja odpisu	-	-	5 196	5 196
Saldo na dzień 31 grudnia	-	-	5 292	5 292
Wartość księgowa netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	604 313	39 153	177 640	821 106
Saldo na dzień 31 grudnia	661 922	70 177	203 925	936 024

Wartości niematerialne				
12 miesięcy do 31.12.2022	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
Wartość księgową brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	1 363 768	30 093	177 971	1 571 832
Zwiększenia:	274 364	31 542	268 393	574 299
przeniesienie z nakładów	233 561	30 870	-	264 431
zakupy	40 803	672	251 445	292 920
inne	-	-	16 948	16 948
Zmniejszenia:	(18 969)	(186)	(268 628)	(287 783)
przeniesienie z nakładów	-	-	(264 431)	(264 431)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(18 797)	(36)	-	(18 833)
zmiany związane z likwidacją spółki zależnej	-	(150)	-	(150)
inne	(172)	-	(4 197)	(4 369)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 619 163	61 449	177 736	1 858 348
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	830 011	12 866	-	842 877
Zmiany stanu:	184 839	9 430	-	194 269
amortyzacja za rok obrotowy	196 279	8 463	-	204 742
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(11 440)	(36)	-	(11 476)
zmiany związane z likwidacją spółki zależnej	-	(144)	-	(144)
inne	-	1 147	-	1 147
Saldo na dzień 31 grudnia	1 014 850	22 296	-	1 037 146
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	-	-	480	480
Zmiany stanu:	-	-	(384)	(384)
aktualizacja odpisu	-	-	(384)	(384)
Saldo na dzień 31 grudnia	-	-	96	96
Wartość księgową netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	533 757	17 227	177 491	728 475
Saldo na dzień 31 grudnia	604 313	39 153	177 640	821 106

W odniesieniu do wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, tzn. będące w trakcie realizacji, Grupa na bieżąco identyfikuje przesłanki utraty wartości.

Grupa według stanu na 31.12.2023 r. posiadała istotne zobowiązania umowne zaciągnięte w kwocie 14 541 tys. zł w związku z nabyciem wartości niematerialnych (14 615 tys. zł według stanu na 31.12.2022 r.).

27. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rzeczowe aktywa trwałe	31.12.2023	31.12.2022
Środki trwałe, w tym:	384 190	402 972
grunty i budynki	77 992	95 279
sprzęt informatyczny	130 851	118 902
wyposażenie biurowe	40 197	45 481
pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	135 150	143 310
Środki trwałe w budowie	19 004	44 502
Prawo do użytkowania, w tym:	556 729	621 955
grunty i budynki	524 363	596 181
pojazdy samochodowe	30 473	25 304
sprzęt informatyczny	1 579	-
pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	314	470
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	959 923	1 069 429

Poniżej przedstawiono zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych w roku 2023 i 2022:

Środki trwałe i środki trwałe w budowie				
12 miesięcy do 31.12.2023	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość księgowa brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	207 810	1 012 536	44 671	1 265 017
Zwiększenia:	3 280	140 572	35 141	178 993
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	1 771	33 588	-	35 359
zakupy	7	60 054	23 248	83 309
inne	1 502	46 930	11 893	60 325
Zmniejszenia:	(29 814)	(130 233)	(60 663)	(220 710)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	(35 359)	(35 359)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(29 814)	(89 708)	-	(119 522)
inne	-	(40 525)	(25 304)	(65 829)
Saldo na dzień 31 grudnia	181 276	1 022 875	19 149	1 223 300
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	103 344	703 226	-	806 570
Zmiany stanu:	(7 404)	11 239	-	3 835
amortyzacja za rok obrotowy	4 924	97 247	-	102 171
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(12 786)	(87 741)	-	(100 527)
inne	458	1 733	-	2 191
Saldo na dzień 31 grudnia	95 940	714 465	-	810 405
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	9 187	1 617	169	10 973
Zmiany stanu:	(1 843)	595	(24)	(1 272)
aktualizacja odpisu	(1 843)	595	(24)	(1 272)
Saldo na dzień 31 grudnia	7 344	2 212	145	9 701
Wartość księgowa netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	95 279	307 693	44 502	447 474
Saldo na dzień 31 grudnia	77 992	306 198	19 004	403 194

Środki trwałe i środki trwałe w budowie				
12 miesięcy do 31.12.2022	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość księgową brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	221 599	1 042 570	22 974	1 287 143
Zwiększenia:	2 026	70 478	58 900	131 404
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	1 532	32 120	-	33 652
zakupy	52	21 224	33 624	54 900
zmiany związane z likwidacją spółki zależnej	-	23	-	23
inne	442	17 111	25 276	42 829
Zmniejszenia:	(15 815)	(100 512)	(37 203)	(153 530)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	(33 652)	(33 652)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(15 808)	(82 515)	-	(98 323)
zmiany związane z likwidacją spółki zależnej	-	(475)	(25)	(500)
inne	(7)	(17 522)	(3 526)	(21 055)
Saldo na dzień 31 grudnia	207 810	1 012 536	44 671	1 265 017
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	105 853	690 029	-	795 882
Zmiany stanu:	(2 509)	13 197	-	10 688
amortyzacja za rok obrotowy	5 316	91 950	-	97 266
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(8 131)	(78 058)	-	(86 189)
zmiany związane z likwidacją spółki zależnej	306	(331)	-	(25)
inne	-	(364)	-	(364)
Saldo na dzień 31 grudnia	103 344	703 226	-	806 570
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	10 873	2 208	4	13 085
Zmiany stanu:	(1 686)	(591)	165	(2 112)
aktualizacja odpisu	(1 686)	(591)	165	(2 112)
Saldo na dzień 31 grudnia	9 187	1 617	169	10 973
Wartość księgową netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	104 873	350 333	22 970	478 176
Saldo na dzień 31 grudnia	95 279	307 693	44 502	447 474

Grupa według stanu na 31.12.2023 r. posiadała istotne zobowiązania umowne zaciągnięte w kwocie 7 209 tys. zł w związku z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych (569 tys. zł według stanu na 31.12.2022 r.).

Prawo do użytkowania					
12 miesięcy do 31.12.2023	Grunty i budynki	Pojazdy samochodowe	Sprzęt informatyczny	Pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	Ogółem
Wartość księgowa brutto					
Saldo na dzień 1 stycznia	934 057	46 006	-	841	980 904
Zwiększenia:	463 232	20 043	1 974	6	485 255
Zmniejszenia:	(461 800)	(12 060)	-	(50)	(473 910)
Saldo na dzień 31 grudnia	935 489	53 989	1 974	797	992 249
Umorzenie (-)					
Saldo na dzień 1 stycznia	336 669	20 702	-	371	357 742
Zmiany stanu:	73 288	2 814	395	112	76 609
amortyzacja za rok obrotowy	97 387	10 831	395	112	108 725
pozostałe zmiany	(24 099)	(8 017)	-	-	(32 116)
Saldo na dzień 31 grudnia	409 958	23 516	395	483	434 352
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)					
Saldo na dzień 1 stycznia	1 206	-	-	-	1 206
Zmiany stanu:	(38)	-	-	-	(38)
utworzenie odpisu aktualizującego	646	-	-	-	646
rozwiązanie odpisu aktualizującego	(684)	-	-	-	(684)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 168	-	-	-	1 168
Wartość księgowa netto					
Saldo na dzień 1 stycznia	596 181	25 304	-	470	621 955
Saldo na dzień 31 grudnia	524 363	30 473	1 579	314	556 729

Prawo do użytkowania				
12 miesięcy do 31.12.2022	Grunty i budynki	Pojazdy samochodowe	Pozostałe, w tym inwestycje w obcych środkach trwałych	Ogółem
Wartość księgowa brutto				
Saldo na dzień 1 stycznia	1 055 942	36 545	145	1 092 632
Zwiększenia	88 261	17 911	1 333	107 505
Zmniejszenia	(210 146)	(8 450)	(637)	(219 233)
Saldo na dzień 31 grudnia	934 057	46 006	-	841
Umorzenie (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	296 157	14 890	17	311 064
Zmiany stanu:	40 512	5 812	354	46 678
amortyzacja za rok obrotowy	99 989	9 635	117	109 741
pozostałe zmiany	(59 477)	(3 723)	237	(62 963)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	-	(100)	-	(100)
Saldo na dzień 31 grudnia	336 669	20 702	371	357 742
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	16 220	-	-	16 220
Zmiany stanu:	(15 014)	-	-	(15 014)
utworzenie odpisu aktualizującego	696	-	-	696
rozwiązanie odpisu aktualizującego	(15 710)	-	-	(15 710)
Saldo na dzień 31 grudnia	1 206	-	-	1 206
Wartość księgowa netto				
Saldo na dzień 1 stycznia	743 564	21 655	128	765 347
Saldo na dzień 31 grudnia	596 181	25 304	470	621 955

28. LEASING

Grupa jako leasingobiorca

Grupa jest stroną umów leasingu w zakresie bazowych składników aktywów takich, jak:

- nieruchomości,
- pojazdy samochodowe,
- grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów,
- wpłaty, w tym wpłaty,
- elementy wyposażenia,
- sprzęt IT.

Okres leasingu pojazdów samochodowych wynosi od 1 do 5 lat. Umowy zawierają opcje przedłużenia. Grupa zawiera również umowy leasingu zwrotnego w odniesieniu do pojazdów samochodowych.

Grupa jest również stroną umów leasingu nieruchomości. Umowy te są zawierane na czas określony od 1 do 30 lat oraz na czas nieokreślony. W przypadku umów na czas nieokreślony Grupa ustala okres leasingu w oparciu o okres wypowiedzenia umowy. Umowy przewidują zmienne opłaty leasingowe zależne od indeksu (np. GUS, HICP).

Grupa posiada także umowy leasingu gruntu na czas nieoznaczony, oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na okres od 40 do 100 lat. Opłaty leasingowe są waloryzowane zgodnie z ustawą o gospodarce gruntami.

	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Koszty leasingu ujęte w rachunku zysków i strat	(138 973)	(125 328)
koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu	(28 771)	(15 288)
koszty amortyzacji aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(108 725)	(109 741)
koszty związane z leasingiem krótkoterminowym (ujęte w kosztach)	(1 477)	(300)

Niedzyskontowane opłaty leasingowe według terminów zapadalności	31.12.2023	31.12.2022
Do jednego roku	138 150	133 489
Powyżej 1 roku do 5 lat	411 464	426 440
Powyżej 5 lat	183 158	240 323
Razem	732 772	800 252

	31.12.2023	31.12.2022
Wartość księgowa zobowiązań z tytułu zdyskontowanych opłat leasingowych	626 269	718 892

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego.

Grupa nie oferuje produktów leasingu operacyjnego, tj. takiego w jakim nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

Należności z tytułu leasingu finansowego	31.12.2023	31.12.2022
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	6 083 274	5 564 529
Niezrealizowane przychody finansowe	(60 255)	(37 232)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	6 023 019	5 527 297
Odpisy z tytułu utraty wartości	(122 814)	(113 059)
Należności z tytułu leasingu finansowego, razem	5 900 205	5 414 238

Należności brutto z tytułu leasingu finansowego według terminów zapadalności	31.12.2023	31.12.2022
Do 1 roku	2 326 094	2 158 054
Powyżej 1 roku do 5 lat	3 573 977	3 188 954
Powyżej 5 lat	183 203	217 521
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego, razem	6 083 274	5 564 529

29. INNE AKTYWA

Inne aktywa:	31.12.2023	31.12.2022
Należności z tytułu umów z klientami:		
dłużnicy różni	351 989	321 595
przychody do otrzymania	103 570	88 165
rozliczenia z tytułu kart płatniczych	18 449	17 195
rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	4 281	3 012
Pozostałe:		
rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	236 944	367 050
koszty do rozliczenia w czasie	67 513	78 588
rozrachunki z tytułu podatków i świadczeń publiczno-prawnych	26 500	30 905
pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	23 637	27 453
pozostałe	91 290	85 442
Inne aktywa brutto, razem	924 173	1 019 405
Odpisy aktualizujące wartość należności od dłużników różnych	(74 412)	(57 469)
Inne aktywa netto, razem	849 761	961 936
w tym aktywa finansowe*	560 888	678 836

*Do aktywów finansowych zaliczono wszystkie pozycje Innych aktywów z wyłączeniem: Przychody do otrzymania, Koszty do rozliczenia w czasie, Rozrachunki z tytułu podatków i świadczeń publiczno-prawnych, Pozostałe

30. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO

Zobowiązania wobec Banku Centralnego	31.12.2023	31.12.2022
Przekroczenie salda na rachunku bieżącym w Banku Centralnym	-	8 713

31. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

Zobowiązania wobec innych banków	31.12.2023	31.12.2022
Rachunki bieżące	436 509	46 361
Depozyty międzybankowe	78 280	646 658
Kredyty i pożyczki otrzymane	7 301 816	5 870 409
Inne zobowiązania	1 242 789	594 596
Zobowiązania wobec banków, razem	9 059 394	7 158 024

W pozycji Inne zobowiązania zaprezentowano również zobowiązania wobec klientów z tytułu zabezpieczeń pieniężnych w kwocie 1 235 899 tys. zł (31.12.2022 r. w kwocie 565 853 tys. zł).

W roku 2023 nie doszło do złamania postanowień umownych i kowenantów związanych z sytuacją finansową Grupy i obowiązkami informacyjnymi w 2023 i 2022 roku. Wysoka inflacja oraz zmiany stóp procentowych nie stanowiły dla Grupy ryzyka złamania zapisów umownych w umowach długoterminowych, jakie Grupa ma podpisane.

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec banków według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 8 350 057 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 4 707 596 tys. zł).

32. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2023	31.12.2022
NIEBANKOWE PODMIOTY FINANSOWE	5 529 372	2 378 213
Rachunki bieżące	2 753 139	1 043 816
Depozyty terminowe	2 313 749	841 098
Kredyty i pożyczki otrzymane	460 893	491 823
Inne zobowiązania	1 591	1 476
KLIENCI INDYWIDUALNI	50 355 270	49 020 456
Rachunki bieżące	25 698 063	29 182 509
Depozyty terminowe	24 136 350	19 342 539
Inne zobowiązania	520 857	495 408
PODMIOTY GOSPODARCZE	68 902 480	66 040 455
Rachunki bieżące	54 023 525	49 139 666
Depozyty terminowe	14 340 423	16 128 824
Inne zobowiązania	538 532	771 965
w tym ROLNICY INDYWIDUALNI	4 455 559	3 021 185
Rachunki bieżące	4 161 313	2 777 133
Depozyty terminowe	278 769	226 637
Inne zobowiązania	15 477	17 415
INSTYTUCJE SEKTORA BUDŻETOWEGO	2 387 709	2 581 919
Rachunki bieżące	2 123 185	1 683 350
Depozyty terminowe	263 477	895 643
Inne zobowiązania	1 047	2 926
Zobowiązania wobec klientów, razem	127 174 831	120 021 043

Kwota zobowiązań długoterminowych wobec klientów według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 801 466 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 1 341 514 tys. zł).

33. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

	31.12.2023	31.12.2022
Dłużne papiery wartościowe	-	364 633
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych		
	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Stan na początek okresu	364 633	722 628
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(364 427)	(357 877)
Zmiana z tytułu dyskonta, odsetek, prowizji i opłat od dłużnych papierów wartościowych rozliczanych według ESP, różnic kursowych	(206)	(118)
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	-	364 633

W grudniu 2017 roku spółka SPV wyemitowała obligacje na łączną kwotę 2 180 850 tys. zł z maksymalnym pierwotnym terminem wykupu do 27.04.2032 roku. Zabezpieczenie spłaty obligacji stanowiły należności z tytułu kredytów i pożyczek będące przedmiotem sekurytyzacji. Transakcja sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych i samochodowych została zakończona w marcu 2023 roku i została opisana jest w Nocie 44.

34. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

	31.12.2023	31.12.2022
Zobowiązania podporządkowane	4 336 072	4 416 887
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych		
	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Stan na początek okresu	4 416 887	4 334 572
Zmiana z tytułu odsetek, prowizji i opłat rozliczanych według ESP	330	16 290
Różnice kursowe	(81 145)	66 025
Stan na koniec okresu	4 336 072	4 416 887

35. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania	31.12.2023	31.12.2022
Zobowiązania z tytułu umów z klientami		
Wierzyciele różni	207 482	185 355
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	170 210	172 479
Przychody przyszłych okresów	76 655	83 508
Rozliczenia z tytułu umów rachunków powierniczych	484	488
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	22 979	25 559
Pozostałe zobowiązania		
Rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	658 732	997 337
Rezerwy na koszty rzeczowe	613 574	486 249
Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	242 295	240 835
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	43 959	43 801
Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne	65 192	75 056
Pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	28 064	28 961
Pozostałe	62 264	83 554
Pozostałe zobowiązania, razem	2 191 890	2 423 182
w tym zobowiązania finansowe *	1 087 951	1 410 179

*Do zobowiązań finansowych zaliczono wszystkie pozycje Pozostałych zobowiązań z wyłączeniem: Przychody przyszłych okresów, Rezerwy na koszty rzeczowe, Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników, Rezerwa na niewykorzystane urlopy, Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne, Pozostałe.

36. REZERWY

	31.12.2023	31.12.2022 przekształcone
Rezerwa na restrukturyzację	64 050	45 843
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	20 783	18 994
Oczekiwane straty kredytowe na zobowiązania warunkowe	141 931	99 657
Rezerwa na sprawy sporne i podobne zobowiązania	1 282 655	642 487
Pozostałe rezerwy	31 951	8 290
Rezerwy, razem	1 541 370	815 271

Rezerwy na restrukturyzację	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Wartość bilansowa na początek okresu	45 843	56 280
Utworzenie rezerwy	51 012	11 306
Wykorzystanie rezerw	(14 387)	(21 472)
Rozwiązanie rezerw	(18 418)	(271)
Wartość bilansowa na koniec okresu	64 050	45 843

Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Wartość bilansowa na początek okresu	18 994	15 858
Utworzenie rezerw	6 548	5 440
Wykorzystanie rezerw	(539)	(455)
Rozwiązanie rezerw	(4 220)	(1 849)
Wartość bilansowa na koniec okresu	20 783	18 994

Oczekiwane straty kredytowe na zobowiązania warunkowe	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Wartość bilansowa na początek okresu	99 657	155 638
Utworzenie rezerwy	60 899	49 259
Rozwiązanie rezerwy	(15 220)	(20 692)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	(419)	(85 040)
Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	-	11
Inne zmiany	(2 986)	481
Wartość bilansowa na koniec okresu	141 931	99 657
Rezerwy na sprawy sporne i podobne zobowiązania	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022 przekształcone
Wartość bilansowa na początek okresu	642 487	399 399
Utworzenie rezerwy	624 480	788 545
Wykorzystanie rezerw	(108 579)	(289 778)
Rozwiązanie rezerwy	(34 580)	(8 557)
Zmiana polityki rachunkowości w zakresie wpływu ryzyka prawnego ekspozycji w CHF	-	(344 519)
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	158 847	97 397
Wartość bilansowa na koniec okresu	1 282 655	642 487
Pozostałe rezerwy	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Wartość bilansowa na początek okresu	8 290	8 229
Utworzenie rezerwy	30 101	63
Wykorzystanie rezerw	(21)	(1)
Rozwiązanie rezerw	(6 419)	(1)
Wartość bilansowa na koniec okresu	31 951	8 290

37. ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY

W roku obrotowym nastąpiły następujące zmiany w odroczonym podatku dochodowym:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2023	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2022	Obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa za 2023
Odsetki do zapłacenia naliczone od zobowiązań, w tym odsetki i dyskonto z tytułu certyfikatów depozytowych	964 430	731 293	44 296
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych według wartości godziwej	2 622 027	3 474 963	(162 058)
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających	26 536	1 082	4 836
Kwoty odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe (niebędących kosztami uzyskania przychodu), wobec których przewidziane jest uprawdopodobnienie/udokumentowanie	2 556 924	2 898 230	(64 848)
Przychody pobierane z góry oraz rozliczane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	(38 345)	389 392	(81 270)
Rezerwa na odprawy emerytalne oraz rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	81 700	58 352	4 436
Pozostałe rezerwy na koszty osobowe	282 626	274 403	1 563
Rezerwy na koszty rzeczowe	580 166	473 023	20 279
Odpis z tytułu utraty wartości - środki trwale, wartości niematerialne	15 243	11 068	793
Odpis z tytułu utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych	19 780	73 097	(10 130)
Zapłacone noty odszkodowawcze	8 895	8 940	(9)
Odpisy z tytułu utraty wartości należności leasingowych	116 388	101 464	2 836
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów przeznaczonych do sprzedaży dotyczące działalności leasingowej	31 324	29 633	321
Nadwyżka wartości podatkowej środków trwałych w leasingu nad wartością księgową należności	688 207	639 265	9 299
Opłaty wstępne do umów leasingowych	49 712	66 707	(3 229)
Przychody rozliczane w czasie dotyczące działalności leasingowej	43 577	25 236	3 484
Zobowiązanie leasingowe	628 063	704 954	(14 609)
Odpisy z tytułu utraty wartości - pozostałe aktywa	54 036	190 351	(25 900)
Wycena wartości papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	763 988	1 444 358	(129 270)
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	194 491	93 839	19 105
Razem:	9 689 768	11 689 650	(380 076)
Podstawa aktywa rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych) oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa*	8 925 780	10 245 292	(250 806)
Podstawa aktywów rozpoznanych z kapitałem z aktualizacji wyceny oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa	763 988	1 444 358	(129 270)

* Nierozpoznane aktywa z tytułu podatku odroczonego związane są z odpisami z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, których nieściągalność nie zostanie uprawdopodobniona w przyszłości. Kwota niezuananych różnic przejściowych z tego tytułu wynosiła na 31 grudnia 2023 r. 22 067 tys. zł, a na 31 grudnia 2022 r. wynosiła 26 400 tys. zł.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2023	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2022	Obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy za 2023
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od należności	(1 482 261)	(1 439 698)	(8 086)
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych według wartości godziwej	(2 224 578)	(2 700 513)	90 428
Wycena wartości papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	(59 027)	(18 222)	(7 753)
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej dotycząca własnych środków trwałych Banku	(453 709)	(429 950)	(4 514)
Wartość netto prawo do użytkowania (RoU)	(557 802)	(623 009)	12 389
Koszty prac rozwojowych	(93 840)	(54 550)	(7 465)
Umowy subleasingowe	(27 036)	(32 574)	1 052
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających	(574 232)	(1 234 680)	125 485
Koszty rozliczane w czasie dotyczące działalności leasingowej	(66 624)	(55 537)	(2 107)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(116 424)	(14 413)	(19 382)
Razem:	(5 655 533)	(6 603 146)	180 047
Podstawa rezerwy rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych) oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy	(5 591 243)	(6 578 280)	187 537
Podstawa rezerwy odnoszonej na kapitał z aktualizacji wyceny oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy	(64 290)	(24 866)	(7 490)
		31.12.2023	31.12.2022
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 841 056	2 221 034
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		(1 074 552)	(1 254 598)
Netto aktywo z tytułu odroczonego podatku		766 504	966 436

38. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Grupa nie prowadziła działalności, która została zaniechana w 2023 roku bądź w 2022 roku.

39. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI

W Banku obowiązuje „Polityka wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku BNP Paribas S.A.”.

Zasady i założenia zawarte w Polityce gwarantują istnienie racjonalnej, zrównoważonej i podlegającej kontroli polityki wynagradzania, zgodnej z akceptowanym poziomem ryzyka, ze standardami i wartościami Banku oraz z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w szczególności z Rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oraz zaleceniami zawartymi w Dyrektywie CRD5.

Zgodnie z obowiązującą „Polityką wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku BNP Paribas S.A.” od 2020 roku (z wyłączeniem osób, które zakończyły współpracę z Bankiem) obowiązującym instrumentem finansowym, w którym wypłacana jest część wynagrodzenia zmiennego są akcje zwykłe (zmiana z akcji fantomowych).

Wynagrodzenie zmienne za 2022 rok podlegające konwersji na instrument finansowy zostało przyznane w akcjach rzeczywistych Banku.

9 grudnia 2021 roku Rada Nadzorcza zatwierdziła zmodyfikowaną Politykę wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Zmiany polegały przede wszystkim na dostosowaniu zapisów Polityki do Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oraz wytycznych zawartych w Dyrektywie CRD5 i polegały m. in na wydłużeniu okresu odroczenia.

Program oparty na akcjach fantomowych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku obowiązywał program wypłaty wynagrodzenia zmiennego przyznanego w formie instrumentu finansowego - akcje fantomowe, którego rozliczenie będzie następowało w kolejnych okresach.

Wynagrodzenie zmienne, przyznane w akcjach fantomowych, wypłacane jest jako ekwiwalent pieniężny o wartości odpowiadającej ilości przyznaczonych akcji. Wypłata następuje po upływie okresu retencji.

Instrumenty finansowe (akcje fantomowe) – zmiany w programie w 2023 roku.

	31.12.2023		31.12.2022	
	Instrument finansowy		Instrument finansowy	
	liczba	wartość (tys. zł)	liczba	wartość (tys. zł)
Stan na początek okresu	38 166	2 897	117 770	5 616
wykonane w danym okresie	(34 904)	(1 953)	(79 604)	(5 109)
aktualna wycena*	-	(741)	-	2 390
Stan na koniec okresu	3 262	203	38 166	2 897

*zmiana wartości pozostających do realizacji akcji fantomowych zgodnie z aktualną ceną realizacji akcji fantomowych

W 2023 roku dokonane zostały płatności z tytułu realizacji praw do akcji fantomowych odroczonej (w ramach programu za lata 2018 i 2019) w kwocie 1 953 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia warunki planu nabywania akcji fantomowych w roku 2023.

Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data ogłoszenia programu	21 czerwca 2012 – wejście w życie Uchwały Rady Nadzorczej zatwierdzającej Politykę Wynagradzania.
Data rozpoczęcia przyznania akcji fantomowych	28 lutego 2023 roku
Data zakończenia przyznania akcji fantomowych	3 marca 2023 roku

Program oparty na akcjach Banku

W Banku obowiązuje program wypłaty wynagrodzenia zmiennego przyznanego pracownikom Banku mającym istotny wpływ na profil ryzyka w ramach programu opartego na akcjach Banku. Wynagrodzenie zmienne jest podzielone na część przyznaną w formie instrumentu finansowego (akcje Banku) oraz pozostałą część przyznaną w formie pieniężnej.

Przyznanie prawa do wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku następuje poprzez wydanie warrantów subskrypcyjnych w liczbie odpowiadającej liczbie przyznaczonych akcji, jeden warrant uprawnia do objęcia jednej akcji. Wypłata wynagrodzenia zmiennego wyrażonego w formie akcji Banku, tj. objęcie akcji Banku w drodze realizacji praw z warrantów subskrypcyjnych, następuje po upływie okresu retencji.

Bank będzie przyznawać uczestnikom Programu Motywacyjnego warrantów subskrypcyjne, z których wynikać będzie prawo do objęcia nowych akcji Banku Serii M oraz Serii N wyemitowanych przez Bank w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego. Prawa do objęcia akcji Serii M i N będą przyznawane z uwzględnieniem określonych w Polityce wynagradzania i regulaminach przyjętych na jej podstawie zasad podziału wynagrodzenia zmiennego na część nieodroczoną i część odroczoną. Akcje Serii M i Serii N będą stanowić składnik wynagrodzenia zmiennego dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021.

W celu realizacji Programu Motywacyjnego Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło również uchwały w sprawie emisji warrantów subskrypcyjnych oraz warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji Serii M oraz akcji Serii N, pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru warrantów subskrypcyjnych oraz prawa poboru akcji Serii M oraz akcji Serii N, zmiany Statutu Banku oraz dematerializacji i ubiegania się o dopuszczenie akcji Serii M oraz akcji Serii N do obrotu na rynku regulowanym.

Wysokość oraz podział na część nieodroczoną i odroczoną wynagrodzenia zmiennego dla pracowników zidentyfikowanych jako MRT ustalana jest zgodnie z obowiązującą w Banku Polityką wynagradzania i regulaminami przyjętymi na jej podstawie. Regulaminy zawierają informację o poziomach premii rocznej przypisanych do poszczególnych ocen:

1. część stanowiąca co najmniej 50% jest przypisywana w formie akcji Banku (które zostaną objęte w drodze wykonania praw z warrantów subskrypcyjnych);
2. część wynagrodzenia zmiennego nie mniejsza niż 40% tego wynagrodzenia podlega odroczeniu. Okres odroczenia wynosi co najmniej 5 lat dla Kadry kierowniczej wyższego szczebla i co najmniej 4 lata i maksymalnie 5 lat dla pracowników innych niż Kadra kierownicza wyższego szczebla. Maksymalny 5 letni okres odroczenia stosowany jest w przypadku przypisania Wynagrodzenia Zmiennego, którego wysokość przekracza kwotę szczególnie wysoką.

W celu zapewnienia jednolitych i zgodnych z prawem warunków nabywania prawa do wynagrodzenia i jego wypłaty, osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku wynagrodzenie wypłacane jest z uwzględnieniem zasad adekwatności, proporcjonalności i niedyskryminacji.

Zasady obowiązujące w Banku uwzględniają możliwość wstrzymania lub ograniczenia wypłaty wynagrodzenia zmiennego w przypadku, gdy Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora:

1. Zakazane jest wypłacanie przypisanego wynagrodzenia zmiennego ponad maksymalną kwotę podlegającą wypłacie (tzw. MDA) w sytuacji, w której Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora w rozumieniu i na zasadach określonych w art. 55 i 56 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.
2. W przypadku, gdy Bank nie spełnia wymogu połączonego bufora, wówczas przed obliczeniem MDA, Bank:
 - nie podejmuje zobowiązań w zakresie wypłat wynagrodzenia zmiennego lub uznaniowych świadczeń emerytalnych;
 - nie dokonuje wypłat wynagrodzenia zmiennego, jeżeli zobowiązanie do ich wypłaty powstało w okresie, w którym Bank nie spełniał wymogu połączonego bufora.

W przypadku ustania stosunku prawnego łączącego Bank oraz daną osobę mającą istotny wpływ na profil ryzyka Banku lub w przypadku, gdy stanowisko zostanie wykluczone z wykazu, wynagrodzenie jest wypłacane pod warunkiem spełniania wymagań określonych w Polityce wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku BNP Paribas Bank Polska S.A.

Osoba jest uprawniona do wynagrodzenia zmiennego pod warunkiem, że nie postawiono jej zarzutów i nie podlega sankcjom karnym lub dyscyplinarnym.

Liczba przyznanych akcji w 2023 roku w ramach nieodroczonej części wynagrodzenia zmiennego za 2022 rok, wyniosła 78 316 sztuk.

W 2023 roku na poczet przyznanego wynagrodzenia zmiennego za rok 2019, 2020 i 2021 oraz w związku z prognozą wynagrodzenia zmiennego za 2023, które będzie przyznane w 2024 roku, w części dotyczącej akcji do wydania w przyszłości Bank ujął w kapitałach kwotę 6 487 tys. zł. Jednocześnie w kapitałach pozostaje zaewidencjonowana kwota 19 559 tys. zł (ujęta w latach poprzednich). Wartość (aktualna) akcji wydanych w 2023 w wysokości 5 384 tys. zł jest już zawarta w tych kwotach.

Instrumenty finansowe (akcje - część odroczone) zmiany w 2023 roku ustalone w ramach odroczonej części wynagrodzenia zmiennego za lata 2019, 2020, 2021 i 2022 zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

	31.12.2023		31.12.2022	
	Instrument finansowy		Instrument finansowy	
	liczba	wartość (tys. zł)	liczba	wartość (tys. zł)
Stan na początek okresu	121 760	8 487	108 851	7 403
przyznane w danym okresie	57 711	2 802	37 191	2 718
wykonane w danym okresie	(37 151)	(2 528)	(24 282)	(1 634)
wygasłe w danym okresie	(162)	(11)	-	-
Stan na koniec okresu	142 158	8 750	121 760	8 487

Poniższa tabela przedstawia warunki Planu Nabywania Akcji/Warrantów w roku 2023.

Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje w formie akcji
Data ogłoszenia programu	31 stycznia 2020 – wejście w życie Uchwały Rady Nadzorczej zatwierdzającej Politykę Wynagradzania.
Data rozpoczęcia przyznania akcji	28 lutego 2023 roku
Data zakończenia przyznania akcji	23 marca 2023 roku

40. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych.

Zobowiązania warunkowe	31.12.2023	31.12.2022
Udzielone zobowiązania warunkowe	50 888 418	42 977 848
Zobowiązania dotyczące finansowania	34 470 777	30 486 679
Zobowiązania gwarancyjne	16 417 641	12 491 169
Otrzymane zobowiązania warunkowe	57 137 307	58 068 966
Zobowiązania o charakterze finansowym	8 176 478	14 511 914
Zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	48 960 829	43 557 052

Kwota udzielonych zobowiązań długoterminowych według stanu na 31.12.2023 r. wynosi 20 996 915 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 18 279 953 tys. zł), natomiast otrzymanych zobowiązań długoterminowych według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 50 724 039 tys. zł (31.12.2022 r. wynosiła 49 935 837 tys. zł).

41. USTANOWIONE ZABEZPIECZENIA

Grupa posiadała następujące aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych oraz zobowiązań strony trzeciej.

Zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową aktywów finansowych, które zostały ustanowione jako zabezpieczenia z tytułu zaciągniętych zobowiązań lub zobowiązań warunkowych.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy	31.12.2023	31.12.2022
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG		
rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	
wartość nominalna zabezpieczenia	270 000	300 000
wartość bilansowa zabezpieczenia	265 254	284 894
termin wykupu zabezpieczenia	22.09.2025	22.09.2025
rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe	
wartość nominalna zabezpieczenia	100 000	160 000
wartość bilansowa zabezpieczenia	96 987	151 986
termin wykupu zabezpieczenia	21.07.2033	21.07.2033
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych		
rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call” (należności od banków)	
wartość nominalna zabezpieczenia	741 002	919 316
Zabezpieczenie rozliczeń SPV z tytułu sekurytyzacji		
rodzaj zabezpieczenia	należności stanowiące przedmiot transakcji sekurytyzacji	
wartość nominalna zabezpieczenia	-	364 427

Zabezpieczenia ustanowione na aktywach klienta

Grupa nie ustanowiła zabezpieczenia na aktywach klientów, które może sprzedać lub zastawić.

42. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań Grupa klasyfikuje do następujących kategorii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio lub pośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny, w przypadku których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Grupa dokonuje okresowej oceny (co najmniej raz na kwartał) przyporządkowania poszczególnych aktywów i zobowiązań do poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej. Podstawą klasyfikacji do poszczególnych poziomów hierarchii wyceny są dane wejściowe użyte do wyceny, czyli kwotowania rynkowe lub inne informacje. O klasyfikacji aktywa lub zobowiązania do danego poziomu hierarchii decyduje najniższy poziom danych wejściowych użyty do wyceny, mających istotny wpływ na wyznaczenie wartości godziwej.

W przypadku zmiany użytych danych wejściowych na dane o innym poziomie, np. w wyniku zmian metodyki wyceny lub zmian źródeł danych rynkowych, Grupa dokonuje transferu aktywa lub zobowiązania do właściwego poziomu wyceny w okresie sprawozdawczym, w którym ta zmiana nastąpiła.

W 2023 roku nie dokonywano zmian w zasadach klasyfikacji do poziomów wyceny.

Na dzień 31.12.2023 r. poszczególne instrumenty zostały zaliczone do następujących poziomów wycen:

- do pierwszego: obligacje skarbowe i obligacje emitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny (wartość godziwą ustala się bezpośrednio poprzez odniesienie do publikowanych notowań cen z aktywnego rynku), akcje notowane na giełdach,
- do drugiego: obligacje emitowane przez PFR, opcje na stopę procentową w EUR, USD i GBP, opcje walutowe zapadające w ciągu 2 lat, bazowe swapy procentowo-walutowe denominowane w walutach G7 zapadające w ciągu 15 lat, bazowe swapy procentowo-walutowe denominowane w pozostałych walutach zapadające w ciągu 10 lat, kontrakty FRA zapadające w ciągu 2 lat, transakcje FX Forward, NDF i FX swap denominowane w walutach G7 zapadające w ciągu 10 lat, transakcje FX Forward, NDF i FX swap denominowane w pozostałych walutach zapadające w ciągu 3 lat, swapy towarowe zapadające w ciągu 1 roku, swapy procentowe denominowane w walutach G7, swapy procentowe denominowane w pozostałych walutach zapadające w ciągu 10 lat, instrumenty strukturyzowane (których wartość godziwą ustala się wykorzystując techniki wyceny oparte na dostępnych, weryfikowalnych danych rynkowych),
- do trzeciego: opcje na stopę procentową w PLN, opcje walutowe o terminie zapadalności powyżej 2 lat, bazowe swapy procentowo-walutowe denominowane w walutach G7 o terminie zapadalności powyżej 15 lat, bazowe swapy procentowo-walutowe denominowane w innych walutach o terminie zapadalności powyżej 10 lat, kontrakty FRA o terminie zapadalności powyżej 2 lat, transakcje FX Forward, NDF i FX swap denominowane w walutach G7 o terminie zapadalności powyżej 10 lat, transakcje FX Forward, NDF i FX swap denominowane w pozostałych walutach o terminie zapadalności powyżej 3 lat, swapy towarowe o terminie zapadalności powyżej 1 roku, swapy procentowe denominowane w innych walutach niż G7 o terminie zapadalności powyżej 10 lat, instrumenty strukturyzowane (których wartość godziwą ustala się stosując techniki (modele) wyceny nieoparte na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych), a także te instrumenty pochodne, na które utworzono korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego (Fair Value Correction lub Credit Value Adjustment o istotnej wysokości) oraz obligacje korporacyjne poza notowanymi na rynku CATALYST, akcje nienotowane na GPW i innych giełdach, kredyty preferencyjne (wartość godziwą ustala się przy zastosowaniu technik wyceny nieopartych na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych, czyli w pozostałych przypadkach niż opisane w punktach 1 i 2).

W tabeli poniżej przedstawiono podział aktywów i zobowiązań prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej na trzy kategorie:

31.12.2023	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa wyceniane według wartości godziwej	16 635 687	2 727 112	1 445 525	20 808 324
Pochodne instrumenty finansowe	85	2 644 769	501 891	3 146 745
Instrumenty zabezpieczające	-	82 343	-	82 343
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16 634 303	-	-	16 634 303
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 299	-	290 052	291 351
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	653 582	653 582
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	22	3 304 176	439 609	3 743 807
Pochodne instrumenty finansowe	22	2 499 365	365 888	2 865 275
Instrumenty zabezpieczające	-	804 811	73 721	878 532
Aktywa wyceniane według wartości godziwej	17 384 793	2 992 523	1 526 741	21 904 057
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 958 065	266 207	3 224 272
Instrumenty zabezpieczające	-	29 101	-	29 101
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	17 384 793	-	-	17 384 793
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	5 357	311 236	316 593
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	949 298	949 298
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	-	4 244 791	377 590	4 622 381
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 885 339	262 516	3 147 855
Instrumenty zabezpieczające	-	1 359 452	115 074	1 474 526

Wartość godziwą instrumentów finansowych z poziomu 2 oraz 3 ustala się stosując techniki wyceny (np. modele) zgodne z praktyką rynkową, których parametryzacja dokonywana jest na podstawie wiarygodnych źródeł danych.

Dane wejściowe do wyceny instrumentów klasyfikowanych do poziomu 2 oraz 3 obejmują kursy walutowe, krzywe stóp procentowych, stawki referencyjne, zmienności kursów walutowych, stawek referencyjnych oraz indeksów giełdowych i cen akcji, punkty swapowe, basis spready, wartości indeksów giełdowych oraz ceny futures.

W przypadku instrumentów finansowych zakwalifikowanych do poziomu 3, parametrami nieobserwowalnymi są oszacowania obejmujące kwotowania rynkowe, które nie są obserwowalne i nie mogą być potwierdzone obserwowalnymi danymi we wspólnie notowanych przedziałach, marże na ryzyko kredytowe i ryzyko płynności, prawdopodobieństwa niewypłacalności, stopy odzysku oraz premie i dyskonta pokrywające inne ryzyka specyficzne dla wycenianego instrumentu.

Poniżej przedstawiono zestawienie zmian wyceny aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do poziomu 3, a także kwoty odniesione do rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z całkowitych dochodów.

31.12.2023	Pochodne instrumenty finansowe -aktywa	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania	Instrumenty zabezpieczające - zobowiązania
Stan na początek okresu	266 207	1 260 534	262 516	115 074
Łączne zyski / straty ujęte w:	235 684	(7 987)	103 372	(41 353)
rachunku zysków i strat	235 684	(7 987)	103 372	(41 353)
sprawozdaniu z całkowitych dochodów	-	-	-	-
Nabycie	-	30 526	-	-
Sprzedaż	-	(7 699)	-	-
Rozliczenie/wygaśnięcie	-	(331 740)	-	-
Stan na koniec okresu	501 891	943 634	365 888	73 721
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu	235 684	(7 987)	103 372	(41 353)

31.12.2022	Pochodne instrumenty finansowe -aktywa	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania	Instrumenty zabezpieczające - zobowiązania
Stan na początek okresu	554 509	1 539 243	(459 745)	(60 399)
Łączne zyski / straty ujęte w:	(288 302)	60 741	722 261	175 473
rachunku zysków i strat	(288 302)	60 741	722 261	175 473
sprawozdaniu z całkowitych dochodów	-	-	-	-
Nabycie	-	5 134	-	-
Sprzedaż	-	-	-	-
Rozliczenie/wygaśnięcie	-	(344 583)	-	-
Stan na koniec okresu	266 207	1 260 534	262 516	115 074
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(288 302)	60 741	722 261	175 473

Grupa przeprowadza wyliczenia wartości godziwej dyskontując wszystkie kontraktowe przepływy transakcji przy użyciu charakterystycznych dla każdej grupy transakcji krzywych stóp procentowych. W przypadku produktów nieposiadających harmonogramu spłat przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej transakcji lub, w przypadku produktów odnawialnych, stosuje się krzywe osądu wynikające z profilu płynnościowego tych produktów oraz oczekiwany behawioralny okres trwania tych ekspozycji.

Krzywa stóp procentowych wykorzystywana do obliczenia wartości godziwej zobowiązań (np. depozytów klientów, depozytów międzybankowych) i należności (np. kredytów klientów, lokat międzybankowych) Grupy składa się z:

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego,
- kosztu pozyskania źródeł finansowania ponad wolną od ryzyka krzywą stóp procentowych,
- marży rynkowej będącej odzwierciedleniem ryzyka kredytowego w przypadku należności.

Przy konstruowaniu krzywej rentowności do wyznaczania wartości godziwej kredytów dokonuje się podziału kredytów na podportfele w zależności od typu i waluty produktu oraz rodzaju klienta. Dla każdego wyodrębnionego podportfela wyznacza się marżę uwzględniającą ryzyko kredytowe. Marża ta wyznaczana jest z wykorzystaniem parametrów ryzyka kredytowego danego klienta wyznaczanych w procesie wyliczania utraty wartości instrumentów finansowych.

W przypadku wszystkich kategorii parametrem nieobserwowalnym jest bieżąca marża na ryzyko kredytowe oraz bieżąca marża płynności, których wartości nie są kwotowane na aktywnym rynku.

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według ich wartości godziwej, a także poziom klasyfikacji wyceny.

31.12.2023	Wartość księgową	Wartość godziwa	Poziom
Aktywa finansowe			
Kasa i środki w Banku Centralnym	6 883 586	6 883 586	3
Należności od banków	17 963 948	17 199 576	2,3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	85 594 516	85 087 371	3
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	26 246 278	24 303 218	1,3
Inne aktywa finansowe	560 888	560 888	3
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wobec banków	9 059 394	9 760 010	2,3
Zobowiązania wobec klientów	127 174 831	126 262 678	3
Zobowiązania podporządkowane	4 336 072	5 038 080	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	626 269	626 269	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 087 951	1 087 951	3
31.12.2022 przekształcone			
Aktywa finansowe			
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 718 307	2 718 307	3
Należności od banków	11 800 189	11 084 681	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	87 681 850	86 220 857	3
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	22 167 261	18 100 104	1,3
Inne aktywa finansowe	678 836	678 836	3
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	8 713	8 713	3
Zobowiązania wobec banków	7 158 024	7 228 558	2,3
Zobowiązania wobec klientów	120 021 043	118 941 666	3
Zobowiązania podporządkowane	4 416 887	4 393 165	3
Zobowiązania z tytułu leasingu	718 892	718 892	3
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 410 179	1 410 179	3
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	364 633	364 633	3

a) Należności i zobowiązania od banków

Należności i zobowiązania od banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa lokat/depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

b) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Szacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek stanowi zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów środków pieniężnych do otrzymania przy zastosowaniu bieżących stóp rynkowych skorygowanych o koszt finansowania oraz o rzeczywiste lub oszacowane marże na ryzyko kredytowe.

Wartość godziwa kredytów i pożyczek objętych Ustawą o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom uwzględnia wpływ zmian w harmonogramach spłat wynikających z wprowadzenia wakacji kredytowych.

c) Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie została ustalona poprzez odniesienie do publikowanych notowań cen z aktywnego rynku dla notowanych papierów wartościowych (pierwszy poziom wyceny lub drugi poziom wyceny, w przypadku obniżonej płynności). Natomiast dla nienotowanych papierów wartościowych wartość godziwa została ustalona przy zastosowaniu technik wyceny nieopartych na dostępnych danych rynkowych (trzeci poziom wyceny).

d) Zobowiązania z tytułu pożyczki podporządkowanej

Zobowiązania obejmują pożyczki podporządkowane. Wartość godziwa pożyczki o zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

e) Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym skorygowanych o rzeczywisty koszt pozyskania środków w ciągu ostatnich 3 miesięcy. W przypadku depozytów na żądanie przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest ich wartości bilansowej.

f) Zobowiązania z tytułu leasingu

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu leasingu została przyjęta w ich wartości bilansowej.

g) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oszacowano stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych skorygowanych o ryzyko kredytowe emitenta.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

31.12.2023	Wartość brutto wykazywana w aktywach/zobowiązaniach finansowych	Wartość netto wykazywana w aktywach/zobowiązaniach finansowych	Wartość możliwa do kompensowania w ramach zawartych umów	Wartość Cash-Collateral	Wartość netto
Aktywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe i zabezpieczające	3 229 088	3 229 088	(1 584 123)	(1 258 473)	386 492
Razem	3 229 088	3 229 088	(1 584 123)	(1 258 473)	386 492
Zobowiązania finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe i zabezpieczające	3 743 807	3 743 807	(1 584 123)	(736 133)	1 423 551
Razem	3 743 807	3 743 807	(1 584 123)	(736 133)	1 423 551
31.12.2022					
Aktywa finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe i zabezpieczające	3 253 373	3 253 373	(2 477 594)	(588 655)	187 125
Razem	3 253 373	3 253 373	(2 477 594)	(588 655)	187 125
Zobowiązania finansowe					
Instrumenty pochodne handlowe i zabezpieczające	4 622 381	4 622 381	(2 477 594)	(919 316)	1 225 471
Razem	4 622 381	4 622 381	(2 477 594)	(919 316)	1 225 471

Możliwość kompensowania niewymagalnych należności i zobowiązań, jak również rozliczenie w kwocie netto w przypadku przedterminowego rozliczenia kontraktu, wynika z postanowień umów ramowych/ ISDA zawartych z kontrahentami.

43. SPRZEDAŻ NALEŻNOŚCI

W 2023 roku Grupa zawarła umowy dotyczące sprzedaży portfela kredytów z portfela detalicznego, MSP i korporacyjnego.

Wartość bilansowa brutto sprzedanego portfela wycenianego w zamortyzowanym koszcie wynosiła 390 429 tys. zł, wysokość utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości wynosiła 330 357 tys. zł.

Cena umowna sprzedaży tych portfeli została ustalona na 86 588 tys. zł. Wpływ netto na wynik Banku z tytułu sprzedaży portfeli wyniósł 26 516 tys. zł i jest prezentowany w linii Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.

44. SEKURTYZACJA

W grudniu 2017 roku Bank dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych oraz samochodowych przy użyciu spółki zależnej BGZ Poland ABS1 DAC (SPV) z siedzibą w Irlandii. Zawarta transakcja była sekurytyzacją tradycyjną polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki SPV. Okres rewolwingowy wynosił 24 miesiące i zakończył się w grudniu 2019 roku. Od stycznia 2020 roku transakcja podlegała amortyzacji.

W wyniku sekurytyzacji Bank uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów o łącznej wartości wynoszącej 4,5 mld zł. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji i spłaty pożyczki został ustalony na 27 kwietnia 2032 roku.

SPV wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje o łącznej wartości 2 180 850 tys. zł i otrzymała pożyczkę w wysokości 119 621 tys. zł, które zostały zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na prawach do przepływów pieniężnych z sekurytyzowanych aktywów.

Główną korzyścią przeprowadzonej transakcji był pozytywny wpływ na wskaźniki adekwatności kapitałowej Banku oraz poprawa płynności i dywersyfikacja źródeł finansowania.

W związku ze zmniejszającym się saldem portfela kredytów sekurytyzowanych i coraz mniejszym pozytywnym wpływem na wskaźniki adekwatności kapitałowej Bank zdecydował się skorzystać z przysługującej mu opcji clean-up i odkupić od spółki SPV czynne kredyty oraz zakończyć program sekurytyzacji. Transakcja została zakończona 27 marca 2023 roku i nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej, ponieważ portfel kredytów podlegających sekurytyzacji nie podlegał usunięciu ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie zawarcia transakcji. Wartość odkupionego portfela wyniosła 310 mln zł.

45. DZIAŁALNOŚĆ POWIERNICZA

Bank prowadzi działalność powierniczą polegającą na utrzymywaniu aktywów lub rozrachunku transakcji Klientów. Aktywa te nie zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Banku.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Biuro Usług Powierniczych prowadziło na rzecz klientów 166 rachunków papierów wartościowych. Wartość godziwa instrumentów finansowych klientów Biura Usług Powierniczych na ten dzień wynosiła 22 944 520 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym przechowywano papiery wartościowe znajdujące się w publicznym obrocie i papiery w formie materialnej oraz instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie na rynkach zagranicznych. W ramach świadczenia usług powierniczych na rzecz klientów Bank współpracował z kilkoma biurami maklerskimi. Bank pełni funkcje depozytariusza dla krajowych funduszy inwestycyjnych.

46. AKCJONARIAT BANKU BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A

Na 31 grudnia 2023 r. struktura akcjonariatu BNP Paribas Bank Polska S.A., z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu, przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba akcji	% udziału w kapitale zakładowym	liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	% udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
BNP Paribas, łącznie:	128 989 183	87,35%	128 989 183	87,35%
BNP Paribas bezpośrednio	93 498 957	63,31%	93 498 957	63,31%
BNP Paribas Fortis SA/NV bezpośrednio	35 490 226	24,03%	35 490 226	24,03%
Pozostali	18 687 763	12,65%	18 687 763	12,65%
Ogółem	147 676 946	100,00%	147 676 946	100,00%

Od 5 kwietnia 2023 roku kapitał akcyjny Banku wynosił 147 677 tys. zł.

W skład kapitału wchodziło 147 676 946 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym: 15 088 100 akcji serii A, 7 807 300 akcji serii B, 247 329 akcji serii C, 3 220 932 akcje serii D, 10 640 643 akcje serii E, 6 132 460 akcji serii F, 8 000 000 akcji serii G, 5 002 000 akcji serii H, 28 099 554 akcje serii I, 2 500 000 akcji serii J, 10 800 000 akcji serii K, 49 880 600 akcji serii L oraz 258 028 akcje serii M.

Cztery akcje serii B są akcjami uprzywilejowanymi. Przywilej ten obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcję w razie likwidacji Banku po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wpłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wpłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji.

Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich akcji Banku wynosi 147 676 946 głosów. Liczba głosów wynikających z przyznaných w 2023 r. akcji Serii M wynosi 83 796 głosów, a łączna liczba głosów wynikających z przyznaných akcji serii M 258 028 głosów.

Wysokość warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego po wydaniu akcji Serii M wynosi 317 972 zł.

Zmiany w strukturze akcjonariatu w 2023 r.

5 kwietnia 2023 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Banku z kwoty 147 593 150 zł do kwoty 147 676 946 zł w wyniku objęcia 83 796 akcji serii M w wykonaniu praw z objętych wcześniej imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A3.

Stan posiadania akcji BNP Paribas Bank Polska przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Zestawienie stanu posiadania akcji Banku oraz uprawnień do akcji przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku na dzień przekazania sprawozdania za III kwartał 2023 r. (9 listopada 2023 r.) oraz raportu za rok 2023 (1 marca 2024 r.) zostało zaprezentowane poniżej.

CZŁONEK ZARZĄDU BANKU	AKCJE ¹	WARRANTY SUBSKRYPCYJNE ²	SPRZEDAŻ AKCJI	AKCJE ¹	WARRANTY SUBSKRYPCYJNE ²
	9.11.2023	9.11.2023		1.03.2024	1.03.2024
Przemysław Gdański	26 473	12 893	-	26 473	12 893
André Boulanger	-	7 987	-	-	7 987
Małgorzata Dąbrowska ³	-	-	-	-	-
Przemysław Furlepa	3 000	5 811	-3 000	-	5 811
Wojciech Kembłowski	-	5 628	-	-	5 628
Piotr Konieczny	-	-	-	-	-
Kazimierz Łabno	-	3 205	-	-	3 205
Magdalena Nowicka	2 046	3 210	-	2 046	3 210
Volodymyr Radin	-	1 972	-	-	1 972
Agnieszka Wolska	614	3 481	-	614	3 481

CZŁONEK RADY NADZORCZEJ BANKU	AKCJE ¹	WARRANTY SUBSKRYPCYJNE ²	SPRZEDAŻ/ NABYCIE AKCJI	AKCJE ¹	WARRANTY SUBSKRYPCYJNE ²
	9.11.2023	9.11.2023		1.03.2024	1.03.2024
Jean-Charles Aranda ⁴	1 840	4 495	-1 840	-	4 495

1) Akcje serii M objęte 5.04.2023 r. w wykonaniu praw wynikających z warrantów serii A3 (objęcie imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A3 nastąpiło 25.03.2022 r.) oraz akcje serii M objęte 4.04.2022 r. w wykonaniu praw wynikających z warrantów serii A2 (objęcie imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A2 nastąpiło 25.03.2021 r.); jeden warrant uprawniał do objęcia jednej akcji zwykłej na okaziciela serii M BNP Paribas Bank Polska S.A., po cenie emisyjnej równej 1,00 zł za jedną akcję); w przypadku Pana Przemysława Gdańskiego liczba objętych akcji serii M w wykonaniu praw wynikających z warrantów serii A3 wynosiła 9 336 szt., liczba objętych akcji serii M w wykonaniu praw wynikających z warrantów serii A2 wynosiła 9 148 szt., liczba objętych akcji serii M w wykonaniu praw wynikających z warrantów serii A1 wyniosła 7 489 szt., liczba akcji nabytych na rynku akcji GPW 500 szt.

2) Warrant subskrypcyjny serii A4 objęte 27.03.2023 r. - jeden warrant serii A4 uprawnia do objęcia jednej akcji zwykłej na okaziciela serii M BNP Paribas Bank Polska S.A., po cenie emisyjnej równej 1,00 zł za jedną akcję oraz warrant subskrypcyjny serii B1 objęte 27.03.2023 r. - jeden warrant serii B1 uprawnia do objęcia jednej akcji zwykłej na okaziciela serii N BNP Paribas Bank Polska S.A., po cenie emisyjnej równej 1,00 zł za jedną akcję.

3) Pani Małgorzata Dąbrowska od 01.01.2024 r. pełni funkcję członka Zarządu Banku.

4) Pan Jean-Charles Aranda do 31.07.2023 r. pełnił funkcję członka Zarządu Banku, a od 1.08.2023 r. jest członkiem Rady Nadzorczej Banku.

Pozostali członkowie Rady Nadzorczej nie deklarowali posiadania akcji/uprawnień do akcji Banku na 1 marca 2024 r., co nie uległo zmianie od dnia przekazania Sprawozdania finansowego za III kwartał 2023 r., tj. 9 listopada 2023 r.

Intencja BNP Paribas dotycząca płynności akcji Banku

Zgodnie z informacją otrzymaną od BNP Paribas SA – głównego akcjonariusza Banku - BNP Paribas SA deklaruje intencję zwiększenia liczby akcji Banku w wolnym obrocie do co najmniej 25% w przyszłości.

47. KAPITAŁ ZAPASOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY

Poniższe tabele przedstawiają zmiany w kapitale zapasowym i pozostałych kapitałach rezerwowych:

Kapitał zapasowy	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Stan na początek okresu	9 110 976	9 110 976
Zmiany	-	-
Stan na koniec okresu	9 110 976	9 110 976
Pozostałe kapitały rezerwowe i z aktualizacji wyceny	31.12.2023	31.12.2022
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	627 154	627 154
Kapitał z aktualizacji wyceny	(566 754)	(1 149 786)
Pozostałe kapitały rezerwowe	2 897 902	2 514 944
Razem	2 958 302	1 992 312
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022
Stan na początek okresu	627 154	627 154
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	-	-
Stan na koniec okresu	627 154	627 154

	12 miesięcy do 31.12.2023	12 miesięcy do 31.12.2022		
Kapitał z aktualizacji wyceny				
Stan na początek okresu	(1 149 786)	(595 622)		
Zysk/Strata z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody	653 872	(599 039)		
Zysk/Strata z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	67 303	(83 987)		
Wycena świadczeń pracowniczych metodą aktuarialną	(1 382)	(1 129)		
Podatek dochodowy odroczony	(136 761)	129 991		
Stan na koniec okresu	(566 754)	(1 149 786)		
Pozostałe kapitały rezerwowe				
Stan na początek okresu	2 514 944	2 318 961		
Przeniesienie z zysków z lat ubiegłych	370 892	190 025		
Opcje menadżerskie	12 066	5 958		
Stan na koniec okresu	2 897 902	2 514 944		
Wynik z lat ubiegłych				
Stan na początek okresu	(430 157)	(423 655)		
Przeniesienie z zysków z bieżącego okresu	65 026	(13 727)		
Inne	(3 095)	7 225		
Stan na koniec okresu	(368 226)	(430 157)		
Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody				
	2023	2022		
	Wartość brutto	Podatek odroczony	Wartość brutto	Podatek odroczony
Stan na początek okresu	(1 426 160)	270 971	(743 134)	141 196
zyski/straty z tytułu wyceny według wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	722 929	(137 357)	(686 312)	130 399
przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(1 754)	333	3 286	(624)
Stan na koniec okresu	(704 985)	133 947	(1 426 160)	270 971

48. WYPŁACONE DYWIDENDY

Intencją Banku, zgodnie z przyjętą przez Radę Nadzorczą w dniu 9 grudnia 2021 roku polityką dywidendową, jest stabilne realizowanie w długim okresie wypłat dywidendy dla akcjonariuszy z zachowaniem zasady ostrożnego zarządzania Bankiem i Grupą Kapitałową Banku zgodnie z wymogami przepisów prawa oraz stanowisk KNF w sprawie założeń polityki dywidendowej banków komercyjnych.

Intencją Banku jest wypłata dywidendy w 2024 roku z zysku netto osiągniętego za rok 2023 roku. Zgodnie z art. 395 § 2 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych decyzja dotycząca podziału zysku pozostaje w kompetencjach Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku.

49. PODZIAŁ ZYSKU

Zgodnie z Uchwałą nr 2 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 30 czerwca 2023 r., zysk Banku po opodatkowaniu (wynik finansowy netto) za zakończony rok obrotowy 2022 w wysokości 370 892 tys. zł w całości został przekazany na kapitał rezerwowy.

50. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	31.12.2023	31.12.2022
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 17)	6 883 586	2 718 307
Rachunki bieżące banków i inne należności	8 918 103	9 057 717
Lokaty międzybankowe	72 837	1 441 247
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	15 874 526	13 217 271

51. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w działalności operacyjnej.

Zmiana stanu należności od banków (w tym od Banku Centralnego i kasa)	31.12.2023	31.12.2022
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(10 346 456)	(7 541 793)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	2 674 665	7 974 387
Zmiana stanu wynikająca z odsetek	1 624	4 857
Zmiana stanu należności od banków, razem	(7 670 167)	437 452

Zmiana stanu należności od klientów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	31.12.2023	31.12.2022 przekształcone
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	2 087 334	(2 601 396)
Zmiana stanu wynikająca z odsetek	1 399 451	(745 607)
Zmiana stanu należności od klientów wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	3 486 785	(3 347 003)

Zmiana stanu zobowiązań wobec banków (w tym od Banku Centralnego)	31.12.2023	31.12.2022
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 055 740	(2 560 745)
Splata długoterminowych kredytów otrzymanych	(1 813 438)	(1 337 398)
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków	2 227 687	2 193 566
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków, razem	1 469 989	(1 704 577)

Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	31.12.2023	31.12.2022
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	7 153 788	18 928 102
Zmiana stanu wynikająca z odsetek	(102 503)	(288 973)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	7 051 285	18 639 129

Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty	31.12.2023	31.12.2022
Różnice kursowe od zobowiązań podporządkowanych	(81 145)	66 025
Wycena papierów wartościowych ujętych w rachunku zysków i strat	(153 395)	(5 340)
Odpis na papiery wartościowe	(40 611)	(672)
Pozostałe korekty	6 108	30 916
Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty, razem	(269 043)	90 929

52. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

BNP Paribas Bank Polska S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A.

Jednostką dominującą najwyższego szczebla jest BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu.

W skład Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2023 roku wchodzi jednostka dominująca BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz jej jednostki zależne:

1. BNP PARIBAS TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. („TFI”).
2. BNP PARIBAS LEASING SERVICES SP. Z O.O. („LEASING”).
3. BNP PARIBAS GROUP SERVICE CENTER S.A. („GSC”).
4. CAMPUS LESZNO SP. Z O.O.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązаныmi wynikały z bieżącej działalności operacyjnej i obejmowały przede wszystkim kredyty, depozyty, transakcje na instrumentach pochodnych oraz przychody i koszty z tytułu usług doradczych i pośrednictwa finansowego.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz podmiotami powiązаныmi

31.12.2023	BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Razem
Aktywa	15 507 274	46 382	4 436 610	1 746	19 992 012
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	13 202 692	46 281	4 404 351	1 724	17 655 048
Pochodne instrumenty finansowe	2 222 035	101	-	-	2 222 136
Pochodne instrumenty zabezpieczające	82 343	-	-	-	82 343
Inne aktywa	204	-	32 259	22	32 485
Zobowiązania	13 511 883	7 595	1 361 730	3 369	14 884 577
Z tytułu otrzymanych kredytów	3 651 360	-	386 565	-	4 037 925
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	4 001 897	7 595	679 851	3 369	4 692 712
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	4 075 428	-	260 644	-	4 336 072
Pochodne instrumenty finansowe	903 960	-	10 109	-	914 069
Pochodne instrumenty zabezpieczające	878 532	-	-	-	878 532
Inne zobowiązania	706	-	24 561	-	25 267
Zobowiązania warunkowe					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	265 487	1 262	266 749
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	322 568	120 284	1 265 596	-	1 708 448
Zobowiązania otrzymane	8 312 740	155 406	1 625 763	-	10 093 909
Pochodne instrumenty (nominał)	81 242 618	51 095	239 256	-	81 532 969
Pochodne instrumenty zabezpieczające (nominał)	9 067 254	-	-	-	9 067 254
Rachunek Zysków i Strat	231 380	(1 903)	(151 134)	(155)	78 188
12 miesięcy do 31.12.2023					
Przychody z tytułu odsetek	404 788	737	29 098	37	434 660
Koszty z tytułu odsetek	(561 021)	(2 640)	(65 885)	(192)	(629 738)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	2 791	-	2 791
Wynik na działalności handlowej	494 336	-	-	-	494 336
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	10 846	-	10 846
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	(41 237)	-	(41 237)
Ogólne koszty administracyjne	(106 723)	-	(86 747)	-	(193 470)

31.12.2022	BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A	Kluczowy personel	Razem
Aktywa	13 360 399	4 733	292 838	770	13 658 740
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	10 973 541	291	266 687	770	11 241 289
Pochodne instrumenty finansowe	2 357 757	4 442	-	-	2 362 199
Pochodne instrumenty zabezpieczające	29 101	-	-	-	29 101
Inne aktywa	-	-	26 151	-	26 151
Zobowiązania	11 752 445	48 670	1 872 514	2 478	13 676 107
Z tytułu otrzymanych kredytów	4 234 652	-	522 921	-	4 757 573
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	765 040	48 670	1 068 439	2 478	1 884 627
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	4 136 961	-	279 926	-	4 416 887
Pochodne instrumenty finansowe	1 141 266	-	-	-	1 141 266
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 474 526	-	-	-	1 474 526
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	-	1 067	-	1 067
Inne zobowiązania	-	-	161	-	161
Zobowiązania warunkowe					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	325 018	651	325 669
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	118 801	127 380	1 580 487	-	1 826 668
Zobowiązania otrzymane	300 334	184 046	1 943 450	-	2 427 830
Pochodne instrumenty (nominał)	58 170 836	2 195 441	-	-	60 366 277
Pochodne instrumenty zabezpieczające (nominał)	15 708 485	-	-	-	15 708 485
Rachunek Zysków i Strat	(456 756)	(647)	(74 639)	(27)	(532 069)
12 miesięcy do 31.12.2022					
Przychody z tytułu odsetek	85 480	780	28 619	43	114 922
Koszty z tytułu odsetek	(404 925)	(1 427)	(55 821)	(70)	(462 243)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	41 521	-	41 521
Wynik na działalności handlowej	(1 531)	-	-	-	(1 531)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	28 778	-	28 778
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	(24 573)	-	(24 573)
Ogólne koszty administracyjne	(135 780)	-	(93 163)	-	(228 943)

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenie Zarządu	31.12.2023	31.12.2022
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	20 283	17 674
Świadczenia długoterminowe	4 587	4 288
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	1 801	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	562	-
Płatności w formie akcji*	4 795	4 462
Wydane akcje**	2 279	1 405
Wynagrodzenie Zarządu, razem	34 307	27 829

*zawiera zawiązaną rezerwę na odroczone akcje fantomowe oraz kwotę w kapitałach Banku powiązaną z obejmowanymi w przyszłości akcjami Banku (zgodnie z polityką realizacji wynagrodzeń zmiennych)

**wartość wydanych akcji w oparciu o wycenę aktuarialną

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	31.12.2023	31.12.2022
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 627	1 629
Razem	1 627	1 629

53. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdawczość według segmentów

Grupa podzieliła swoją działalność oraz zastosowała identyfikację przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- Bankowość Detaliczna i Biznesowa,
- Bankowość Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
- Bankowość Korporacyjna,
- Bankowość Korporacyjna i Instytucjonalna (CIB),
- pozostała działalność obejmująca Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Corporate Center.

Dodatkowo zaprezentowany został wynik klientów:

- Agro, tj. rolników indywidualnych oraz przedsiębiorstw z branży rolno-spożywczej,
- Personal Finance.

Wyniki tych segmentów przecinają się z podstawowymi segmentami operacyjnymi, są one jednak dodatkowo oddzielnie monitorowane w sprawozdawczości zarządczej Grupy.

Przyjęty podział odzwierciedla zasady klasyfikacji klientów do poszczególnych segmentów zgodnie z modelem biznesowym Banku, który opiera się na kryteriach podmiotowych, finansowych (w szczególności wysokości obrotów, poziomie zaangażowania kredytowego i zgromadzonych aktywów) oraz rodzaju prowadzonej działalności. Szczegółowe zasady przypisania klientów do konkretnych segmentów są regulowane wewnętrznymi przepisami Grupy.

Monitorowanie wyników zarządczych w Grupie uwzględnia wszystkie elementy składowe rachunku zysków i strat danego segmentu do poziomu zysku brutto, tj. dla każdego segmentu wykazywane są przychody, koszty oraz odpisy netto z tytułu utraty wartości. Przychody zarządcze uwzględniają przepływy środków między segmentami klientów, a jednostką zarządzającą aktywami i pasywami, wyceniane przy użyciu wewnętrznych transferowych cen funduszy opartych o ceny rynkowe oraz marże płynności określone dla danej wymagalności/zapadalności oraz waluty. Koszty zarządcze segmentów obejmują koszty bezpośrednie ich działalności oraz koszty alokowane zgodnie z przyjętym w Grupie modelem alokacji. Dodatkowo wynik zarządczy segmentów uwzględnia rozliczenia linii biznesowych z tytułu świadczonych pomiędzy nimi usługami.

Działalność operacyjna Grupy prowadzona jest jedynie na terytorium Polski. Nie można wyróżnić istotnych różnic w ryzykach, na które miałyby wpływ położenie geograficzne placówek Banku, dlatego odstąpiono od ujawniania sprawozdania według informacji geograficznych.

Grupa stosuje ujednoczone i szczegółowe zasady dla wszystkich wyodrębnionych segmentów. W przypadku przychodów, poza ich standardowymi pozycjami, wyodrębnione są elementy składowe wyniku z tytułu odsetek segmentów – tj. przychody i koszty zewnętrzne oraz wewnętrzne. W przypadku kosztów działania, Grupa dokonuje alokacji kosztów pośrednich do poszczególnych segmentów działalności w pozycji 'Alokacja kosztów (wewnętrzne)'. Ze względu na specyfikę Banku, nie występują istotne zjawiska sezonowości lub cykliczności. Grupa świadczy usługi finansowe, na które popyt ma charakter stabilny, a wpływ sezonowości jest nieistotny.

Charakterystyka segmentów operacyjnych

Segment Bankowości Detalicznej i Biznesowej obejmuje kompleksową obsługę klientów indywidualnych, w tym klientów bankowości prywatnej, oraz klientów biznesowych (mikroprzedsiębiorstw). Usługi finansowe tego obszaru obejmują prowadzenie rachunków bieżących i kont lokacyjnych, przyjmowanie depozytów terminowych, udzielanie kredytów mieszkaniowych, kredytów gotówkowych, pożyczek hipotecznych, kredytów odnawialnych w rachunku bieżącym, kredytów przeznaczonych dla mikroprzedsiębiorstw, wydawanie kart debetowych i kredytowych, obsługę zagranicznych przekazów gotówkowych, zawieranie transakcji wymiany walutowej, sprzedaż produktów ubezpieczeniowych, oraz innych usług o mniejszym znaczeniu dla dochodów Grupy. W ramach segmentu Bankowości Detalicznej i Biznesowej wykazywane są również wyniki osiągnięte na działalności maklerskiej oraz z tytułu dystrybucji i przechowywania jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Klienci Bankowości Detalicznej i Biznesowej obsługiwani są przez oddziały Banku oraz kanały alternatywne, tj. bankowość internetową, bankowość mobilną i bankowość telefoniczną, kanał bankowości Premium oraz Wealth Management. Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Segment Personal Finance odpowiada za przygotowanie oferty produktowej i zarządzanie w zakresie finansowej obsługi konsumentów, z głównymi produktami tj.: kredyty gotówkowe, kredyty samochodowe, kredyty ratalne oraz karty kredytowe. Produkty te dystrybuowane są za pośrednictwem sieci oddziałów Bankowości Detalicznej i Biznesowej oraz zewnętrznych kanałów dystrybucji.

Segment Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz **Segment Bankowości Korporacyjnej** obsługują klientów biznesowych i oferują szeroki zakres usług świadczonych przedsiębiorstwom, a także klientom korporacyjnym, instytucjom finansowym i podmiotom sektora finansów publicznych. Sieć sprzedaży dla obszaru Bankowości Korporacyjnej tworzą Regionalne Centra Bankowości Korporacyjnej zlokalizowane w Warszawie, Łodzi, Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach, Krakowie i Lublinie. W ramach Regionalnych Centrów Bankowości Korporacyjnej funkcjonują Centra Bankowości Korporacyjnej rozmieszczone w największych ośrodkach biznesowych w Polsce, zapewniając w ten sposób szeroki zasięg geograficzny i sektorowy. Obsługa posprzedażowa klientów segmentu Bankowości Korporacyjnej prowadzona jest również za pośrednictwem telefonicznego Centrum Obsługi Biznesu i w systemie bankowości internetowej.

Podstawowe produkty i usługi świadczone na rzecz klientów biznesowych obejmują: cash management, globalne finansowanie handlu – pełna obsługa akredytyw importowych, eksportowych, gwarancji bankowych oraz inkasa dokumentowego, finansowanie łańcucha dostaw oraz finansowanie eksportu, przyjmowanie depozytów terminowych (od lokat overnight po lokaty terminowe), finansowanie m.in. w formie kredytów w rachunku bieżącym, kredytów odnawialnych i inwestycyjnych, kredytów z grupy produktów finansowania agrobiznesu, produkty rynku finansowego, w tym zawieranie transakcji klientów wymiany walutowej oraz z zakresu instrumentów pochodnych, produkty leasingu i faktoringu oraz takie wyspecjalizowane usługi jak finansowanie nieruchomości, strukturyzowane finansowanie spółek o średniej kapitalizacji (mid-caps), bankowość inwestycyjna oraz związane z obsługą jednostek sektora publicznego: organizowanie emisji obligacji komunalnych, forfaiting, dedykowane rozwiązania cash management.

Segment Bankowości Korporacyjnej i Instytucjonalnej (Corporate and Institutional Banking (CIB)) wspiera sprzedaż produktów Grupy skierowaną do największych polskich przedsiębiorstw i obejmuje obsługę klientów strategicznych.

Pozostała działalność bankowa Grupy jest operacyjnie prowadzona głównie w ramach Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami. Celem Pionu jest przede wszystkim zapewnienie właściwego i stabilnego poziomu finansowania umożliwiającego bezpieczne prowadzenie działalności przez Bank przy jednoczesnym spełnieniu norm przewidzianych prawem. Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami zarządza płynnością Banku, wyznacza wewnętrzne i zewnętrzne ceny referencyjne, zarządza ryzykiem stopy procentowej bilansu Grupy oraz operacyjnym i strukturalnym ryzykiem walutowym. Zadania realizowane w Pionie Zarządzania Aktywami i Pasywami obejmują zarówno aspekt ostrożnościowy (przestrzeganie regulacji zewnętrznych oraz zarządzeń wewnętrznych), a także optymalizacyjny (zarządzanie kosztem finansowania oraz generowanie wyniku z zarządzania pozycjami bilansu Grupy).

W segmencie Pozostałej działalności bankowej wykazano również koszty bezpośrednie jednostek wsparcia, które zostały zaalokowane na segmenty w pozycji 'Alokacja kosztów (wewnętrzne)', oraz wyniki niedające się przypisać do żadnego z wyżej wymienionych segmentów (m.in. inwestycje kapitałowe, wyniki realizowane na rachunkach własnych oraz na rachunkach klientów bez określonego segmentu).

	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
Rachunek zysków i strat za okres 12 miesięcy do 31.12.2023*								
Wynik z tytułu odsetek	2 955 922	509 484	1 396 720	113 153	250 147	5 225 427	680 274	728 771
przychody odsetkowe zewnętrzne	4 150 760	607 876	1 880 960	490 257	2 697 407	9 827 260	1 267 531	1 400 914
koszty odsetkowe zewnętrzne	(1 552 615)	(418 042)	(817 898)	(9 653)	(1 803 627)	(4 601 833)	(562 407)	(177 282)
przychody odsetkowe wewnętrzne	3 136 850	754 913	1 813 787	11 053	(5 716 603)	-	875 032	-
koszty odsetkowe wewnętrzne	(2 779 073)	(435 263)	(1 480 130)	(378 504)	5 072 969	-	(899 882)	(494 861)
Wynik z tytułu prowizji	621 676	142 678	371 382	79 159	(3 933)	1 210 962	157 666	135 588
Przychody z tytułu dywidend	-	-	4 419	-	6 462	10 881	425	-
Wynik na działalności handlowej	121 487	88 878	381 210	281 862	77 344	950 781	88 269	(126)
Wynik na działalności inwestycyjnej	-	-	-	-	(23 028)	(23 028)	-	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	(30 939)	(30 939)	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(20 692)	(2 407)	(4 960)	-	(37 418)	(65 476)	(242)	(14 337)
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją	4 190	-	-	-	-	4 190	-	-
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(54 118)	7 444	43 430	(31 156)	31	(34 369)	41 815	2 774
Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	(1 978 086)	-	-	-	-	(1 978 086)	-	-
Ogólne koszty administracyjne	(1 077 623)	(123 629)	(314 560)	(103 548)	(1 019 438)	(2 638 799)	(19 711)	(297 346)
Amortyzacja	(117 681)	(2 239)	(55 842)	(15 663)	(265 310)	(456 736)	(285)	(15 773)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(833 499)	(217 125)	(201 766)	6 890	1 245 500	-	-	(141 502)
Wynik na działalności operacyjnej	(378 424)	403 084	1 620 033	330 697	199 418	2 174 808	948 211	398 049
Podatek od instytucji finansowych	(171 940)	(25 860)	(113 629)	(16 936)	(83 288)	(411 653)	-	(42 277)
Zysk (strata) brutto segmentu	(550 364)	377 224	1 506 404	313 761	116 130	1 763 155	948 211	355 772
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(750 609)	-	-
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	1 012 546	-	-

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31.12.2023*

Aktywa segmentu	44 403 787	7 009 167	27 894 340	4 915 595	76 802 856	161 025 747	15 018 059	13 946 959
Zobowiązania segmentu	68 192 973	17 944 045	44 666 126	-	17 361 327	148 164 472	18 977 677	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
Rachunek zysków i strat za okres 12 miesięcy do 31.12.2022*								
Wynik z tytułu odsetek	1 509 469	339 434	914 890	75 260	653 953	3 493 005	510 539	712 463
przychody odsetkowe zewnętrzne	3 646 678	525 271	1 369 738	381 664	559 055	6 482 405	1 109 023	1 185 081
koszty odsetkowe zewnętrzne	(1 854 054)	(249 970)	(590 909)	(1 739)	(292 728)	(2 989 400)	(294 372)	(137 279)
przychody odsetkowe wewnętrzne	1 998 872	433 302	1 108 902	2 520	(3 543 595)	-	449 287	-
koszty odsetkowe wewnętrzne	(2 282 027)	(369 169)	(972 840)	(307 185)	3 931 221	-	(753 399)	(335 338)
Wynik z tytułu prowizji	592 600	138 726	359 117	50 554	(4 083)	1 136 915	153 624	121 198
Przychody z tytułu dywidend	-	-	5 151	-	5 666	10 817	255	-
Wynik na działalności handlowej	131 493	101 687	374 812	270 560	(123 851)	754 701	87 082	52
Wynik na działalności inwestycyjnej	-	-	-	-	29 227	29 227	-	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	13 267	13 267	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(39 330)	(4 598)	(11 651)	(656)	(27 594)	(83 827)	(1 919)	(20 177)
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w związku z istotną modyfikacją	(2 159)	-	-	-	-	(2 159)	-	-
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(339 039)	51 037	30 540	(19 178)	1 630	(275 010)	(76 631)	(52 073)
Wynik z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	(740 000)	-	-	-	-	(740 000)	-	-
Ogólne koszty administracyjne	(1 234 176)	(146 583)	(348 251)	(102 583)	(795 112)	(2 626 707)	(19 030)	(286 197)
Amortyzacja	(102 988)	(2 205)	(44 070)	(13 596)	(248 892)	(411 749)	(276)	(14 137)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(672 880)	(188 654)	(176 004)	17 085	1 020 453	-	-	(117 006)
Wynik na działalności operacyjnej	(897 010)	288 844	1 104 534	277 446	524 664	1 298 480	653 644	344 123
Podatek od instytucji finansowych	(218 647)	(31 487)	(103 864)	(18 834)	(53 721)	(426 553)	-	(49 785)
Zysk (strata) brutto segmentu	(1 115 657)	257 357	1 000 670	258 612	470 943	871 927	653 644	294 338
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(430 430)	-	-
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	441 497	-	-

**Sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31.12.2022
przekształcone***

Aktywa segmentu	46 772 638	7 391 648	28 721 144	5 236 106	61 987 067	150 108 602	14 402 543	13 633 804
Zobowiązania segmentu	62 410 396	16 588 586	44 870 774	-	14 976 627	138 846 381	16 438 498	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

54. SPRAWY SĄDOWE I POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

Ryzyko prawne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności Banku, których wartość przekraczałyby 10% kapitałów własnych Banku.

Wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange

W dniu 6 października 2015 roku Sąd Apelacyjny wydał wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange przez banki działające w porozumieniu. Sąd zmienił tym samym wyrok Sądu I instancji (Okręgowego) z roku 2013 poprzez oddalenie odwołań banków w całości, jednocześnie uwzględniając apelację Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), który kwestionował znaczące obniżenie przez Sąd I instancji kar pieniężnych. Oznacza to utrzymanie wymiaru kary z pierwotnej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 29 grudnia 2006 roku, na mocy której nałożono na 20 banków, w tym Bank BGŻ S.A. oraz Fortis Bank Polska S.A. kary w związku z praktykami ograniczającymi konkurencję w postaci ustalania w porozumieniu opłat interchange od transakcji realizowanych z użyciem kart płatniczych systemów Visa i MasterCard w Polsce.

Całkowita kwota kary nałożona na Bank BGŻ BNP Paribas S.A. (obecnie BNP Paribas Bank Polska S.A.) wynosiła 12,54 mln zł, w tym:

- kara z tytułu działań Banku Gospodarki Żywnościowej w kwocie 9,65 mln zł oraz
- kara z tytułu działań Fortis Bank Polska S.A. (FBP) w kwocie 2,89 mln zł.

Bank zapłacił zasądzoną kwotę 19 października 2015 roku. Dnia 25 kwietnia 2016 roku Bank wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu. Orzeczeniem wydanym w dniu 25 października 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i skierował sprawę do ponownego rozpoznania. Przejęcie podstawowej działalności Raiffeisen Bank Polska S.A. (RBPL) nie zmieniło sytuacji Banku w tym postępowaniu albowiem RBPL nie był jego stroną.

W dniu 23 listopada 2020 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozstrzygnięcia, w listopadzie 2022 odbyła się pierwsza rozprawa. Sprawa jest w toku, obecnie przygotowywana jest opinia biegłego.

Roszczenia przedsiębiorców wobec Banku (opłata interchange)

Do dnia 31 grudnia 2023 roku Bank otrzymał łącznie:

- 33 wnioski o zawezwanie do próby ugodowej od przedsiębiorców (marchantów) z tytułu płatności prowizji interchange od operacji dokonywanych za pomocą kart płatniczych (z czego dwóch przedsiębiorców wniosło wnioski dwukrotnie, jeden trzykrotnie, a jeden wniósł dwa wnioski, dotyczące różnych systemów płatniczych). Łączna wartość roszczeń ww. przedsiębiorców wynosi 1 028,02 mln zł, z których 1 018,05 mln zł dotyczy solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami;
- 4 wnioski o podjęcie mediacji przed sądem polubownym przed Komisją Nadzoru Finansowego. Wnioski zostały skierowane do Banku przez tych samych przedsiębiorców, którzy uprzednio wystąpili z wnioskami o zawezwanie do próby ugodowej. Łączna wartość roszczeń wynikających z ww. wniosków wynosi 40,29 mln zł, z których 37,79 mln zł dotyczy solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami.

Postępowania sądowe dotyczące roszczeń uczestników funduszy inwestycyjnych w związku z wykonywaniem funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych.

Do dnia 31 grudnia 2023 roku Bank otrzymał łącznie 144 pozwy indywidualne oraz cztery pozwy w postępowaniu grupowym uczestników funduszy inwestycyjnych, związane z wykonywaniem funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych (w tym w związku z wykonywaniem tej funkcji przez Raiffeisen Bank Polska S.A.). Łączna kwota roszczeń dochodzonych ww. pozwami wynosi 191,6 mln zł. Znacząca większość pozwów została skierowana przez uczestników funduszu Retail Parks Fund Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych w likwidacji (dalej Fundusz RPF) oraz uczestników funduszy EPEF Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych i EPEF2 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych. Pierwszy z pozwów grupowych został złożony w imieniu 397 uczestników Funduszu RPF i dotyczy roszczeń w łącznej wysokości 96,2 mln. zł. Drugi pozew grupowy został złożony w imieniu 181 uczestników Funduszu RPF i dotyczy roszczeń w łącznej wysokości 25,3 mln zł. Kolejne pozwy grupowe dotyczą działalności PSF 2 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych (pozew złożony w imieniu 17 uczestników funduszu) oraz PSF Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych (pozew złożony w imieniu 81 uczestników funduszu). Dwa ostatnie pozwy dotyczą ustalenia odpowiedzialności Banku za działania Banku jako depozytariusza funduszy i nie wskazują wysokości roszczeń uczestników funduszy wobec Banku.

Zarzuty podnoszone przez powodów w postępowaniach sądowych koncentrują się w szczególności na nieprawidłowym wykonywaniu przez Raiffeisen Bank Polska S.A., a następnie Bank, obowiązków w zakresie zapewnienia, aby wartość aktywów netto funduszu inwestycyjnego oraz wartość aktywów netto przypadających na certyfikat inwestycyjny była obliczana zgodnie z przepisami prawa i statutem funduszu inwestycyjnego oraz obowiązku weryfikacji zgodności działania funduszu inwestycyjnego z przepisami prawa regulującymi działalność funduszy inwestycyjnych lub ze statutem. Bank stoi na stanowisku, że roszczenia uczestników funduszy są nieuzasadnione.

Wszystkie postępowania sądowe toczą się przed sądami I instancji.

W żadnej ze spraw nie doszło jeszcze do wydania wyroku.

Postępowanie w sprawie uznania wzorca umowy za niedozwolone

W dniu 22 września 2020 roku Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) nr DZOIK 14/2020, w której Prezes UOKiK:

- uznał za niedozwolone niektóre postanowienia wzorca umownego (tzw. aneksu antyspreadowego) dotyczące zasad ustalania kursów walut za niedozwolone i zakazał ich stosowania;
- zobowiązał Bank do poinformowania wszystkich klientów będących stroną aneksu o decyzji i jej skutkach oraz do umieszczenia informacji o decyzji i jej treści decyzji na stronie internetowej;
- nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 26 626 tys. zł płatną na rzecz Funduszu Edukacji Finansowej.

Bank złożył odwołanie od decyzji w ustawowym terminie. Bank zawiązał rezerwę na powyższą karę w pełnej wysokości. Dnia 5 października 2022 r. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał wyrok, w którym uchylił decyzję UOKiK. Zarówno Prezes UOKiK, jak i Prokurator wniosli od wyroku apelacje.

Bank złożył odpowiedzi na obie apelacje.

W dniu 12 maja 2023 r. Sąd Apelacyjny uwzględnił częściowo apelację Prezesa UOKiK, przy czym istotnie zmniejszył nałożoną na Bank karę - do kwoty 6 656 tys. zł. Bank złożył wniosek o wstrzymanie skuteczności wyroku, który Sąd oddalił w dniu 26 maja 2023 roku. Tym samym decyzja, w kształcie wynikającym z wyroku, stała się prawomocna z dniem 12 maja 2023 roku. Bank zapłacił karę, opublikował informacje o decyzji i jej treści na stronie internetowej Banku oraz do dnia 12 sierpnia br. dokonał wysyłki wymaganych komunikatów do klientów.

Dnia 25 października 2023 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej złożonej przez Bank.

Postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów – nieautoryzowane transakcje

8 lipca 2022 roku UOKiK wszczął postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. UOKiK zarzuca Bankowi, że po otrzymaniu reklamacji konsumenta dotyczącej nieautoryzowanej transakcji, Bank nie zwrócił automatycznie klientom środków w terminie D+1, lecz przeprowadził wstępną procedurę wyjaśniającą w celu ustalenia, czy dane zdarzenie można zakwalifikować jako incydent związany z bezpieczeństwem (oszustwo), czy też transakcję zaakceptowaną/dokonaną przez klienta. Drugi zarzut UOKiK dotyczy przekazywania klientom przez Bank niewłaściwych informacji przy odrzucaniu reklamacji dotyczących spornej transakcji. Odrzucając takie reklamacje, Bank wyjaśnia, że zgodnie z jego systemami transakcja jest uznawana za autoryzowaną, tym samym jej kwestionowanie przez klienta wskazuje na przypadek rażącego niedbalstwa po stronie klienta.

31 sierpnia 2022 roku Bank udzielił odpowiedzi UOKiK, stosując następującą argumentację:

Bank dokonuje zwrotu kwot transakcji, które były nieautoryzowane - brak autoryzacji jest weryfikowany w systemach bankowych pod kątem postanowień umowy zawartej z klientem. Umowa określa procedurę i czynniki wymagane do uwierzytelnienia i akceptacji transakcji zgodnie z prawem europejskim i polskim.

Bank nie zgadza się ze stanowiskiem UOKiK, że zakwestionowanie jakiegokolwiek transakcji przez klienta automatycznie rodzi obowiązek jej zwrotu. Takie stanowisko jest sprzeczne z art. 72 dyrektywy PSD. Obowiązek ten powinien powstać i być weryfikowany z uwzględnieniem wszystkich artykułów dyrektywy PSD, regulacyjnych standardów technicznych (RTS) oraz polskiej Ustawy o usługach płatniczych, nie tylko pod kątem uwierzytelniania, ale także odpowiedzialności za transakcję lub oszustwo ujawnione przez klienta.

W opinii Banku, stanowisko UOKiK jest wynikiem nieprawidłowej implementacji dyrektywy PSD do polskiego prawa. Zgodnie z Dyrektywą PSD Bank powinien udowodnić odpowiednie uwierzytelnienie, a nie autoryzację. Według polskiego prawa Bank ma obowiązek wykazać przeprowadzenie autoryzacji przez klienta.

Odrzucając reklamacje, Bank prawidłowo informuje Klientów o weryfikacji prawidłowości uwierzytelniania transakcji, co na tym etapie stanowi dowód jej dokonania przez klienta. W związku z tym, Bank informuje klienta, że jeśli ten nadal twierdzi, że nie doszło do akceptacji takiej transakcji, to transakcja musi być efektem winy lub zaniedbania ze strony klienta.

Postępowanie jest w toku i zgodnie z pismem z dnia 6 grudnia 2023 roku, UOKiK planuje jego prowadzenie do dnia 11 kwietnia 2024 r.

Postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów – wakacje kredytowe

W dniu 5 września 2022 roku Bank otrzymał decyzję UOKiK o wszczęciu postępowania przeciwko praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów polegającym na ograniczeniu możliwości złożenia wniosku o wstrzymanie spłaty kredytu hipotecznego, poprzez ograniczenie jednego wniosku do 2 miesięcy, podczas gdy klient powinien być mieć możliwość wnioskowania o wszystkie okresy jednocześnie (do 8 miesięcy).

Bank nie zgodził się postawionymi zarzutami i przesłał do UOKiK odpowiedź, w której wskazał, że przyjmował i przetwarzał wszystkie indywidualne wnioski składane przez klientów (na dowolną liczbę miesięcy). Tym samym, nie doszło do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, gdyż Bank nie pozbawił klientów ich praw, a jedynie nie zdołał z pełną automatyzacją wniosków elektronicznych na dzień wejścia w życie ustawy. Jednocześnie Bank poinformował UOKiK o zmianie kwestionowanej praktyki poprzez uruchomienie w dniu 8 września 2022 roku nowego formularza aplikacyjnego w bankowości elektronicznej Goonline, umożliwiającego klientom wnioskowanie o dowolnie wybrane/wszystkie okresy jednocześnie (do 8 miesięcy).

W dniu 17 stycznia 2023 r. Bank otrzymał Decyzję UOKiK, w której:

- uznano kwestionowaną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów;
- stwierdzono zaniechanie praktyki;
- nakazano publikację decyzji;
- nałożono na Bank karę w wysokości 2 721 tys. zł (pomniejszoną o 50% (30% - tytułem zaprzestania praktyki, 20% wskutek zainicjowania spotkania i wyrażenia woli współpracy).

W dniu 17 lutego 2023 r. Bank złożył odwołanie od decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 8 grudnia 2023 r. sąd doręczył Bankowi odpowiedź UOKiK na odwołanie banku, wniesioną do SOKiK w dniu 28 sierpnia 2023 roku.

Bank zawiązał rezerwę w wysokości nałożonej kary.

Postępowania sądowe dotyczące umów kredytu hipotecznego z oprocentowaniem opartym o WIBOR

W pierwszym kwartale 2022 roku pojawiły się w Polsce pierwsze medialne informacje o pozwach przeciwko bankom kwestionujących WIBOR w umowach kredytu (z zarzutem abuzywności klauzul odnoszących się do WIBOR, ewentualnie z zarzutem nieważności umowy). Pozwy te zmierzają do podważenia wskaźnika WIBOR jako podstawy zmiennego oprocentowania.

W styczniu 2023 roku wpłynęły do Banku pierwsze pozwy kwestionujące WIBOR i klauzule zmiennego oprocentowania oparte o wskaźnik referencyjny WIBOR w umowach kredytu hipotecznego.

Do dnia 31 grudnia 2023 r. Bank otrzymał łącznie 28 pozwów. Wszystkie pozwy zostały wniesione w imieniu konsumentów i dotyczą umów o kredyt hipoteczny w PLN, jak również zawierają w zdecydowanej większości wniosek o zabezpieczenie powództwa.

Podkreślić należy, iż w przypadku produktów Banku oferowanych konsumentom jedynie kredyty hipoteczne i niektóre produkty dla klientów segmentu Wealth są oparte o wskaźnik referencyjny WIBOR, kredyty hipoteczne stanowią ok. 51% ekspozycji detalicznych kredytów złotych Banku. Łączna kwota roszczeń objętych otrzymanymi pozwami wynosi ok. 6,8 mln zł. Wszystkie postępowania sądowe toczą się przed sądami I instancji.

Ponadto, w 14 sprawach windykacyjnych wytoczonych przez Bank, klienci podnieśli argumentację podważającą WIBOR jako wskaźnik referencyjny.

Bank stoi na stanowisku, że roszczenia klientów są nieuzasadnione, w szczególności z uwagi na to, że WIBOR jest oficjalnym wskaźnikiem, którego administrator otrzymał odpowiednie zgody wymagane przepisami prawa, m.in. Komisji Nadzoru Finansowego, a proces jego wyznaczania, dokonywany przez administratora (podmiot niezależny i niepowiązany z bankiem) jest zgodny z prawem i również podlega ocenie nadzorczej Komisji Nadzoru Finansowego. Komisja potwierdziła zgodność WIBOR-u z wymogami prawa. Analogiczne stanowisko przedstawił też Komitet Stabilności Finansowej, w skład którego wchodzi przedstawiciele: Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego, Ministerstwa Finansów oraz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Dnia 29 czerwca 2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego opublikowała ocenę zdolności WIBOR do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, stwierdzając, że WIBOR posiada zdolność do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, do których pomiaru został on powołany oraz we właściwy sposób reaguje na zmianę uwarunkowań płynnościowych, zmiany stóp banku centralnego oraz realiów gospodarczych.

W dniu 26 lipca 2023 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) opublikował stanowisko dotyczące zagadnień prawnych i ekonomicznych związanych z umowami o kredyt hipoteczny w walucie polskiej, w których stosowany jest wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR. Stanowisko zawiera jednoznaczne stwierdzenie, że WIBOR spełnia wszystkie wymogi przepisane prawem oraz, że w ocenie UKNF nie ma żadnych podstaw do podważania wiarygodności i legalności WIBOR, w szczególności w kontekście zastosowania tego wskaźnika w umowach o kredyt hipoteczny w walucie polskiej. UKNF wskazał, że jego stanowisko może być wykorzystywane przez banki w postępowaniach sądowych.

Zgodnie z danymi Związku Banków Polskich (wg stanu na koniec listopada 2023 r.) przeciwko bankom zostało zainicjowanych 529 postępowań sądowych. W 18 wyrokach na 19 zapadłych sądy I instancji wydały orzeczenia korzystne dla banków. 6 postępowań zostało prawomocnie zakończonych, wszystkie wydaniem orzeczenia korzystnego dla banków.

Postępowania administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia kary

W dniu 22 listopada 2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła przeciwko BNP Paribas Bank Polska S.A. postępowania administracyjne w przedmiocie nałożenia kary na podstawie art.176i ust. 1 pkt.4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Na obecnym etapie postępowania nie jest możliwe rzetelne oszacowanie wymiaru potencjalnej kary.

Postępowania sądowe dotyczące umów kredytowych w CHF w sektorze bankowym

Według danych Związku Banków Polskich (ZBP) liczba toczących się postępowań sądowych dotyczących umów kredytów indeksowanych/ denominowanych do CHF na koniec grudnia 2023 roku wyniosła ponad 153 tys. wobec ponad 110 tys. na koniec 2022 roku. W ciągu pierwszych jedenastu miesięcy 2023 roku przybyło w bankach ponad 43 tys. nowych spraw dotyczących kredytów walutowych.

Efektom tego jest wzrost rezerw na te postępowania tworzonych przez banki z portfelami kredytów hipotecznych w CHF. Kwota rezerw utworzonych przez największe banki giełdowe w 2022 r. wyniosła ok. 11,6 mld zł, a w okresie trzech kwartałów 2023 ok 11,9 mld zł przekładając się na łączną wartość rezerw na ten cel w wysokości 29,1 mld zł na koniec 2022 roku, a na koniec trzeciego kwartału 2023 w wysokości ok. 36,3 mld zł.

Postępowania wszczęte przez klientów Banku, którzy zawarli umowy kredytu walutowego oraz denominowanego do CHF

Wartość bilansowa brutto kredytów hipotecznych mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym w CHF na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 0,82 mld zł, w porównaniu do 2,67 mld zł na koniec 2022 roku (dane przekształcone).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank był pozwanym w 5 701 (3 056 nowych spraw w 2023 roku) toczących się postępowaniach sądowych (z uwzględnieniem spraw prawomocnie zakończonych klienci wytoczyli łącznie 6 875 powództwa przeciwko Bankowi), w których żądają bądź stwierdzenia nieważności umowy kredytu hipotecznego walutowego lub denominowanego do waluty CHF, bądź stwierdzenia trwałej bezskuteczności umowy i zapłaty kwot dotychczas uiszczonych. Roszczenia opierają się w szczególności na sprzeczności z art. 69 prawa bankowego lub na występowaniu w umowie postanowień niedozwolonych, które nie pozwalają na utrzymanie umowy w mocy (art. 385¹ k.c.), Bank nie jest stroną żadnego pozwu zbiorowego, którego przedmiotem byłyby takie umowy kredytów. Łączna wartość dochodzonych roszczeń w aktualnie toczących się sprawach na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 2 835,20 mln zł (na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 1 549,46 mln zł), a w sprawach prawomocnie zakończonych 434,54 mln zł (150,36 mln zł na dzień 31 grudnia 2022 roku).

Do dnia 31 grudnia 2023 roku w 1 174 prawomocnie zakończonych postępowaniach zapadło 264 orzeczeń na korzyść Banku, w tym 190 w związku z zawarciem ugody sądowej, a w 910 sprawach sądy orzekły na niekorzyść Banku stwierdzając nieważność lub trwałą bezskuteczność umowy kredytu.

Bank na bieżąco szacuje wpływ ryzyka prawnego związanego z toczącymi się postępowaniami sądowymi, których przedmiotem są kredyty denominowane lub walutowe, biorąc pod uwagę aktualny stan wyroków w sprawach przeciwko Bankowi oraz kształtującą się linię orzecznictwa.

Podkreślić należy, że polskie sądy pomimo odmiennych wskazań wynikających z orzeczeń TSUE (C-19/20 i C-932/19) w zdecydowanej większości orzekają o nieważności lub bezskuteczności umów kredytu. W ostatnich latach zapadło szereg wyroków Sądu Najwyższego (według danych na koniec grudnia, ok. 170 wyroków), z których większość jest już pisemnie uzasadniona.

Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi ujęty w sprawozdaniu Banku na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniósł 3 404,0 mln zł (na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosił 1 921,0 mln zł), przy czym wpływ na rachunek wyników Banku w 2023 roku wyniósł 1 978,1 mln zł (w 2022 roku wynosił 740,0 mln zł).

Zwiększenie szacunku wpływu w 2023 roku wynikało przede wszystkim z napływu nowych pozwów oraz z aktualizacji szacunku prognozowanej liczby pozwów.

Jednocześnie Bank uwzględnił prawo do rozpoznania aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w związku z uprawnieniem do zastosowania preferencji podatkowej w odniesieniu do ugód objętych zakresem, obowiązującego do końca roku 2024 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 marca 2022 roku, zmienionego rozporządzeniem z dnia 20 grudnia 2022 roku, w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów (przychodów) związanych z kredytem hipotecznym udzielonym na cele mieszkaniowe. Bank rozpoznał w I półroczu 59,04 mln zł aktywa z tytułu podatku odroczonego, z czego na dzień 31.12.2023 zrealizowało się 56,26 mln zł. W oparciu o szacunek wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi na koniec roku, Bank utrzymuje aktywa na kwotę 25,42 mln zł z przewidywanym terminem realizacji do końca 2024.

Począwszy od 1 stycznia 2023 roku Bank zmienił zasady rachunkowości związane z ujęciem wpływu ryzyka prawnego wynikającego z postępowań sądowych dotyczących kredytów hipotecznych w CHF, które zostały opisane w nocie 2.6 Zmiany zasad (polityk) rachunkowości oraz zmiany prezentacji danych finansowych.

Łączny wpływ ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2023	31.12.2022
Wpływ ryzyka prawnego ujęty jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	2 255	1 437
Wpływ ryzyka prawnego ujęty jako rezerwy na sprawy sporne	1 149	484
Łączny wpływ ryzyka prawnego	3 404	1 921

Wartość brutto kredytów na nieruchomości dla osób fizycznych w walucie CHF (w mln zł):

	31.12.2023	31.12.2022
Wartość brutto kredytów na nieruchomości (przed korektą z tytułu ryzyka prawnego)	3 071	4 103
Wpływ ryzyka prawnego ujęty jako pomniejszenie wartości bilansowej brutto kredytów	2 255	1 437
Wartość brutto kredytów na nieruchomości	816	2 666

Przy szacowaniu wpływu ryzyka prawnego Bank uwzględnia m.in. liczbę zaświadczeń pobieranych przez klientów w celach procesowych, oszacowane prawdopodobieństwo złożenia pozwu przez klientów, oszacowaną liczbę przyszłych pozwów, liczbę złożonych powództw, prawdopodobieństwo przegrania sprawy, oraz szacowaną stratę Banku w przypadku niekorzystnego wyroku. Ponadto Bank w modelu uwzględnił szacowaną liczbę ugód, które będą zawarte z klientami. Wysokość oszacowania wpływu ryzyka prawnego związanego z ugodami wynosiła 150,3 mln zł z łącznego szacunku wpływu.

Bank szacuje prawdopodobieństwo przegrania sprawy na podstawie historycznych wyroków oddzielnie dla portfela kredytów walutowych i denominowanych. Z uwagi na zaobserwowaną zmienność w orzecznictwie, Bank przy szacowaniu prawdopodobieństwa niekorzystnego wyroku uwzględnił tylko wyroki zapadłe po 31 grudnia 2020 r.

Bank dokonując szacunku straty w przypadku wyroku stwierdzającego nieważność kredytu zakłada, że klient jest zobowiązany do zwrotu wypłaconego kapitału bez uwzględniania innych świadczeń od konsumenta (wynagrodzenie za korzystanie z kapitału lub waloryzacji), Bank jest zobowiązany do zwrotu sumy spłaconych rat kapitałowo-odsetkowych wraz z zasądzonymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz, że Bank dokonuje spisania ekspozycji kredytowej. Szacunek straty uwzględnia wartość pieniądza w czasie

Skutkiem rachunkowym podpisania ugody z klientem jest zaprzestanie ujmowania kredytu w CHF, rozpoznanie nowego kredytu w PLN oraz rozpoznanie wyniku z tytułu zaprzestania ujmowania. W 2023 roku Bank wykorzystał 376,1 mln PLN z szacowanego wpływu ryzyka prawnego kredytów CHF w związku z zawartymi ugodami (w 2022 roku Bank wykorzystał z tego tytułu 150 mln PLN).

Skutkiem rachunkowym prawomocnego wyroku stwierdzającego nieważność umowy kredytowej jest zaprzestanie ujmowania ekspozycji kredytowej CHF. W 2023 roku Bank wykorzystał 243,4 mln PLN z szacowanego wpływu ryzyka prawnego kredytów CHF w związku z otrzymanymi prawomocnymi wyrokami stwierdzającymi nieważność umów kredytowych (w 2022 roku Bank wykorzystał z tego tytułu 85 mln PLN).

W przypadku zmiany zakładanej średniej straty o +/- 5 procent, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, szacunek wpływu zmieniłby się o +/- 137 mln zł.

Bank przeprowadził analizę wrażliwości modelu na szacunek liczby przegranych spraw. Zmiana tego szacunku miałaby następujący wpływ na wartość szacowanej straty z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę Banku z tytułu ryzyka prawnego
Procent przegranych spraw	+5 p.p.	+118 mln PLN
	-5 p.p.	-147 mln PLN

Bank przeprowadził analizę wrażliwości stosowanego modelu na szacunek liczby przyszłych pozwów. Zmiana liczby przyszłych pozwów miałaby następujący wpływ na wartość szacowanej straty z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę Banku z tytułu ryzyka prawnego
Liczba przyszłych pozwów	+20%	+190 mln PLN
	-20%	-190 mln PLN

Bank ocenił również, że gdyby oszacowaną liczbę pozwów przeciwko Bankowi zwiększyć o pozwy złożone przez dodatkowy 1% klientów posiadających kredyty w CHF wówczas strata z tytułu ryzyka prawnego wzrosłaby o ok. 47 mln PLN.

Bank, kalkulując oczekiwaną stratę z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów CHF uwzględnia dostępne dane historyczne, w tym treść orzeczeń zapadłych w sprawach zakończonych. Bank monitoruje liczbę pobieranych zaświadczeń oraz zmianę liczby pozwów w celu odpowiedniego aktualizowania szacunku wpływu ryzyka prawnego kredytów walutowych.

Aktualna linia orzecznicza w sprawach z powództw kredytobiorców CHF jest niekorzystna dla banków, niemniej jednak niektóre kwestie prawne nadal są nie wyjaśnione, w szczególności kwalifikacja kredytów jako walutowych, czy też zakres roszczeń restytucyjnych stron z tytułu nieważnej umowy kredytu. Pomimo wydania przez TSUE wyroku z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-520/21, jak również postanowienia TSUE z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie C-756/22, z których wynika, że bank nie może żądać od konsumenta kwot innych niż kapitał wypłacony w wykonaniu nieważnej umowy oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wezwania do zapłaty, nadal nie jest przesądzona możliwość żądania przez banki waloryzacji wypłaconego kapitału, jak również nie jest przesądzone w świetle prawa krajowego, czy i jakie roszczenia może wysuwać konsument. Powyższe kwestie są istotne dla oceny ryzyka związanego z przedmiotowymi postępowaniami.

Bank na bieżąco monitoruje zapadające wyroki i będzie dostosowywał poziom szacunku wpływu ryzyka prawnego do aktualnej linii orzeczniczej. Bank jednocześnie ma świadomość, iż poczynione założenia obarczone są subiektywną oceną bieżącej sytuacji, która może ulec zmianie w przyszłości. Bank przy oszacowaniu wysokości wpływu ryzyka prawnego bazuje na wszystkich informacjach dostępnych na dzień podpisania Sprawozdania.

Orzecznictwo TSUE (wyroki zapadłe w 2023)

W dniu 16 marca 2023 r. zapadł wyrok TSUE w sprawie C-6/22, z którego wynika, że:

- ochrona przyznana konsumentom przez dyrektywę 93/13 nie jest ograniczona jedynie do okresu wykonania umowy, lecz obowiązuje również po wykonaniu tej umowy (może to powodować zwiększenie ryzyka kierowania pozwów dotyczących kredytów już spłaconych);
- dla oceny skutków, w odniesieniu do sytuacji konsumenta spowodowanych unieważnieniem całej umowy, decydujące znaczenie ma wola wyrażona w tym względzie przez konsumenta (jeżeli konsument żąda unieważnienia umowy, sąd krajowy nie może odmówić, nawet jeśli sąd poinformuje konsumenta, że skutki są dla niego szczególnie niekorzystne).

TSUE potwierdził, że sąd krajowy nie może uzupełnić luki powstałej po usunięciu nieuczciwego warunku przepisem innym niż przepis dyspozytywny, nawet jeżeli unieważnienie umowy niesie dla konsumenta negatywne konsekwencje. Jednakże w takiej sytuacji sąd krajowy powinien podjąć wszelkie niezbędne środki dla ochrony konsumenta, w szczególności wezwać strony do podjęcia negocjacji celem ustanowienia rzeczywistej równowagi praw i obowiązków stron umowy.

W dniu 8 czerwca 2023 r., w sprawie C-570/21 TSUE opowiedział się za szeroką wykładnią definicji konsumenta. wskazując, że:

- pojęcie „konsumenta” w rozumieniu art. 2 lit. b) dyrektywy 93/13 ma charakter obiektywny i jest niezależne od konkretnego zasobu wiedzy, jaki może mieć dana osoba, czy też od posiadanych przez nią w rzeczywistości informacji;
- osobę, która zawarła umowę w celach mieszczących się częściowo w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, należy uznać za konsumenta, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy;
- w ramach umowy kredytu zawartej z przedsiębiorcą osoba fizyczna znajdująca się w sytuacji współdłużnika jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta” w rozumieniu art. 2 lit. b) dyrektywy 93/13, jeżeli działa w celach niezwiązanych z jej działalnością zawodową lub gospodarczą, i powinna – jeżeli znajduje się ona względem tego przedsiębiorcy w sytuacji analogicznej do sytuacji dłużnika – wraz z tym ostatnim korzystać z ochrony przewidzianej w tej dyrektywie;
- sąd krajowy powinien zbadać, biorąc pod uwagę cały materiał dowodowy, a w szczególności brzmienie tej umowy, czy daną osobę będącą stroną umowy można zakwalifikować jako „konsumenta”, jak również uwzględnić wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności charakter towaru lub usługi, będących przedmiotem rozpatrywanej umowy.

W dniu 15 czerwca 2023 r. TSUE wydał wyrok w sprawie C-520/21 dotyczącej tego, czy w razie unieważnienia umowy kredytowej, stronom przysługuje jakiegokolwiek roszczenie z tytułu korzystania z kapitału przez drugą stronę. TSUE dokonał przeformułowania treści pytań zadanych pierwotnie przez Sąd odsyłający. Odpowiedzi TSUE odnoszą się zatem do przeformułowanej, a nie do pierwotnej wersji pytań.

W odniesieniu do roszczeń konsumenta względem banku, TSUE przyjął, że przepisy dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności.

W odniesieniu do możliwości dochodzenia przez banki roszczeń o podobnym charakterze przeciwko konsumentom, TSUE przyjął, że przepisy dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty.

Pojęcie „rekompensaty” nie zostało zdefiniowane w przywołanym wyroku, nie jest także definiowane w polskich przepisach prawa. Jak wskazuje jednak TSUE w pkt 78 wyroku: „Podobnie wykładnia prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy, a tym samym otrzymania wynagrodzenia za korzystanie z tego kapitału przez konsumenta, przyczyniłaby się do wyeliminowania odstraszającego skutku wywieranego na przedsiębiorców poprzez uznanie tej umowy za nieważną”. Jednocześnie TSUE nie odniósł się wprost do waloryzacji świadczenia.

Bank zaznacza, że wynagrodzenie za korzystanie z kapitału dla Banku nie jest uwzględniane w obecnym modelu Banku. Natomiast w dotychczasowych modelach Bank nie uwzględniał wynagrodzenia dla klienta za korzystanie przez Bank z rat spłacanego przez niego kredytu, który został uznany za nieważny. Oszacowanie wysokości potencjalnych kosztów związanych z tym ryzykiem wymaga doprecyzowania założeń na podstawie wykształconej w przyszłości linii orzeczniczej bazującej na wyroku TSUE z 15 czerwca 2023 roku.

W dniu 21 września 2023 r. TSUE wydał wyrok w sprawie **C-139/22**, w którym stwierdził, że:

- do uznania warunku umownego za nieuczciwy wystarczające jest ustalenie, że jego treść odpowiada treści postanowienia wzorca umownego wpisanego do rejestru klauzul niedozwolonych, co jednak nie wyklucza, że w danym postępowaniu bank może udowodnić, iż w świetle wszystkich istotnych okoliczności danego przypadku to postanowienie umowne nie jest abuzywne (w szczególności nie wywołuje skutków identycznych, jak to wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych),
- nieuczciwy warunek umowny nie traci nieuczciwego charakteru przez to, że konsument może zdecydować, iż będzie wykonywał swoje obowiązki wynikające z umowy w oparciu o inny warunek umowny, który jest uczciwy,
- przedsiębiorca ma obowiązek poinformowania o istotnych cechach umowy i ryzykach związanych z umową każdego konsumenta, także wówczas jeżeli określony konsument posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie w danej dziedzinie (nawet wtedy, gdy konsument jest pracownikiem banku).

W dniu 7 grudnia 2023 r. TSUE wydał wyrok w sprawie **C-140/22**, dotyczącej przedawnienia, wymagalności oraz zakresu roszczeń restytucyjnych stron z tytułu nieważnej umowy kredytu. TSUE orzekł, że przepisy dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie temu, aby:

- wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy było uzależnione od złożenia przez konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy nieuczciwego warunku umownego, po drugie, że jest świadomy z jednej strony faktu, że nieważność wskazanego warunku pociąga za sobą nieważność umowy kredytu, a z drugiej – konsekwencji tego uznania nieważności, i po trzeciej, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną;
- rekompensata żądana przez konsumenta z tytułu zwrotu kwot, które zapłacił on w wykonaniu nieważnej umowy kredytu, została pomniejszona o równowartość odsetek, które instytucja bankowa otrzymałaby, gdyby umowa ta pozostała w mocy.

W uzasadnieniu wyroku TSUE odniósł się do roli oświadczenia klienta o świadomości skutków nieważności umowy kredytu i wskazał, że nie musi ono być złożone przed sądem krajowym, jak również nie musi być sformalizowane, a prawa konsumenta wynikające z abuzywności warunków umownych nie mogą zależeć od złożenia przez konsumenta takiego oświadczenia.

TSUE nie odpowiedział bezpośrednio na pytanie prejudycjalne dotyczące początku okresu przedawnienia roszczeń restytucyjnych banku wobec konsumenta.

Stanowisko TSUE ma jednak istotne znaczenie dla obliczania należnych konsumentowi odsetek w sporach z bankiem. Z wyroku wynika bowiem, że odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia na rzecz konsumenta nie powinny być liczone dopiero od daty złożenia przez konsumenta sformalizowanego oświadczenia.

W zakresie drugiej tezy wyroku, TSUE powtórzył swoje wcześniejsze stanowisko wyrażone w wyroku w sprawie C- 520/21, wskazując, że skoro w orzecznictwie TSUE przesądzone, iż w przypadku stwierdzenia nieważności umowy kredytu bank nie jest uprawniony do żądania od konsumenta tzw. wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, nie ma podstaw do obniżenia roszczenia restytucyjnego konsumenta o równowartość oprocentowania należnego bankowi, gdyby umowa kredytu pozostała w mocy. Z uwagi na brzmienie pytań prejudycjalnych, które nie odnosiły się do żądania banku waloryzacji wypłaconego kapitału kredytu, TSUE nie orzekł w przedmiocie dopuszczalności takiego żądania.

W dniu 11 grudnia 2023 r. TSUE wydał postanowienie w sprawie **C-756/22**, w którym wskazał, że przepisy dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego państwa członkowskiego, zgodnie z którą bank jest uprawniony do żądania od konsumenta zwrotu kwot innych niż kapitał wypłacony w wykonaniu nieważnej umowy oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wezwania do zapłaty.

Odwolując się do sprawy C-520/21, TSUE w dalszym ciągu nie rozstrzygnął wprost dopuszczalności żądania przez bank waloryzacji wypłaconego kapitału kredytu. Jednakże w postanowieniu TSUE zastosował inną nomenklaturę niż w wyroku w sprawie C-520/21 – w miejsce zastosowanych w wyroku pojęć: „odszkodowanie” / „wynagrodzenie za korzystanie z kapitału”, w postanowieniu TSUE posłużył się pojęciem „wypłacony kapitał”.

Aktualnie przed TSUE toczą się dwie kolejne sprawy dotyczące zagadnienia roszczeń restytucyjnych banku z tytułu nieważnej umowy kredytu, wykraczających poza zwrot nominalnej kwoty wypłaconego kapitału kredytu (sygn. C- 113/23 oraz C-488/23).

W sprawie C-488/23 sąd krajowy zapytał TSUE wprost o dopuszczalność – w świetle dyrektywy 93/13 – żądania przez bank od konsumenta (poza zwrotem kapitału wypłaconego z tytułu wykonania nieważnej umowy kredytu oraz poza zapłatą ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia wezwania do zapłaty), rekompensaty polegającej na sądowej waloryzacji świadczenia wypłaconego kapitału kredytu w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po wypłaceniu kapitału.

W dniu 14 grudnia 2023 r. TSUE wydał wyrok w sprawie **C-28/22**, dotyczącej terminu przedawnienia roszczeń restytucyjnych stron nieważnej umowy kredytu oraz dopuszczalności skorzystania przez bank w sporze z klientem z prawa zatrzymania.

TSUE orzekł, że przepisy dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności sprzeciwiają się temu, aby termin przedawnienia roszczeń przedsiębiorcy wynikających z nieważności umowy rozpoczął bieg dopiero od dnia, w którym umowa staje się trwale bezskuteczna, podczas gdy termin przedawnienia roszczeń konsumenta wynikających z nieważności tej umowy rozpoczął bieg w chwili, w której konsument dowiedział się lub powinien dowiedzieć się o nieuczciwym charakterze warunku powodującego tę nieważność.

TSUE nie orzekł bezpośrednio odkąd należy liczyć termin przedawnienia roszczeń przedsiębiorcy wobec konsumenta, jednakże wskazał, że termin przedawnienia takich roszczeń nie może rozpocząć się dopiero od daty „trwałej bezskuteczności umowy”, który to moment w wyroku TSUE utożsamiono z datą uprawomocnienia się wyroku stwierdzającego nieważność umowy kredytu. Z powyższego wynika, że początku biegu terminu przedawnienia roszczeń przedsiębiorcy nie należy wiązać z datą wydania prawomocnego wyroku.

TSUE podkreślił jednocześnie symetryczność terminów przedawnienia roszczeń restytucyjnych przedsiębiorcy oraz konsumenta. TSUE nie rozstrzygnął jednak jakie zdarzenie rozpoczyna bieg terminu przedawnienia roszczeń restytucyjnych banku i konsumenta. Ponadto TSUE wskazał, że przedsiębiorca nie ma obowiązku weryfikowania świadomości konsumenta co do skutków usunięcia nieuczciwych warunków z umowy.

W zakresie drugiej tezy wyroku, TSUE nie zakwestionował co do zasady prawa banku do skorzystania przez bank z prawa zatrzymania w sporze z konsumentem. TSUE zaznaczył jedynie, że podniesienie zarzutu zatrzymania przez bank nie może skutkować ograniczeniem roszczenia odsetkowego konsumenta.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące kredytów denominowanych i walutowych w CHF

Kluczowe orzeczenia jakie zapadły przed Sądem Najwyższym zawierały następujące tezy:

- nie jest uzasadnione rozszerzanie kodeksowego pojęcia konsumenta w drodze rozróżniania związków bezpośrednich i pośrednich z prowadzeniem działalności gospodarczej lub zawodowej. W razie występowania takiego związku (także po stronie np. małżonka) brak jest podstaw do objęcia ochroną takiej osoby (wyrok SN z dnia 18 maja 2022 r. (II CSKP 362/22 [mBank]) / przy czym należy odnotować, że w dniu 8 czerwca 2023 r., w sprawie C-570/21 TSUE opowiedział się za szeroką wykładnią definicji konsumenta;
- wcześniejsze doświadczenia konsumenta z produktami kredytowymi (także powiązаныmi z obcą walutą) nie mają prawnego znaczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2022 r. (II CSKP 464/22);
- możliwość przewalutowania kredytu nie stanowi sposobu ograniczenia ryzyka dla konsumenta (wyrok SN (SSN) z dnia 13 maja 2022 r. (II CSKP 464/22);
- klauzule ryzyka walutowego rozumiane jako zapisy wprowadzające ryzyko ekonomiczne dla konsumenta podlegają badaniu pod kątem abuzywności, nie można mówić o jasności/przejrzystości tych klauzul o ile przedsiębiorca nie wykaże, że konsument był w pełni świadomy, że silna deprecjacja waluty krajowej może pociągać za sobą konsekwencje trudne do udźwignięcia. Ogólne pouczenia o ryzykach, nawet wypełniające rekomendację S są niewystarczające dla przyjęcia zachowania standardu pouczenia (np. II CSKP 382/22; II CSKP 464/22; I CSK 1867/22);
- klauzule spreadowe (tak dotyczące wypłaty kredytu, jak i spłaty kredytu) odwołujące się do tabel bankowych jako abuzywne wymagają potwierdzenia przez konsumenta, inaczej są bezskuteczne (np. I CSK 1867/22; II CSKP 163/22; II CSKP 382/22);
- nie jest możliwe „uzupełnienie” umowy kredytu poprzez wprowadzenie alternatywnego sposobu ustalania kursu waluty, np. w oparciu o art. 358 § 2 k.c. — byłoby to sprzeczne z prewencyjnymi celami dyrektywy (np. I CSK 1867/22, II CSKP 163/22, II CSKP 382/22);

- niemożność uzupełnienia umowy, w braku odmiennej woli konsumenta prowadzi do upadku umowy, zarówno w przypadku kredytów indeksowanych jak i denominowanych. Jedyny wyjątek, jaki wynika z orzecznictwa, to umowa kredytowa banku BPH, gdzie upadek klauzuli w zakresie marży przy pozostawieniu w umowie odwołania do kursu średniego NBP umożliwia (w zakresie tego elementu) dalsze trwanie umowy (np. II CSKP 364/22, I CSK 55/22);
- oceny korzystności/niekorzystności upadku umowy dokonuje konsument (postanowienie SN z dnia 19 maja 2022 r. (I CSK 55/22);
- SN opowiedział się za teorią dwóch kondycji w razie uznania umowy kredytowej za nieważną. Jednocześnie SN wskazał w pisemnym uzasadnieniu, że zagrożeniom związanym z niewypłacalnością jednego z obustronnie wzbogaconych zapobiega w znacznej mierze prawo zatrzymania otrzymanego świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot (uchwała z dnia 16 lutego 2021 roku, III CZP 11/20);
- w sporach z konsumentami przepis art. 385(1) k.c. stanowią *lex specialis* względem art. 353(1) k.c. W konsekwencji, gdy zachodzą przesłanki do zastosowania obu wyżej wymienionych norm prawnych, sąd powinien zastosować sankcję bezskuteczności postanowienia umownego, nie orzekając jego nieważności na zasadach ogólnych (uchwała z dnia 28 kwietnia 2022 r. III CZP 40/22).

Nadal brak jednolitości co do definicji kredytu walutowego. W dniu 20 maja 2022 roku Sąd Najwyższy wydał pierwsze rozstrzygnięcie w sprawie kredytu walutowego udzielonego przez Bank (II CSKP 713/22). W ocenie Sądu Najwyższego kredyt walutowy występuje tylko wtedy, gdy umowa jednoznacznie ustala kwotę kredytu udzielonego i faktycznie wypłaconego kredytobiorcy wyłącznie w walucie obcej i przewiduje spłatę rat wyłącznie w walucie udzielonego kredytu. Zdaniem Sądu Strony zawarły umowę kredytu denominowanego do CHF, a żadne z postanowień umowy nie przewidywało bezpośrednio roszczenia powoda o wypłatę kwoty udostępnionego kredytu w CHF.

Należy jednak zauważyć, że w innym orzeczeniu Sąd Najwyższy zajął odmienne stanowisko (postanowienie z dnia 24 czerwca 2022 roku, I CSK 2822/22), stwierdzając, że cechami kredytu walutowego jest wyrażenie kwoty udzielonego kredytu w walucie obcej oraz spłata rat kredytu w tej walucie, nie wskazując jednocześnie jako cechy charakterystycznej dokonania wypłaty kredytu w walucie obcej.

W wyroku z dnia 26 stycznia 2023 r. (II CSKP 408/22), Sąd Najwyższy podkreślił, że decydujące znaczenie przy ocenie walutowego charakteru umowy kredytu ma wskazanie w umowie kwoty i waluty kredytu w walucie obcej oraz przyznanie kredytobiorcy możliwości wypłaty kredytu w tej walucie, nie zaś rzeczywisty sposób realizacji umowy. Fakt dokonania wypłaty kredytu w złotych na skutek dyspozycji kredytobiorcy, nie może prowadzić do wniosku, że umowa kredytu nie określa kwoty i waluty kredytu.

W wyroku z dnia 31 stycznia 2023 roku (II CSKP 334/22) Sąd Najwyższy wskazał, że nie jest kredytem walutowym taki, w którym z jednej strony w umowie wskazana została jako tzw. kwota kredytu waluta obca, natomiast uruchomienie, tj. spełnienie świadczenia przez bank, nastąpić ma zgodnie z umową w walucie polskiej. Uznanie postanowienia przewidującego uruchomienie kredytu w walucie polskiej za niedozwolone oznacza konieczność oceny przez Sąd *meriti* wpływu jego bezskuteczności wobec konsumenta na treść całej umowy (pozostałych postanowień), a w szczególności czy oznacza to, że strony mogły pozostawać związane umową w pozostałym zakresie.

Nie jest możliwe dalsze funkcjonowanie umowy, której po wyłączeniu z niej postanowień niedozwolonych (które mogą przecieżyć w określonych warunkach dotyczyć głównych świadczeń stron), nie da się wykonać - określić sposobu i wysokości świadczenia stron.

Podobnie orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 września 2023 r. (II CSKP 1356/22), w którym – na skutek skargi kredytobiorcy – uchylono korzystny dla banku wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu i wskazano, że o kredycie walutowym można mówić wówczas, gdy umowa jednoznacznie ustala kwotę kredytu udzielonego i faktycznie wypłaconego kredytobiorcy wyłącznie w walucie obcej i przewiduje spłatę rat wyłącznie w walucie udzielonego kredytu, a zatem celem i zamiarem stron, wyrażonym w umowie, jest przeprowadzenie wszelkich wzajemnych rozliczeń jedynie w walucie obcej.

W dniu 5 kwietnia 2023 r. Sąd Najwyższy wyrokiem w sprawie II NSNc 89/23 oddalił skargę nadzwyczajną Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 grudnia 2019 r. (I ACa 100/19) dotyczącą umowy kredytu denominowanego. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację kredytobiorczyni, uznając, że część regulacji zawartych w umowie miała charakter abuzywny, jednak nie mogła mieć wpływu na ustalenie jej sytuacji. Przyczyną wypowiedzenia umowy było bowiem zaprzestanie wpłacania przez kredytobiorczynię kolejnych rat kredytu. Odnotowania wymaga, że zgodnie z umową kredytu wypłata kredytu mogła nastąpić w złotych lub innej walucie, zaś spłat rat kredytu kredytobiorca mógł dokonywać w walucie kredytu lub także w innej walucie obcej. Sąd Najwyższy uznał, że:

- (1) w rozpoznawanej sprawie kluczowe dla rozstrzygnięcia nie jest ustalenie, iż umowa zawarta pomiędzy powodem a pozwaną zawierała klauzule abuzywne, lecz to, czy sąd odwoławczy prawidłowo zweryfikował ich wpływ na sytuację kredytobiorcy. Sąd Najwyższy uznał, że sąd odwoławczy nie dopuścił się w tym zakresie stawianych w skardze nadzwyczajnej uchybień;

- (2) okoliczność wystąpienia w umowie klauzul abuzywnych nie czyni automatycznie nieważną całość umowy. Sąd badający daną sprawę jest zobowiązany do zweryfikowania, czy w związku z wyeliminowaniem ich z treści umowy możliwe jest dalsze dochodzenie zgłoszonych roszczeń. Nie ulega bowiem wątpliwości, że w sytuacji, gdy eliminacja niedozwolonego postanowienia umownego doprowadziłaby do takiej deformacji regulacji umownej, iż na podstawie pozostałej jej treści nie dałoby się odtworzyć praw i obowiązków stron, to niedopuszczalne stałoby się stwierdzenie, iż strony pozostają związane pozostałą częścią umowy;
- (3) skarga nadzwyczajna dotyczyła sytuacji prawnej konsumenta – podmiotu, któremu jako słabszej stronie stosunku cywilnoprawnego, przysługuje szczególny rodzaj ochrony. Jednocześnie podkreślono jednak, że ochrona ta nie ma charakteru nieograniczonego, a sam fakt, że stronie przysługuje status konsumenta, nie oznacza, iż w jej sprawie nie może zapaść niekorzystne dla niej rozstrzygnięcie. Konsument w dalszym ciągu pozostaje bowiem stroną stosunku prawnego i nie jest zwolniony z obowiązku przestrzegania prawa. Wydając rozstrzygnięcie, w której jedną ze stron jest konsument, sąd nie może równocześnie pomijać interesu drugiej strony.

W sprawie III CZP 126/22 na posiedzeniu w dniu 6 października 2023 r. Sąd Najwyższy uznał, że umowa kredytu jest umową wzajemną, zaś w zakresie dopuszczalności skorzystania przez bank w procesie z konsumentem z zarzutu zatrzymania, wystąpił wobec TSUE z pytaniem prejudycjalnym czy przepisy Dyrektywy 93/13 pozwalają na stosowanie, bądź czy nie ograniczają stosowania prawa zatrzymania przez sąd na rzecz banku.

Kwestie dotyczące wzajemności umowy kredytu oraz stosowania prawa zatrzymania będą także przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w sprawach: III CZP 89/22, III CZP 152/22 oraz III CZP 31/23. W sprawach III CZP 89/22 oraz III CZP 152/22 postępowania zostały zawieszono w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie TSUE w sprawie C-28/22, w której Trybunał miał odpowiedzieć m.in. na pytanie prejudycjalne dotyczące prawa zatrzymania. W związku z wydaniem przez TSUE w dniu 14 grudnia 2023 r. wyroku w sprawie C-28/22, w którym potwierdzono co do zasady dopuszczalność skorzystania przez bank w sporze z konsumentem z prawa zatrzymania, należy oczekiwać wznowienia postępowań przed Sądem Najwyższym w ww. sprawach.

Ponadto, należy wskazać, że w dniu 19 września 2023 r. Sąd Najwyższy wydał trzy wyroki (sygn. akt: II CSKP 1110/22, II CSKP 1495/22 oraz II CSKP 1627/22), w których wyraził odmienny od dominującego w orzecznictwie sądów krajowych pogląd co do konsekwencji abuzywności klauzul umownych dotyczących przeliczeń kursowych znajdujących się w umowach kredytu powiązanych z walutą obcą. Sąd Najwyższy uznał, że nieważność (art. 353(1) k.c.) lub niezwiązanie kredytobiorcy (art. 385(1) k.c.) przelicznikiem walutowym, ustanowionym w umowie kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej, nie powoduje ani nieważności umowy kredytowej w całości, ani eliminacji samej zasady indeksacji do waluty obcej. W ocenie Sądu Najwyższego w przypadku braku przelicznika w umowie, niezależnie od tego, czy nie było go od początku, czy też okazał się nieważny, na podstawie art. 56 k.c. stosuje się przelicznik wynikający ze zwyczajów i zasad współżycia społecznego. Możliwa jest także analogia z innych przepisów, w szczególności art. 358 § 2 k.c. Oznacza to, że dopuszczalne jest w takiej sytuacji zastosowanie kursu średniego NBP. Odnosząc się do orzeczeń wyłączających stosowanie art. 56 k.c. w oparciu o wyrok TSUE z 3 października 2019 r., C-260/18, Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że tylko ustawa lub wyrok Trybunału Konstytucyjnego mogą uchylić lub ograniczyć zakres stosowania art. 56 k.c.

Wskazać także należy, iż nadal nie zostały rozstrzygnięte pytania prawne zadane pełnemu składowi Izby Cywilnej przez Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego, dotyczące kluczowych kwestii prawnych związanych z problemem kredytów CHF, co prowadzi do rozbieżności w orzecznictwie również Sądu Najwyższego (w szczególności powołane powyżej trzy wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2023 r. wydane w sprawach o sygn. akt: II CSKP 1110/22, II CSKP 1495/22 oraz II CSKP 1627/22, dotyczące skutków eliminacji z umowy kredytu klauzul niedozwolonych i możliwości zastosowania w miejsce abuzywnego przelicznika kursowego kursu średniego NBP).

Według stanu na koniec grudnia 2023 r. w sprawach kredytów CHF udzielonych przez Bank do Sądu Najwyższego zostało złożonych 201 skarg kasacyjnych, 26 skarg zostało przyjętych przez Sąd Najwyższy do rozpoznania i oczekują na merytoryczne rozstrzygnięcie, co do 73 skarg kasacyjnych Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odmowie przyjęcia do rozpoznania. W 3 sprawach Sąd przekazał sprawy do ponownego rozpoznania, zaś w 2 oddalił skargę kasacyjną.

Indywidualne ugody oferowane przez Bank

Od grudnia 2021 roku Bank prowadzi indywidualne negocjacje z klientami, z którymi pozostaje w sporze lub co do których istnieje uzasadnione ryzyko wdania się w spór. Bank uwzględnił ten parametr przy aktualizacji wysokości rezerwy.

Po wydaniu wyroku TSUE z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-520/21 Bank zaobserwował nieznaczne zmiany w zachowaniach klientów (m.in. związane z wycofaniem się przez niektórych klientów z zawarcia ugody, pomimo wcześniejszej akceptacji jej warunków), które wpływają na parametry i założenia przyjęte dotychczas, w tym skłonność klientów do zawierania ugód.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Bank przedstawił indywidualne propozycje ugody 12 807 klientom i (6 541 klientom na dzień 31 grudnia 2022) i 4 237 klientów zaakceptowało warunki przedstawionych propozycji (1 514 w 2022 roku), z czego podpisano 3 567 ugód (1 142 podpisanych ugód w 2022 roku).

55. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

55.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Podstawowa działalność biznesowa Grupy skupia się wokół produktów finansowych oferowanych klientom: osobom fizycznym, przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom, jednostkom publicznym i budżetowym, niebankowym instytucjom finansowym. Wśród pozycji o charakterze pasywnym dominują krótkoterminowe depozyty o stałym oprocentowaniu oraz rachunki bieżące i konta oszczędnościowe. Po stronie aktywnej Grupa oferuje następujące produkty kredytowe: kredyty mieszkaniowe, gotówkowe, karty kredytowe, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne i obrotowe, kredyty preferencyjne z dopłatami, faktoring, leasing, gwarancje, transakcje finansowania handlu zagranicznego (np. akredytywy) – zdecydowana większość produktów kredytowych to instrumenty średnio i długoterminowe, oprocentowane w oparciu o krótkoterminowe stawki rynkowe.

Grupa wykorzystuje instrumenty rynku finansowego w pierwszej kolejności do zarządzania ryzykami: płynności, stopy procentowej i walutowym, powstającymi w podstawowej działalności, zgodnie z przyjętym wewnątrznie apetytem na ryzyko oraz średnio- i długoterminowymi trendami rynkowymi.

Grupa oferuje również dostęp do instrumentów rynku finansowego swoim klientom, w celu zabezpieczania ryzyka rynkowego – walutowego, stopy procentowej lub cen towarów – istniejącego w ich podstawowej działalności biznesowej.

55.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest wpisane w podstawową i zasadniczą działalność finansową Grupy, obejmującą zarówno aktywność kredytową, jak również finansowanie z wykorzystaniem produktów rynku kapitałowego. W konsekwencji ryzyko kredytowe jest identyfikowane jako ryzyko o największym potencjalnym wpływie na aktualne, a także przyszłe, zyski oraz kapitał BNP Paribas Bank Polska S.A. Istotność ryzyka kredytowego potwierdza jego 72% udział w ogólnej kwocie kapitału ekonomicznego szacowanego przez Grupę na pokrycie istotnych ryzyk występujących w działalności Banku, jak również 88% udział w ogólnej kwocie kapitału regulacyjnego.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest realizacja strategii Grupy poprzez harmonijny wzrost portfela kredytowego przy jednoczesnym utrzymaniu akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Grupa w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- gruntowna i staranna analiza finansowa stanowi podstawę do uznania za wiarygodne dane finansowe klienta oraz informacje o wartości zabezpieczenia; ostrożne analizy Grupy zawsze uwzględniają niezbędny margines bezpieczeństwa,
- podstawą finansowania klienta jest – co do zasady - jego zdolność do generowania przepływów pieniężnych zapewniających spłatę zobowiązań wobec Grupy,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych, służby oceny ryzyka kredytowego,
- warunki cenowe transakcji kredytowej muszą pokrywać ryzyko tej transakcji,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione,
- Grupa zawiera transakcje kredytowe wyłącznie z klientami, których zna, a podstawą współpracy z klientami są relacje długoterminowe,
- klient i zawarte z nim transakcje są monitorowane w sposób transparentny dla klienta i wzmacniający relacje z klientem.

Ryzyko koncentracji jest immanentnym ryzykiem, podejmowanym przez Bank w ramach prowadzonej działalności statutowej i podlega ono określonego procesowi i zasadom zarządzania.

Zarząd dokonuje oceny przyjętej polityki zarządzania ryzykiem koncentracji pod względem sposobu jej stosowania, w szczególności w zakresie sprawdzenia jej skuteczności i adekwatności realizacji zasad w kontekście aktualnej i planowanej działalności oraz z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem. W sytuacji istotnych zmian w otoczeniu działania Grupy lub strategii zarządzania ryzykiem, przegląd adekwatności procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dokonywany jest niezwłocznie po wystąpieniu tej okoliczności. Właściwa ocena ryzyka koncentracji ponoszonego przez Grupę w istotnym stopniu zależy od prawidłowej i pełnej identyfikacji kluczowych czynników ryzyka, które wpływają na poziom ryzyka koncentracji. W uzasadnionych przypadkach Grupa identyfikuje ryzyko koncentracji w procesie planowania nowej działalności obejmującej wprowadzenie i rozwój nowych produktów, usług i obecności na rynkach oraz istotne zmiany dotychczasowych produktów, usług i zmiany na rynkach.

Dywersyfikacja portfela kredytowego jest jednym z ważniejszych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym. Nadmierna koncentracja kredytowa jest zjawiskiem niepożądanym przez Grupę, ponieważ powoduje wzrost ryzyka. Potencjalne straty z tym związane są na tyle dużym zagrożeniem, że stopień koncentracji powinien być monitorowany, kontrolowany i raportowany do kierownictwa Grupy. Podstawowymi narzędziami ograniczania ryzyka koncentracji są mechanizmy identyfikacji i pomiaru ryzyka koncentracji oraz limity zaangażowań w poszczególnych segmentach portfela Banku oraz w spółkach zależnych. Narzędzia te pozwalają na różnicowanie portfela kredytowego i redukcję negatywnych skutków związanych z niekorzystnymi zmianami w poszczególnych obszarach gospodarki.

Za obszar (wymiar) istotnej koncentracji Grupa uznaje sytuację, w której udział danego obszaru (wymiaru) koncentracji w sumie bilansowej Grupy jest równy lub przekracza 10% lub 5% planowanego na dany rok budżetowy wyniku finansowego netto Grupy. W takiej sytuacji dany obszar (wymiar) koncentracji podlega analizom, raportowaniu i zarządzaniu w ramach procesu zarządzania ryzykiem koncentracji.

Jednym z potencjalnych źródeł ryzyka kredytowego jest wysoka koncentracja zaangażowań kredytowych Grupy w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo i organizacyjnie. W celu jej ograniczenia Rozporządzenie UE nr 575/2013 określa limit maksymalnego zaangażowania Grupy. Zgodnie z art. 395 Rozporządzenia UE nr 575/2013: Instytucja nie przyjmuje na siebie ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403 przekracza 25% wartości jej kapitału Tier 1. Jeżeli taki klient jest instytucją lub jeżeli do grupy powiązanych klientów należy co najmniej jedna instytucja, wartość ta nie przekracza 25% wartości kapitału Tier 1 instytucji lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pod warunkiem że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych klientów niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403, nie przekracza 25% wartości kapitału Tier 1 instytucji.

Według stanu na koniec grudnia 2023 r.: limity określone w art. 395 Rozporządzenia UE nr 575/2013 w odniesieniu do podmiotów Grupy BNP Paribas S.A. - nie zostały przekroczone, zaangażowanie Banku stanowiło 19,41% kapitału Tier 1 w ujęciu skonsolidowanym.

W przypadku limitu zaangażowania wobec podmiotów spoza Grupy BNP Paribas S.A., limity nie zostały przekroczone, największe zaangażowanie stanowiło 21,20% kapitału Tier 1 w ujęciu skonsolidowanym.

Tolerancja ryzyka koncentracji jest określona w Grupie poprzez system limitów wewnętrznych, które uwzględniają zarówno zakładane kierunki i dynamikę rozwoju biznesu przez Grupę, akceptowalny poziom ryzyka kredytowego i płynności, jak również zewnętrzne uwarunkowania i perspektywy makroekonomiczne i sektorowe. Limity wewnętrzne dla ryzyka koncentracji kredytowych określone są m.in. dla:

- wybranych sektorów gospodarczych/ branż,
- ekspozycji denominowanych w walucie obcej,
- segmentu klienta (wewnątrzbankowa segmentacja klientów),
- kredytów zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia,
- regionów geograficznych,
- średniego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (probability of default),
- ekspozycji z określonym ratingiem (wewnętrzna skala ratingowa Grupy),
- ekspozycji z określonym debt-to-income,
- ekspozycji z określonym loan-to-value.

Działania ograniczające ekspozycję Grupy na ryzyko koncentracji mogą obejmować działania o charakterze systemowym oraz działania o charakterze pojedynczych/specyficznych decyzji i transakcji. Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze systemowym Grupa zalicza:

- ograniczanie zakresu kredytowania określonego rodzaju klientów, poprzez modyfikację prowadzonej polityki kredytowej,
- obniżenie limitów w zakresie ryzyka koncentracji,
- dywersyfikację rodzajów aktywów na poziomie sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy,
- zmianę strategii biznesowej w taki sposób, aby przeciwdziałała nadmiernej koncentracji,
- dywersyfikację w zakresie przyjmowanych rodzajów zabezpieczeń.

Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze pojedynczych/ specyficznych decyzji i transakcji Grupa zalicza:

- ograniczanie zawierania dalszych transakcji z danym klientem lub grupą powiązanych klientów,
- sprzedaż wyselekcjonowanych aktywów/ portfeli kredytowych,
- sekurytyzację aktywów,
- ustanowienie nowych zabezpieczeń (np. kredytowych instrumentów pochodnych, gwarancji, subpartycypacji, umów ubezpieczenia) dla istniejących lub nowych ekspozycji kredytowych.

Analiza koncentracji branżowej obejmuje wszystkie ekspozycje kredytowe Grupy wobec klientów instytucjonalnych. Grupa definiuje branże w oparciu o Polską Klasyfikację Działalności. Struktura zaangażowania Grupy względem branż analizowana na koniec grudnia 2023 roku, podobnie jak na koniec grudnia 2022 roku, charakteryzuje się koncentracją wobec takich branż jak: Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo oraz Przetwórstwo Przemysłowe. Na koniec grudnia 2023 udział Przetwórstwa Przemysłowego zmniejszył się o 2 p.p. do 21% w porównaniu do końca 2022, natomiast udział branży Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo zwiększył się o 1 p.p. w stosunku do końca 2022 i wyniósł 18% zaangażowania branżowego. Poniżej zaprezentowano tabelę, porównującą udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w zaangażowaniu branżowym (wartość bilansowa brutto) na 31 grudnia 2023 i 2022 r.

Branża	Zaangażowanie*		Udział zagrożonych kredytów	
	31.12.2023	31.12.2022 przekształcone	31.12.2023	31.12.2022 przekształcone
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	9 813 463	9 293 333	5,8%	7,7%
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	49 424	79 683	0,6%	2,3%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	11 527 603	12 365 311	2,9%	2,5%
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW	990 163	1 092 049	0,3%	0,3%
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	167 736	190 385	1,5%	1,8%
BUDOWNICTWO	2 678 859	3 293 737	6,5%	5,5%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	7 665 867	8 110 750	3,8%	4,1%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	2 787 547	2 544 753	2,1%	2,2%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	380 392	280 128	11,9%	20,6%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	2 721 731	2 686 342	1,3%	1,8%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	3 908 848	1 689 167	0,4%	3,7%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	5 534 414	5 761 289	2,1%	2,3%
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	2 919 503	3 119 349	1,9%	1,6%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	1 278 360	1 083 990	3,4%	3,8%
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA, OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	53 465	54 892	0,0%	0,0%
EDUKACJA	88 009	76 405	4,9%	8,6%
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	840 655	847 363	8,3%	2,8%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	20 157	18 741	3,1%	8,7%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	107 224	114 436	5,7%	4,0%
Razem	53 533 420	52 702 101	3,4%	3,8%

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Grupa zarządza także ryzykiem koncentracji zabezpieczeń. W tym celu Grupa wprowadziła limity zaangażowania poszczególnych rodzajów zabezpieczeń dbając o ich odpowiednią dywersyfikację. Według stanu na koniec grudnia 2023 roku, podobnie jak na koniec 2022 roku, nie zaobserwowano przekroczeń tych limitów.

Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego, koncentracja depozytów zgromadzonych od klientów jest monitorowana i raportowana kierownictwu Banku. Monitorowanie i raportowanie odbywa się w trybie dziennym, poza wartościami krytycznymi dla branż, których wykorzystanie jest wyznaczane miesięcznie.

Bank ustanowił trzy poziomy wartości krytycznych w zakresie koncentracji depozytów:

- dla deponentów: osobne dla mikroprzedsiębiorstw i małych firm (klienci Obszaru Bankowości Detalicznej i Biznesowej, Segment Małych i Średnich Przedsiębiorstw) na poziomie 0,5% całkowitego salda depozytów klientów niebankowych oraz dużych firm (klienci Obszaru Bankowości CIB, Segmentu Klientów Bankowości Korporacyjnej) na poziomie 4% całkowitego salda depozytów klientów niebankowych,
- dla branż: 25% łącznej bazy depozytowej niezależnie od branży,

- udział 10 największych deponentów: 10% wartości depozytów ogółem z wyłączeniem depozytów zgromadzonych od banków.

Na koniec grudnia 2023 r. poziom wartości krytycznej w sektorze mikroprzedsiębiorstw i małych firm był przekroczony w przypadku jednego klienta, natomiast przekroczenie to miało charakter pasywny, tj. klient utrzymywał większe niż wartość krytyczna saldo na rachunku, jednak nie wynikało to z żadnych działań zachęcających do tego ze strony banku. Przekroczenie zostało zaakceptowane przez odpowiednie organy banku.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

Poniższa tabela prezentuje maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe dla instrumentów finansowych ujętych i nieujętych w sprawozdaniu finansowym. Maksymalna ekspozycja została zaprezentowana brutto, przed uwzględnieniem wpływu zabezpieczeń i innych instrumentów polepszenia jakości kredytów.

31.12.2023

Aktywa	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – bez uwzględniania zabezpieczeń	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – z uwzględnieniem zabezpieczeń
Kasa i środki w Banku Centralnym	6 884 376	6 883 586
Należności od banków	17 964 677	17 963 948
Pochodne instrumenty finansowe	3 146 745	3 146 745
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	94 496	94 496
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	88 111 833	85 594 516
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	653 582	653 582
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	26 250 646	26 246 278
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	291 351	291 351
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16 634 303	16 634 303
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	766 504	766 504
Inne aktywa finansowe	635 300	560 888
Aktywa razem	161 433 813	158 836 197
Zobowiązania warunkowe razem	17 095 145	17 095 145
Całkowita ekspozycja na ryzyko kredytowe	178 528 958	175 931 342

31.12.2022 przekształcone

Aktywa	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – bez uwzględniania zabezpieczeń	Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – z uwzględnieniem zabezpieczeń
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 718 316	2 718 307
Należności od banków	11 801 694	11 800 189
Pochodne instrumenty finansowe	3 224 272	3 224 272
Korekta wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej	33 025	33 025
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	90 659 622	87 681 850
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	949 298	949 298
Papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	22 212 240	22 167 261
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	316 593	316 593
Papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	17 384 793	17 384 793
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	966 436	966 436
Inne aktywa finansowe	736 305	678 836
Aktywa razem	151 002 594	147 920 860
Zobowiązania warunkowe razem	11 234 325	11 234 325
Całkowita ekspozycja na ryzyko kredytowe	162 236 919	159 155 185

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w podziale na ratingi jakości kredytowej

Poniższa tabela prezentuje istotne ekspozycje na ryzyko kredytowe, do których miał zastosowanie model oczekiwanych strat kredytowych. Podział został oparty na poniższej skali ratingowej:

31.12.2023

Kredyty i pożyczki brutto wyceniane według zamortyzowanego kosztu dla których odpis z tytułu utraty wartości jest mierzony jako*:

Rating	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje POCI	Wartość portfela brutto dla danej kategorii ratingu	Wartość portfela netto dla danej kategorii ratingu
1	32	-	-	-	32	32
2	18	-	-	-	18	18
3	3 529 480	347	-	-	3 529 828	3 529 168
4	3 865 801	156 170	116	-	4 022 084	4 014 922
5	9 074 123	396 045	3 558	-	9 473 723	9 446 551
6	17 222 141	1 067 587	24 646	1 219	18 315 572	18 216 750
7	11 209 649	1 936 226	11 594	15 571	13 173 021	13 003 517
8	815 090	1 988 217	6 081	875	2 810 260	2 671 351
9	25 555	623 188	8 789	3 466	660 987	592 429
10	15 417	442 145	374 220	8 698	840 481	503 539
11 do 12	-	3 292	1 245 681	80 075	1 329 048	591 015
Razem	45 757 306	6 613 217	1 674 685	109 904	54 155 054	52 569 292

31.12.2022 przekształcone

Kredyty i pożyczki brutto wyceniane według zamortyzowanego kosztu dla których odpis z tytułu utraty wartości jest mierzony jako*:

Rating	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje POCI	Wartość portfela brutto dla danej kategorii ratingu	Wartość portfela netto dla danej kategorii ratingu
1	-	-	-	-	-	-
2	1 432	1	-	-	1 433	1 432
3	1 738 867	1 239	-	-	1 740 106	1 738 991
4	2 624 762	15 649	3 459	-	2 643 869	2 638 300
5	11 347 860	222 729	440	9	11 571 031	11 544 772
6	17 593 287	1 142 143	20 525	1 667	18 757 629	18 630 559
7	10 691 893	1 679 506	11 583	19 514	12 402 472	12 223 067
8	807 550	1 583 441	6 044	3 946	2 400 848	2 290 997
9	19 241	870 816	7 700	868	898 622	791 030
10	11 879	544 413	394 916	8 674	959 874	599 732
11 do 12	-	4 403	1 305 256	91 632	1 401 244	589 033
Razem	44 836 771	6 064 340	1 749 923	126 310	52 777 128	51 047 913

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Dla dużych przedsiębiorstw oraz klientów z segmentu MSP, prowadzących pełną rachunkowość, Grupa wyznacza wewnętrzne klasy ratingowe zgodnie z przyjętą polityką kredytową. Klasy ratingowe wyznaczane są na podstawie modelu ryzyka dedykowanego dla tej części portfela kredytowego i stanowią podstawę do szacowania wysokości rezerwy zgodnie z MSSF9. Klientom Grupy przypisywane są ratingi od 1 (klienci, wobec których Grupa identyfikuje najniższe ryzyko kredytowe) do 12 (klienci wobec których Grupa identyfikuje najwyższe ryzyko kredytowe). Do przypisania ratingów wykorzystywane są przy tym roczne dane finansowe przedstawiane przez klienta oraz ogólna ocena jakościowa jego sytuacji na rynku.

Struktura przeterminowania należności

Strukturę portfela kredytowego (wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) w podziale na ekspozycje z utratą wartości oraz bez utraty wartości wraz z uwzględnieniem poziomu zaległości w spłacie przedstawiają poniższe tabele.

31.12.2023						
Struktura przeterminowania należności (wartość bilansowa netto)*	bez utraty wartości				z utratą wartości	Razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty o charakterze bieżącym	19 902 971	1 175 387	27 722	7 101	455 291	21 568 472
Kredyty inwestycyjne	17 451 776	383 008	5 153	234	197 192	18 037 363
Kredyty na nieruchomości dla klientów indywidualnych	21 485 258	48 501	10 090	3 159	121 905	21 668 913
Kredyty pozostałe	18 555 592	261 205	25 332	11 085	219 930	19 073 144
Należności leasingowe	5 554 052	212 115	27 585	13 550	92 904	5 900 206
Razem	82 949 649	2 080 216	95 882	35 129	1 087 222	86 248 098

31.12.2022 przekształcone						
Struktura przeterminowania należności (wartość bilansowa netto)*	bez utraty wartości				z utratą wartości	Razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty o charakterze bieżącym	20 538 309	900 095	45 443	9 054	461 061	21 953 961
Kredyty inwestycyjne	16 868 782	1 101 553	10 337	1 092	289 893	18 271 657
Kredyty na nieruchomości dla klientów indywidualnych	24 510 798	82 842	9 038	3 724	132 830	24 739 233
Kredyty pozostałe	17 559 043	408 705	18 077	9 196	245 959	18 240 980
Należności leasingowe	5 193 523	127 798	9 015	5 509	89 471	5 425 316
Razem	84 670 454	2 620 994	91 911	28 575	1 219 215	88 631 148

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

W odniesieniu do portfela kredytów hipotecznych, Bank definiuje wskaźnik DTI (ang. debt to income) jako stosunek miesięcznych obciążeń kredytowych, finansowych, mających charakter trwały i nieodwołalny, oraz raty wnioskowanego kredytu (uwzględniającej bufor na ryzyko stopy procentowej) do kwoty średniego miesięcznego dochodu netto. Zgodnie z polityką kredytową dla kredytów hipotecznych Bank określa maksymalne poziomy DTI na poziomie 0,65 lub 0,50 w zależności od dochodu klienta i stosuje się do wymogów Rekomendacji S. Bank monitoruje poziom wskaźników DTI/DSTI podczas rocznych przeglądów polityk kredytowych, jak również w dedykowanych analizach ad hoc.

Na koniec grudnia 2023 roku, Bank nie obserwuje zwiększonego ryzyka kredytowego dla nowej produkcji kredytowej, jak i istniejącego hipotecznego portfela kredytowego. Zarówno wskaźniki Vintage, jak i poziom NPL (ang. non performing loan) w segmencie kredytów hipotecznych są stabilne, na poziomie nie wyższym niż obserwowane na rynku bankowym w Polsce.

Odpisy z tytułu utraty wartości

Odpisy z tytułu utraty wartości odzwierciedlają oczekiwaną stratę kredytową obliczoną z wykorzystaniem trzyetapowego podejścia wymaganego przez MSSF 9, co opisano w Nocie 3.

Zabezpieczenia

Opis posiadanych zabezpieczeń lub innych mechanizmów poprawiających jakość kredytową

Grupa ocenia zdolność kredytową każdego klienta na podstawie indywidualnej. Wartość uzyskanego zabezpieczenia, jeśli jest ono uznane za niezbędne przez Grupę z racji udzielenia danego kredytu, podlega wycenieniu przez Grupę. Grupa akceptuje różnicowane formy zabezpieczeń dla kredytów, ale do głównych kategorii można zaliczyć:

- hipotekę na nieruchomości;
- ubezpieczenie nieruchomości będącej przedmiotem hipoteki;
- ubezpieczenie na życie kredytobiorcy;
- zastaw rejestrowy.

Wpływ posiadanych zabezpieczeń na wycenę ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości (kredytów wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) *.

31.12.2023	Wartość brutto ze zidentyfikowaną utratą wartości	Wartość posiadanych zabezpieczeń	Wartość netto ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości
Kredyty i pożyczki udzielone:			
Niebankowym podmiotom finansowym	13 597	7 030	4 931
Klientom indywidualnym	780 953	355 452	276 673
Podmiotom gospodarczym:	1 716 744	1 278 440	712 707
w tym rolnikom indywidualnym	503 045	447 001	215 555
Instytucjom sektora budżetowego	31	-	7
Należności leasingowe	157 463	-	92 904
Kredyty i pożyczki brutto, razem	2 668 788	1 640 922	1 087 222
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(1 581 566)	-	-
Kredyty i pożyczki netto, razem	1 087 222		

31.12.2022 przekształcone	Wartość brutto ze zidentyfikowaną utratą wartości	Wartość posiadanych zabezpieczeń	Wartość netto ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości
Kredyty i pożyczki udzielone:			
Niebankowym podmiotom finansowym	1 927	36	229
Klientom indywidualnym	924 704	511 432	312 595
Podmiotom gospodarczym:	1 929 084	1 441 764	816 543
w tym rolnikom indywidualnym	630 609	567 607	309 707
Instytucjom sektora budżetowego	796	766	377
Należności leasingowe	152 383	-	89 471
Kredyty i pożyczki brutto, razem	3 008 894	1 953 998	1 219 215
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(1 789 679)	-	-
Kredyty i pożyczki netto, razem	1 219 215		

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym nie nastąpiły istotne zmiany w jakości zabezpieczenia w wyniku pogorszenia lub zmiany w polityce zabezpieczeń Grupy.

Kredyty mieszkaniowe walutowe i denominowane w walutach obcych

Łączna wartość bilansowa brutto kredytów mieszkaniowych walutowych i denominowanych w walutach obcych to 840 080 tys. zł co stanowi 3% portfela kredytowego wobec sektora niefinansowego Banku (wartości bilansowej brutto), zdecydowana większość (99%) to kredyty walutowe i denominowane we frankach szwajcarskich.

Grupa dokonuje aktualizacji wartości nieruchomości mieszkaniowych stanowiących zabezpieczenie hipoteczne udzielonych kredytów w okresach rocznych, z uwzględnieniem poniższych założeń:

- w odniesieniu do kredytów o zadłużeniu poniżej 12 mln zł na dzień aktualizacji – wartość nieruchomości aktualizowana jest metodą statystyczną,
- w odniesieniu do kredytów o zadłużeniu powyżej 12 mln zł na dzień aktualizacji - wartość nieruchomości podlega aktualizacji w drodze indywidualnej.

Zaktualizowane wartości nieruchomości są podstawą do wyliczenia bieżącego poziomu LTV dla pojedynczej ekspozycji oraz średniego LTV dla całego portfela, jako średnia ważona wartością bilansową brutto pojedynczych LTV.

Poniżej zaprezentowano tabele z łącznym zaangażowaniem bilansowym oraz średnią wartością LTV dla kredytów mieszkaniowych denominowanych w walutach obcych ze względu na rozpoznaną utratę wartości oraz dni przeterminowania:

dni przeterminowania	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważone WBB
0-30 dni	710 841	71,91%
31-60 dni	1 698	74,92%
61-90 dni	1 202	61,37%
powyżej 90 dni	126 339	110,16%
Razem	840 080	77,65%

rozpoznana utrata wartości	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważone WBB
NIE	697 736	71,40%
TAK	142 344	108,47%
Razem	840 080	77,65%

Średni poziom wskaźnika bieżącego LTV dla całego portfela mieszkaniowego denominowanego w walutach obcych wynosi 77%, podczas gdy dla kredytów złotówkowych mieszkaniowych wynosi 65%.

Struktura ekspozycji oraz średnie bieżące LTV ze względu na lata udzielenia kredytu (kredyty mieszkaniowe denominowane w walutach) są zaprezentowane w tabeli poniżej:

rok umowy	liczba udzielonych kredytów	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważone WBB	wartość bilansowa brutto *
2005 i poniżej	1 719	64 137	43,94%	57 824
2006	3 380	193 360	55,98%	173 381
2007	2 908	228 495	81,23%	193 313
2008	3 498	293 723	96,71%	228 854
2009	412	24 625	68,31%	20 657
2010 i więcej	148	35 740	76,07%	23 707
Razem	12 065	840 080	77,65%	697 736

*kredyty bez rozpoznanej utraty wartości

Praktyki „forbearance”

Grupa uznaje ekspozycję jako forborne w przypadku przyznania udogodnienia ze względów ekonomicznych (trudności finansowych) w tym każdego udogodnienia przyznanego dla ekspozycji z rozpoznaną przesłanką utraty wartości. W przypadku udzielenia udogodnienia z istotną stratą ekonomiczną bank klasyfikuje klienta do statusu default.

Jako przyznanie udogodnienia rozumie się m.in. wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych zdarzeń:

- zmiana harmonogramu spłat, w tym w szczególności wydłużenie daty zapadalności kredytu,
- anulowanie kwoty zaległej (np. kapitalizacja kwoty zaległej, która może być spłacana w późniejszym terminie),
- umorzenie kapitału, odsetek lub prowizji,
- konsolidacja posiadanych kredytów w jeden nowy produkt, o ile kwoty spłat skonsolidowanego kredytu są niższe niż suma spłat przed konsolidacją,
- obniżenie wysokości bazy stopy procentowej lub marży,
- udzielenie nowego kredytu na spłatę istniejącego zadłużenia,
- przewalutowanie istniejącego kredytu,
- zmiana lub odstąpienie od istotnych postanowień umowy (np. warunek umowy, który został naruszony w wyniku trudności finansowych),
- dodatkowe zabezpieczenie przedstawione przez Kredytobiorcę (jeśli występuje wraz z innym zdarzeniem spełniającym definicję udogodnienia) lub uzgodniona z Bankiem sprzedaż zabezpieczenia przy czym środki ze spłaty zabezpieczenia zostają przeznaczone na spłatę zobowiązania kredytowego w Banku.

Powyższe zdarzenia taktowane są jako udogodnienie przyznane ze względów ekonomicznych wyłącznie w sytuacji, gdy klient aktualnie posiada trudności finansowe lub z uwagi na zmiany w otoczeniu rynkowym trudności takie mogą u niego wystąpić w przyszłości.

W przypadku klientów detalicznych, rolników indywidualnych nieprowadzących sprawozdawczości oraz przedsiębiorców prowadzących uproszczoną księgowość posiadanie trudności finansowych rozpoznawane jest w sytuacji, kiedy:

- ekspozycja jest w obsłudze windykacyjnej, lub
- ekspozycja nie jest w obsłudze windykacyjnej, ale istnieją dowody (dostarczone przez klienta lub uzyskane w procesie decyzyjnym), że klient posiada lub może w najbliższym czasie posiadać trudności finansowe.

W przypadku pozostałych klientów:

- Klient posiada nadany status default, lub
- posiada wskazany rating i spełnia zdefiniowane kryteria finansowe.

Bank posiada również dedykowane kryteria trudności finansowych dla klientów z segmentu Real Estate.

Bank uznaje za istotną stratę ekonomiczną spadek wartości bieżącej oczekiwanych przepływów pieniężnych w wyniku przyznanych udogodnień większy bądź równy 1%. Spadek wartości liczony jest według następującego wzoru:

$$\frac{NPV_0 - NPV_1}{NPV_0}$$

gdzie:

NPV₀ – wartość bieżąca oczekiwanych przepływów pieniężnych (uwzględniających odsetki oraz opłaty/prowizje) przed wprowadzeniem zmian w warunkach kredytowania zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową,

NPV₁ – wartość bieżąca oczekiwanych przepływów pieniężnych (uwzględniające odsetki oraz opłaty/prowizje) po wprowadzeniu zmian w warunkach kredytowania zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową. W przypadku konsolidacji wielu kredytów za pierwotną stopę procentową na potrzeby oceny istotności straty ekonomicznej przyjmuje się średnią ESP ważoną ekspozycją bilansową brutto na moment przyznania udogodnienia.

Zmianę wartości bieżącej oczekiwanych przepływów pieniężnych kalkuluje się na poziomie ekspozycji.

W uzasadnionych przypadkach wynikających z kompleksowych działań restrukturyzacyjnych dla danego klienta (np. spłata w pierwszej kolejności kredytów ze słabszym zabezpieczeniem) dopuszcza się wyliczenie NPV na poziomie klienta.

Status forborne przestaje być rozpoznawany, jeśli zostaną spełnione poniższe warunki:

- ekspozycja przeklasyfikowana została do portfela pracującego w następstwie przeanalizowania sytuacji finansowej (dotyczy portfela korporacyjnego), która wykazała, że klient nie spełnia już warunków utrzymania go w portfelu z utratą wartości,
- ekspozycja od 24 miesięcy nieprzerwanie jest klasyfikowana do kategorii bez przesłanki utraty wartości,
- klient nie zalega powyżej 30 dni na żadnej ekspozycji,
- przez przynajmniej połowę okresu próbnego kredytobiorca dokonywał regularnych i istotnych spłat.

31.12.2023

Wartość ekspozycji „forborne”	Portfel ogółem	w tym zaangażowania forbearance	w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
Kredyty i pożyczki udzielone:	88 765 415	1 318 483	1 263 535	54 948
Niebankowym podmiotom finansowym	1 919 471	876	713	163
Klientom indywidualnym	34 411 211	389 952	381 471	8 481
Podmiotom gospodarczym:	46 353 339	904 329	858 025	46 304
w tym rolnikom indywidualnym	8 347 615	277 106	275 473	1 633
Instytucjom sektora budżetowego	58 375	-	-	-
Należności leasingowe	6 023 019	23 326	23 326	-
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych kredytów i pożyczek udzielonych:	(2 517 317)	(446 132)	(427 332)	(18 800)
Niebankowym podmiotom finansowym	(13 610)	(488)	(479)	(9)
Klientom indywidualnym	(866 551)	(135 480)	(132 227)	(3 253)
Podmiotom gospodarczym:	(1 513 608)	(304 121)	(288 583)	(15 538)
w tym rolnikom indywidualnym	(396 126)	(100 472)	(100 366)	(106)
Instytucjom sektora budżetowego	(734)	-	-	-
Należności leasingowe	(122 814)	(6 043)	(6 043)	-
Kredyty i pożyczki netto, razem	86 248 098	872 351	836 203	36 148

31.12.2022 przekształcone

Wartość ekspozycji „forborne”	Portfel ogółem	w tym zaangażowania forbearance	w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
Kredyty i pożyczki udzielone:	91 608 920	1 342 141	1 279 892	62 249
Niebankowym podmiotom finansowym	852 935	17	17	-
Klientom indywidualnym	37 409 791	523 267	510 771	12 496
Podmiotom gospodarczym:	47 759 941	793 427	743 674	49 753
w tym rolnikom indywidualnym	7 671 915	332 111	329 900	2 211
Instytucjom sektora budżetowego	58 956	-	-	-
Należności leasingowe	5 527 297	25 430	25 430	-
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych kredytów i pożyczek udzielonych:	(2 977 772)	(494 321)	(475 605)	(18 716)
Niebankowym podmiotom finansowym	(3 333)	(14)	(14)	-
Klientom indywidualnym	(1 150 739)	(191 768)	(187 914)	(3 854)
Podmiotom gospodarczym:	(1 709 719)	(292 701)	(277 839)	(14 862)
w tym rolnikom indywidualnym	(483 836)	(105 382)	(105 194)	(188)
Instytucjom sektora budżetowego	(922)	-	-	-
Należności leasingowe	(113 059)	(9 838)	(9 838)	-
Kredyty i pożyczki netto, razem	88 631 148	847 820	804 287	43 533

W związku z trwającą wojną w Ukrainie i sankcjami gospodarczymi wystosowanymi przeciwko Rosji oraz Białorusi, Bank dokonał analizy ekspozycji kredytowych bezpośrednio powiązanych z tymi krajami i na tej podstawie nie zidentyfikował istotnych ekspozycji zarówno w portfelu klientów instytucjonalnych, jak i klientów indywidualnych.

Jednocześnie Bank na bieżąco monitoruje sytuację Klientów mając na uwadze zabezpieczenie portfela kredytowego i utrzymanie jego wysokiej jakości. Kontynuowane są działania prewencyjne podjęte w I kwartale 2022 roku. W ramach tych działań analizowani są Klienci instytucjonalni, których działalność biznesowa jest:

- 1) powiązana z gospodarkami powyższych krajów i przez to może być narażona na skutki wojny i nałożonych sankcji;
- 2) szczególnie wrażliwa na inflację;
- 3) podatna na embargo na rosyjski gaz.

Na potrzeby selekcji portfela kredytowego narażonego na skutki wojny Bank uwzględnia m.in. następujące czynniki:

- 1) eksport/import do/z krajów ryzyka;
- 2) powiązania kapitałowe lub organizacyjne z obywatelami Rosji lub Białorusi;
- 3) usługi transportowe świadczone w krajach ryzyka lub kanałach logistycznych przebiegających przez kraje ryzyka;
- 4) produkcję prowadzoną w krajach ryzyka;
- 5) inwestycje w środki trwałe oraz inwestycje kapitałowe w krajach ryzyka;
- 6) istnienie kontraktów handlowych w krajach ryzyka (zwłaszcza kontraktów budowlanych);
- 7) zatrudnienie pracowników z Rosji, Ukrainy lub Białorusi;
- 8) dystrybucję rosyjskich i białoruskich towarów lub usług (ryzyko bojkotu towarów).

W przypadku inflacji, na podstawie informacji dostarczonych przez Departament Analiz Ekonomicznych i Sektorowych, Bank dokonał selekcji branż szczególnie wrażliwych. Pod uwagę zostały wzięte udziały cen energii i cen materiałów w kosztach operacyjnych (jako główne czynniki napędzające inflację) oraz marża brutto. Dla każdego z tych czynników zdefiniowano próg podwyższonego ryzyka. W ocenie wrażliwości uwzględniona została także informacja o możliwości przeniesienia wzrostu cen na klientów.

Wyselekcjonowana na tej podstawie grupa Klientów podlegała dalszej szczegółowej analizie, w celu identyfikacji działalności o podwyższonym poziomie ryzyka. Ocena ryzyka aktualizowana jest w cyklach półrocznych.

Ryzyko kraju

W ramach ryzyka kredytowego Bank wyróżnia dodatkowo m.in. ryzyko kraju, obejmujące wszystkie ryzyka, które są związane z zawarciem umów finansowych z partnerem zagranicznym, gdzie istnieje możliwość, że wydarzenia gospodarcze, społeczne lub polityczne niekorzystnie wpłyną na wiarygodność kredytową dłużników Banku w danym kraju lub gdzie interwencja zagranicznego rządu mogłaby powstrzymać dłużnika (którym mógłby być sam rząd) przed wywiązaniem się z jego zobowiązań finansowych.

Bank kontynuował konserwatywną politykę w zakresie podejmowania ryzyka krajów. Dokonywał okresowych przeglądów limitów na kraje i modyfikował poziom limitów dopasowując je ściśle do prognozowanych potrzeb biznesowych Banku i apetytu na ryzyko.

Według stanu na koniec 2023 roku 79% ekspozycji Banku wobec krajów innych niż Polska stanowiły transakcje związane z zagraniczną działalnością kredytową Banku, transakcje skarbowe (w tym transakcje lokacyjne i pochodne) wyniosły 10%, a pozostałą część (11%) stanowiły transakcje handlu zagranicznego (akredytywy i gwarancje). Francja skupiała 51% ekspozycji, Włochy 19%, Luksemburg 12%, Niderlandy 9% i Niemcy, Austria, Belgia po 2%. Pozostałe ekspozycje koncentrowały się wokół Meksyku, Czech i Chile.

Bank nie posiadał istotnych ekspozycji kredytowych w Rosji, Ukrainie i Białorusi.

55.3. Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest ryzykiem kredytowym dotyczącym kontrahenta, z którym zawierane są transakcje, dla których kwota zobowiązania może przyjmować różne wartości w czasie, w zależności od parametrów rynkowych. Ryzyko kontrahenta jest więc związane z transakcjami na instrumentach, których wartość może zmieniać się w czasie w zależności od czynników takich jak poziom stóp procentowych czy kursy wymiany walut. Różna wartość ekspozycji może wpłynąć na wypłacalność klienta i ma zasadnicze znaczenie dla zdolności wywiązania się klienta z zobowiązań w momencie rozliczenia transakcji. Bank oferuje klientom możliwość zawierania transakcji rynku finansowego. Bank wyznacza wysokość ekspozycji na podstawie bieżącej wyceny kontraktów oraz potencjalnej przyszłej zmiany wartości ekspozycji, zależnej od typu transakcji, typu klienta, czy dat rozliczenia.

Na koniec grudnia 2023 roku kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmowała następujące typy transakcji: transakcje wymiany walut, transakcje wymiany stopy procentowej, opcje walutowe, opcje stopy procentowej i instrumenty pochodne na towary.

Ocena ryzyka kredytowego kontrahenta dla transakcji generujących ryzyko kontrahenta jest analogiczna, jak przy udzielaniu kredytów. Oznacza to, że w procesie kredytowym transakcje te objęte są limitami, których wartość bezpośrednio wynika z oceny wiarygodności kredytowej klientów. W ocenie uwzględnia się jednak również specyficzny charakter transakcji, a w szczególności ich zmienną wartość w czasie, czy bezpośrednią zależność od parametrów rynkowych.

Zasady dotyczące zawierania transakcji wymiany walut, transakcji pochodnych oraz przyznawania, wykorzystania i monitorowania limitów kredytowych dla transakcji objętych limitami ryzyka kontrahenta regulują dedykowane do tego procedury. Zgodnie z przyjętą polityką, Bank zawiera wszystkie transakcje na podstawie indywidualnie przyznanych limitów oraz kieruje się znajomością klienta. Bank różnicuje dostępność produktów, które są oferowane klientom w zależności od posiadanych przez nich wiedzy i doświadczenia. Bank posiada przejrzyste zasady zabezpieczania ekspozycji ryzyka kredytowego kontrahenta.

Na koniec grudnia 2023 roku ekspozycja Banku na ryzyko kontrahenta z tytułu zawartych transakcji pochodnych wynosiła 2,9 mld zł. Klienci korporacyjni skupiali 76% ekspozycji, zaś pozostałe 24% koncentrowało się wokół banków.

W związku z trwającą wojną w Ukrainie i sankcjami gospodarczymi wystosowanymi przeciwko Rosji oraz Białorusi Bank obserwuje zwiększoną zmienność parametrów ryzyka rynkowego, która przekłada się na wahania ekspozycji na ryzyko kontrahenta. Bank na bieżąco dokonuje oceny ryzyka kontrahenta, przeprowadzając przeglądy Klientów, na których to ryzyko występuje. Bank podtrzymuje stosowanie swojej podstawowej zasady „Poznaj swojego Klienta”. W związku z niestandardową sytuacją, niektórzy klienci byli proszeni o dodatkowe informacje związane ze zmianą warunków prowadzenia ich działalności gospodarczej. Bank w swojej ocenie ryzyka uwzględnia także wyższą zmienność ww. parametrów zawierając nowe transakcje.

Bank nie obserwował dotychczas istotnych zmian w materializacji ryzyka kontrahenta.

55.4. Ryzyko rynkowe (ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej i ryzyko walutowe)

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym

Działalność BNP Paribas Bank Polska S.A. jest podzielona na księgę handlową i bankową. W zakresie ryzyka rynkowego obejmującego ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej i ryzyko walutowe Bank jest wrażliwy na zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych oraz zmienności implikowanej instrumentów opcyjnych powodujących zmiany w wyniku z wyceny wartości bieżącej instrumentów finansowych. Ryzyko niekorzystnej zmiany wartości na skutek zmian w/w czynników Bank rozpoznaje jako ryzyko rynkowe i jest ono monitorowane oraz zarządzane za pomocą zdefiniowanych i dedykowanych narzędzi i miar.

W celu właściwego odzwierciedlenia specyfiki transakcji rynku finansowego, tj. intencji ich zawarcia, dominujących ryzyk i sposobu ewidencji księgowej, Bank przyporządkowuje wszystkie pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe do księgi bankowej lub księgi handlowej. Precyzyjne kryteria tego podziału określają wprowadzone w życie uchwałami Zarządu Banku dokumenty („polityki” i „metodyki”), regulujące cel prowadzenia danej księgi, profil i typy podejmowanego ryzyka, metody ich pomiaru i limitowania oraz uprawnienia i umiejscowienie poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku w procesie generowania, pomiaru, limitowania i raportowania ryzyka.

Proces zawierania transakcji, ich ewidencji, nadzoru nad poziomem ryzyka i stanowienia limitów ryzyka jest prowadzony przez niezależne jednostki. Rada Nadzorcza Banku, uwzględniając długoterminową strategię Banku oraz plan finansowy wyznacza tolerancję ryzyka czyli akceptowalny poziom i profil ryzyka, który dalej – w postaci limitów ryzyka – jest przypisywany przez Komitet Zarządzania Ryzykiem. Za bieżące zarządzanie ryzykiem księgi handlowej operacyjnie odpowiada Pion Rynków Finansowych, działający w ramach ustalonych limitów ryzyka rynkowego, obejmujących limity na ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej oraz ryzyko walutowe, które zarządzane jest w sposób scentralizowany na poziomie całego Banku. Za pomiar i raportowanie wielkości ryzyka oraz przekroczeń limitów odpowiedzialny jest Pion Zintegrowanego Zarządzania Ryzykiem. Pion Zintegrowanego Zarządzania Ryzykiem zapewnia również poprawność wyceny instrumentów finansowych. Kalkulacja wyniku zarządczego prowadzona jest przez Biuro Monitorowania Transakcji Rynków Finansowych, a ewidencja księgowa i rozliczanie transakcji przez Departament Obsługi Transakcji Rynków Finansowych. System akceptacji przekroczeń limitów ma charakter hierarchiczny, zależnie od czasu trwania przekroczenia i jego wielkości jest on umiejscowiony na poziomie dyrektora Pionu lub członków Zarządu Banku nadzorujących Obszar Ryzyka i Obszar, w którym nastąpiło przekroczenie limitu. Niezależnie od ww. procesu, wszystkie przekroczenia są raportowane natychmiast po ich powstaniu oraz dyskutowane na comiesięcznych posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykiem.

Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej

Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym, finansowym niebankowym (bezpośrednio) i detalicznym (poprzez produkty strukturyzowane, formalnie klasyfikowane w księdze bankowej). Otwierając w tym celu własne pozycje, Bank generuje przychody z tytułu krótkoterminowych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych czy stóp procentowych), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów ryzyka. Bank posiada w ofercie instrumenty towarowe, ale sam nie utrzymuje otwartych pozycji w tych instrumentach.

W ramach ekspozycji na ryzyko stopy procentowej, stanowiącej główną ekspozycję portfela handlowego, Bank mógł dokonywać transakcji IRS, OIS, CIRS, FRA, basis swap oraz zakupu i sprzedaży opcji walutowych i na stopę procentową.

Na ryzyko stopy procentowej wpływ miały również pozycje wynikające z transakcji FX swap oraz FX Forward. Przez cały rok 2023, w ramach przyznaných wewnętrznie limitów ryzyka, Bank utrzymywał otwartą pozycję opcyjną w celu optymalizacji wyniku, tj. generowania dodatkowych korzyści z tytułu braku konieczności natychmiastowego domykania pozycji klientowskich transakcjami odwrotnymi na rynku międzybankowym. Priorytetem Banku pozostaje zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego.

Głównymi miarami ryzyka stopy procentowej w portfelu handlowym są wrażliwość pozycji na przesunięcie krzywych stóp procentowych oraz wartość zagrożona (Value-at-Risk, VaR) – miara pozwalająca oszacować potencjalną stratę wynikającą ze zmiany wartości rynkowej portfela przy określonych założeniach dotyczących parametrów rynkowych, w ustalonym czasie i z zadaniem prawdopodobieństwem. Ponadto Bank przeprowadza analizy wrażliwości na warunki skrajne stosując znacznie większe niż zazwyczaj obserwowane zmiany stóp procentowych (testy warunków skrajnych).

Ryzyko stopy procentowej dla pozycji w PLN mierzone wrażliwością na zmianę krzywych stóp procentowych w portfelu handlowym było w 2023 roku wyższe (średnio -30 tys. zł) niż w roku 2022 (-4 tys. zł).

Poniższa tabela prezentuje ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej w ujęciu BPV (ang. *Basis Point Value*), w tys. zł):

BPV*	31.12.2023		31.12.2022	
	PLN	EUR	PLN	EUR
31.12.	(5)	(27)	(2)	(18)
średnio	(30)	(16)	(4)	(37)
max	25	21	80	35
min	(82)	(95)	(139)	(87)

* miara wrażliwości wycen instrumentów na przesunięcie krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej opomiarowana wrażliwością na ruch krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy oraz na ryzyko walutowe w 2023 roku była utrzymywana na relatywnie niskim poziomie w wyniku wojny na Ukrainie, utrzymywania się sytuacji kryzysowej wywołanej przez COVID-19 i zwiększającej niepewność co do przyszłych zachowań rynku. Natomiast ekspozycja opomiarowana za pomocą wykorzystania wewnętrznego limitu VaR wzrosła w porównaniu do poprzedniego roku i średnio wynosiła 35% przyznanego limitu (w porównaniu do 19% rok wcześniej). Ryzyko wynikało głównie z otwartej pozycji stopy procentowej, przy czym średnie wykorzystanie limitu VaR dla tego ryzyka kształtowało się na poziomie 50% przyznanego limitu.

Ryzyko walutowe

Bank przy pomiarze ryzyka walutowego limituje maksymalną dozwoloną otwartą pozycję walutową na poziomie poszczególnych walut oraz dla wszystkich walut łącznie oraz wykorzystuje metodę wartości zagrożonej. Dla potrzeb monitorowania ryzyka walutowego Bank wykorzystuje VaR wyznaczany z 99-procentowym poziomem ufności z jednodniowym terminem utrzymania pozycji. Metodologia VaR podlega rocznej walidacji, poprzez wykonywanie weryfikacji polegającej na porównaniu prognozowanych wartości i wartości wyznaczonych na bazie faktycznych zmian kursów wymiany walut, przy założeniu utrzymywania danej pozycji walutowej (weryfikacja historyczna lub tzw. „back testing”). Okres porównawczy to ostatnie 250 dni roboczych. Weryfikacje historyczne modelu VaR przeprowadzone za 2023 rok nie wykazały konieczności korekty modelu.

Obszar transakcji walutowych służący do zarządzania pozycją walutową Banku charakteryzowały stabilna ekspozycja i niskie ryzyko. Ryzyko wynikające z walutowych transakcji zawieranych z klientami było domykane na rynku międzybankowym. Poziom narażenia na ryzyko był utrzymany na niskim poziomie, tj. około 12% wykorzystania dostępnego limitu VaR i analogicznie jak w poprzednim roku ryzyko to nie wносиło znaczącej kontrybucji do ogólnego poziomu ryzyka. Bank utrzymywał niewielką pozycję otwartą w opcjach walutowych w celu zapewnienia możliwości serwisowania transakcji klientowskich, dla których to instrumentów ograniczono ekspozycję poprzez zestaw dodatkowych, dedykowanych limitów dla współczynników greckich gamma i vega.

Poniższa tabela prezentuje ryzyko walutowe Banku wyrażone przez FX VaR (w tys. PLN):

	31.12.2023	31.12.2022
FX VaR*		
średnio	289	596
max	1 838	2 739
min	43	58

* Bank stosuje metodę wykładniczą historyczną zakładającą 99% poziom ufności i 1-dniowy okres utrzymania pozycji

Poniższa tabela przedstawia strukturę walutową aktywów i zobowiązań Grupy w wartości bilansowej wyrażonych w tys. zł:

	31.12.2023		31.12.2022 przekształcone	
Składniki pozycji walutowej	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
USD	7 275 172	6 370 474	1 454 668	5 520 888
GBP	532 017	504 233	153 577	544 393
CHF	755 200	2 539 229	3 242 473	1 664 799
EUR	33 903 872	26 928 779	26 228 054	22 628 163
Inne waluty	94 358	207 189	161 335	324 576
PLN	118 465 128	124 475 843	118 868 495	119 425 783
Razem	161 025 747	161 025 747	150 108 602	150 108 602

55.5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (ALM Treasury)

Księga bankowa Grupy Kapitałowej BNP Paribas Bank Polska S.A. składa się z dwóch części: pierwsza z nich to portfel ALM, w ramach którego są zarządzane strukturalne ryzyka: stopy procentowej, walutowe oraz płynności, wynikające ze struktury sprawozdania z sytuacji finansowej kształtowanej przez podstawową działalność kredytowo-depozytową oraz inwestycyjną Grupy. Z kolei portfel Treasury stanowi centrum zarządzania płynnością bieżącą i krótkoterminową, równocześnie poprzez ten portfel Grupa prowadzi działalność inwestycyjną i operacje zabezpieczające na rynku finansowym.

W skład portfela ALM wchodzi – przekazywane w zarządzanie do Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami poprzez system Transferowych Cen Funduszy (TCF) – rachunki, depozyty i kredyty, pozycje o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, własne emisje długu i pożyczki długoterminowe), operacje rynku finansowego o charakterze zabezpieczającym ten portfel (instrumenty pochodne) oraz pozycje bez odsetkowe (m.in. kapitał, aktywa rzeczowe, aktywa niematerialne, podatki i rezerwy, bieżący wynik).

Portfel Treasury obejmuje m.in. płynne papiery wartościowe (bufor płynnościowy), lokaty i depozyty międzybankowe, rachunki nostro i loro oraz zabezpieczające ryzyko rynkowe tego portfela operacje rynku finansowego (instrumenty pochodne).

Polityką Grupy w zakresie księgi bankowej – portfeli ALM i Treasury zarządzanych łącznie – jest osiągnięcie dodatkowych, stabilnych przychodów ponad marżę produktową, bez narażania stabilności środków zdeponowanych przez klientów, kapitału i wyniku finansowego. Grupa osiąga ten cel poprzez utrzymanie lub dopasowanie naturalnej ekspozycji, generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Grupy, w ramach obowiązujących limitów ryzyka gwarantujących ograniczoną wrażliwość wyniku Grupy na zmiany czynników rynkowych, jednocześnie dostosowując tę ekspozycję w kierunku zgodnym z przewidywanymi średnio- i długoterminowymi trendami rynku finansowego.

Warunki konkurencyjne lokalnego rynku finansowego i oczekiwania klientów są głównymi czynnikami kształtującymi politykę produktową Grupy, w szczególności stosowanie zmiennego oprocentowania dla średnio- i długoterminowych produktów kredytowych oraz finansowanie tych aktywów krótkimi depozytami i nieoprocentowanymi rachunkami.

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego w księdze bankowej – obejmującym portfele ALM i Treasury łącznie – są: urealniona luka stopy procentowej, wrażliwość wyniku odsetkowego oraz wrażliwość kapitału ekonomicznego.

Główne założenia przyjęte do pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są następujące:

- poszczególne pozycje aktywów, pasywów i transakcji pozabilansowych są uwzględniane w wartości nominalnej, od której naliczane są odsetki,
- pozycje i transakcje oparte o zmienne stopy referencyjne, np. WIBOR, stopę redyskonta weksli NBP itp. uwzględnia się w luce w najbliższym właściwym danemu kontraktowi terminie przeszacowania tej stawki,

- c) pozycje oparte o zmienne stopy referencyjne skalowane mnożnikiem, uwzględnia się w luce w najbliższym właściwym danemu kontraktowi terminie przeszacowania tej stawki w kwocie nominalnej przeskalowanej mnożnikiem, a kwotę nominalną przeskalowaną wartością (1 – mnożnik) uwzględnia się w dacie zapadalności lub proporcjonalnie w datach spłaty kapitału,
- d) pozycje i transakcje o stałym oprocentowaniu uwzględnia się w luce w terminach spłat kapitału, w kwotach kapitału spłacanego w danym terminie lub jednorazowo w dacie zapadalności dla pozycji bez spłaty kapitału (np. depozyty terminowe). Pozycje i transakcje o nieokreślonym terminie zapadalności, terminie zmiany oprocentowania lub nieoprocentowane uwzględnia się zgodnie z profilem uzyskanym w wyniku modelowania, którego celem jest najlepsze możliwe odzwierciedlenie zmienności przepływów odsetkowych i kapitałowych wynikających z zachowań behawioralnych klientów oraz w reakcji na czynniki zewnętrzne, w szczególności poziom rynkowych stóp procentowych.
- e) dla portfela kredytów co do których stwierdzono utratę wartości, dla kwot netto (pomniejszonych o utworzone rezerwy) stosuje się średnią zapadalność kontraktową dla ekspozycji bez utraty wartości (faza 1 oraz 2) powiększoną o dwa lata,
- f) do kalkulacji kapitału ekonomicznego uwzględniane są pozycje według cen wewnętrznych.

W ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym Grupa wyróżnia elementy strukturalne składające się z nieoprocentowanych rachunków bieżących i kapitałów Grupy oraz pozostałe pozycje komercyjne. W zakresie elementów strukturalnych Grupa znaczną część zabezpiecza długoterminowymi pozycjami (obligacje, transakcje wymiany stóp procentowych). W zakresie pozostałych pozycji komercyjnych intencją Grupy jest zamykanie ryzyka stopy procentowej.

W procesie budowy modeli wykorzystywanych do pomiaru ryzyka stopy procentowej Grupa stosuje zapisy Rekomendacji W zakresie weryfikacji działania modelu, kryteriów jakościowych, minimalnych kryteriów akceptacyjnych modelu oraz bieżącej kontroli poprawności działania modelu.

Modele portfeli replikacyjnych dla rachunków bez określonych dat zapadalności są to modele behawioralne, zbudowane na bazie historycznej zmienności sald depozytowych rachunków oraz na analizie współczynników zamknięć dla modelowanej pozycji. W ramach modelowania portfel dzielony jest na część stabilną oraz część zmienną, która jest w analizach stopy procentowej przypisywana do terminu ON. Część stabilna dzielona jest na część niewrażliwą na zmiany stop procentowych (część strukturalna) i wrażliwą na zmiany stop procentowych (niestrukturalna). Dla części strukturalnej wyznacza się długi profil przeszacowania stopy procentowej a dla części niestrukturalnej uzależniony od aktualnej sytuacji makroekonomicznej oraz prognoz dotyczących zachowania się stóp procentowych dla poszczególnych walut. Zabezpieczenie tych pozycji jest zgodne z wyznaczonym profilem ryzyka stopy procentowej

W przypadku kredytów o stałej stopie procentowej stosuje się współczynniki przedpłat wyznaczone zgodnie z obowiązującymi modelami w Grupie, przedpłaty analizowane są oddzielnie dla poszczególnych rodzajów kredytów: gotówkowych, samochodowych, hipotecznych o stałej stopie procentowej, hipotecznych o zmiennej stopie procentowej ze względu na różną charakterystykę tych produktów. Czynniki uwzględniane w analizie przedpłat: wiek kredytu, sezonowość, zachęta finansowa dla klienta, do przedpłacenia kredytu.

Wpływ udzielonych niewykorzystanych linii kredytowych na profil ryzyka stop procentowych jest określony przez oszacowane profile uruchomień kredytów.

Grupa utrzymuje podejście dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej portfela bankowego. Średnio i długoterminowe pozycje stopy procentowej są zabezpieczane przy użyciu transakcji IRS i obligacji o stałej stopie procentowej. Krótkoterminowe pozycje są zabezpieczane przy użyciu transakcji FRA/IRS.

Poniższe tabele prezentują urealnioną lukę stopy procentowej Banku w ujęciu skonsolidowanym według stanu na 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r. w tys. zł*:

31.12.2023						
Luka stopy procentowej	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesiący	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Kasa i środki w Banku Centralnym	6 883 582	-	-	-	-	6 883 582
Należności od banków	17 827 198	20 000	43 500	-	-	17 890 698
Kredyty udzielone klientom	30 210 912	30 650 554	14 098 918	10 553 549	1 541 514	87 055 448
Lokacyjne papiery wartościowe	4 151 690	1 250 205	5 256 706	16 968 907	15 667 451	43 294 960
Inne aktywa	790 060	207 252	308 856	1 736 859	783 916	3 826 942
Aktywa razem	59 863 442	32 128 011	19 707 980	29 259 315	17 992 880	158 951 629
Zobowiązania wobec banków	(7 710 372)	(6 629 872)	(553 761)	(346 134)	(13 681)	(15 253 819)
Zobowiązania wobec klientów	(44 050 895)	(20 881 213)	(26 159 655)	(22 400 351)	(12 905 000)	(126 397 113)
Kapitał	(1 033 638)	(283 833)	(1 277 249)	(6 811 993)	(3 405 996)	(12 812 709)
Pozostałe zobowiązania	(4 748 614)	(101 402)	(4 500)	(11 833)	(484)	(4 866 834)
Zobowiązania razem:	(57 543 519)	(27 896 320)	(27 995 165)	(29 570 310)	(16 325 162)	(159 330 476)
Zobowiązania pozabilansowe netto	(2 602 125)	(5 014 081)	1 298 372	6 081 210	753 622	516 997
Luka stopy procentowej	(282 203)	(782 390)	(6 988 813)	5 770 215	2 421 341	138 150

31.12.2022						
Luka stopy procentowej	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesiący	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 718 242	-	-	-	-	2 718 242
Należności od banków	11 572 083	60 000	77 500	-	-	11 709 583
Kredyty udzielone klientom	31 736 714	29 231 501	17 966 783	9 755 175	1 313 848	90 004 021
Lokacyjne papiery wartościowe	10 046 000	190 700	3 105 909	13 322 460	13 722 315	40 387 384
Inne aktywa	1 871 428	209 155	232 439	1 286 825	592 228	4 192 076
Aktywa Razem:	57 944 467	29 691 357	21 382 631	24 364 460	15 628 390	149 011 305
Zobowiązania wobec banków	(7 358 940)	(3 862 460)	(530 541)	(311 334)	(13 920)	(12 077 196)
Zobowiązania wobec klientów	(47 627 284)	(13 265 387)	(23 941 192)	(22 274 193)	(11 854 695)	(118 962 751)
Pozostałe pożyczone środki	(307 534)	(76 883)	-	-	-	(384 417)
Kapitał	748 669	(288 288)	(1 297 295)	(6 918 907)	(3 459 453)	(11 215 274)
Pozostałe zobowiązania	(6 008 401)	(107 127)	(3 890)	(10 195)	(630)	(6 130 244)
Pasywa razem:	(60 553 490)	(17 600 145)	(25 772 919)	(29 514 629)	(15 328 699)	(148 769 882)
Zobowiązania pozabilansowe netto	(3 294 687)	(6 851 631)	1 197 001	5 138 881	3 807 269	(3 167)
Luka stopy procentowej	(5 903 710)	5 239 580	(3 193 287)	(11 288)	4 106 961	238 256

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Miarą wrażliwości wyniku odsetkowego jest oszacowanie spadku lub wzrostu wyniku odsetkowego na portfelu bankowym w okresie od 1 do 3 lat, wywołanego zmianą rynkowych stóp procentowych. Dla celów zarządczych oraz kontroli ryzyka Grupa kalkuluje wrażliwość na wiele różnych scenariuszy zmian parametrów rynkowych – przesunięcia: natychmiastowe i rozłożone w czasie, równoległe i nierównoległe, w warunkach normalnych i stresowych, zróżnicowane w zależności od waluty, rynku i instrumentu.

Poniżej zaprezentowano – w tys. zł – wrażliwość wyniku odsetkowego w okresie 1 roku na natychmiastowe przesunięcie stóp rynkowych o 100 punktów bazowych przy założeniu najbardziej prawdopodobnej zmiany struktury produktowej, zwłaszcza w segmencie klientów korporacyjnych.

Natychmiastowa zmiana stóp proc. 100 bps:	31.12.2023	31.12.2022
w górę	253 151	261 059
w dół	(228 881)	(194 206)

Wrażliwość wyniku odsetkowego w podziale na podstawowe waluty:

Natychmiastowa zmiana stóp proc. 100 bps:	PLN	EUR	USD	CHF
w górę	167 459	75 593	17 772	(7 960)
w dół	(143 189)	(75 593)	(17 772)	7 960

Wrażliwość ekonomiczna kapitału dla nagłego równoległego przesunięcia stóp rynkowych o +/-200 punktów bazowych w tys. zł oraz jako % funduszy własnych:

Natychmiastowa zmiana stóp proc. 200 bps:	w tys. zł	%
w górę	(11 729)	-0,08%
w dół	(384 249)	-2,57%

W zakresie ryzyka bazowego Grupa analizuje pozycje oparte na różnych typach stawek z tym samym terminem przeszacowania stopy procentowej. Największa potencjalna zmiana wyniku odsetkowego Grupy może wynikać ze zmiany spreadu pomiędzy stawkami Wibor 1M i stopą referencyjną NBP. Przy zmianie stopy rynkowej o 50 bp w stosunku do stopy referencyjnej zmiana wyniku będzie równa 2 666 tys. zł.

Wojna w Ukrainie zasadniczo nie wpłynęła na sposób zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym.

Wpływ reformy wskaźników referencyjnych na BNP Paribas Bank Polska S.A.

W 2022 roku powstał plan zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym. Realizując ten plan Komisja Nadzoru Finansowego powołała na wniosek uczestników rynku finansowego Narodową Grupę Roboczą („NGR”), której celem jest przygotowanie działań służących sprawnemu i bezpiecznemu wdrożeniu nowego wskaźnika referencyjnego. Prace NGR są nadzorowane i koordynowane przez Komitet Sterujący NGR. Komitet Sterujący dokonał wyboru indeksu WIRON jako rekomendowanego indeksu zastępującego dotychczasowy wskaźnik referencyjny WIBOR. Administratorem WIRON, w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. (Rozporządzenie BMR), jest spółka zależna Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. - GPW Benchmark S.A., która została wpisana do rejestru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych.

Komitet Sterujący NGR zaakceptował Mapę Drogową procesu zastąpienia (konwersji) wskaźników referencyjnych WIBOR i WIBID przez tzw. wskaźniki referencyjne wolne od ryzyka (Risk Free Rate). W tym dokumencie przedstawione zostały podstawowe założenia dotyczące prac NGR, w tym dotyczące powszechności stosowania WIRON i gotowości do zaprzestania kalkulacji i publikacji wskaźników referencyjnych WIBOR i WIBID. Zgodnie z komunikatem Komitetu Sterującego NGR z 25 października 2023 r. nastąpiła zmiana pierwotnie ustalonego w Mapie Drogowej terminu konwersji (1 stycznia 2025 r.) poprzez wskazanie, że konwersja zostanie przeprowadzona z końcem 2027 r.

Dotychczas NGR opublikowała rekomendacje w zakresie standardów stosowania WIRON w nowych produktach bankowych, leasingowych i faktoringowych oraz rekomendację w zakresie zasad i sposobów konwersji istniejących emisji papierów dłużnych, w których stosowany jest WIBOR. Kolejnym etapem działań NGR będzie wypracowanie rozwiązań i rekomendacji w zakresie konwersji pozostałych istniejących produktów finansowych opartych o wskaźnik referencyjny WIBOR.

W rezultacie prac NGR na krajowym rynku finansowym zawarte zostały pierwsze transakcje OIS, w których zastosowano wskaźnik referencyjny WIRON, a w ofertach banków pojawiły się pierwsze produkty, których oprocentowanie wyliczane jest na podstawie tego wskaźnika.

W Banku prowadzone są usystematyzowane prace mające na celu dostosowanie jego działalności do zmian związanych z zastąpieniem wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR. Prace te nadzoruje i koordynuje właściwy komitet sterujący. W ramach wewnętrznych prac prowadzone są działania związane z planowanym wdrożeniem nowego wskaźnika WIRON w zakresie dokumentacji, komunikacji oraz systemów informatycznych Banku. Osoby wskazane przez Bank biorą również bezpośredni udział w pracach NGR.

W drugiej połowie września 2023 r. Bank przekazał klientom korporacyjnym informację o wprowadzeniu do regulaminów kredytowych nowych wskaźników referencyjnych z rodziny wskaźnika WIRON. Postanowienia zmienionego regulaminu kredytowego umożliwiają składanie wniosków o kredyt w rachunku bieżącym, który wykorzystuje do ustalenia oprocentowania zmiennego wskaźnik referencyjny WIRON. Ponadto z końcem grudnia 2023 r. Bank stał się operacyjnie gotowy do oferowania w obszarze bankowości korporacyjnej innych rodzajów kredytu, w tym finansowania obrotowego i inwestycyjnego wykorzystujących WIRON stopa składana.

Na dzień 31.12.2023 r. Bank zidentyfikował:

- aktywa finansowe oparte o stawkę WIBOR w mln PLN w podziale na tenor wskaźnika:

ON	1W	1M	3M	6M	1Y	Łącznie
743	5	10 700	32 417	9 176	19	53 059

- zobowiązania finansowe oparte o stawkę WIBOR i WIBID w mln PLN w podziale na tenor wskaźnika:

ON	1W	1M	3M	6M	1Y	Łącznie
3 080	109	7 238	4 737	5	6	15 174

Bank posiadał również na książce bankowej transakcje wymiany stopy procentowej (CIRS/IRS/FRA) oparte o stawkę WIBOR 3M o łącznym nominale 2 525 mln PLN, z czego 1 025 mln PLN w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz oparte o stawkę WIBOR 6M o łącznym nominale 4 588 mln PLN, z czego 3 238 mln PLN w ramach rachunkowości zabezpieczeń.

Do dnia 31 grudnia 2023 r. Bank nie posiadał w swoim bilansie produktów kredytowych opartych o WIRON.

Bank zakłada, że zastąpienie wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym przeprowadzone zostanie w sposób uporządkowany, zgodnie z formalnymi wymogami Rozporządzenia BMR oraz właściwymi polskimi przepisami. W opinii Banku niezwykle istotne jest ustanowienie właściwej metody ustalania korekty spreadu oraz zastosowanie jej, w celu uwzględnienia skutków zmiany wskaźnika referencyjnego. Pośpieszne i nieuporządkowane przeprowadzenie reformy oraz brak okresu przejściowego, który pozwoliłby na ukształtowanie się efektywnego rynku instrumentów pochodnych na nowy wskaźnik może powodować:

- dużą niepewność co do wyceny pozycji bilansowych i pozabilansowych,
- przedterminowe zamykanie kontraktów IRS przez centralne izby rozliczeniowe wobec braku możliwości ich wyceny,
- skokowe i trudne do zarządzania zmiany ekspozycji na ryzyko stopy procentowej instytucji finansowych,
- kwestionowanie przepływów powstałych na skutek zastosowania korekty spreadu niezapewniającej ekwiwalentności w rozliczeniach między stronami.

Bank ocenia, że potencjalne ryzyka mogące zmaterializować się w czasie przeprowadzania reformy związanej z zastąpieniem wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR, mogą w konsekwencji doprowadzić do istotnych systemowych zakłóceń funkcjonowania całej krajowej gospodarki.

Obecnie nie jest możliwe wskazanie przesłanek uzasadniających możliwość zakończenia publikacji wskaźnika EURIBOR. Tym samym przepływy wynikające z tego wskaźnika są wymieniane między kontrahentami na dotychczasowych zasadach.

55.6. Ryzyko płynności

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Kompleksowy charakter zarządzania płynnością na poziomie skonsolidowanym obejmuje zarówno płynność natychmiastową (śróddzienną), która dotyczy głównie Banku, jak i przyszłą (bieżącą, krótkoterminową, jak również strukturalną płynność średnio- i długoterminową). Zarządzanie ryzykiem na poziomie skonsolidowanym jest prowadzone poprzez kształtowanie bilansu i struktury finansowania odzwierciedlonymi w sprawozdaniu finansowym Grupy obejmującym zarówno pozycje bilansowe jak i pozabilansowe w sposób zapewniający zachowanie płynności w każdym momencie, uwzględniając charakter prowadzonej działalności, specyfikę i zachowania klientów oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku finansowym. Stosowane metody identyfikacji i pomiaru ryzyka umożliwiają również prognozowanie przyszłych poziomów płynności, w tym również w warunkach stresowych.

Grupa zapewnia rozdzielenie i niezależność funkcji operacyjnych, zarządzania ryzykiem, kontrolnych i raportowych. W szczególności za zawieranie transakcji z kontrahentami i klientami Banku odpowiedzialne są pionierzy biznesowe, potwierdzanie i rozliczenie transakcji prowadzi Pion Operacji, za zarządzanie płynnością natychmiastową (śróddzienną) i przyszłą odpowiada Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami, za bieżący nadzór nad poziomem ryzyka i dotrzymaniem limitów ryzyka czuwa Obszar Ryzyka, a za niezależne raportowanie nadzorczych miar płynności odpowiada Pion Finansów. Analogiczne raportowanie płynności i zarządzanie, chociaż w mniejszym zakresie i szczegółowości ze względu na charakter spółki jest prowadzone w Leasingu. Wpływ Leasingu na całkowity profil płynności Grupy jest nieznaczny.

Obowiązujące w Grupie limity ryzyka płynności ograniczają narażenie Grupy na ryzyko. Monitoring i kontrola ryzyka Banku prowadzone są w oparciu o wprowadzone uchwałą Zarządu Banku oraz pismem okólnym Wiceprezesa Zarządu dokumenty (politykę i metodologię dot. pomiaru i monitorowania ryzyka), opracowane zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego i Rozporządzeniem Delegowanym Komisji Europejskiej 2018/60 z dnia 13 lipca 2018 roku zmieniającym Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. Bank posiada wewnętrzny system cen transferowych, który zapewnia właściwe odzwierciedlenie realnego kosztu finansowania dla poszczególnych rodzajów aktywów i pasywów, a struktura cen transferowych stymuluje optymalizację sprawozdania z sytuacji finansowej – w tym dywersyfikację źródeł finansowania – z punktu widzenia ryzyka płynności. Istotnym elementem uzupełniającym są limity wskaźnika kredytów do depozytów dla poszczególnych linii biznesowych, wspomagające utrzymanie bezpiecznego i adekwatnego do specyfiki danej linii poziomu relacji aktywów do pasywów. Monitoring i kontrola ryzyka dla Leasingu jest nadzorowana przez Komitet ALCO dla spółki leasingowej, gdzie dyrektor zarządzający Pionem Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku jest członkiem i nadzoruje proces zarządzania płynnością.

Poziom apetytu na ryzyko płynności jest ustalany przez Radę Nadzorczą Banku, oparta o ten apetyt polityka zarządzania ryzykiem w tym określenie ogólnych miar ryzyka płynności dla Banku zatwierdzane są przez Zarząd Banku, natomiast określenie konkretnych poziomów limitów ryzyka i monitorowanie ich dotrzymania są realizowane przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza sprawują nadzór nad skutecznością procesu zarządzania ryzykiem płynności zarówno w Banku jak i Grupie w oparciu o okresowe informacje i bieżące raporty.

Zgodnie z wymogami Rekomendacji P, Bank przeprowadza szereg analiz dotyczących zdolności utrzymania płynności w sytuacjach kryzysowych. W ramach programu testów warunków skrajnych uwzględniane są przekrojowe scenariusze obejmujące uwarunkowania wewnętrzne, systemowe jak również stanowiące połączenie różnych wariantów z uwzględnieniem możliwych interakcji. Rezultaty testów warunków skrajnych uwzględniane są między innymi przy ustalaniu wysokości limitów płynności. Bank posiada również kompleksowy plan awaryjny zawierający scenariusze rozwoju wydarzeń oraz sposób postępowania w sytuacji kryzysu płynności wewnątrz Banku i w systemie bankowym. Wyniki testów warunków skrajnych skorelowane są z planem awaryjnym i w przypadku przekroczenia poziomów ostrzegawczych umożliwiają aktywację planu awaryjnego.

Miary ryzyka

W Grupie obowiązują zewnętrzne i wewnętrzne miary ryzyka. Normy wewnętrzne obejmują m.in. analizę trendów i zmienności poszczególnych źródeł finansowania w relacji do portfela kredytowego (wskaźniki kredyty do depozytów) oraz leasingowego, kontraktową oraz urealnioną o czynniki behawioralne lukę płynności i oparte na niej limity struktury niedopasowania, analizę nadwyżki płynności i dostępnych źródeł finansowania, analizę stabilności i koncentracji bazy depozytowej, przegląd struktury wolumenowej i terminowej środków złożonych w Banku przez największych deponentów. Dodatkowo prowadzony jest monitoring realizacji planów sprzedażowych – kredytów i depozytów – w układzie poszczególnych linii biznesowych oraz przygotowywane są analizy symulacyjne. Prowadzona jest również analiza kosztów bazy depozytowej, zmierzająca do optymalizacji wielkości bufora płynnościowego i racjonalizacji wykorzystania narzędzi takich jak marża płynności i polityka cenowa. Finansowanie BNP Leasing odbywa się poprzez pozyskiwanie finansowania na rynku hurtowym.

Normy zewnętrzne obejmują nadzorcze wskaźniki płynności długoterminowej i krótkoterminowej: wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) określony Rozporządzeniem Delegowanym Komisji Europejskiej 2018/60 z dnia 13 lipca 2018 roku zmieniającym Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r i wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR) określony w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 575/2013 oraz opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 i dokumentem bazylejskim dotyczącym NSFR.

Jako narzędzie wczesnego ostrzegania w ramach bieżącego nadzoru, co miesiąc sprawozdawane są dodatkowe wskaźniki monitorowania płynności określone w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2016/313. Dodatkowo Bank prowadzi dzienną analizę różnych wskaźników płynnościowych, dla których wartości poziomów ostrzegawczych są zdefiniowane w Awaryjnym planie płynności i pozwalają w sytuacji osiągnięcia poziomów ostrzegawczych na wprowadzenie działań zaradczych i przywrócenie bezpiecznej sytuacji płynnościowej Banku we wszystkich terminach.

Profil ryzyka płynności

W 2023 roku Grupa utrzymywała bezpieczny poziom płynności finansowej. Posiadane środki finansowe pozwalały na terminowe regulowanie wszystkich zobowiązań Grupy. Portfel najbardziej płynnych papierów wartościowych utrzymywany był na wysokim poziomie, który zabezpieczał w pełni ewentualny odpływ środków największych deponentów.

Rok 2023 był rokiem kontynuacji wojny w Ukrainie, ale nie wymagało to już dodatkowych działań po stronie zarządzania płynnością w Banku. Bank utrzymał na portfelu zakupione emisje obligacji rządowych oraz emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach wspierania działań walki z pandemią. Na bieżąco były dostosowywane wewnętrzne modele oraz wewnętrzne ceny transferowe. Pion ALMT koordynował działania z liniami biznesowymi poprzez regularnie organizowane spotkania i konsultacje omawiające sytuację płynnościową i zachowania Klientów.

Na koniec 2023 roku Grupa utrzymywała nadwyżkę płynności 30 dni na poziomie 68 mld zł:

	31.12.2023	31.12.2022
Środki na rachunku NBP (powyżej/poniżej rezerwy obowiązkowej)	65 758	(4 016 670)
Środki w innych bankach	17 675 780	11 373 064
Wysoko płynne papiery wartościowe	50 227 484	27 753 342
Nadwyżka płynności do 30 dni	67 969 022	35 109 736

Nadwyżka płynności uległa zwiększeniu w stosunku do końca 2022 r. głównie dzięki zwiększeniu kwoty wysokopłynnych aktywów i środków w innych bankach ulokowanych w terminie do 30 dni.

	31.12.2023	31.12.2022	limit
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	239%	170%	100%

W 2023 r. Bank kontynuował optymalizację źródeł finansowania, której celem jest redukcja zbędnej, a jednocześnie kosztownej i mało stabilnej nadwyżki finansowania. W 2023 r. Bank utrzymywał poziom średnio i długoterminowych pożyczek od Grupy BNPP oraz jej spółek zależnych, w tym pożyczki podporządkowanej z Grupy BNP do spełnienia wymogu MREL. Na koniec roku Bank pozyskał nowe finansowanie w kwocie PLN 2,808 mld od Grupy BNP jako finansowanie pod wymóg MREL do wykorzystania na finansowanie zielonych projektów. Finansowanie Leasingu pokrywane jest z linii średnio i długoterminowych z Grupy oraz banków rozwoju takich jak EBI.

Stabilność źródeł finansowania Banku utrzymywała się przez cały 2023 r. na porównywalnym poziomie do poprzedniego roku.

	31.12.2023		31.12.2022	
	saldo	stabilne (%)	saldo	stabilne (%)
długoterminowe pożyczki z Grupy	13 097 573	100%	9 708 263	100%
inne długoterminowe pożyczki	912 078	100%	1 067 566	100%
zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji	-	100%	384 417	100%
detal	50 355 270	92%	61 004 974	93%
przedsiębiorstwa	71 192 077	78%	58 098 372	78%
banki i inne niestabilne źródła	7 530 607	0%	1 741 184	0%
Razem	143 087 605	81,0%	132 004 776	85,8%

Zestawienie oczekiwanych – zgodnie z zawartymi umowami – wpływów i wypływów przedstawione jest w postaci kontraktowej luki płynności*

31.12.2023

Kontraktowa luka płynności	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa						
Kredyty udzielone klientom	12 947 697	2 646 320	10 294 100	36 343 237	25 195 581	87 426 934
Dłużne papiery wartościowe	3 940 690	1 063 205	1 438 921	20 547 193	16 303 889	43 293 899
Lokaty międzybankowe	17 618 841	20 000	43 500	-	-	17 682 341
Kasa i środki w NBP	2 492 672	-	-	-	4 374 198	6 866 870
Aktywa trwałe	-	-	-	-	959 737	959 737
Pozostałe aktywa	959 442	-	-	-	1 632 575	2 592 016
Zobowiązania pozabilansowe: pochodne	8 819 109	3 710 000	11 824 836	23 007 522	1 074 608	48 436 076
Odsetki należne	1 255 068	-	-	-	-	1 255 068
Zobowiązania						
Depozyty klientów detalicznych	47 196 153	10 893 918	7 608 365	206 523	-	65 904 960
Depozyty klientów korporacyjnych	55 965 438	2 896 382	1 060 286	219 032	10 293	60 151 431
Depozyty międzybankowe	1 610 802	40 000	15 000	450 000	2 808 808	4 924 610
Pożyczki od instytucji finansowych	155 945	471 144	1 511 017	4 094 471	206 246	6 438 824
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	1 440 681	-	25 694	1 590 568	13 087 924	16 144 867
Pozostałe pasywa	4 389 561	-	-	-	-	4 389 561
Zobowiązania pozabilansowe: pochodne	8 728 769	3 725 749	11 595 676	23 000 882	1 073 666	48 124 743
Odsetki płatne	456 281	-	-	-	-	456 281
Razem należności	48 033 519	7 439 524	23 601 358	79 897 952	49 540 588	208 512 941
Razem zobowiązania	119 943 630	18 027 194	21 816 038	29 561 477	17 186 938	206 535 277
Luka płynności	(71 910 111)	(10 587 669)	1 785 320	50 336 475	32 353 650	1 977 664

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

31.12.2022

Kontraktowa luka płynności	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa						
Kredyty udzielone klientom	13 999 226	2 576 185	10 925 487	34 718 733	26 447 824	88 667 455
Dłużne papiery wartościowe	8 500 000	1 700	1 105 914	16 432 455	14 347 315	26 040 069
Lokaty międzybankowe	11 373 064	60 000	77 500	-	-	11 510 564
Kasa i środki w NBP	2 783 709	-	-	-	-	2 783 709
Aktywa trwałe	-	-	-	-	1 059 703	1 059 703
Pozostałe aktywa	1 080 486	-	-	-	1 517 533	2 598 019
Zobowiązania pozabilansowe pochodne	16 634 202	6 514 981	10 845 664	21 712 927	1 316 691	57 024 465
Odsetki należne	1 171 386	-	-	-	-	1 171 386
Zobowiązania						
Depozyty klientów detalicznych	47 606 507	6 942 979	6 136 082	319 405	-	61 004 974
Depozyty klientów korporacyjnych	53 919 998	2 687 623	1 331 949	146 055	12 747	58 098 372
Depozyty międzybankowe	1 731 184	-	-	-	-	1 731 184
Pożyczki od instytucji finansowych	256 078	328 384	1 421 861	4 531 526	209 243	6 747 092
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	313 712	-	47 703	1 476 458	13 722 334	15 560 207
Pozostałe pasywa	4 232 733	-	-	-	-	4 232 733
Zobowiązania pozabilansowe pochodne	16 615 317	6 491 816	10 758 931	21 799 715	1 351 877	57 017 656
Odsetki płatne	346 074	-	-	-	-	346 074
Razem należności	55 542 073	9 152 866	22 954 566	72 864 115	44 689 066	205 202 686
Razem zobowiązania	125 021 603	16 450 803	19 696 526	28 273 159	15 296 201	204 738 291
Luka płynności	(69 479 530)	(7 297 936)	3 258 040	44 590 955	29 392 865	464 394

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

W porównaniu do roku 2022 zwiększyła się wartość luki kontraktowej w terminie do 1 miesiąca, co wynika ze zmian na produktach pozabilansowych pochodnych. Wartość środków od Klientów zmieniła się nieznacznie. Stabilność środków klientów jest jednak cały czas bardzo wysoka (84% łącznego salda, nieznacznie niższa niż w ubiegłym roku) ze średnim okresem zapadalności części stabilnych powyżej pięciu lat. Na koniec 2023 r. wartość zobowiązań pozabilansowych poza instrumentami pochodnymi wyniosła 49 mld złotych.

W trakcie całego roku następowała poprawa sytuacji płynnościowej Grupy. Trwająca wojna w Ukrainie nie miała wpływu na ogólną sytuację płynnościową Banku. W 2023 r. nie nastąpiła również znaczna zmiana stóp procentowych. Jednakże obawy inflacyjne, presja płacowa, jak i znaczne podwyżki cen energii hamują popyt na kredyty w segmencie detalicznym jak również w segmencie korporacyjnym.

Cały czas podstawowym źródłem finansowania są środki pozyskane od Klientów niebankowych.

55.7. Ryzyko operacyjne

Bank definiuje ryzyko operacyjne zgodnie z wymogami Komisji Nadzoru Finansowego zawartymi w Rekomendacji M, jako ryzyko poniesienia straty, spowodowane przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Określenie to obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie obejmuje ryzyka strategicznego. Jako zdarzenia i straty ryzyka operacyjnego Bank rozpoznaje również konsekwencje materializacji ryzyka braku zgodności¹. Ryzyko operacyjne towarzyszy każdemu rodzajowi działalności bankowej. Bank identyfikuje ryzyko operacyjne jako trwale istotne.

¹ Ryzyko braku zgodności oznacza ryzyko zaistnienia negatywnych skutków, w tym sankcji prawnych i regulacyjnych, kar finansowych oraz utraty reputacji, w związku z nieprzestrzeganiem przez Bank przepisów prawa, norm i rekomendacji organów nadzoru, standardów etycznych i rynkowych oraz regulacji wewnętrznych obowiązujących w Banku.

Strategia i polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to podejmowanie działań ukierunkowanych na identyfikację, analizę, monitorowanie, kontrolę, raportowanie oraz podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne. Działania te uwzględniają struktury, procesy, zasoby i zakresy odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych, w ramach trzech linii obrony. Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym została opisana w dokumencie „Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym i kontrolą wewnętrzną w BNP Paribas Bank Polska S.A.”, który podlega corocznym przeglądom i jest zatwierdzony przez Zarząd Banku oraz zaakceptowany przez Radę Nadzorczą. Ramy organizacyjne oraz standardy zarządzania ryzykiem operacyjnym zostały opisane w dokumencie „Polityka ryzyka operacyjnego BNP Paribas Bank Polska S.A.”, przyjętym przez Komitet Zarządzania Ryzykiem Banku. Dokumenty te odnoszą się do wszystkich obszarów działalności Banku. Określają cele Banku i sposoby ich osiągnięcia w zakresie jakości zarządzania ryzykiem operacyjnym i dostosowania do wymogów prawnych wynikających z rekomendacji oraz uchwał wydanych przez krajowe organy nadzoru finansowego. Cele Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym to w szczególności utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, zapewniających bezpieczeństwo depozytów klientów, kapitałów Banku, stabilność wyniku finansowego Banku oraz utrzymanie ryzyka operacyjnego w ramach przyjętego apetytu i tolerancji na ryzyko operacyjne. Rozwijając system zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank kieruje się wymogami prawnymi, w tym w szczególności rekomendacjami i uchwałami krajowego nadzoru finansowego oraz standardami Grupy BNP Paribas.

Zgodnie z Polityką, instrumenty zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmują między innymi:

- identyfikację i ocenę ryzyka operacyjnego, w tym poprzez gromadzenie informacji o zdarzeniach operacyjnych, ocenę ryzyka w procesach i produktach, samoocenę ryzyka operacyjnego i kontroli, ocenę ryzyka operacyjnego dla umów z dostawcami zewnętrznymi (outsourcing) oraz wyznaczanie kluczowych wskaźników ryzyka;
- ustalanie apetytu i limitów ryzyka operacyjnego na poziomie całego Banku oraz poszczególnych obszarów biznesowych; analizę ryzyka operacyjnego, w tym analizę scenariuszy ryzyka operacyjnego oraz jego monitorowanie i bieżącą kontrolę;
- raportowanie na temat ryzyka operacyjnego.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń strategii ryzyka operacyjnego i – jeśli to konieczne – zleca wprowadzanie niezbędnych korekt w celu usprawnienia procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutkach i metodach zarządzania ryzykiem operacyjnym. W szczególności zarówno Zarząd Banku jak i Rada Nadzorcza są regularnie informowane o kształtowaniu się miar apetytu na ryzyko operacyjne określonych w Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W ramach realizacji Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym i kontrolą wewnętrzną, Bank w 2023 roku podejmował i kontynuował szereg działań ograniczających ryzyko operacyjne. Podejmowane były działania usprawniające i poprawiające jakość procesów oraz optymalizujące i zwiększające efektywność środowiska kontroli wewnętrznej, w tym wzmacniające mechanizmy i procesy kontrolne nad tym rodzajem ryzyka. Wzmocnione były w szczególności procesy i narzędzia przeciwdziałania i zwalczania nadużyć na szkodę Banku, w tym m.in. zwalczania nadużyć kredytowych oraz nieautoryzowanych transakcji, a także kontynuowany był program ograniczający ryzyko nadużyć. Bank na bieżąco monitorował ekspozycję na ryzyko prawne, w tym ryzyko wynikające z toczących się spraw sądowych dotyczących kredytów denominowanych w CHF, w celu adekwatnej reakcji na zmiany poziomu ryzyka.

W związku z trwającymi konfliktami zbrojnymi, Bank na bieżąco monitorował potencjalne zagrożenia dla Banku, w tym dotyczące bezpieczeństwa i zapewnienia ciągłości działania.

O efektywności wdrażanych przez Bank rozwiązań w powyższym zakresie informowany jest Zarząd Banku i Komitet Ryzyka przy Radzie Nadzorczej.

Środowisko wewnętrzne

Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej. W ramach drugiej linii obrony kompleksowy nadzór nad organizacją standardów i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym sprawuje Pion Ryzyka Operacyjnego, Kontroli Wewnętrznej i Zwalczania Nadużyć działający w ramach obszaru Ryzyka. Do zakresu odpowiedzialności Pionu należą m.in. kwestie dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym, zwalczania nadużyć na szkodę Banku oraz nadzoru kontroli wewnętrznej, w tym kontroli procesów ochrony danych osobowych.

Określanie i realizacja strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody ograniczania ryzyka, stanowi kompetencję Departamentu Nieruchomości i Administracji. Natomiast zarządzanie ciągłością działania znajduje się w gestii Pionu Bezpieczeństwa i Zarządzania Ciągłością Działania.

W ramach zarządzania ryzykiem prawnym Pion Prawny monitoruje, identyfikuje i analizuje zmiany prawa powszechnego oraz ich wpływ na działalność Grupy, a także jest zaangażowany w postępowania sądowe i administracyjne, które dotyczą Grupy. Bieżącym badaniem ryzyka braku zgodności oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się Departament ds. Monitorowania Zgodności.

Zarządzanie ryzykiem

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych. Bank dąży do zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług, oraz zlecenia czynności na zewnątrz (outsourcing).

Zgodnie z „Polityką Ryzyka Operacyjnego BNP Paribas Bank Polska S.A.”, analiza ryzyka operacyjnego ma na celu zrozumienie zależności występujących pomiędzy czynnikami generującymi to ryzyko i typami zdarzeń operacyjnych, a jej najważniejszym wynikiem jest określenie profilu ryzyka operacyjnego.

Profil ryzyka operacyjnego stanowi ocenę poziomu istotności tego ryzyka, rozumianego jako skala i struktura ekspozycji na ryzyko operacyjne, określająca stopień narażenia na to ryzyko (tj. na straty operacyjne), wyrażona w wybranych przez Bank wymiarach strukturalnych oraz wymiarach skali. Okresowa ocena i przegląd profilu ryzyka operacyjnego Banku przeprowadzane są w oparciu o analizę aktualnych parametrów ryzyka Banku, zmian i ryzyk występujących w otoczeniu Banku, realizacji strategii działalności biznesowej, jak również oceny adekwatności struktury organizacyjnej oraz efektywności funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Analiza profilu ryzyka operacyjnego uwzględnia także podmioty zależne Banku.

System kontroli wewnętrznej

Celem prowadzenia kontroli wewnętrznej jest efektywna kontrola ryzyka, w tym zapobieganie powstawaniu ryzyka lub też jego wczesne wykrycie. Rolą systemu kontroli wewnętrznej jest realizacja celów ogólnych i szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej, które powinny być uwzględniane na etapie projektowania mechanizmów kontrolnych. Zasady systemu kontroli wewnętrznej określone zostały w dokumencie „Polityka sprawowania kontroli wewnętrznej w BNP Paribas Bank Polska S.A.”, zatwierdzonym przez Zarząd Banku. Dokument ten określa główne zasady, ramy organizacyjne i standardy funkcjonowania środowiska kontroli w Banku, zachowując zgodność z wymogami KNF określonymi w Rekomendacji H i Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach. Szczegółowe uregulowania wewnętrzne, dotyczące poszczególnych obszarów działalności Banku dostosowane są do specyfiki prowadzonej przez Bank działalności. Za opracowanie szczegółowych regulacji odnoszących się do obszaru kontroli wewnętrznej, odpowiadają właściwe komórki organizacyjne Banku, zgodnie z zakresem przypisanych im zadań.

System kontroli wewnętrznej w Banku oparty jest na modelu 3 linii obrony, na które składają się:

- 1 linia obrony, którą stanowią komórki organizacyjne z poszczególnych obszarów bankowości i obszarów wsparcia,
- 2 linia obrony, którą stanowią komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony oraz komórka do spraw zgodności,
- 3 linia obrony, którą stanowi niezależna i obiektywna komórka audytu wewnętrznego.

Bank zapewnia sprawowanie kontroli wewnętrznej poprzez niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie.

Monitoring i raportowanie

Bank dokonuje okresowej weryfikacji funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Przeglądy organizacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane w ramach kontroli okresowej przez Pion Audytu Wewnętrznego, który nie uczestniczy bezpośrednio w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym, natomiast dostarcza profesjonalnej i niezależnej opinii, wspierając osiągnięcie celów Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego

Bank zgodnie z obowiązującymi regulacjami wyznacza kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka operacyjnego. Do kalkulacji Bank stosuje metodę standardową (STA). W zakresie podmiotów zależnych wobec Banku, w ujęciu skonsolidowanym, wymogi odnoszące się do tych podmiotów są wyznaczane według metody wskaźnika bazowego (BIA).

Podmioty zależne

Zgodnie z regulacjami nadzorczymi, Bank sprawuje nadzór nad ryzykiem operacyjnym związanym z działalnością jego podmiotów zależnych, obejmując je Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym i okresowo oceniając spójność strategii i polityk zarządzania ryzykiem operacyjnym podmiotów w ramach Grupy. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych realizowane jest w ramach dedykowanych jednostek/ osób do tego powołanych. Sposób i metody zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach zależnych są zorganizowane adekwatnie do zakresu działania podmiotu oraz profilu jego działalności, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Grupie.

Ryzyka wynikające z trwających konfliktów zbrojnych

W zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank na bieżąco analizuje ryzyka związane z konsekwencjami działań wojennych w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie (w tym w szczególności ataki cybernetyczne lub fizyczne ukierunkowane na infrastrukturę płatniczą lub bankową mogące skutkować zakłóceniami ciągłości działania), oraz kontynuuje stosowne działania dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa zarówno pracowników, jak i klientów Banku oraz zapewnienia niezakłóconej realizacji procesów związanych z prowadzoną działalnością, m.in. poprzez wprowadzenie dodatkowych środków zabezpieczających oraz zwiększenie monitorowania infrastruktury teleinformatycznej.

56. ZARZĄDZANIE ADEKWATNOŚCIĄ KAPITAŁOWĄ

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie przez Grupę Kapitałową regulacji ostrożnościowych w zakresie wymogów kapitałowych z tytułu ponoszonego ryzyka, skwantyfikowanych w postaci współczynnika kapitałowego.

Od 1 stycznia 2014 roku banki obowiązują zasady wyliczania współczynników kapitałowych, w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku (CRR) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, z późniejszymi zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 roku (CRR2) w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji.

W dniu 27 czerwca 2020 r., weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 r., zmieniające rozporządzenia (UE) nr 272/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19, pozwalające m.in. na obniżenie wag ryzyka dla części kredytów MŚP, tymczasowe częściowe wyłączenie z obliczeń pozycji kapitału podstawowego Tier I kwoty niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z pandemią COVID-19. Z dniem 1 stycznia 2023 r. wygasła możliwość wyłączenia części niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej z pozycji kapitału podstawowego Tier I. Wpływ zmiany na współczynnik kapitału podstawowego Tier I wyniósł 42 pb.

W dniu 23 grudnia 2020 r., weszło w życie Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2020/2176 z dnia 12 listopada 2020 r., zmieniające rozporządzenia delegowane (UE) nr 241/2014 w odniesieniu do odliczenia aktywów będących oprogramowaniem od pozycji kapitału podstawowego Tier I. Na dzień 31 grudnia 2023 roku korekta w kapitale podstawowym Tier I związana z innymi wartościami niematerialnymi i prawnymi wyniosła 437 980 tys. zł.

Współczynniki kapitałowe, wymogi kapitałowe oraz fundusze własne zostały policzone zgodnie z ww. Rozporządzeniem przy zastosowaniu opcji narodowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym (Dz.U. 2015 poz. 1513 z późn. zmianami) został wprowadzony bufor zabezpieczający w wysokości 2,5% począwszy od 1 stycznia 2019 roku.

Komisja Nadzoru Finansowego w komunikacie z dnia 20 listopada 2023 roku, poinformowała, iż na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym i po uwzględnieniu opinii Komitetu Stabilności Finansowej, potwierdza identyfikację dziesięciu banków jako innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII).

W rezultacie przeglądu Komisja stwierdziła, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające uchylenie lub zmianę decyzji Komisji z dnia 4 października 2016 roku, w brzmieniu ustalonym decyzją Komisji z dnia 19 grudnia 2017 roku w sprawie nałożenia na Bank (na zasadzie skonsolidowanej i indywidualnej) bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Komisja Nadzoru Finansowego pismem z dnia 13 grudnia 2023 roku, zaleciła ograniczenie ryzyka występującego w działalności Banku poprzez utrzymywanie przez Bank funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, w wysokości 0,70 p.p. na poziomie jednostkowym oraz 0,67 p.p. na poziomie skonsolidowanym ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c Rozporządzenia (UE) nr 575/2013, powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz o wymóg połączonego bufora, o którym mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym. Dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier I.

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 31 grudnia 2023 r., wyniósł 0%. Wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla Grupy Kapitałowej, wyznaczany zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, jako średnia ważona wskaźników bufora antycyklicznego mających zastosowanie w jurysdykcjach, w których odnośne ekspozycje kredytowe Grupy się znajdują, wyniósł na dzień 31 grudnia 2023 r. 1 p.b. Na wartość wskaźnika wpływ miały przede wszystkim ekspozycje w Luksemburgu, gdzie wskaźnik bufora antycyklicznego wynosił 0,5%.

Poziom współczynników kapitału Tier I oraz łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) w ujęciu skonsolidowanym ukształtowały się powyżej wymogów obowiązujących Grupę Kapitałową na dzień 31 grudnia 2023 roku. Zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 30 czerwca 2023 r. cały zysk Banku za rok 2022, w kwocie 370 892 tys. zł, przeznaczony został na kapitał rezerwowi.

Jednocześnie Grupa Kapitałowa spełnia wymogi prawa wynikające z Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym.

	Minimalne nadzorcze skonsolidowane współczynniki wypłacalności dla Grupy	Skonsolidowane współczynniki wypłacalności Grupy
31.12.2023		
CET I	7,93%	12,51%
Tier I	9,43%	12,51%
Total Capital Ratio	11,43%	16,67%
31.12.2022		
CET I	8,02%	11,28%
Tier I	9,52%	11,28%
Total Capital Ratio	11,52%	15,55%

Wymóg minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (MREL)

W dniu 20 czerwca 2023 r., Bank otrzymał pismo z BFG dotyczące wspólnej decyzji organów przymusowej restrukturyzacji, tj. Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (Single Resolution Board) oraz BFG, w sprawie wysokości minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych („MREL”).

Wspólna decyzja wskazuje, że w grupowym planie przymusowej restrukturyzacji przewidziana została strategia przymusowej restrukturyzacji zakładająca pojedynczy punkt kontaktowy w przypadku wszczęcia przymusowej restrukturyzacji (z ang. Single Point of Entry, SPE). Preferowanym narzędziem przymusowej restrukturyzacji dla Grupy jest instrument umorzenia lub konwersji zobowiązań (z ang. open bank bail-in).

Wymóg MREL dla Banku został określony na poziomie indywidualnym na 16,11% wartości całkowitej ekspozycji na ryzyko („TREA”) oraz 5,91% miary ekspozycji całkowitej („TEM”). Wymóg ten obowiązuje od 31 grudnia 2023 r.

Ponadto, BFG wyznaczył śródkresowy cel MREL, który: – w relacji do TREA wynosi: 12,05% od momentu otrzymania pisma BFG do 30 grudnia 2023 r., – w relacji do TEM wynosi: 4,46% od momentu otrzymania pisma BFG do 30 grudnia 2023 r.

Wymóg MREL obowiązuje na poziomie indywidualnym.

Całość wymogu MREL powinna być spełniona w formie funduszy własnych i zobowiązań spełniających kryteria określone w art. 98 ustawy o BFG, stanowiącym transpozycję art. 45f ust.2 BRRD. Zgodnie z oczekiwaniami BFG część MREL odpowiadająca kwocie rekapitalizacji (RCA) będzie spełniona w formie instrumentów AT1, T2 oraz innych podporządkowanych zobowiązań kwalifikowanych nabytych bezpośrednio bądź pośrednio przez jednostkę dominującą. Bank wypełnia to oczekiwanie.

Jednocześnie, BFG wskazał, że instrumenty w kapitale podstawowym Tier I („CET1”) utrzymywane przez Bank na potrzeby wymogu połączonego bufora nie mogą zostać zaliczone do wymogu MREL wyrażonego jako odsetek TREA. Zasada ta nie stosuje się do wymogu MREL wyrażonego jako odsetek TEM.

Bank wypełnia zdefiniowane wymogi MREL-TREA oraz MREL-TEM na dzień 31 grudnia 2023 roku.

57. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W 2023 ROKU

11.01.2023	<p>Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy - podjęcie uchwał m.in. w sprawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> oceny adekwatności zbiorowej Rady Nadzorczej Banku w związku ze zmianą w składzie Rady Nadzorczej zatwierdzenia Polityki oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku zmian w Statucie Banku
1.03.2023	<p>Wniosek Zarządu Banku dotyczący podziału zysku netto za rok 2022</p> <p>Rekomendacja Zarządu Banku dot. przeznaczenia całego zysku netto Banku za rok obrotowy 2022 na kapitał rezerwowy.</p> <p>Rada Nadzorcza Banku pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu, który został przedłożony Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Banku (ZWZ) w dniu 30 czerwca 2023 r. ZWZ podjęło uchwałę o przeznaczeniu całego zysku Banku za rok 2022 w wysokości 370 892 tys. zł na kapitał rezerwowy.</p> <p>31 marca 2023 r. Bank otrzymał decyzje Komisji Nadzoru Finansowego o wyrażeniu zgody na włączenie do kapitału podstawowego Tier 1 zweryfikowanego zysku netto za 2022 r., na poziomie jednostkowym (370 892 tys. zł) i skonsolidowanym (436 254 tys. zł).</p>
31.03.2023	<p>Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A. przyjętych przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku 17 stycznia 2023 r. (Uchwały nr 6 i 7)</p>
5.04.2023	<p>Wydanie akcji serii M w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego i zmiana wartości kapitału zakładowego BNP Paribas Bank Polska S.A.</p> <p>Zgodnie z oświadczeniem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) nr 513/2021 z 31 marca 2021 r. (raport bieżący Banku nr 15/2021) zmienionego oświadczeniem KDPW nr 311/2022 z 31 marca 2022 r. w sprawie zmiany zawartej pomiędzy KDPW a Bankiem umowy o rejestrację w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez KDPW Akcji Serii M (raport bieżący Banku nr 11/2022) oraz uchwałą Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) nr 348/2021 z 31 marca 2021 r. (raport bieżący Banku nr 16/2021), 5 kwietnia 2023 r. na podstawie zleceń rozrachunku, o których mowa w § 6 Szczegółowych Zasad Działania KDPW, nastąpiła rejestracja w KDPW oraz dopuszczenie do obrotu przez GPW 83 796 akcji zwykłych na okaziciela Banku serii M o wartości nominalnej 1 zł każda (Akcje Serii M) oraz zapisanie Akcji Serii M na rachunkach papierów wartościowych osób uprawnionych.</p> <p>Akcje Serii M zostały wyemitowane w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku na podstawie uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 31 stycznia 2020 r., zmienionej uchwałą nr 37 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 29 czerwca 2020 r.</p> <p>Akcje Serii M zostały objęte w wykonaniu praw z objętych wcześniej imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A3, z których każdy uprawniał do objęcia jednej Akcji Serii M. Zgodnie z art. 451 § 2 zdanie drugie Kodeksu spółek handlowych przyznanie Akcji Serii M stało się skuteczne z chwilą ich zapisania na rachunkach papierów wartościowych osób uprawnionych.</p> <p>W związku z powyższym na podstawie art. 451 § 2 w zw. z art. 452 § 1 Kodeksu spółek handlowych nastąpiło nabycie praw z łącznie 83 796 Akcji Serii M o łącznej wartości nominalnej 83 796 zł oraz podwyższenie kapitału zakładowego Banku z kwoty 147 593 150 zł do kwoty 147 676 946 zł, który dzieli się na 147 676 946 akcji o wartości nominalnej 1 zł.</p>
18.04.2023	<p>Uprawnomocnione wykreślenia z KRS spółki Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o. kończące proces likwidacji</p> <p>11 kwietnia 2023 r. spółka została wykreślona z rejestru KRS.</p>
27.04.2023	<p>Informacja o wysokości ustalonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG) dla BNP Paribas Bank Polska S.A. składki rocznej na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za rok 2023 w kwocie 123 909 tys. zł</p>
17.05.2023	<p>Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A. tj. podwyższenia kapitału zakładowego Banku do kwoty 147 676 946 zł w wyniku objęcia przez uprawnione osoby akcji serii M na warunkach wskazanych w § 29a ust. 2 pkt a) Statutu Banku.</p>
20.06.2023	<p>Wyznaczenie przez BFG dla BNP Paribas Bank Polska S.A. minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)</p> <p>Wymóg MREL dla Banku został określony na poziomie indywidualnym na 16,11% wartości całkowitej ekspozycji na ryzyko (TREA) oraz 5,91% miary ekspozycji całkowitej (TEM). Wymóg ten powinien zostać osiągnięty do 31 grudnia 2023 r.</p> <p>Ponadto, BFG wyznaczył śródkresowy cel MREL, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> w relacji do TREA wynosi: 12,05% od momentu otrzymania pisma BFG, w relacji do TEM wynosi: 4,46% od momentu otrzymania pisma BFG.

30.06.2023	Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy
14.07.2023	Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu BNP Paribas Bank Polska S.A. przyjętych przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 30 czerwca 2023 r.
16.10.2023	Zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych w BNP Paribas Bank Polska S.A. - uchwała podjęta przez Zarząd Banku przewiduje przeprowadzenie procesu zwolnień grupowych w latach 2024-2026 i objęcie nim nie więcej niż 900 pracowników Banku zatrudnionych w centrali i sieci sprzedaży.
12.12.2023	Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy - podjęcie uchwały w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej Banku i powołania pana Jacques Rinino na członka Rady z dniem 1 stycznia 2024 r.
13.12.2023	Porozumienie ze związkami zawodowymi w sprawie zasad zwolnień grupowych. Strony Porozumienia ustaliły, iż zwolnienia grupowe przeprowadzone zostaną w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2026 r. W wyniku rozmów z organizacjami związkowymi Bank zweryfikował maksymalną liczbę pracowników, których umowy o pracę mogą ulec rozwiązaniu w ramach zwolnień grupowych i ustalono, że zwolnienia grupowe obejmą nie więcej niż 800 pracowników Banku. Na koszty restrukturyzacji zatrudnienia została utworzona rezerwa, która obciążyla koszty 2023 r. kwotą 22 068 tys. zł.
14.12.2023	Wyznaczenie przez Komisję Nadzoru Finansowego narzutu kapitałowego w ramach filara II (P2G) - KNF zaleciła Bankowi utrzymywanie funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego (P2G) - w wysokości 0,67 p.p. na poziomie skonsolidowanym oraz 0,70 p.p. na poziomie jednostkowym – w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych.
20.12.2023	Zawarcie z BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu umowy nieuprzywilejowanej pożyczki senioralnej w kwocie 646 mln EUR (~2 799 mln zł) na potrzeby wypełnienia wymogu MREL.

Wszystkie zmiany w składzie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku w 2023 r. zostały opisane w Nocie 1 Informacje o Banku

58. ISTOTNE ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

2.01.2024	Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników Campus Leszno Sp. z o.o. - podjęcie uchwały o rozwiązaniu spółki i otwarciu jej likwidacji
22.02.2024	Indywidualne zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) w sprawie spełnienia kryteriów do wypłaty dywidendy z zysku netto wypracowanego w roku 2023 KNF stwierdziła, że według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. Bank spełniał wymagania kwalifikujące do wypłaty dywidendy do 50% zysku Banku wypracowanego w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. zgodnie z podstawowymi kryteriami Polityki dywidendowej opublikowanej przez KNF 14 grudnia 2024 r. Dodatkowo, po uwzględnieniu jakości portfela kredytowego Banku, mierzonej udziałem należności niepracujących w łącznym portfelu należności sektora niefinansowego, z uwzględnieniem instrumentów dłużnych, stopa możliwej wypłaty dywidendy, z uwagi na dobrą jakość kredytową, została podwyższona do 75%.

29.02.2024	Przemysław Gdański Prezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
29.02.2024	André Boulanger Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
29.02.2024	Małgorzata Dąbrowska Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
29.02.2024	Wojciech Kemblowski Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
29.02.2024	Piotr Konieczny Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
29.02.2024	Magdalena Nowicka Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
29.02.2024	Volodymyr Radin Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>
29.02.2024	Agnieszka Wolska Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym</i>

Warszawa, dnia 29 lutego 2024 roku